Alo, alo, asezati-va linistiti la locurile voastre!
Urmeaza un almanah important pentru tara!

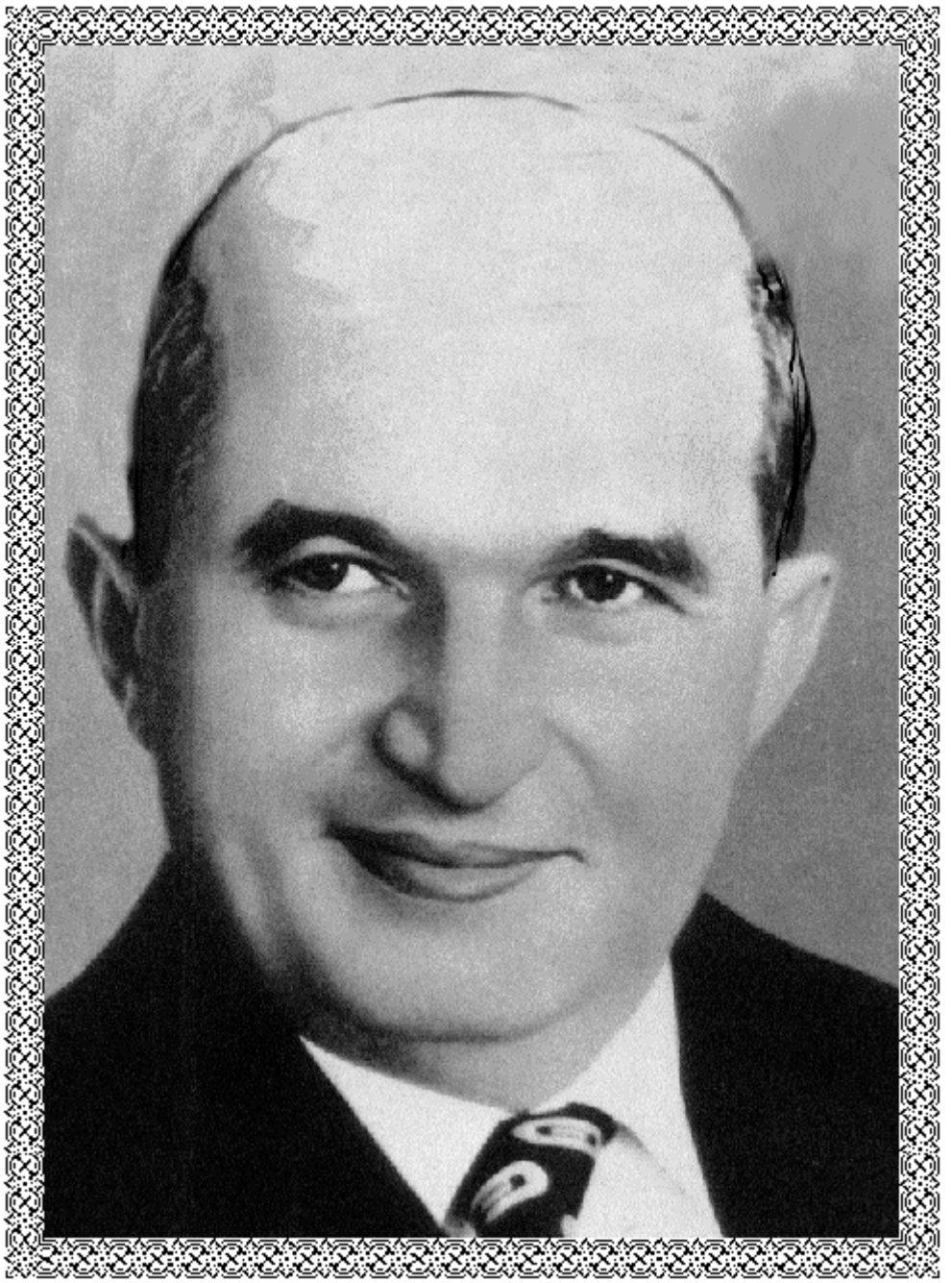

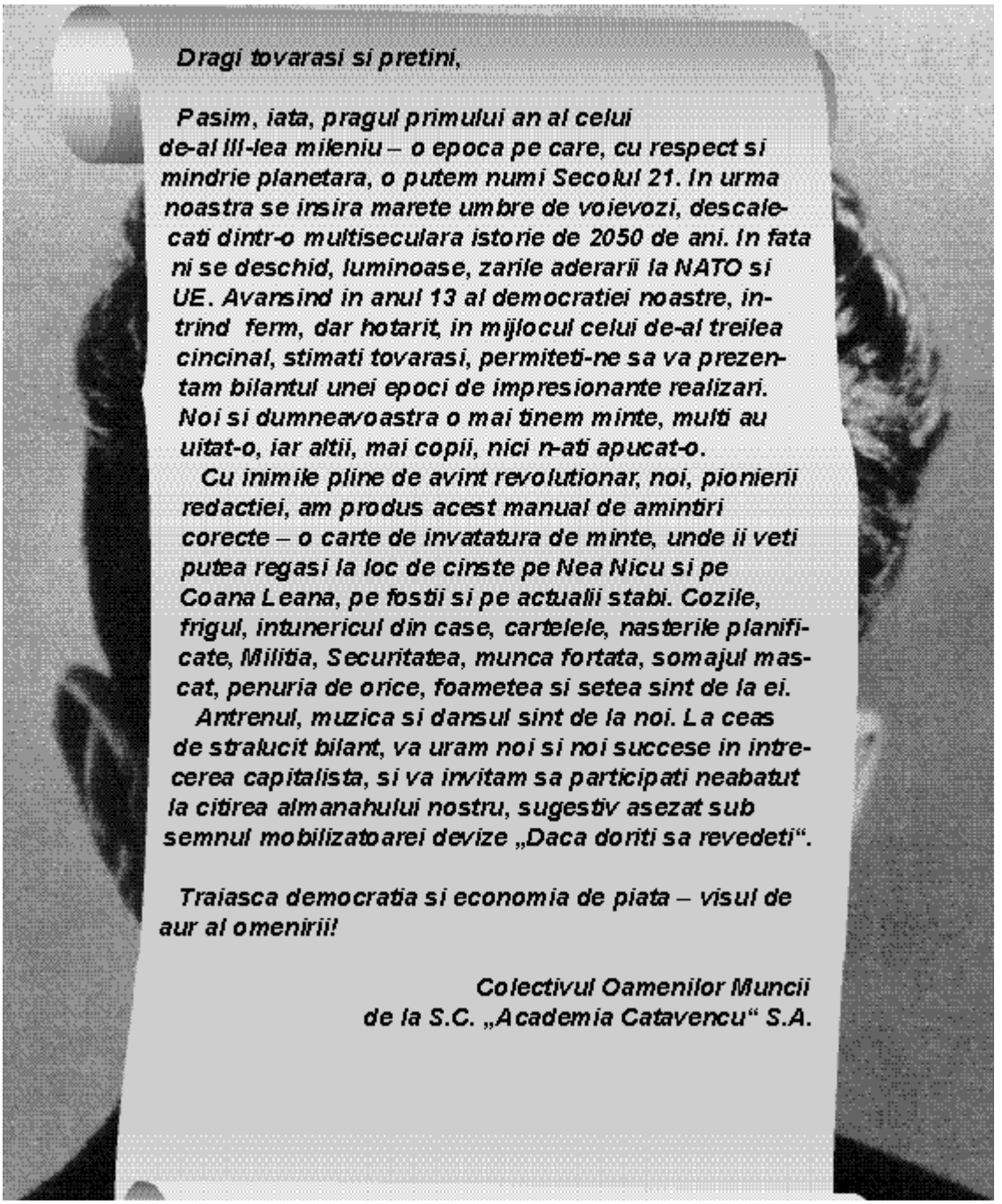
Dragi tovarasi si pretini,
Pasim, iata, pragul primului an al celui de-al III-lea mileniu – o epoca pe care, cu respect si mindrie planetara, o putem numi Secolul 21. In urma noastra se insira marete umbre de voievozi, descalecati dintr-o multiseculara istorie de 2050 de ani. In fata ni se deschid, luminoase, zarile aderarii la NATO si UE. Avansind in anul 13 al democratiei noastre, intrind ferm, dar hotarit, in mijlocul celui de-al treilea cincinal, stimati tovarasi, permiteti-ne sa va prezentam bilantul unei epoci de impresionante realizari. Noi si dumneavoastra o mai tinem minte, multi au uitat-o, iar altii, mai copii, nici n-ati apucat-o.
Cu inimile pline de avint revolutionar, noi, pionierii redactiei, am produs acest manual de amintiri corecte – o carte de invatatura de minte, unde ii veti putea regasi la loc de cinste pe Nea Nicu si pe Coana Leana, pe fostii si pe actualii stabi. Cozile, frigul, intunericul din case, cartelele, nasterile planificate, Militia, Securitatea, munca fortata, somajul mascat, penuria de orice, foametea si setea sint de la ei.
Antrenul, muzica si dansul sint de la noi. La ceas de stralucit bilant, va uram noi si noi succese in intrecerea capitalista, si va invitam sa participati neabatut la citirea almanahului nostru, sugestiv asezat sub semnul mobilizatoarei devize „Daca doriti sa revedeti".
Traiasca democratia si economia de piata – visul de aur al omenirii!
Colectivul Oamenilor Muncii
de la S.C. „Academia Catavencu" S.A.

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

Fosti au fost, prezenti sint inca

– scurta istorie alternativa a imbelsugatului an 2001 –

S-a mai dus un an. An de impliniri marete pentru ei, fostii, an de stagnari record pentru noi, poporul. Daca vreti sa stiti ce au mai facut anul acesta cei ce in anii de dinainte faceau cam aceleasi lucruri, adica ne guvernau, incuiati-va in casa, trageti bine draperiile, dati drumul la robinet si cititi cele de mai jos. Atentie! Nu spuneti vecinilor si nici macar prietenilor ce faceti, fiindca nu se stie niciodata.

Ianuarie

* Guvernul Nastase, validat de Parlament pe 29 decembrie 2000 cu o larga adeziune, isi incepe activitatea. Sau, cum ar spune Ion Iliescu cu entuziasm de fost membru al CC, „in cartea mare a tarii, a vibrantelor infaptuiri si a nazuintelor de mai bine, de pace si inflorire, in istoria devenirii noastre, s-a mai adaugat o stralucita pagina de ctitorie si glorie, de inaltator patriotism, de inaintare ferma, prin munca si merit, creatie si omenie, pe calea luminoasa a comunismului, pardon a capitalismului, a bunastarii, fericirii, independentei si suveranitatii patriei, pentru dezvoltarea democratiei populare, pentru stimularea puternica si multilaterala a tuturor oamenilor muncii in construirea noii orinduiri sociale, pentru maretia patriei si ridicarea ei pe cele mai inalte culmi de progres si civilizatie“.

* Se da verde la dosarele rosii. Cu alte cuvinte, din acest moment CNSAS poate incepe sa se roage de SRI sa-i dea spre studiere dosarele intocmite de SRI-ul

Nu-i usor sa tii sase case, mai ales in preajma sarbatorilor: sase brazi, sase instalatii de pom, sase rinduri de globuri, sase kilometri de beteala. Ca sa nu mai zic ca trebuie sa tii curate sase seminee, ca sa-si bage Mosul cadourile. Uf, sa treaca odata Craciunul, sa revenim la plicuri, civilizat.
Adrian Nastase spera ca macar in 2004 Mosul o sa stea acasa si o sa-i lase lui jucaria de la Cotroceni

pe vechi, Securitatea.
* Legea „restituirii“ caselor nationalizate este adoptata de Parlamentul Romaniei pe baza unui larg consens politic. Se reactualizeaza astfel o vorba muncitoreasca, de pe vremea ctitorului Casei Poporului: Legile romanesti cind zic ca iau, iau si cind zic ca dau, zic.
* Generalul (r) Constantin Silinescu, fost agent de spionaj in regimul comunist, avind misiuni externe timp de 10 ani, din 1974 pina in 1984, este numit consilier pe probleme speciale al prim-ministrului. Fata de functia pe care a avut-o sub comunisti, se poate spune ca generalul s-a dat la fund sub Nastase.
* Conferinta Nationala Extraordinara a PDSR il consfinteste in inalta functie de lider al partidului si unic conducator pe acelasi Adrian Nastase, cel mai stralucit fiu al natiunii noastre, eminent conducator, patriot inflacarat si internationalist consecvent, personalitate de inalt prestigiu si autoritate a vietii politice contemporane.
* Ion Iliescu revine in forta. Aflat intr-o vizita de lucru la Focsani, el da glas unor texte din tinerete cu care smulgea uralele a sute de oameni ai muncii: „E un moft chestia asta cu «sfinta proprietate privata» care sta la baza vietii sociale“.
* In spatele acestei conceptii se iteste brusc si Adrian Nastase, care, dupa ce Curtea Europeana a Drepturilor Omului a decis ca statul roman sa ii restituie lui Dan Brumarescu, in termen de sase luni, casa pe care reclamantul o cistigase in instanta, declara constipat: „Curtea Europeana a Drepturilor Omului de la Strasbourg nu este agent imobiliar care sa evalueze locuintele“. Ca sa taie definitiv pofta Curtii Europene pentru astfel de decizii, Adrian Nastase propune un exercitiu simplu, de incalzire. Sa incerce agentul imobiliar CEDO sa evalueze casele fara numar ale premierului roman.

Februarie

Hai, fetelor, ca nu sint chiar asa de inapoiat. Mai cunoast-em si noi un Beatles, un John Lenin, un Ringo Stalin. Si, daca vreti sa stiti, am invatat chiar rock'n'roll si twist la Moscova. Doar trebuia sa luptam cu armele adversarului.

* Ion Iliescu emite din nou teorii despre proprietate. „Garantarea proprietatii ar insemna stoparea dreptului de a-ti mai instraina proprietatea. E corect? Nu-i corect, conform dreptului de proprietate modern. Asta era valabil in feudalism, legarea de pamint a oamenilor.“ Altceva era in colectivism, cind oamenii erau lipiti pamintului. De saraci.
* Irina Loghin prinde momentul si isi spune si ea of-ul, mai, dorule, mai: „Eu sint de la tara. La noi se faceau seri culturale. Asta ar trebui sa facem, sa readucem caminele culturale. Acolo stringeam analfabetii din sat si ii invatam sa iscaleasca. As vrea sa se reia“. Daca se implinesc nazuintele Irinei Loghin, se vor ingrosa simtitor, peste noapte, rindurile PRM-ului in Parlamentul Romaniei.
* Partidul Muncitoresc Roman cere aprobarea de a deshuma ramasitele Ceausestilor. Unii au avansat ideea ca pemeristii intentioneaza sa ia o farima din nea Nicu si sa-l cloneze. Pentru a obtine un rezultat leit cu originalul, ei ar

trebui sa faca in asa fel incit clona sa nu urmeze decit 4 clase, sa ajunga cizmar, sa fure un geamantan cu manifeste comuniste, fapt pentru care sa faca puscarie „politica“ (se va zice), sa intre in miscarea comunista si sa intilneasca clona Elenei Petrescu.
* Prefectul judetului Salaj, inginerul Tiberiu Marc, comunica tuturor institutiilor subordonate, inclusiv Consiliului Judetean Salaj, noi directive: „In calitate de conducator al serviciilor publice descentralizate din Salaj, potrivit Constitutiei Romaniei, va solicit insistent sa elaborati cel putin un comunicat saptaminal catre presa. Atentie! Nu folositi «limbaj de lemn»“. Ca atare, in nici un comunicat emis de autoritatile din Salaj intr-o furniruita limba de mahon, nu va aparea expresia „limbaj de lemn“.
* Ca sa poata ajunge la timp, pentru ca a plecat mai tirziu din Bucuresti, trenului oficial i s-a facut loc intr-un mod simplu. Un alt tren este oprit in plin cimp, timp de aproape o ora. Desi acest moment seamana leit cu un episod din vizitele de lucru ale Tovarasului, trebuie remarcata totusi o mica diferenta. In intimpinarea premierului Nastase, nu au fost infipti pe cimp coceni de porumb cu stiuleti atasati si nici nu au fost pusi oamenii din trenul oprit sa se prefaca a munci cu sirg pe ogor.

Martie

* Presedintele Romaniei face cinste cu sampanie si fursecuri, la Palatul Cotroceni, cu ocazia sarbatoririi zilei sale de nastere. Ion Iliescu a implinit 71 de ani, din care vreo 35 a fost militant comunist si 11 ani, adeptul capitalismului.
* Proprietarii unor Dacii mai vechi pot veni cu ele la reprezentante si isi pot cumpara altele noi cu 10 milioane de lei mai putin. Cei care au depus cite 80.000 de lei, bani pentru Dacie inainte de ’89, pot cumpara una noua cu 10.000 de lei mai putin.
* Premierul e cuprins de teama ca, verificind dosarele preotilor, Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securitatii va distruge credibilitatea Bisericii. „Legea accesului la dosarele fostei Securitati creeaza reverberatii care ne tin blocati in trecut. Ce vrem sa facem? Sa distrugem credibilitatea acestei institutii, una dintre singurele institutii credibile? Sint multi oameni in afara sistemului, multi pensionari, care ar putea fi afectati.“ Mai ales daca ar afla ce pensie au fostii preoti care au semnat state de plata lasate de Secu.
* „Ion Iliescu este, pe departe, cel mai valoros produs al Oltenitei“, a declarat Stefan Dumitru, primarul municipiului Oltenita. Cu toate acestea, locuitorii Oltenitei apreciaza mult mai mult un alt produs, ce-i drept, cu termen de garantie expirat: „cel mai valoros produs al Scornicestiului“.
* Aproape tot fostul CC al PCR a umplut Cimitirul Ghencea Civil pentru a-l conduce pe ultimul drum pe Ilie Verdet, prim-ministru in perioada 1980-1982. Conform unor zvonuri divine de ultima ora, Ilie Verdet isi mai face inca si acum autocritica in fata Dumnezeului materialist-dialecticilor.
* Parlamentul adopta Legea Secretului de Stat. Nu mai e un secret pentru nimeni ca prin aceasta lege s-a pus un calus in gura celei de-a patra puteri in stat. Pentru a nu divulga secrete de stat, presa are voie sa faca publice numai date eronate.

Aprilie

* Partidul Socialist al Muncii declara ca a strins relatiile cu Cuba. De teama sa nu fie sufocata, Cuba s-a retras departe, pe insula ei.
* Octav Cozmanca spune ca e posibila o reorganizare administrativ-teritoriala a tarii. Cozmanca a propus infiintarea a 1.500 de noi comune. E posibil sa avem de-a face, asadar, cu o reactie la fenomenul ceausist de urbanizare a satelor, urmind ca o serie de orase sa fie demolate.

* Saptamina Patimilor demareaza in tromba: Partidul Socialist al Muncii anunta ca intentioneaza sa se relanseze in viata politica. Exemplul scularii din morti face prozeliti in rindul neocomunistilor.
* Patriarhul Teoctist este dat in vileag de un angajat al CNSAS pentru ca, dupa cum rezulta din dosarele Securitatii, a intretinut relatii homosexuale. Se pare ca Preafericitul va intra in Rai pe usa din dos.
* Ristea Priboi, fost ofiter DIE, se hotaraste sa renunte la controversata functie de presedinte al Comisiei de control al SIE, in urma presiunilor internationale, si sa isi vada de treburile sale. De abia acum ar trebui oficialitatile straine sa se ingrijoreze serios in privinta lui.

Mai

* Are loc Conventia Nationala a PD si Traian Basescu este ales presedintele partidului. Fiul lui Valter Roman se resemneaza si nu face git.
* Ilie Ilascu este eliberat din inchisoare. Nu scapa insa de celalalt mod de incarcerare utilizat de comunisti, internarea intr-un ospiciu. Proaspat devenit membru PRM, Ilascu isi ia in serios rolul de mascota.
* La invitatia presedintelui Iliescu, Regele Mihai se intoarce in tara si anunta ca vrea sa se stabileasca definitiv in Romania. Ceea ce ii provoaca senatorului George Pruteanu urmatoarea declaratie inspirata: „Si Ceausescu, daca mai traia, merita din plin pensie, vila, masina si badigarzi.“ Ba mai mult, ar fi ajuns chiar senator.
* Elena Barbulescu, sora dictatorului, ea insasi mare dictatoare de judet pe vremuri, pleaca sa-i duca vesti (de la Pruteanu) fratelui sau. La aflarea stirilor din tara, lui Ceausescu i se pare ca el traieste ca-n Rai, in Iad.
* Patriarhul Teoctist il dojeneste pe Ion Iliescu ca tergiverseaza constructia Catedralei Mintuirii Neamului. Preafericitului ii este teama ca, la virsta lui, nu mai apuca sa bea o cupa de excavator cu sampanie in cinstea Marii Ctitorii.

Iunie

* Constantin Simirad anunta ca Partidul Moldovenilor poarta negocieri pentru a fuziona cu PDSR. Cel putin in Moldova, PDSR-ul va deveni partid unic.
* Ion Iliescu loveste din nou: „Estul este superior Vestului, fiindca in Est s-au pastrat cooperativele agricole de productie.“ Daca am fi pastrat si cantinele si CAR-urile, n-am mai fi lasat Vestului nici o sansa.
* O greva a CFR-istilor se incheie dupa ce Guvernul accepta majorarea salariilor. Cu siguranta, marirea de salariu s-a facut mai mult din simpatie pentru grevele CFR-iste din 1933.
* Guvernul Adrian Nastase, fost al Romaniei, lanseaza programul „Fabricat in Romania“. Trita Fanita se opune, preferind programul „Importat in Romania, din Insula Mare a Brailei“.
* Se afla ca Ristea Priboi, de profesie spion si fost rezident la Ambasada Romaniei din Paris, a fost citiva ani seful de cabinet al lui Adrian Nastase. Ne mira ca Ristea Priboi nu a lucrat si pentru domnul nea Nicu Vacaroiu, in operatiunea cu numele de cod „Pentru cei ce apreciaza unul Secu“.
* O tinara care salveaza o fetita cazuta in fintina, devenind gratie televiziunii erou national, este primita de Ion Iliescu. Presedintele ii acorda Medalia Nationala pentru Merit clasa a III-a (banuim ca un fel de Ordinul Muncii) si promite ca o va ajuta financiar sa isi termine studiile. Din cite se pare, la Moscova.
* Pina la urma se intimpla: PDSR fuzioneaza cu PSDR, rezultind PSD – un partid cu care se aspira la Internationala Socialista. Un grup masiv de fosti umplu Sala Palatului si il aleg pe Adrian Nastase presedinte. Se aplauda ore in sir, pina se plictiseste chiar si Nastase.

* Adrian Paunescu merge la CNSAS sa-si citeasca voluminosul dosar intocmit de Securitate. Si se mir ca pe vremurile alea traiau oameni capabili sa scrie chiar mai mult decit el.

Iulie

Ce, ba Antonescule, nu mai esti ministru, ai? Ehei, tata, in sport nimeni nu e vesnic. Chiar si noi ne mai schimbam. Uite, de exemplu eu, din presedinte de club la Scornicesti am ajuns presedinte de Liga. M-am schimbat total. Acum, cind ma acuza presa ca fac blaturi nu ma mai enervez deloc, nenica. Ii bag direct in aia a ma-sii si-mi vad linistit de treaba.
Mitica Dragomir, un activist ramas in teren de pe vremea lui Ceausescu, ca sa incheie cu succes cooperativizarea in anii nouazeci

* Pe 4 iulie, cu ocazia Zilei Statelor Unite, Ior Iliescu se trage in poza alaturi de McNutt, patronul american de la Resita. „Clasa muncitoa merge in paradis“, atentioneaza presedintele pe patron. „Mie mi-au zis ca merg la greva“, raspunde nedumerit americanul
* Producatorul berii URSUS renunta la contractul de sponsorizare incheiat cu Liga Profesionista de Fotbal. Mitica Dragomir, fost militian, nu intelege ce se intimpla. I se explica imediat: berea dupa blat cam de rahat.
* Viorel Catarama, despre care circula multe zvonuri legate de o anume colaborare, primeste vestea ca va fi tatic. Se cauta un nas. Sa fie AVAB-ul?
* Ion Iliescu viziteaza ferma de pui Crevedia. Aplauze prelungite, cotcodaceli furtunoase. Se scandeaz „Cucuriguuu!“.
* Gelu Voican Voiculescu este numit ambasador in Maroc. Ca doar nu degeaba a murit la Revolutie. Ceausescu, desigur.
* Hackerii sparg site-ul Presedintiei si il fac pe Ion Iliescu KGB-ist. Nea Nelu anunta ca, daca vor fi prinsi, infractorii vor fi angajati la Cotroceni. Linga ceilalti.
* Parlamentarii PRM, condusi de Daniela Buruiana, fac un proiect de lege prin care se vrea desfiintare CNSAS. In replica, parlamentarii din celelalte partide de opozitie cer desfiintarea fostei Securitati. Sau a PRM-ului, cum i se mai spune astazi.
* Viorel Catarama, despre care circula din ce in ce mai multe zvonuri legate de o anume colaborare, se arata interesat sa cumpere clubul Rapid. Cum ne-a obisnuit, fara nici un ban.
* Corneliu Vadim Tudor este vazut facind plaja la Neptun, in apropierea vilei lui Nicolae Ceausescu. Normal, doar nu era sa se duca la un hotel cu dus rece la comun.

August

* Vadim face scandal ca in podul penitenciarului Codlea sint ascunsi saci cu buletine de vot in favoare lui, furate la ultimele alegeri. Normal, buletinele furate de care vorbeste tribunul sint usor de identifica fiindca au o dunga rosie pe diagonala.
* Petre Roman, fiul unui anume Valter, se intoarce, in lipsa de preocupari, la catedra de Mecanica a

Fluidelor de la Politehnica. Traian Basescu se gindeste pentru o clipa sa-l concureze si aici pe Roman, preluind catedra de Navigatie pe Fluide.
* Ion Iliescu si Regele Mihai participa impreuna la comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Mihai Viteazul. Pus in fata unui astfel de paradox, pe domnitor il ia cu dureri de cap.
* Tot Ion Iliescu, pe care il stiam plecat in concediu, inainteaza Consiliului Suprem al Magistraturii o cerere de gratiere a lui Miron Cozma. Ortacul ameninta ca va veni la Bucuresti urmat de citeva mii de gardieni.
* Academia Catavencu publica un document din care rezulta ca Adrian Paunescu a colaborat cu Securitatea. Iata ce scrie intr-o informare din 1976 un capitan din Directia 1 a DSS: „Avem in vedere continuarea contactelor cu Adrian Paunescu pentru a cunoaste continutul unor articole date spre publicare (de catre scriitorul Lancranjan – n.n.).“ Aproape in acelasi timp, Paunescu lanseaza revista Flacara in conditii deosebit de grele, fara Securitate si fara cenzura.
* Ion Dolanescu, deputatul PRM a carui singura legatura cu perioada comunista s-ar putea sa fie cintecul „Balalau“, este optimist: „Stiinta merge inainte si fara mine!“.
* Adrian Nastase, ginerele unui fost ministru comunist, cere tuturor partidelor incheierea unui armistitiu politic pina la urmatorul summit NATO. Sau macar pina cind PSD-ul va deveni partid unic.

Septembrie

* Cu ocazia Taierii Capului Sfintului Ioan Botezatorul, corul Mitropoliei din Sibiu ii cinta „Multi ani traiasca!“ lui Ion Iliescu. Presedintele cere permisiunea sa le citeasca enoriasilor un fragment din Biblie. Din cea hazlie.
* Corneliu Vadim Tudor cere referendum pentru restituirea proprietatilor. Mai bine ar fi cerut un Eferalgan.
* Corneliu Vadim Tudor vinde revista Romania Mare unui iranian. Nu pentru bani, ci ca sa aiba cui sa ridice osanale.
* Dan Voiculescu se rasteste la PSD peste limitele admise de protocol. Cauza este un traseist politic mazilit de PSD pentru ca a trecut la PUR. Un lucru e sigur: banii lui Nea Nicu n-aduc fericirea cind te razboiesti cu PSD-ul.
* In urma atentatelor teroriste din America, sedintele CSAT se inmultesc ca iepurii. Ion Iliescu anunta masuri suplimentare de securizare a granitelor. Isi aduce cu placere aminte de zilele cind Dunarea nu putea fi trecuta decit calare pe butelie.
* Patriarhul Teoctist ii trimite lui George Bush o scrisoare de compasiune. Nu stim care ar fi fost reactia lui Teoctist daca teroristii ar fi intrat cu avioanele in niste biserici.
* Vadim – hop si el cu calomnia! Tribunul sustine ca SPP-ul ar fi antrenat teroristi pe teritoriul Romaniei. Teroristii cu pricina ar fi cica specializati in atacuri cu antrax, pardon, cu Vitamax.
* In timpul unui seminar, Ion Iliescu descreteste fruntile si afirma ca nu a fost niciodata ateu convins. Fireste, a avut unele indoieli, ca toti ateii.
* Presedintele Iliescu aduce lamuriri in legatura cu calitatea ambasadorului la Paris: „Din punct de vedere intelectual, Gherman nu este cu nimic mai prejos decit Paleologu. Ba, as putea spune, cu citeva capete mai sus.“ Chiar si cind motaie cu capul in piept? – intreaba nelamurit poporul.

Octombrie

* Partidul Muncitoresc Roman incearca sa organizeze, la Bucuresti, o manifestatie pro-irakiana. Dar cei doi manifestanti se ratacesc in multimea de reporteri veniti la eveniment.
* In asteptarea unei vizite a lui Ion Iliescu, Universitatea din Oradea este renovata in intregime. Studentii sint imbracati frumos, in costume populare, si asezati pe un platou din campus, in forma de Porumbelul Pacii.

* Deputatii Ioan Stan, Gheorghe Dutu si Dan Verbina propun in Parlament ca popii sa fie scosi de sub incidenta Legii Ticu. Enoriasii incep sa cinte „Vesnica lor nepomenire la CNSAS“.
* Pe motiv ca acesta nu il mai primeste la consultarile saptaminale cu partidele politice, Vadim il ameninta pe Ion Iliescu cu tribunalul. Pina la urma, se va dovedi ca Vadim nu l-a amenintat pe Iliescu decit cu tribunul.
* Deputatului PRM Tudor Marcu i se face rau in Parlament, in timpul unei sedinte pe tema integrarii in NATO. Un coleg saritor il readuce in simtiri, povestindu-i despre Tratatul de la Varsovia.
* Ion Iliescu se intilneste, la Cotroceni, cu gruparile PNTCD-Ciorbea si PNTCD-Lupu. Ajunge la concluzia ca taranistii se intelegeau mai bine cind erau la Canal.
* PRM-istul Vlad Hogea depune la Parlament un proiect de lege privind reinfiintarea santierelor tineretului. Ideea i-a venit atunci cind a vazut pe strada un grup de tineri imbracati in salopete de blug.

***

Sa
fim intelesi, domnu' Ticu, toti
am suferit pe vremea dementului. In ultimii
ani devenise insuportabil chiar si pentru noi, lin-
gaii consecventi. De exemplu, cind ti-era lumea mai
draga, se intrerupea apa sau curentul. Si stim cu
totii ca nu era deloc o placere sa-ti faci dusurile
scotiene si electrosocurile la luminare.
Presedintele PRM Corneliu Vadim Tudor, un bard care a inteles de tinar ca orice limba-n cur e un pas inainte pe drumul afirmarii literare

Si-au mai dat concursul la reusita acestui fructuos an urmatorii: Tovarasul Dan Voiculescu, presedinte PUR, fost sef de serviciu la Intreprinderea de Comert Exterior „Vitrocim“, director general al Reprezentantei in Romania a firmei „Crescent Commercial and Maritime (Cyprus) Ltd“.
Tovarasul **Ghiorghi Prisacaru,** deputat PSD, presedintele Comisiei pentru politica externa, fost „specialist in probleme internationale ale miscarii de tineret“, director pentru relatii externe la Academia Romana.
Tovarasul **Ilie Merce,** deputat PRM de Dimbovita, membru al Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, coruptiei si pentru petitii, membru al Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Araba Egipt, fost ofiter de Securitate.
Tovarasul **Victor Atanasie Stanculescu**, condamnat in dosarul „Decembrie ’89“, viitor gratiat, fost adjunct al ministrului Apararii Nationale.
Tovarasul **Mihai Chitac,** condamnat in dosarul „Decembrie ’89“, viitor gratiat, fost comandant al Garnizoanei Bucuresti.
Tovarasul **George Copos,** presedinte al Grupului Ana, principal finantator al clubului Rapid, fost activist in CC al UTC, sef sectie sociala la Uniunea Asociatiilor Studentilor Comunisti din Romania..
Tovarasul **Anton Lungu**, primar al Brailei, fost timplar, mecanic de tren, presedinte al Consiliului Popular Judetean Braila si deputat in Marea Adunare Nationala a RSR.

Tovarasul **Sergiu Nicolaescu,** senator PSD, fost regizor de filme tematice.
Tovarasul **Iulian Mincu**, deputat PRM de Ialomita, membru in Comisia de invatamint, stiinta, tineret si sport, membru al Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Côte d'Ivoire, fost medic personal al lui Nicolae Ceausescu, autor al fostului Program de alimentatie rationala.
Tovarasul **Virgiliu Radulian,** presedintele filialei UNICEF Romania, fost presedinte al Consiliului National al Organizatiei Pionierilor.
Tovarasul **Nicolae Vieru,** presedinte al Federatiei Romane de Gimnastica, fost presedinte al Federatiei Romane de Gimnastica.
Tovarasul **Tudor Mohora,** deputat PSD de Suceava, membru al Biroului Permanent al Camerei Deputatilor, membru al Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Coreea, fost inspector si secretar al Consiliului Uniunii Asociatiilor Studentilor Comunisti din Romania (UASCR), presedinte al UASCR si vicepresedinte al Consiliului Popular al sectorului 4 Bucuresti.
Tovarasul **Ovidiu Musetescu,** presedinte APAPS, fost sef al Biroului de selectionare si promovare personal al uzinelor FAUR, foste, la rindul lor, „23 August". Si, cu voia dumneavoastra, ultimul pe lista, inca printre noi, Nicolae CeauSescu, secretar general al PCR si presedintele Republicii Socialiste Romania, actualmente decedat.

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

Copiii spun lucruri cumplite

Intre pokémoni si dragoni, balauri si razboaie stelare, in memoria copiilor de azi se afla si un personaj pe care nu stiu de unde sa-l ia. El se numeste Ceausescu si, daca parintii copilului sint nostalgici, atunci acest Ceausescu a facut si lucruri bune. Daca parintii sint normali, atunci Ceausescu si nevasta lui au fost niste rai, prosti, incuiati, aproape vampiri. Cum arata insa imaginea netrucata a lui Ceausescu in memoria copilariei, vedeti in cele ce urmeaza.

„Nu murea Ceacucescu, tata nu ma facea“

– copiii despre tovarasul Nicolae Ceausescu –

„Se va aplica cu consecventa o politica de sporire a natalitatii,
de ajutorare a copiilor si familiilor cu multi copii,
astfel incit in 1990 populatia Romaniei sa ajunga la cel putin 25 milioane locuitori,
iar in anul 2000 la circa 30 milioane.“
Programul PCR de faurire a s.a.m.d. si inaintare a Romaniei spre comunism

Ceausescu. Destin si glorie. Ascensiune si decadere. Dictatura si placere. Ce stiu despre conducatorul suprem al armatei, intiiul intre barbatii tarii, copiii nascuti in 1989, 1990, 1991. Sa facem un calcul… scolari de clasa a doua, a treia, a patra. 12, 11, 10 ani. Am cautat scoli mai ferite de injuraturi cu Ceausescu, precum cele central-bucurestene. Am ales periferia. Scoli din comunele: Pantelimon, Catelu si Rosu. Nu cautati daca interviurile sint reprezentative, sint proportionale si sint realizate stiintific. Ne interesa doar sa vedem ce urme a lasat tot ce-am trait noi. Cei de 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 de ani.

Irina Macovei: „Mama a zis ca Ceacescu a fost un rau si ca o punea sa dea jos balcoanele si raminea iarna fara caldura. Mama a zis ca a ramas mica ca Ceacescu nu i-a dat de mincare cu lingurita cum da ea lu’ mine.“

Tiberiu Soare: „Io, nu io, ca tata tine cravata de soimi si pune la git si zice: ce soim, zboara soim! Iel bea mult seara si striga lu’ mama: na, bogatit Ceacucescu, nebuno! Da’ io zic la iel ca pling si iel zice mie ca sa nu, ca nu murea Ceacucescu, nu te faceam. Tata suparat pe nea Ceaculescu, da’ nenea Ceaculescu nu vine la noi.“

George Salajan: „Tati zice soacra lui e Ceausescu. Bunita zice: cizmarule, ne-ai bagat la nebuni, ce vreai, sa ne impusti? Da’ tata nu vrea sa impuste pe nimeni, ca n-are venin ca Picaciu.“

Titi Mitelescu: „Mama zicea ca cind a fost doamna Elena Cicucescu la Catelu a sarutat ambii obraji si pe cimisuta de pioniera. Si are in umeras cimisuta. Da' nu vrea s-o port si eu. Am facut avion cu ea o zi, ca nu aveam sa pun aripe si nu zbura. Si mama nu m-a batut, da' a pastrat. Mama, da' de ce vrei? Si mama a zis ca cind ma fac mare o sa spuna. Nu vreau sa ma fac mare, ca place sa fiu mica."

Janina Mercea: „L-a impuscat pe Ceaceascu Mickey Mouse ca se suparase pe cinele lui si a iesit cu pusca si a facut paf-paf si atunci Ceaceascu s-a facut rosie pe usa de la cine si Mickey a luat cine si a plecat, da' Ceaceascu a ridicat si a zis da' ce cine frumos ai si a tras si el, da' a nimerit in coada lui si Ceaceascu a urlat."

Paul Kalman: „Nu stiu cine e Ceausescu, ca eu am fost la bunici toata vara si nu au televizor. Se pun note? Ca invat miine si raspund bine."

Ion Ionascu: „L-am vazut la televizor o data si mami mi-a zis ca el a bagat-o pe buni la spital, ca a mincat salam si nu era bun. Buni s-a facut bine si a murit ieri."

Ciprian Fisulea: „Ceausescu a fost dictator in tara noastra. Se facea ploaie cind vrea si minca oamenii cind vrea el. Minca putin, mie mi-ar fi placut de el, ca nu dadea mult de mincare cum da mie tati."

Mihnea Trifulescu: „Ceausescu a fost boss. Zicea «casa», facea «casa». Zicea «bec», stingea luminile. Avea bat magic care facea multe. Dar tati nu face nimic in casa, ca de ce sa faca daca tot l-a nenorocit Ceausescu. Da' de ce, tati, te-a suparat? Ca esti prost."

Mihaela Solomon: „Mie imi zicea mama Ceauseasca, ca ii tocam la cap… era distractie mare, ca dupa aia nu mi-au mai zis Ceauseasca, nu au ris si a murit tata."

Viitorii baieti si fete de cartier, multumind din inima secretarului general
ca le-a construit multe blocuri, ca sa aiba ce mizgali cu graffiti

Cici Mihalcea: „Mi-a zis tata cum era pe vremea lui Ceausescu… ca le zicea Ceausescu fa aia, dar nu le dadea nimic si atunci faceau din rahat bici. Dupa aia Ceausescu le zicea ca nu asa se face si ei faceau iara, dar iar din rahat faceau rahat si Ceausescu zicea cine v-a pus si ii punea sa dea la toata lumea. Dar nu le dadea decit salam cu soia, apa calda si lumina erau numai cind vroia el. Si lumea zicea: Traiasca Ceausescu si se aplauda. Numai tata zicea ca a dat cu pumnul in seful lui ca eu nu am apa calda si i-a zis ca sa ma omoare. Tata a venit acasa.“

Elena Negoita: „Cind m-am nascut, tata l-a impuscat pe Ceausescu. Tata zice ca nu a murit, ca ii zice lui un prieten Nicu ca l-a vazut cineva in Brazilia. E frumos in Brazilia, am invatat ca acolo cresc portocale. Si ca Ceausescu maninca portocale. Tata zice ca maninca portocale numai iarna, ca asa l-a invatat Ceausescu, dar mie imi plac toata ziua.“

COPII, CINE ESTE MAMA VOASTRA?
TOV. ELENA CEAUSESCU, DA A MURIT!
DAR TATAL VOSTRU?
TOV. NICOLAE CEAUSESCU, DA A MURIT!
SI CINE ARE GRIJA DE VOI?
BUNICA DE LA COTROCENI!
MARDACE.

Nelu Iacob: „Mamare zice ca nimeni nu face blocuri ca pe vremea lu' Ceausescu. Ca uite cite blocuri stau nefacute si ca noi avem cladirea cea mai mare din lume, semn de la Dumnezeu ca sintem popor ales. Mamare face ca Vadim sa conduca tara, ca el e Ceausescu tot, ca ar da cotu' si botu'."

Trica Vintila: „Sefu' lu' tata e ceausist, ca nu vrea sa-l lase si pe tata sa conduca fabrica. Asa face cu mina si tata ii zice nu mai da din mina si sefu' se supara. Ca ei sint in galeria lu' Rapid care n-a fost membra de partid."

Sanda Irimia: „Ceausescu era un dictator foarte frumos. Imi citeste mama cite o poezie la culcare. Mama e poeta si acuma nu mai face poezii, ca ma creste pe mine sa fiu mare. Ca Ceausescu are fire de ghiocei la timple si ochii lui se aprind cind vede ca tara e multumita. Mama e bucuroasa ca s-a dus dracu' tineretea ei frumoasa, asa zice ea."

Raluca Finuta: „Cind e iarna e ziua lui Nicolae Ceausescu, un om cinstit si drept care a murit ca l-au omorit niste oameni care l-au urit. Costel zice ca sa nu fiu prietena cu nimeni, ca sa nu ma omoare si pe mine. «Finuto, de ce te duci la scoala aia daca esti proasta? Macar Ceausescu stia cizmarie.» Eu nu vreau sa ma fac cizmarie cind o sa fiu mare. Vreau sa ma fac Andreea Marin, sa-mi spele si mie parul alti oameni."

Smaranda Tutunaru: „Mamicuta mea are doua servicii si zice ca daca traia nea Nicu Ceasca nu stiu ce zicea ea ca nu ar fi lasat asa ceva sa munceasca mult. Ca nu mai stie de spate si ca fura tot ca pe vremea lui nea Nicu Ceasca. O intreb cine e tata, dar mamicuta mea nu vrea sa spuna. Eu zic ca nea Nicu Ceasca si ea: bata-te peste gura, toanto. E rau ca nu am si eu un tata…"

Irina Buculei: „Mama a plecat cu turcii cind am ajuns io la un anisor. Acum stau la betivu' de tata si ma ia bunuta la ea la Dragasani sa cresc oitele. Mie imi place la betivu' ca bea si vorbeste asa frumos cu mine si da multe dulciuri… o noapte s-a dus si a venit cu dulciuri multe ca de la magazinu' din Bucuresti, la care am fost eu cind asteptam cu bunuta buzul de Tirgoviste. Si a venit Politia si l-a luat. Mi-a zis politaiu' ca era ot de pe timpul lui nea Ceausescu. O sa-i dea drumu' lu' tata pe vremea aia? Ca io vreau sa-l astept."

Dana Neamu: „Ceausescu ne-a lasat ca nu e scara la tobuz neterminata si tata il injura, ca puteam si eu sa urc singura in tobuz. Ca in fiecare dimineata ma duce el la tobuz si il injura pe Ceausescu. Ca i-a zis cineva la tobuz de ce injura asa, ca sint fetita lui. Si el a zis ca bine le fac nenorocitii astia ca o sa-i omoare pe mosi cu zile. Ca Ceausescu ii tinea in puf si ei l-au omorit. Si cum zice cineva de tata eu zic ca ala l-a omorit pe Ceausescu. Si Gogu ma trage de codite si-i zic ca l-a omorit pe Ceausescu, se sperie."

Georgeta Hoanta: „Va suparati daca nu stiu subiectu', ca m-a durut burtica ieri si nu am invatat."

Anca Ciubotaru: „Mie mi-a povestit tata ca este mult de atunci, ca Ceausescu era un om rau, foarte rau si ca atunci cind a fost la Revolutie tata i-a tras o palma lu' Ceausescu si a dat-o cu capu' de pereti pe Leana. Dar tata e om bun, nu stiu cind a facut astea. Si e tare suparat ca n-are bani, dar zice ca cind era nea Nicu erau bani, nu avea ce face cu ei. Are Dacia de atunci. Nu mai merge. Are si

frigider de atunci. S-a stricat si pun eu caietele in el. Da’ de ce era Ceausescu rau, ca vad ca avea tata masina si frigider, ca nu minca carne, dar de ce nu minca carne, ca la noi la magazin este carne.“

Eugen Istodor

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

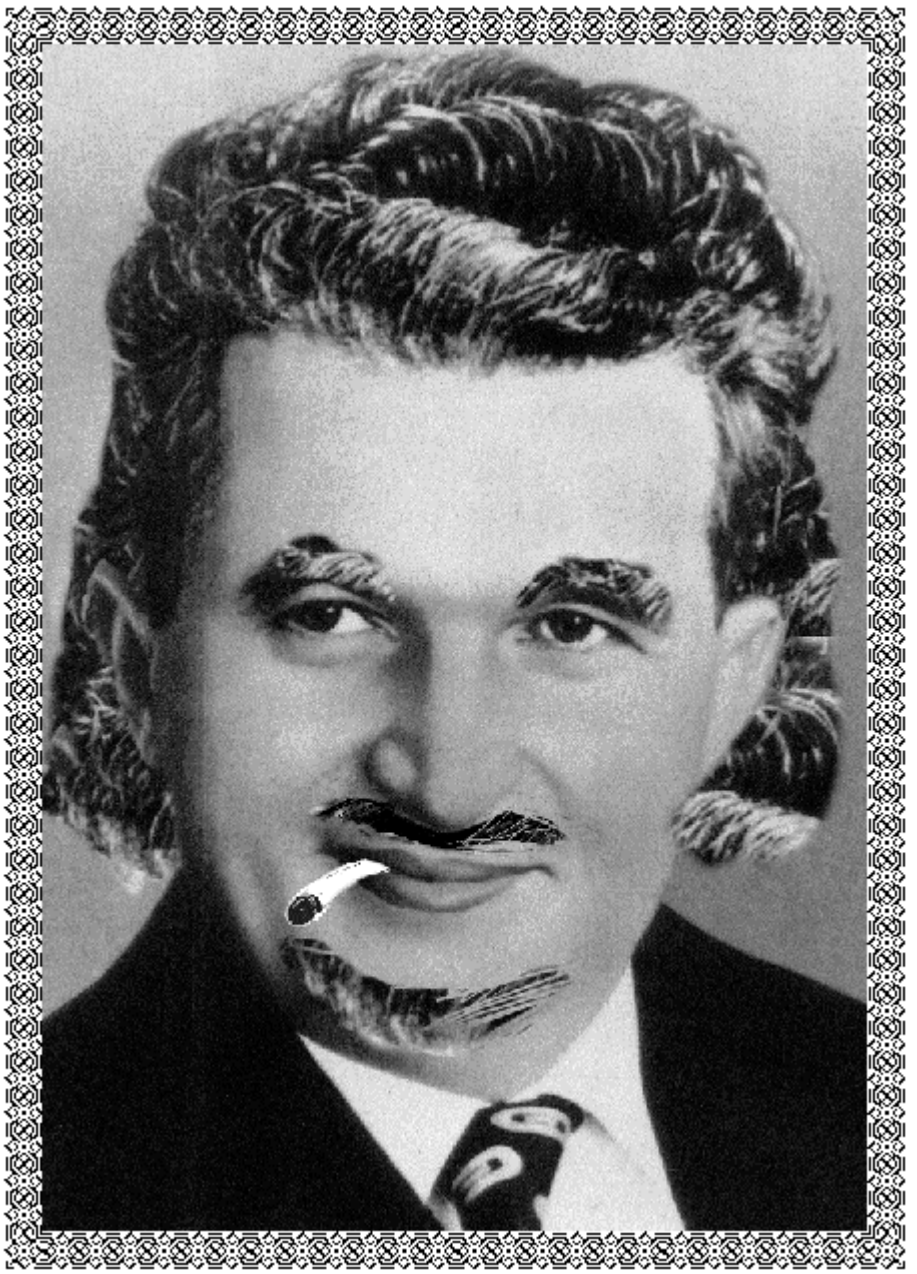

Mama eroina, fiul huligan

Evident ca nu stim altii cum sint, insa noi, cind ne gindim la vremea copilariei noastre, practic, ne vine sa povestim. Si sa-l concuram pe Creanga, botul de huma din Humulesti, cu intimplarile si nostalgiile noastre, cu prieteniile si aventurile pierdute pentru totdeauna. Absolut pierdute. Asta daca n-am incerca tot noi sa le recuperam in acest Almanah. Alo, unde esti, copilarie, cu infantilismul tau cu tot?!

Cum era sa mor la o coada la varza
(o varza de text)

Bijuteria
Alo, tovarasii Paunescu! Ce faceti, Fratilor? Dati, dom'le, numai cite doua perle ale industriei romanesti si un lant hotelier de caciula, sa se-ajunga la toata lumea!
Secventa dintr-un vis colectiv al poporului roman, pe vremea cind acesta isi imagina ca in capitalism umbla ciinii cu Rolex-uri in coada,
iar averile cinstite se fac fara nici un pic de munca

V-ati dorit vreodata sa aflati totul despre varza? Ei bine, nici eu. Si cu toate acestea, am aflat foarte multe lucruri, daca nu chiar totul, desi numai de varza nu-mi ardea mie atunci. Povestea s-a intamplat in toamna anului 1989, eram in clasa a zecea si nu s-ar putea spune ca nu stiam sa fac diferenta dintre varza si viata. Exista varza dupa moarte? Raspunsul este cat se poate de afirmativ: exista foarte multa varza dupa moarte, mai ales dupa moartea comunismului (priviti: pietele sunt pline acum!), insa in acea toamna, pentru un sac, doi, de varza, trebuia sa stai la o coada care astazi, ar friza pur si simplu fictiunea. Insa intamplarea care era cat pe ce sa ma faca varza este cat se poate de reala. Stateam la cineva in gazda, in Bacau, si intr-o dupa-amiaza doamna a primit un telefon. Expresi de bucurie care a irumpt spontan din pieptu ei de casnica profesionista m-a facut sa crec ca poate se intamplase ceva important. Nu cazuse Ceausescu, desi reactia de la telefon a doamnei ar fi meritat un asemenea motiv. Nu a fost sa fie, deoarece cauza era cu totul alta: la chioscul dintre blocuri urma sa se bage varza, coada incepea sa prinda contur si trebuia sa ne grabim si noi daca voiam sa mancam varza murata la iarna. Dupa ce a pus receptorul in furca, doamna a venit la mine (de asta ma temeam) si m-a rugat sa ma duc eu inainte, sa tin rand, ca vine si dumneaei imediat cu saci si tot ce trebuie. Nu puteam sa zic nu, si nici nu am zis. Imi placea varza murata, mai ales cu carne proaspata de porc si mamaliguta, cu un vin fiert dupa si o tuica inainte – era un aranjament gastronomic care ma facea sa simt multa afectiune pentru aceasta acritura. Insa uram cozile, nu-mi placea deloc acea intimitate care se instaura intre celulele cozii. De ce trebuia eu sa aflu despre bolile de care suferea cutare domn cu geac de fas, despre ce tacamuri grozave gatise la pranz cutare doamna cu coc, sau despre cate si mai cate?! Ce mai tare ma deprimau totusi discutiile despre boli. Din ce auzeai la respectivele cozi puteai crede ca intreg poporul roman este grav bolnav. Si poate asa si era. Am alergat repede la respectivul chiosc, o

improvizatie sinistra din tabla si plasa de sarma, cocotata pe o schela inalta la care ajungeai cu ajutorul unei scari de fier. Cand am ajuns, coada era deja de dimensiuni impresionante: lunga de cateva zeci de metri, pe trei randuri de lata, cu oameni mici si nervosi a caror retina astepta, cu ochii intredeschisi, varza. M-am asezat cuminte la coada. Varza nu venise. Eram parca niste spectatori infrigurati care sperau ca VARZA sa urce cat mai grabnic pe scena improvizata, sa se adreseze fanilor cu cateva cuvinte frumoase, sa ne cante mai multe feluri de mancare, iar apoi sa ne dea autografe pe foile ei tari si parfumate. Din nefericire, formatia noastra preferata intarzia. In asteptarea ei, oamenii vorbeau numai despre cat de buna e varza la casa omului. In fata verzei, bolile si problemele cotidiene pareau sa nu aiba prea mult succes. Initierea mea in fenomenologia infoiata a verzei atunci a inceput. Nu vorbeam cu nimeni, dar – fatalitate – ascultam pe toata lumea care vorbea suficient de tare. Si trebuie sa stiti ca aproape toti vecinii mei de varza vorbeau suficient de tare. Cum va spuneam: oamenii vorbeau numai despre varza. De la etimologii si explicatii stiintifice, pline de informatii erudite, pana la retete de bun gust – am auzit atunci cele mai infocate discutii despre varza. Ati vazut „Forrest Gump“? De cate ori? Ei bine, nu se poate sa nu-l fi retinut pe negrul acela simpatic, cu buza rasfranta, cu porecla „Bubba“, care stia totul despre creveti, despre afacerea cu creveti, visa numai creveti, vorbea incontinuu despre creveti si stia in cele mai mici detalii cum se gatesc omniprezentii creveti. Pentru un licean de clasa a zecea nu era o mare realizare sa stii, deodata, totul despre varza. Insa nu mai exista nici o scapare atunci cand ai langa tine asemenea discutii:

– Stimata tovarasa, varza provine din latinul „viridia“ care inseamna verdeturi. (Ceea ce, la o prima vedere, ar contrazice „Viridiana“ lui Buñuel, un film care nu e deloc o varza. Dar atunci nu auzisem de Buñuel. Daca as fi auzit, sigur i-as fi dat o replica acelui domn tovaras.)
– In plus, daca imi dati voie, tovarase, varza este o planta legumicola din familia cruciferelor.
– Mie imi place foarte mult varza de Bruxelles. Fi-miu a fost la Bruxelles si mi-a adus de-acolo o varza din asta, cu tulpina inalta, cu o capatana mica si dragalasa, de la care se consuma numai mugurii formati la subsuoara frunzelor. Ca sa vedeti ca vesticii mananca totusi o cu totul alta varza decat noi. Da' parca tot a noastra e mai buna.
– Tovarasa, dar si la noi exista verze din astea, de Bruxelles, poate nu stiti. Insa mie imi place aia creata cu capatana afanata, faci o varza de Cluj din ea, uite ca-mi si lasa gura apa cand ma gandesc.
– De musaca vorbiti, nu-i asa?
– Varza rosie merge mai mult la salata.
– Vreau sa va spun ca dintr-o varza de marime mijlocie, mai indesata putin, cu doua oua, faina si pesme faci o varza pané, de mama-mama. Se serveste ca garnitura la orice fripturi.
– De unde fripturi, doamna?
– Atunci puteti s-o presarati cu putina branza si, facultativ, cu smantana, si o serviti ca felul intai.
– Ati zis bine „facultativ“.
– Varza creata, umpluta cu carne – sau, ma rog, cu ceva carne –, tavalita prin sos, cu marar pe deasupr si foarte putina smantana, este o nebunie. Mananci de uiti de tot.
– Mie imi place varza calita.
– Varza rosie calita se gateste exact ca si varza alba calita, cu deosebirea ca nu se stoarce.

Colocviul despre varza a fost intrerupt, la un moment dat, de o veste extraordinara: A VENIT VARZA! Caci exista si posibilitatea ca ea sa nu vina. Dar venise. Eram cu totii fericiti. In scurt timp a aparut si gazda mea, cu arme, carucioare si bagaje. Lupta incepea. Dar pana sa ne vina randul, mai aveam mult de asteptat. In timp ce coada inainta incet spre scena (mai degraba spre esafod!), discutiile continuau, subiectul fiind acum „varza murata“.
– Peste iarna, se mureaza numai varza de toamna, asta care tocmai a sosit.
– Varza de vara murata trebuie consumata in timp mai scurt.
– In cantitate mica, varza se poate mura fie in borcane mari, fie in butoiase din material plastic.
– Eu prefer canistrutele din plastic.

– Butoaiele din lemn trebuie pregatite dinainte, ca sa nu curga saramura din ele. Ar fi si pacat, ca doar o varza are omul, iarna.
– Ca sa nu se baloseze, trebuie bine vanturata.
– Moarea, daca a fost bine pastrata, sa nu faca floare, se poate pune in sticle prin februarie-martie. Sticlel se umplu pana sus-sus, se astupa simplu cu dop si se pastreaza in pivinita. E bine sa ai niste moare in pivnita. Nici nu stii cand ai nevoie de ea.

Gazda mea participa activ la discutii. Pe masura ce ne apropiam de scena mult visata, oamenii nu prea mai aveau chef sa vorbeasca. Vechea obsesie – de a nu mai prinde nimic din acel ceva pentru care statea la coada ore intregi – incepea sa-si intre in drepturi. Aglomeratia era una de nedescris. Oamenii se foiau, se agitau, se inghesuiau. Intr-un tarziu, eu si gazda mea am ajuns in fata schelei de fier. Trebuia sa urcam cele cateva trepte pentru ajunge in fata deschizaturii prin care ti se livra varza. Fiind de talie ceva mai subtire decat gazda, am fost impins mai in fata pentru a nu fi scosi de la rand de ceilalti. Nu mai stiu cum s-a intamplat, dar imi amintesc foarte bine ca, la un moment dat, inghesuiala fiind atat de mare – varza era totusi foarte importanta! – am fost prins intre gardul se sarma, scara de fier si puhoiul de oameni nervosi. Simteam ca nu mai am aer, nu mai puteam respira. Oare sa merite varza asemenea sacrificii? Gazda observase ca nu stau prea confortabil, inghesuit si cazut in plasa de sarma, dar nici dumneaei nu-i era prea bine, mai ales ca era o doamna mica de statura care, la o adica, putea fi foarte usor luata pe sus. Simteam ca mi se face rau. Nu aveam ce face, trebuia sa strig. Daca nu strigam, riscam sa fiu facut varza Am strigat. Nimic. Am continuat sa strig ca nu mai am aer decat sa strig ca nu mai am aer. A inceput sa strige si gazda mea ca nu mai am aer si ca sa nu ma omoare, ca nu sunt baiatul ei, sunt doar un baiat care sta in gazda la ea. Se pare ca cineva a auzit-o, caci un tovaras de langa mine a facut brusc o miscare inversa, impingandu-se in sens invers, dinspre gardul de sarma inspre laterala cozii, facandu-mi un mic spatiu, suficient pentru a-mi trage sufletul. I-am multumit, i-a multumit si gazda mea, insa numai de multumiri nu ne ardea noua atunci. Trebuia sa prindem varza, pentru asta veniseram acolo, pentru asta ei sa-mi pierd eu viata printre ochiurile amenintatoare ale gardului de sarma. Pana la urma, cu chiu, cu vai, am prins varza. Doua luni mai tarziu, am vazut la televizor ca tocmai venise Revolutia si Ceausescu fusese facut varza de fostii colegi. De Craciun stateam cu parintii la masa, mancam friptura de porc si varza murata, si ne uitam la televizor, bucurandu-ne (eu, mai ales) ca, in sfarsit, am scapat de cozile la varza.

Iulian TAnas

Cum s-a vazut caderea comunismului de sub Pietricica

Un
Cico, va rog! Cum, nu mai aveti calde? Atunci, dati-mi o braga. Ce, nici braga nu mai aveti? Atunci, vreau doua „Eugenia". Da, sigur, am si buletinul prietenei mele, dar ea e dusa sa se spele pe cap in mare, ca la noi la hotel curen-tu' nu urca decit pina la etajul 2.

Iarna lui 1989 m-a gasit elev, pionier fruntas, comandant de detasament al clasei a V-a A de la Scoala Generala nr. 3 din Medgidia, un oras prafuit din judetul Constanta. Eu am gasit iarna acelui an la fel ca pe celelalte, inca nu banuiam ca o sa fie

un pic diferita. Era la moda sa fii olimpic, asa ca eram si eu. Cum prindeam Gazeta Matematica, cum o rezolvam. Eram insa si fotbalist, legitimat la Clubul Sportiv Scolar. Un tinar element promitator, mai ale in handbal, baschet sau canotaj. Faceam parte din grupa „pitici“, lucru putin ironic, deoarece aveam deja un cap peste colegii mei si aratam ca un barzoi printre ei. Mai ales ca eram slab, cu picioarele lungi, nu prea groase, dar drepte si oarecum musculoase, fapt care mai tirziu a devenit, aveam sa aflu, un motiv de invidie pentru colegele mele de la liceu. Un cronicar sportiv ar fi spus despre mine ca eram un virf incisiv, cu simtul portii, un fel de Balint, Raducioiu sau Inzaghi. Din pacate, stilul meu de alergare, unul modern, economicos, dadea impresia ca nu prea am chef de nimic. „Uite-l, ba, p-ala, parca inoata, prajin dracului“, zicea toata lumea, iar antrenorii au bagat si ei de seama, astfel ca de cele mai multe ori primul fluier al arbitrului ma gasea pe banca de rezerve. Eram totusi o arma secreta, care intra si dadea gol. In decembrie, antrenorul nostru Petre Biliboaca, zis Bill sau Biliboi, ne-a anuntat ca vom participa la Cupa 30 Decembrie, la Piatra Neamt, intre 21 si 24 ale lunii. Pe 20 dimineata eram deja in Gara de Nord, vreo treizeci de copii, doi antrenori, nevasta si fetele lui Bill plus nea Nicu, tatal unuia dintre fotbalisti. Chesti e ca la Timisoara incepusera deja evenimentele, insa la noi la Constanta nimeni n-avea habar de ce era acolo. Bucurestenii probabil auzisera ceva si de aceea ne priveau oarecum ciudat, se uitau la noi – si noi la ei – ca la zoo. Ca sa se dea smecher, nea Nicu, un tip mic, chelios si plin de nerv, avea sa spuna mai tirziu ca el stia, de-aia venise cu noi, cica sa ne apere. In Piatra Neamt, prima zi a curs excelent. Seara an luat masa la un local unde am nimerit cu o echipa de voleibaliste din Constanta. Interesant, pentru ca in 2001, Iulia Fratila, vedeta TV din Constanta, fosta voleibalista, va povesti ca in decembrie ‘89 era in cantonament la Piatra Neamt. Sigur era acolo in acea seara! Noi faceam glume prostesti cu ele, le bagam lanterne in ochi, in loc sa discutam frumos, despre teza la romana sau despre ultimul numar din Cutezatorii. Poate ca dupa ceva ani ziarul Libertatea ar fi scris despre mine si despre Iulia: „Au avut orgasm la geamandura“. Pacat. A doua zi, spre prinz, eu si colegii mei ne aflam in sala de joc, facind exercitii de incalzire. Textila Buhusi, o echipa echilibrata si cuminte, ii batuse pe unii, urma ca noi sa oferim un spectacol si sa-i cocosam pe alti nefericiti. Chiar cind legam mai bine jambierele, crainicul a anuntat ca turneul se intrerupe. Primul impuls a fost sa credem ca se tem de forma pe care o aratam inca de la incalzire, dar mai tirziu aveam sa ne dam seama ca si fuga lui Ceausescu a influentat intr-o mai mic sau mai mare masura decizia. Am revenit la locul de cazare, o tabara de fizica, unde erau numai liceeni s studenti. Deja era harmalaie, „Jos Ceausescu“, „Libertate“, „Jos dictatorii“, un aparat de radio urla in poc Eu cu un coleg ne-am departat de elementele instigatoare, eram siguri ca vine militia, daca ne ia si pe noi? Ce, am zis noi ceva? Pina la urma, a fost clar: Ceausescu plecase de tot. Ba, da’ cine dracu’ o sa fie dupa el, ca noi nu stiam pe nimeni, sa vina fii-su? Un lucru deja era limpede: o sa fie mai bine, mai ales ca bagasera portocale la chiosc. Seara am jucat o miuta cu niste ochelaristi din Roman. Ne-au spart, nu mai aveam nici o motivatie. Am realizat ca fuseseram pe punctul de a participa la o competitie comunista Cupa „30 Decembrie“. Seara am mincat ceai cu gem, in tabara, nu ne-am mai dus la mamaliga cu brinza smintina si voleibaliste. Pentru prima oara in viata, ne-am uitat toata noaptea la televizor, fara sa fie revelion. I-am vazut pe Iliescu, pe Roman, pe Caramitru, pe Dan Iosif, pe Gelu Voican Voiculescu. „Ba, astia-s tari, ba, o sa fie cineva astia!“ Le-au prins bine urarile noastre. Din nefericire, in dimineata urmatoare ne-am trezit singuri in toata cladirea, restul plecasera, fiind din apropiere. Noi nu puteam trece de Buzau, unde se tragea, dovada fiind faptul ca acum e „oras martir“. Am ramas in Piatra pina pe 30 si am trecut prin citeva momente mai deosebite. In fata taberei era o fabrica de confectii si, in fiecare zi, citiva bravi militieni burtosi fugareau pe acolo niste „teroristi“. Ii priveam pe furis de la geamuri, cu falcile inclestate de tensiune. Adevarul e ca tremurau oasele in noi, insa nu puteam sa nu participam si nc la evenimente. N-au prins nimic – „Astia-s antrenati, bre, ce poti sa le faci?“. In oras era o liniste dubioasa, nu se tragea, nimeni nu striga, astfel ca din cind in cind ne plimbam prin centru. Intr-o zi, un individ a venit usor linga Bill si i-a zis ceva la ureche, dupa care s-a departat aruncind in jur priviri pline de mister, cum vedem acum in filmele cu agenti FBI. Ne-a sfatuit sa nu luam nimic de pe jos, vreo scrisoare sau vreun pix, sa nu fie o bomba, „doar ati vazut ca nenorocitii au otravit apa“. De atunci, am capatat un acut simt al responsabilitatii, eram gata sa descoperim eventuale capcane pe care dusmanii ascunsi ai poporului le intindeau miseleste. Cetatenii „orasului de sub Pietricica“ ne priveau cu simpatie, ne compatimeau cind aflau ca nu putem merge acasa, numai ca nu puteai avea incredere in oricine, daca

erau teroristi si ne abureau? Cei mai de treaba au fost administratorii taberei, care mai stateau cu noi, ne-au facut brad de Craciun, mai puneau de niste cartofi prajiti cu sotia lui Bill. Acolo am auzit prima data i viata mea colinde adevarate, nu cintecele alea pe care le turuiam noi – ma refer la dobrogeni –, inarmati cu tuburi de plastic din care bubuiam de citeva ori asteptind apoi sa vina gazda cu banii si injurind ca nemernicii cind primeam mere sau covrigi. Bine, eu nu faceam asa, eu mergeam cu bici si cu clopotei, da stiu pe altii care faceau. Intr-o seara, cineva ne-a adus un video, astfel ca dupa citeva ore de revolutie in direct mai vedeam cite un film cu van Damme sau cu Chuck Norris. Tin minte cum am primit cu aplauze furtunoase vestea ca de acum incolo vom vedea fotbal la televizor, in fiecare saptamina! Ce chestie, nici nu ne inchipuiam ca ne aflam in orasul celui ce avea sa se supranumeasca Pinalti, un personaj ce va deveni punctul de atractie al atitor transmisiuni de fotbal si va acoperi cu faima sa Pietricica. Daca tot a venit vorba de Pinalti, trebuie sa amintesc de antrenamentele pe care le-am facut pe stadionul sau, numit acum Kosovo. Din constructie lipseste o peluza, iar la 100 de metri de teren e un deal impadurit (cel puti asa era atunci). Pe dealul ala era o instalatie, castel de apa se numea parca, pe unde, din cind in cind, misunau soldatii. Ne opream si ne uitam ca prostii, putin speriati, dar sperind sa vedem si noi ceva teroristi. Probabil insa ca racanii se plictiseau si incingeau un cit se poate de nevinovat si relaxant „hotii s vardistii“. Ne-am intors la Medgidia pe 30 decembrie si am fost primiti ca niste eroi. Parintii multora din copii erau la gara, mamele plingeau de rupeau, nu mai stiau nimic de ei de citeva zile. Eu dadusem citeva telefoane de la un aparat din tabara care mergea pe baza de pumni, asa ca nu am avut parte de vreo primire speciala, iar cind am ajuns acasa, mama s-a uitat la mine si mi-a spus, asa cum face si acum cind ajung pe acolo: „hai, ma, tu unde umbli, ia treci la masa!“.

Gabriel DROGEAN

Utecista din autobuz

In 1987, ma aflam foarte aproape de a iesi cu bine din dificila perioada a pubertatii. Eram elev in clasa a opta la Scoala Generala nr. 18 din Bacau, o scoala onorabila situata pe strada Eliberarii, la doa cativa metri de Oficiul Starii Civile. Pe aceeasi strada, se afla si vila prim-secretarului de partid pe judetul Bacau, Bogdan Baluta. Asadar, un spatiu cu o incarcatura emotionala aparte, mai ales ca era intesata de sectoristi cu urechea ciulita la una sau alta. Invatam bine, vocea mi se ingrosase destul de uniform si aveam oarece succes la fete, carora le ceream prietenia ori de cate ori aveam ocazia. Si ocaziile erau cat se poate de paroliste, nu intarziau niciodata la intalnirile cu mine. Cum nu eram din Bacau, ci din Moinesti, o data la doua-trei saptamani mergeam acasa la parinti, cu autobuzul Intr-una dintre aceste curse, aglomerata pana la sufocare, am zarit o fata. Parea mai mare decat mine, dar o salva faptul ca era tare draguta: inalta,

cu parul lung, ochi mari, privirea rece si zambetul rar. In aceste conditii, nu-mi fusese foarte greu sa o observ. Si odata ce am luat-o in vizor, din Moinesti pana in Bacau numai in vizor am tinut-o. In definitiv nu eram decat un mic maniac nevinovat, obsedat de fete frumoase. Cum o priveam intr-o veselie, fara ni o jena, fara nimic, ea a simtit ca este urmarita, s-a intors spre mine si mi-a aruncat o ocheada plina de venin si repros. De zambit, nici vorba: se vedea cat colo ca, desi frumoasa, este o fata foarte cuminte, iar fetele cuminti nu zambesc la baieti. Asa ma gandeam eu atunci si, vazand-o ca nu zambeste, nu clipeste, nu nimic, am inceput sa o respect in gand, privind-o si mai insistent. Aveam in fata mea o creatura minunata si atat de cuminte, cum sa se uite la un obsedat ca mine?! Mi-era tare draga fata aceea si, cu toate ca acele curse cu autobuzul de obicei imi intorceau stomacul pe dos, atunci imi doream sa ajungem in Bacau cat mai tarziu posibil. Pe masura ce ne apropiam de Bacau, autobuzul se mai golea, asa ca, la u moment dat, m-am aflat la un brat distanta de fata visurilor mele. Nu am indraznit sa-i spun nici un cuvant, era evident ca este cu vreo doi-trei ani mai mare decat mine si, in plus, ma dispretuia. Sau poate ma placea si ea putin, si tocmai de aia arata exact contrariul. Pe nesimtite, nesimtitul de puber, care timp de o ora si jumatate tintuise cu privirea o adolescenta gratioasa si impenetrabila, s-a vazut invins: autobuzul ajunsese la capat si odata cu asta si visele mele cu adolescenta morgana. Pacat, mi-am zis, am fi putut trai fericiti pana la adanci tinereti. Adio, iubirea mea care m-ai parasit inainte de a merita asta cu adevarat, adio sau, poate, la revedere, de ce nu? Multa vreme m-am gandit la ea, dupa care multa vreme nu m-am mai gandit deloc la ea. Insa viata nu e chiar atat de simpla, nici macar pentru un elev de clasa a opta. Caci a venit ziua in care trebuia sa fim facuti utecisti. Nu ne doream deloc asta, dar parca avea vreo importanta ce ne doream noi? Si, totusi, ne emotiona gandul ca aveam sa fim facuti utecisti. Era oricum un pas inainte, ma gandeam. Ceea ce s-a dovedit a fi cat se poate de adevarat. In „ziua Z“, am facut, eu s colegii mei de clasa, un mare pas inainte spre Liceul „Vasile Alecsandri“, care se afla vizavi de scoala noastra. O clasa de-a unspea de la „Alecsandri“ urma sa ne faca utecisti, nu inainte de a trece cateva probe de foc. Am intrat emotionati intr-o sala de clasa, cu tovarasa diriginta alaturi. Bancile erau aranjate in asa fel incat o mare masa rotunda ne astepta sa-i ocupam locurile ramase libere. „Calaii“ nostri erau asezati confortabil la locurile lor, cu niste mutre superioare, usor malitioase, dornici sa ne chinuie cu intrebari despre una sau alta. Ne-am asezat si noi, viitorii utecisti ai tarii. I-am luat la privit (o specialitate mai veche de-a mea – dar ce pubeur nu e putin voyeur?!) pe cei care aveau sa ne chinuie: fete si baieti, unele fete dragute, alti baieti destul de antipatici. Cum ii luam pe toti, la rand, pentru a-i studia cum se cuvine, privirea mi se opreste brusc asupra cuiva. Cineva isi bate joc de mine, mi-am zis. Nu se poate, ar continuat. Este imposibil, mi-am raspuns. S-a dus dracului carnetul meu de utecist! Ce ghinionist pot sa fiu! O pereche de ochi dispretuitori ma fixau insistent, alaturi de un zambet care parea sa-mi zica: „Ai da de dracu’, obsedatule!“. In fata mea era chiar fata pe care eu incercasem, fara succes, sa o cuceresc in autobuz, sa valsez cu ea pe muzica motorului Diesel si a cauciucurilor tocite, sa o fac femeia-adolescenta a visurilor mele. Eu asta voiam sa fac cu ea si nimic mai mult, iar destinul mi-o readusese in fata exact cand aveam mai putina nevoie de ea. Mi s-a parut nedreapta aceasta reintalnire, inima imi batea cu puter obrazul. Ti-a trebuit sa te legi de fata! Acum, na, mai ia carnetul de utecist, daca mai poti! Nu stiu cum, vedeam o legatura directa intre fata din autobuz si carnetul meu de utecist, desi coliziunea dintre fata si carnet nu era absolut necesara. Putea sa ma lase in pace, sa ma sfideze cat vrea, dar sa nu-mi inchida prematur drumul pe care tocmai urma sa mi-l deschida carnetul de utecist. Am fost luati la intrebari in ordine alfabetica. Eu eram mai spre sfarsit, la litera „T“. Teoretic, puteam inca sa ma mai bucur de ragazul pe care mi-l oferea acea ordine alfabetica, insa pe masura ce colegii mei raspundeau unul cate unul, deveneam din ce in ce mai emotionat si mai nelinistit. In cele din urma, mi-a venit si mie randul. Cine putea sa-mi puna intrebarea? Oricare dintre utecistii aceia de clasa a unspea? Nici vorba. Fata din autobuz s-a ridicat incet, ca o judecatoare feroce, si mi-a pus rau de tot urmatoarea intrebare: „Cum se numeste presedintele Organizatiei Natiunilor Unite?“ Organizatia Natiunilor Unite? – ma intrebam eu gand. Ce dracu’ mai e si asta, exista asa ceva? Nasol. Nu stiam. Telejurnalele nu ma pasionau deloc, ziarele nici atat, in pifuri si rahane nu intalnisem nici un presedinte al acestei organizatii, nici macar in Jules Verne. Cu toate acestea, ONU exista, iar presedintele ei, Javier Perez de Cuellar – am aflat ulterior – era bine, sanatos. Ceva trebuia sa raspund, totusi. „Ronald Reagan“, mi-a iesit pe gura, intr-un moment de inspiratie nesperata. O dadusem in bara. Asta era presedintele Statelor Unite ale Americii. Insa fata di

autobuz era multumita de raspunsul meu. Jubila. Reusise. A fost singura data cand mi-a zambit. Pana la urma, la interventia tovarasei diriginte, am fost facut si eu utecist. Stiam ca nu meritam sa intru in randurile competente ale Uniunii Tineretului Comunist, dar intrasem. Pe utecista din autobuz am uitat-o repede si definitiv. Suferisem prea mult din pricina ei. La Revolutie, sora mea, de fericire ca dictatura se prabusise, si-a rupt in doua carnetul de utecist. Apoi, l-a rupt si pe al meu. M-am suparat foarte tare pe ea era cat pe ce s-o bat. Iar daca as fi stiut sa raspund atunci la acea intrebare, sigur o bateam.

Iulian TAnas

O dimineata porno

Trecusera citeva zeci de ani de comunism s abia 11 de cind ma nascusem. Stiam destule despre sex, dar mai nimic despre sexul adevarat, ala occidental, cu scheme si figuri Problema il nelinistea la fel de mult si pe prietenul meu de aceeasi virsta, Valer. Diferenta dintre mine si el era ca, in timp ce eu imi formam o parere despre sex cel mult cu ajutorul imaginilor de pe ambalajele ciorapilor de dama, el avea video si cunoscuti cu „casete d-alea“. Auzisem fel s fel de povesti despre aceste filme. Odata, la scoala, intr-o pauza in care ne strinseseram toti baietii la WC, un coleg s-a laudat ca ar fi vazut desenele animate „Alba ca Zapada‘ in varianta pornografica. Cica Mutulica era mai dotat decit ceilalti 6 pitici la un loc, iar printul care o readuce pe Alba ca Zapada la viata avea obiceiuri de pederast. Mai auzisem, tot intr-o pauza la WC, despre un film cu o nemtoaica ce se culca intr-un vagon de tren cu o echipa de fotbal american. „Ce misto!“, mi-am spus. Lunile treceau, iar odata cu ele in urechi mi se indesau tot felul de scenarii cu negrese, japoneze, ia uneori chiar cai si gaini. Realitatea in care traiam raminea insa neschimbata: aceleasi picioare inexpresiv continuau sa invadeze aceleasi plictisitoare ambalaje de ciorapi. Dar, intr-o frumoasa dimineata de april, ceva se intimpla. Sirul anost al contactelor cu cutiile ciorapilor de dama imi fu brusc intrerupt de un telefon. Era Valer. „Am facut rost de prima caseta porno din viata mea!“ – ma anunta el pe acelasi ton conspirativ cu care, la scoala, ma atentiona sa ma uit sub catedra ori de cite ori fusta profei de romana se ridica dincolo de genunchi. Trag un pulover mai gros pe mine si, tupilat dupa guler, nu care cumva sa fiu vazut, urc doua etaje de bloc. Sun. Valer imi deschide aproape instantaneu si ma trage inauntru. „Ssst! Mai incet, ca aude tanti Saveta si ne zice!“ Tanti Saveta locuia usa in usa cu Valer si de vreo doua luni, d cind amindoi luasem 5 la anatomie, avea sarcina de la parinti sa ne spioneze si sa raporteze ce facem in timpul in care ar trebui sa invatam. Valer statea cu draperiile trase. Totul trebuia sa decurga discret, ne propusesem sa nu lasam in urma nici cel mai mic indiciu. Drumul pina in fata video-ului l-am parcurs

amindoi in virful picioarelor. Ma simteam ca in filmele in care Ovidiu Iuliu Moldovan, interpretind rolul unui tinar comunist de treaba, se ascundea prin te miri ce unghere de legionarii cei feroci. Valer a scos caseta de sub sifonier si mi-a aratat-o. Pentru o clipa mi-am dorit sa o ating. Dar ceva m-a retinut. „Si daca vine tanti Saveta?“ „Ce sa caute tanti Saveta?“ „Pai, nu trece mereu pe la voi?“ „Ba da, dar acuma nu vine, ca ai mei sint la serviciu.“ „Si daca vin ai tai mai devreme de la serviciu?“ „Da. O sa ne uitam cu sonorul incet, sa auzim daca vine cineva.“ Fapta incepe sa se consume. Punem caseta si facem ochii cit cepele. Pe ecran, un tren opreste intr-o gara. „O fi ala cu nemtoaica aia de si-o pune cu fotbalistii americani in tren!“, incep sa sper. Nu, nu e. De pe scarile trenului, o blonda se parasuteaza in bratele unuia. „Care mai e treaba la New York?“, intreaba el. „Hai acasa sa-ti arat!“, raspunde ea cu subinteles. „Oaaa! Ne-am scos!“, exclama Valer, aplicindu-mi de bucurie o palma direct in crestet. Cei doi ajung acasa, emotiile mele cresc, iar Valer verifica draperiile. Blonda se dezbraca rapid si se arunca in pat. Omul ei – dupa ea. Dar ce observ? Mda… Ea trage un cearsaf si sexul se consuma banal, daca nu dezamagitor. Un sfirc se holbeaza o secunda catre noi, dar amantul blondei il acopera imediat cu palma. „Nu-i nimic, asta a fost de incalzire“, ne dam noi curaj. Si asa pare sa fie, caci dupa nici doua minute blondei ii vine iarasi damblaua. „Jooohn!“, se aude de sub dus un glas nerabdator. Jooohn se conformeaz si cit ai zice „Valer, mai verifica o data draperia“, este linga blonda. Sau n-o fi John cel de linga blonda de sub dus? Greu de spus, fiindca scena de „pornografie“ e filmata printr-un geam mat. „Dau mai tare, sa auzim si gemetele!“ „Nu da mai tare! Daca vin ai tai mai devreme si nu-i auzim?“ Ne uitam pret de citev minute la cele doua siluete ce se intrezaresc vag prin geamul care le desparte de operator. Pielea incepe s ne furnice insa, fatalitate, scena se termina brusc cu ea lasind capul pe spate. Ce s-o fi intimplat? O fi murit? Abia spre mijlocul filmului, cind il atita pe John la o noua isprava, ne dam seama ca nu a patit nimic. De data asta, perversiunea are loc in fata unui semineu. El umple doua pahare cu sampanie. Blonda gusta si ridica sprincenele. Spune ceva. „Ce a spus?“ „Nu stiu, ma, taci din gura!“ Dintr-o data, sexul explodeaza brusc pe unul dintre pereti: umbrele celor doi actori „porno“ incep sa se fitiie dintr-o parte in alta, din ce in ce mai repede. Avem din nou palpitatii. Ce pacat ca jocul focului din semineu deformeaza umbrele in halul asta! Si ce scena ar fi iesit daca proiectia ar fi venit de la o veioza sau de la orice alta sursa de lumina stabila! „Nu-i nimic, e bine si asa! Ce, iar lasa capul pe spate? Atit de repede?“ Finalul filmului „porno“ ne gaseste cu urechile ciulite: se facuse ora 13 si parintii lui Valer puteau sa pic in orice clipa mai devreme de la serviciu, desi asta nu se mai intimplase de pe 31 decembrie. „Stii ca miine plec inapoi la New York…“, suspina blonda, de data asta pe un yacht, undeva, departe de tarm. „Da…“ „Jooohn, mai vreau o data cu tine, ca cine stie cind…“ John, spre incintarea marelui public, o inghesuie pe punte. „Nu, Jooohn, nu aici…“ „Dar unde?“, intreb in acelasi timp cu Valer. „In apa, Jooohn…“ Astfel, ultimul sex adevarat, ala occidental, cu scheme si figuri, se sfirsi in niste valuri dubios de mari. Dupa, blonda se urca inapoi pe yacht si isi aprinse un trabuc; iar sinii ei disparura, grabiti, implacabil si nedrept, in spatele genericului. N-om fi vazut noi tocmai o echipa de fotbal american deselind o nemtoaica, dar ceva fite si figuri „porno“ invatasem. Fata de sarutul timid pe care il executa Stefan Banica Jr. si Oana Sirbu in „Liceenii“, progresul e evident. Cit despre adevarata pornografie… Pina la „Baywatch“ si „Vacanta Mare“ mai erau vreo 15 ani. M-am despartit de Valer in aceeasi taina de la inceput. La tanti Saveta era liniste. Ne-o urmari prin vizor? Cui ii mai pasa? In usa, Valer imi arunca o privire. E clar, amindoi ne gindim la acelasi lucru: Ce misto e in America! Neaparat o sa emigram!

Marius FrenTi

Cozile la care am stat

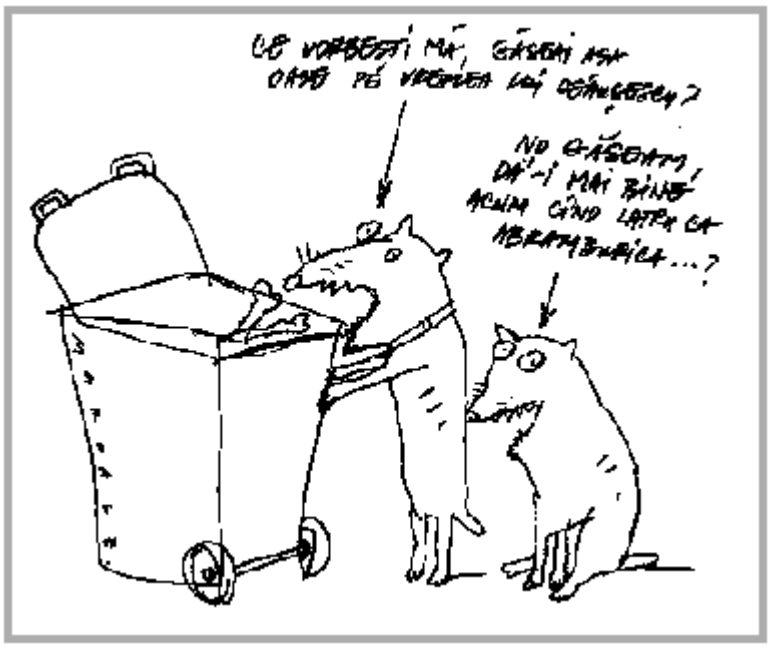

Paradoxal, imi dau seama cit de frumos a fost in acea perioada. Eram copil. Oare cinc sa fi inceput cozile mele? Sint nascut in 1978 si toata lumea spune ca perioada de criza alimentara s-a declansat in anii ‘80. In ‘84 aveam 6 ani, eram in clasa intii, dar cre ca statusem deja la primele zeci de cozi impreuna cu maica-mea, bunica-mea sau bunica-miu, Zidu Ilie, Dumnezeu sa-l odihneasca. Bunicii, carora le-am zis mereu mamaie si tataie, stateau linga Cinema „Gloria“, in spatele Scolii 75, in blocuri departate de centrele comerciale, alimentare sau piete. Tot timpul era un du-te-vino pe scari, caci in cazul asta oamenii erau nevoit sa se miste mult. Intotdeauna cu sacose la e acopereau distante mari in cautarea hranei. Unele locuri erau favorizate de decizia Celc de Sus, de pilda alimentarele de la Caporal Ruica sau Polar, vizavi de actualul stadion „Lia Manoliu“, fost National, fost 23 August. Uneori tataie m lua cu el la cite o coada unde tin minte ca intotdeauna ma plictiseam groaznic. La Polar mi s-a intimplat s cel mai rusinos si, intr-un fel, cel mai groaznic lucru. Eram la coada la nu stiu ce, sa zicem la pui, intre trei pensionare acre si rauvoitoare, extrem de nemultumite ca ma aflam intre ele; toate trei erau prietene, dar eu ocupasem loc la coada fugind inaintea a doua dintre ele. Grupul statea fisurat si eu eram cauza. Citisem pe vremea aceea „Fram, ursul polar“ si gasisem acolo scene sfisietoare in care Fram, in mijlocul ringului de la circ, refuza sa-si faca numarul pentru ca isi aduce aminte de Tara de Gheata a copilariei lui Sutele de spectatori se enerveaza, si doar baiatul Petrica il intelege, in timp ce doua babe acre, bolnave d stomac, de linga el, tin mortis sa-i vada pielea ursului pe bat. De babe asemenea aveam si eu parte la coada aceea si imi aduc aminte ca, in timp ce boscorodeau tateste pe deasupra capului meu, eu am tras ur pirt usor, incolor si tacut. Nu va zic ce priviri pline de ura m-au tintuit, ce vorbe mi-a fost dat sa aud, ce injuraturi si dracuieli la adresa nesimtirii celui care a comis fapta infama si nu spune. Fram, te-am razbunat. Din clasa intii au venit alte cozi. Stateam acuma in Salajan, pe strada Patriotilor nr. 11, linga intersectie, si linga o multime de alimentare. Citeodata vedeai masina cu marfa venind pe strada. Intrerupeam partida de fotbal, fugeam acasa, luam banii si in trei minute eram la coada, printre primii 15 20 de oameni. De altfel, era greu sa fii vreodata primul pentru ca exista un tip de cetatean cu sacosa, in acele timpuri, mereu in preajma alimentarei, la usa din spate, pierzind vremea si neavind altceva mai bur de facut decit sa astepte ivirea masinii, mirosind dincotro bate vintul si incotro s-ar duce mirosul marfii. N-aveai ce-i face: el era acolo, intotdeauna inaintea ta. Din aceeasi specie facea parte femeia batrina, cenusie si cu broboada, care-si lasa sacosa la coada si-o gaseai dimineata motaind linga intrare. Rasa lor se descurca intr-un fel pervers, care te deranja, pentru ca intotdeauna ei aveau prima parte din prada si tu trebuia sa te multumesti cu lupta pentru restul, alaturi de sutele de oameni hamesiti si salbatici. Totusi, relatia fata de ei se baza pe un anumit respect. Erau batrini, pensionari, viata lor nu avea alte optiuni. Oricine putea alege sa fie ca ei si existenta lor se integra perfect in regula jocului aproape democratic pentru produse. Ei inca mai respectau aparentele, fortind limitele doar prin existenta aceea statica, de animal care sta linga apa. Dusmanii adevarati erau altii si oricine, orice om obisnuit, orice om dintre cei multi, omul de masa, de multime, cei ca mine, isi poate aduce aminte de cei care intrau pe linga, cei care luau prin spate, cei intelesi cu vinzatoarele, cei care nu stateau niciodata la coada sau care se bagau in fat luind peste rind, infruntind cu tupeu, nesimtire si indiferenta protestele celor de la coada. Atunci ii uram, azi cred ca incep sa-i admir pe curajosii aceia. Din cite imi aduc aminte, de multe ori impotrivirea oilor civilizate de la coada avea o anumita surdina. Oamenii nu ii acuzau direct pe bagareti ca incalca legea, ci vorbeau intre ei pe tonuri ridicate, strigind nesimtirea celorlalti spre care nu se uitau, dar de la care

asteptau sa renunte. Sigur, erau si exceptii atunci cind vreun mos crunt se agata de tiganul trufas si se ajungea la altercatii. Dar atit de rar… Din clasa intii m-am intilnit cu toate tipurile de cozi din lume. Ziua se impartea intre scoala, dimineata, joaca si lectiile, pe bucati, si cozi atunci cind se baga ceva. Am cunoscut cozile linistite, la lapte, cozile pe multe rinduri, cozile salbatice, la carne, la pui, la brinza, cozil la orice, la faina, ulei (cozi pe cartela), coada lunga, plictisitoare, coada la piine, enorma, dar care se transforma, mai ales iarna, intr-o coada disperata, pentru cit mai multa piine si cind cel care lua mai mult de 4 piini era privit cu ura. Cozi mari, fara speranta, cozile de simbata, cozile la care nu mai apucai nimic si iti venea sa plingi.

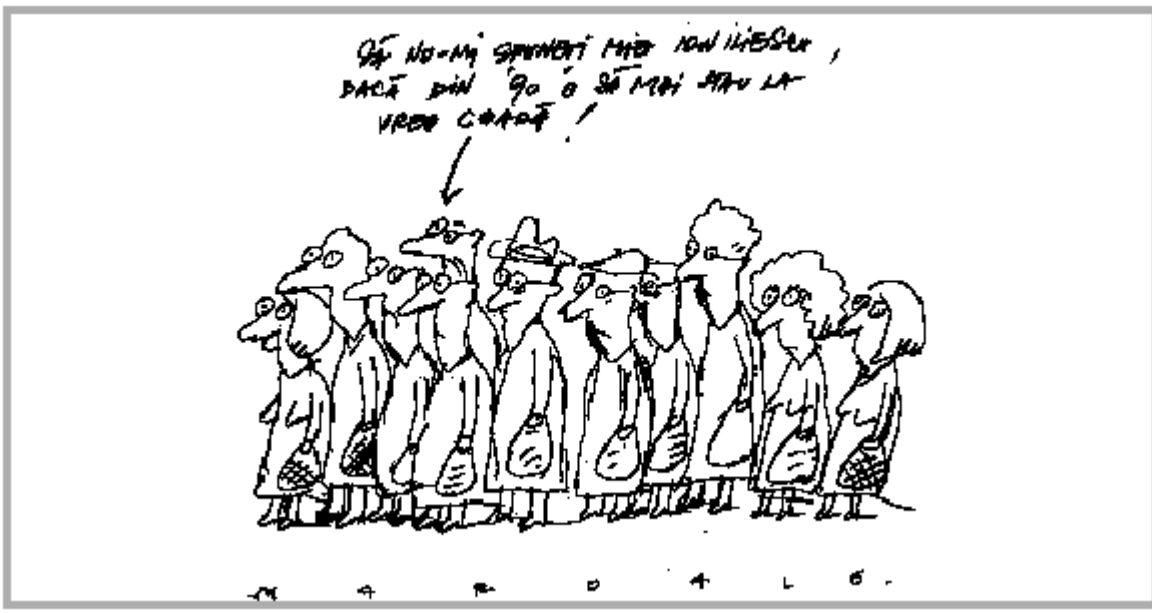

Cozi la care iti bagai prietenii, cozi la care nu mai rezistai sa stai in picioare si te sprijineai de oameni. Eram mic si deseori am fost pus in situatia de a o pati, in vreo coada la care cei din spate nu mai aveau rabdare si impingeau strivindu-i pe cei din fata. Tin minte cozile care aratau ca un buluc de oameni, unii peste altii, cu aceeasi densitate probabil ca in camerele de gazare naziste. Toti mergind spre patratelul acela mic din vreo usa de metal unde miinile vinzatoarei dadeau ceva: 2 pachete de unt, un pui, nu mai mult de 1 kg de brinza, ulei, faina, peste, masline, portocale, banane, carne de porc sau vita, otet si celelalte. De multe ori era o mare problema sa iesi de acolo, dar ieseai si victoria iti umplea sufletul, ceilalti ramasi la coada devenind niste invinsi si niste fiinte de nimic. Sint un baiat de cartier de Bucuresti si m-am identificat mult timp cu perioada aceea. Copilaria mea mi-a ramas in memorie ca o joaca continua si o coada continua, in zona proletara a Salajanului. Coada la alimentara in spate, coada in zona Pietei, coada linga restaurantul „Izvorul Mieilor“, coada la statuie, joaca peste tot, intr-o relatie nefireasca de completare. In 1989 aveam 11-12 ani. Si dupa aceea am stat la multe cozi, la foarte multe. Deja insa viata devenea interesanta, eu cresteam, si incepeam sa uit coada la care inca stateam. Penultimele cozi la care am stat a fost cele la ziare, iar ultima la Coposu, cind a murit, si ai nostri au fost lasati sa-i treaca prin fata sicriului Imi luasem niste bocanci in ziua aceea si eram foarte mindru de ei. Se intimpla uneori sa mai trec prin piata, si azi am nevoie de fructe, ulei, cite un pui sau brinza. Din cind in cind imi rasar in fataa figurile gestionarilor de altadata ai diferitelor alimentare sau magazine, acum proprietari ai diferitelor shop-uri di piata. Nu s-au realizat cu adevarat, cei mai multi sint doar parteneri minori in noile afaceri sau au ramas un fel de patroni de mic magazin cu de toate. Pe vremuri erau temuti. Azi au inceput sa vinda frumos, isi lauda marfa si iti vorbesc amabil. Mai cumpar cite un ketch-up de la ei.

Alexandru VArzar

Momente-cheie in care mi s-a intrerupt curentul

„Maricelooouu! Baga, fa, resou' in priza pina nu se stinge lumina!“, il auzeam deseori pe ragusitul meu vecin de palier. Nae Bolozan, zis in bloc „Nae Giorno“, isi pregatea oasele pentru frig si nevasta pentru omor. La virsta mea, intelegeam cu greu care-i treaba cu economiile lui Ceausescu. Si mai ales nu pricepeam de ce e nevoie sa se intrerupa curentul in cele mai frumoase momente ale zilei, daca nu chiar ale vietii. Imi aduc aminte (cu placere, culmea) de citeva dintre acestea:

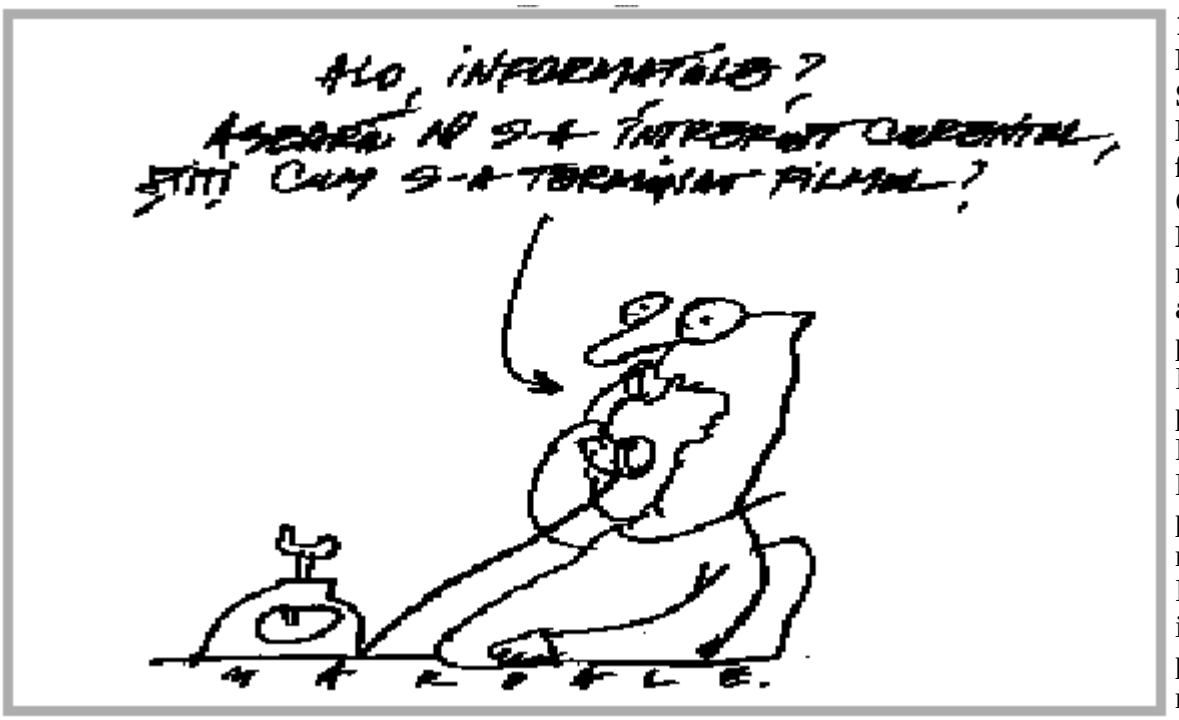

1. FC Barcelona - Steaua Bucuresti, finala Cupe Campionilo Europeni, repriza a 2-a. Dukadam paseaza la Iovan. Iovar paseaza la Dukadam. Dukadam paseaza din nou la Iovar Iovan inainteaza pina la mijlocul terenului si paseaza inapoi la Dukadam. Dukadam se enerveaza. Degajeaza la Piturca. Piturca preia, face doi pasi si, cind sa paseze la Dukadam, se fisticeste si aluneca. Televizorul se stinge. „'Te-n ma-ta de bou!“, zice tata. „Cine, Piturca?“, intreb eu. „Nu, bou' ala si savanta de nevasta-sa!“, zice tata. „Mai incet, ca se aude!“, zice mama. Tata suna un coleg: „Sandule, tu ai lumina? Da, la mine s-a intrerupt. Ma, ce a patit Piturca? Aha. Mai bine se accidenta. Hai ca ma urc in masina si vin la tine. Sa iau si niste seminte?“

2. „Se-ntorc cocorii“, film artistic, productie Coreea de Nord, difuzat intr-o joi, dupa Telejurnal. Un pusti gaseste un cocor ranit. Il ia acasa, il ingrijeste. Cocorul se face bine. Zilele trec, iar intre pusti si cocor isi fac loc sentimentele adinci. Dar, fatalitate. Vremea buna trece si cocorul trebuie sa ia calea tarilor calde. Lacrimi, regrete, promisiuni ce par desarte. Cocorul pleaca; pustiul alearga dupa el vreo 20(de metri si cade neputincios intr-un lan de griu. Un tipat o pune pe mama in situatia sa-si ia alta batista. Una uscata. Dupa citeva luni: pustiul sta in fata casei, pe un scaunel. E trist, nici sa plinga nu mai poate. Linistea apasatoare ii pune mamei problema unei noi batiste uscate. Dar ce se aude in departare? Un tipa de cocor? Da! Este el, cocorul plecat! Pustiul se ridica. Fuge spre locul de unde s-a auzit cocorul. Pe

chipul lui, lacrimile inunda un zimbet larg. Dintr-o data, bezna! „Nenorocitu' dracului, cu economiile tal cu tot! Chiar acum te-ai gasit sa intrerupi lumina! Cind se-ntorcea cocorul!", suspina mama luind inca o batista.

3. „101 dalmatieni", difuzat in episoade de 7 minute, simbata, pe la prinz. Dalmatienii au fost capturati. Cruela isi comanda haina de blana. Totul pare pierdut. Nimic nu mai e ca inainte. Un ultim latrat si televizorul meu cu circuite integrate se stinge. Dar sint optimist. Stiu ca dalmatienii vor scapa. Serialul a mai fost dat de vreo sase ori in ultimii doi ani. Oricum, vroiam sa se termine. Mai ales ca circula un zvon: cica dupa „Dalmatieni" vor incepe desenele animate cu Bambi. Si pe-astea nu le-am ma vazut decit de doua ori!

4. „Arabela", serial pentru copii, difuzat duminica dimineata. Rumburak, personajul negativ care putea sa ia infatisarea unui corb, o rapeste pe Arabela. O duce intr-o padure si vrea sa-i faca rau. Exista insa doar intentia, caci Rumburak nu are un plan clar. Nu inteleg ce se intimpla. Rumburak ride monstruos si ia o hotarire plina de drama: se apropie cu degetele inclestate de gitul Arabelei. Oare o va sugruma? Pina unde va merge Rumburak cu rautatea lui stupida? A doua zi, la scoala, imi intreb colegii carora nu li s-a intrerupt curentul ce s-a intimplat. Rasuflu usurat. Arabela a scapat. Cica a invirtit un inel si s-a transformat intr-un fel de abur chiar in momentul in care Rumburak incerca sa o sugrume.

5. „Album duminical", emisiunea TV de divertisment de duminica, la prinz. Cinta Dan Spataru. E chiar un clip. Artistul merge pe o bicicleta model vechi, cu roata din fata exagerat de mare. Televizorul meu e la volum minim. Recunosc melodia abia atunci cind vecinii de deasupra, care pusesera de o petrecere cu porumb copt pe balcon, dau sonorul la maximum si incep sa fredoneze: „Fetite dulci ca-n Bucuresti / In toata lumea nu gasesti." Televizorul meu se stinge. La fel – si al vecinilor. Insa nimeni nu injura. Vecinii de deasupra continua sa cinte „Fetite dulci" ca si cind nimic nu s-ar fi intimplat. Imi dau seama ca sintem un popor misto. Spiritul de cheflii ne va scoate mereu din intuneric.

6. „Invadatorii", film serial pe bulgari, vineri noaptea, la „Studio X". In film, e vorba de niste extraterestri care vor sa puna stapinire pe planeta noastra. Ei se pot transforma usor in oameni obisnuiti. Nu pot fi recunoscuti decit prin faptul ca au in palma dreapta un fel de buba magica ce emite energie. Din pacate, energia extraterestrilor nu mai are nici o putere atunci cind intreg cartierul Berceni, conectat la televiziunea bulgara prin antenele gen cerc sau castron, ramine fara curent. Cetatenii pun pe ei o plapuma mai groasa si merg la culcare. Inainte sa adoarma, il injura pe Ceausescu. Invidiosi, ii injura putin si pe bulgari.

7. „Revelion '88". Pe la 1 noaptea, este reluat momentul „C-asa e-n tenis" al lui Toma Caragiu, dat si la ultimele 10-15 revelioane, pe la aceeasi ora. Partea buna e ca, de cite ori l-ai vedea, momentul cu Caragiu te face sa rizi. Taica-miu se duce la televizor si da mai tare. In momentul imediat urmator, maica-mea aprinde un bat de chibrit. „Ciucuroi, unde ai pus luminarile?", il intreaba pe taica-miu, care e un pic nervos. Taica-miu scoate din spatele televizorului o luminare. O aprinde. In momentul imediat urmator s aprinde becul. Dupa citeva secunde porneste si televizorul. Cinta Daniel Iordachioaie. „De ce ati dat asa de tare? Ce, nu mai auziti?", intreaba nedumerit taica-miu.

Marius BorTe

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

Azi e 9, miine 10, pusca mea, regimul trece!

Pe vremea despre care vorbim, taranimea era o clasa sociala pe cale de disparitie care-i ajuta pe elevi, studenti si militari la strinsul recoltei. Tot atunci se spunea ca, daca Ceausescu nu va reusi sa determine sporul natural de populatie (trei copii obligatoriu, daca va mai amintiti!), masura ultima ar fi fost sa bage armata! Ei, ca sa ne iasa Almanahul intreg, si noi bagam armata ca tema de evocare!

Amintiri si consideratii
din si despre incorigibila si implacabila Armata Socialista de Eliberare a fumurilor din cap

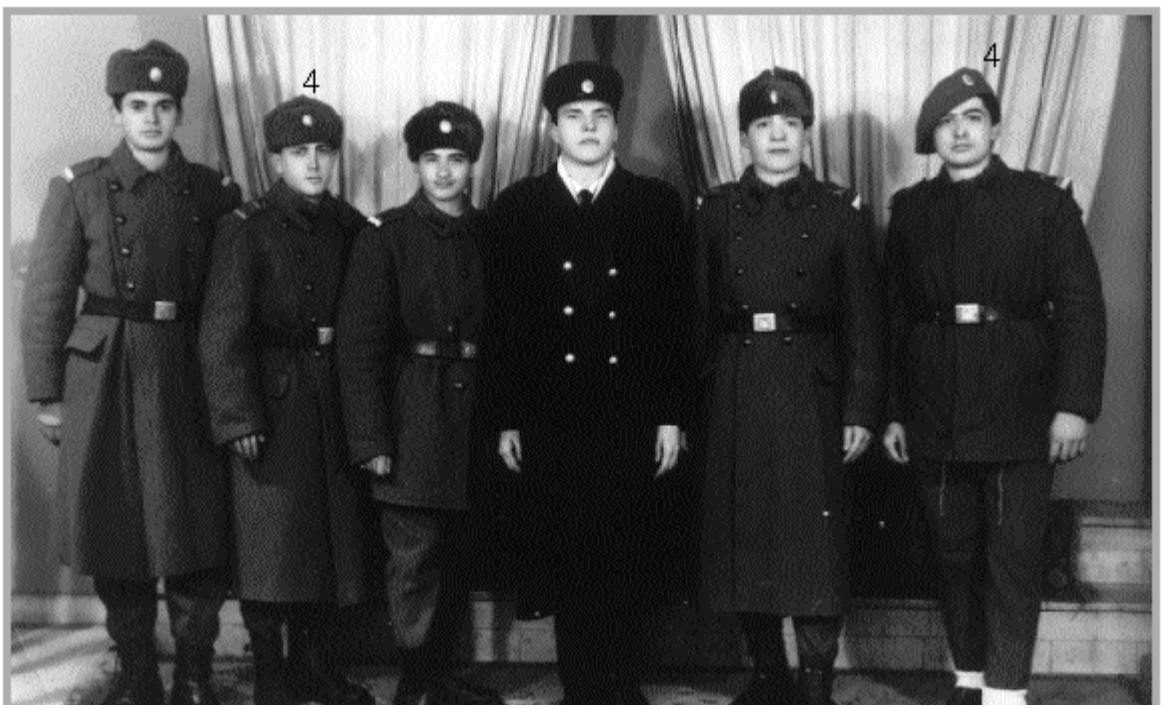

Ma mandresc ca am facut armata la Braila. Nu prea stiu insa de ce. Poate pentru ca eu traiesc cu impresia ca a mea a fost mai grea ca a altora. Nu ca acuma,

cand e un fel de frengo-mengo, facuta cu ochii pe ceas, ci atunci cand era dictatura profunda. Nostalgic sau nu, in orice caz ma uit cas la cei care nu au facut-o. Parca tot incerc sa le disting o urma de cas la gura, razgaielile de caracter sau o usoara bolandete la un picior sau poate ceva stangaci in modul de a tine tigara in mana. Pe langa amintirea nepretuitei adolescente virile, impresia mea buna despre noi, militarii de nevoie, mai contine fara indoiala o credinta taraneasca adanc inradacinata, cum ca nu e barbat acela care n-a comis-o. Ca si femeia, armata e un rau necesar. Daca n-ai facut-o, nu esti demn de specia ta. Sunt insa unii intelectuali care au un dinte „de principiu“ impotriva cataniei. Dar stiti cum e si cu intelectualii astia: cu cat iubesc mai mult cartile, cu-atat dispretuiesc mai mult sexul. Si armata. Cica e impotriva libertatii de optiune, un barbarism, sau cel putin un anacronism. Sa fii luat cu arcanul, tuns si inghesuit ca animalele la comun, dupa care ideologizat cu cantece de genul: Avem o taara / O datorieee!…, sa fii instruit sau, cum se zice printre noi, fostii incorporati, „sa fii fututˮ pentru o notiune nu prea clara cum e Patria, n-ar fi, asadar, pentru unii fandositi dintre noi, tocmai in pas cu modernitatea atat de controversata existential. Una din definitiile patriei gasite de I.D. Sarbu in „Jurnalul unui jurnalist fara jurnal“ suna cam asa: „Patria este locul unde facem armata si ne platim impozitele“. Cum ar veni, fortand un silogism, nu prea stii ce e Patria daca n-ai facut armata. Totusi, nu sunt foarte multi care sa o conteste. Nichita Stanescu era fascinat de militari, iar Nae Caranfil i-a dedicat primul sau film (cine poate uita celebra strigatura racaneasca din filmul sau „E pericoloso sporgersi“: Azi e noua, maine-i zece / Pula mea, armata trece!), ca sa nu mai amintim de Gerula obsedantului Sergiu Nicolaescu. Nu stiu ce parere are, sa zicem, Patapievici despre rostul incorporabilitatii la romani, dar tare mi-e teama ca nici nu ma intereseaza. Bunaoara, noi avem doua moduri de a ne razboi: in armata sau in afara ei, adica in haiducie. Iar romanii sunt dependenti istoric si literar de ambele forme de exprimare martiala. Atat Maresalul Antonescu cat si Toma Alimos sunt personaje indispensabile constiintei colective de neam. Ca soldat cu termen redus, am trecut prin aproximativ toate furcile caudine ale devenirii intru barbatie militara: valiza de lemn, scrisori de dragoste scrise in timpul plantonului catre iubita provinciala de care tragea un localnic rival, garda cu arma incarcata la piept, flotari la discretia sergentului, marsuri cu masca pe figura, bulau (arest) fara sireturi si centura, munca la cantina, inviorarea la bustul gol, saritul gardului la film si femei (ma rog), permisii de o zi sau maximum doua, orez cu viermisori, fasole cu piatra sau merluciu cu varza, traditionalul razuit de WC cu lama, foto alb-negru in oras, polutia nocturna, invatamantul politic, curatatul porcariei din gospodaria unitatii, munca fizica alaturi de inspaimantatorii tipi de la Diribau (Batalion Disciplinar), vizita lacrimogena a parintilor cu mancare (nici nu va dati seama ce importanta era mancarea atunci, firesc, alaturi de benzina), inscriptionatul AMR-ului pe foisor, dar in primul rand, alfabetul Morse, pentru ca armele mele au fost si sunt Transmisiunile, arme nobile cu care ma mandream si inca ma mai mandresc in fata colegilor de liceu & facultate si chiar a reprezentantilor NATO, cand vor veni pe-aici, daca vor veni si vor catadicsi sa stea de vorba cu mine. Tonul la cantec: unu, doi, trei si, cu pas de defilare inainte: Maaandraa taaara, tanar colt de rai!, acesta este logo-ul armatei mele si al multor generatii de tineri din Romania. Despre cat e de mandra tara si, mai ales, cat este ea de colt de rai, nu cred ca mai are sens si rost sa polemizam, asa cum nu mai are rost sa iei troleibuzul cand ai masina mica. Dar fara acest tip de cimilitura in catanie e limpede ca nu merge. Chestii de-astea striga, din toti bojocii, si americanii in M.a.s.h. si talibanii din Kabul, toti, prosti si bogati, crestini sau cretini, ofiteri sau gentlemani. A. Huxley parca spunea undeva ca inteligenta e de trei feluri: umana, animala si militara. Asa o fi, dar mie nu mi-a parut niciodata rau c-am avut-o, asa cum nu-ti pare rau c-ai fost la bordel. In definitiv, e mai bine sa fii de trei ori inteligent decat o data sau de doua ori. Intorcandu-ne la dilema de a fi sau a nu fi soldat in termen, marturisesc ca este periculos, dar unic. Acolo am intalnit oameni de kinograma fara de care viata mea ar fi mai saraca. Bastanul: comandantul unitatii, cu un umar mai jos, lat si greoi, dar a carui prezenta si voce ne ingheta pe toti cei ce stateam pe bancute si citeam ziarul dupa Telejurnal. Niciodata nu i-am retinut fizionomia. Uniforma era fata lui. Probabil ca era o huiduma dedicata si insuportabila, dar era comandantul nostru suprem timp de 9 luni. Cea de-a doua mare gestatie a noastra, a baietilor de la UMNumaistiucat Braila, l-a avut pe Bastan ca placenta. Locotenentul-major: comandantul de pluton, un fel de nazist slab si de limba romana,

olimpiat pe tara la Morse, un tip care fuma continuu, dar care alerga alaturi de noi pana ce vreo doi-trei cadeau lesinati in timp ce plutonul se tara mai departe, dupa o scurta ezitare umanitara.

Zici ca-i blat? Adica Steaua se face ca bate pe Dinamo, da' de fapt pica la pace, ca sa promoveze Iliescu si echipa lui din esalonul doi? Hai la o bere, ca astia-si bate joc de noi. In viata mea nu mai vin la o Revolutie!
Imagine surprinsa la Marele Derby din Decembrie: cadre ale MApN si MI, scoase cu unitatea la un meci unde nu s-a aflat nici pina azi cine a tras formidabil de la distanta

De la acest om, daca pot sa-i spun asa, ne-am insusit pana la urma ideea despre cum ar trebui sa fie Legiunea Straina. De la acest animal, ca altfel nu pot sa-i zic, am inteles filozofia replicii: Randul unu palmuieste randul doi! Randul doi palmuieste randul unu! Locotenentul: un tip sensibil care n-avea nici o legatura cu ce era armata, ci mai degraba cu ce-ar trebui sa fie Biserica. Era acolo ca sa mai salveze ce se putea din trupul si sufletul nostru umilit sistematic. Blond si bland, aproape tandru, era tipul cu care se putea vorbi. Pacat de el, probabil acum e terminat. Plutonierul-major de la Intendenta: asta era ceea ce se putea intelege prin gagiu. O adevarata ispita, juca Iams cu noi in arest, desi nu-i permitea regulamentul, ne schimba mantalele unsuroase sau bocancii irespirabili, contra unor foloase materiale (tigari straine, cu precadere) si ne supraveghea razand cand smulgeam iarba dintre dalele socialismului. A fost cea dintai prefigurare a coruptiei fara corupti de-atunci si de astazi. Sergentul de la trupa: taran invidios, discretionar si dispretuitor, era cel care ne striga cu ura: Baaa, mai ai armata cat caru' lu' Berila! Nu stiu nici astazi cine a fost Berila, dar recunosc ca suna convingator. Antropoid vajnic si impecabil de curat, ordonanta de urgenta a caprariei exemplare, era neobosit in a ne invata primele lectii de subordonare si de sub orice critica a ratiunii pure. Lasa impresia ca este acolo dintotdeauna, ca uniforma lui era confectionata din propria-i piele si ca-si iubeste menirea mai mult ca pe maica-sa. De la el am invatat ce-i flotarea oriunde te-ai afla (ehe, faceam 50 dintr-una pe-atunci), dar mai ales cat de pretioasa este societatea civila. Gara si gardul au fost insa pentru noi luna si soarele de pe cer, preludiu si orgasm, de-a mama si de-a tata, apa si focul. Adevarate flori de cires pentru samurai. Ce mai, erau doua concepte pentru care timp de noua luni eram gata sa sacrificam orice, de la integritatea juramantului solemn pana la mancarea neaosa si tigarile americane din valiza cu lacat chinezesc. Nu pot sa-mi imaginez ca as fi mai bun sau mai destept fara sa fi facut parte din Armata Republicii Socialiste Romania, tot asa cum nu pot sa-mi inchipui egocentric, ce-i drept, ca mama si cu tata s-ar mai fi intalnit daca Romania ar fi fost o tara capitalista in 1962, anul aventurii mele ca spermatozoid liber si independent. Se spune ca nasterea, nunta si moartea sunt cele mai importante evenimente cosmice din viata unui individ. Ca roman viu, nascut si insurat o singura data, parerea mea este ca armata (de sase, noua sau paispe) si Revolutia (lovitura sau nu de stat) sunt inca cu mine si nu pot sa lipseasca din aceasta irepetabila insiruire dialectica, din aceasta matrice blagiana a formarii mele danubiano-pontice de tip deal-vale, deal-vale.

Liviu Mihaiu

Diribau

De departe cimpia parea ca luase foc. Un nor de fum firav citeodata, care se ingrosa din cind in cind, acoperea un loc viran imens, pe care nu crestea nici macar iarba. Fumul se datora tigarilor. Aproape trei mii de oameni fumau. Printre ei ma aflam si eu pe data de 20 mai 1969. Eram viitorii soldati ai Patriei. Soldati e un fel de a zice, fiindca nu vom avea dreptul sa purtam arma, nici n-am vazut vreuna si nici instructie n-am facut. Din motive sociale sau ideologice, tot ce puteam face pentru Patrie era sa muncim timp de un an si patru luni. Am stat pe cimp o noapte si a doua zi am fost tunsi, spalati, dati cu DTT la cur si coaie si imbracati absolut la intimplare. Mie mi-au picat niste pantaloni care imi veneau pina la git, dar mi i-am incins pe piept cu o sfoara si aratam ca la vinatorii de munte, care poarta pantaloni bufanti. Dupa ce am fost aranjati cu chiu, cu vai intr-un careu, un tip care parea comandantul a zis ceva de bun venit care semana a injuratura si pe urma a zis ca aia care au terminat liceul sa iasa in fata. Eram aproape trei mii, dar el nu parea prea convins ca o sa apara vreunul care a terminat liceul. Primul a iesit in fata un tip grasuliu, apoi i s-au alaturat inca trei. Pina la urma mi-am zis ca n-ar fi rau sa recunosc ca si eu terminasem liceul si, destul de indoit de ceea ce ma asteapta, am parasit rindurile si m-am alaturat celor patru. „Ba, voi astia intelectualii, veniti cu mine!“, a zbierat cel care parea comandant si ne-am luat supusi dupa el. Ceilalti au ramas pe loc intr-o tacere mormintala, care nu prevestea nimic bun. Cite unul mai fuma o tigara ascunsa in podul palmei.

Intelectualii

Cel care parea comandantul ne-a condus pina la o baraca de PFL unde erau birourile. „De miine o sa fiti scribalai si o sa scribalaiti aici“, a zis si ne-a aratat biroul in care intrasem. In birou mai erau un ofiter si un soldat cu doua trese galbene. „Maioare, a zis cel care parea comandant – avea pe epoleti doua stele mari, iar celalalt numai una – astia sint!“ Maiorul si-a ridicat nasul din niste hirtii, ne-a aruncat o privire in treacat si a zis: „Ne-a pus Dumnezeu mina in cap! Data trecuta n-am avut nici unul.“ Cel care parea comandant a zis: „Vezi ce-i cu ei si de miine la treaba!“ si pe urma s-a carat fara sa ne mai dea nici o atentie. Maiorul ne-a privit rinjind si i-a zis soldatului cu trese: „Ioane, ocupa-te tu!“ Caporalul s-a sculat, a zis: „Am inteles, sa traiti!“ si ne-a facut semn sa-l urmam. Afara ne-a dat voie sa fumam, a luat si el citeva tigari de la noi si dupa

ce si-a aprins una a intrebat: „Da’ bautura n-aveti?“ N-avem! „N-are nimic!“, a zis. „Mergem la bufet.“ Ne-a facut semn sa ne luam dupa el si, printr-o spartura a gardului, am iesit in sosea. La vreo suta de metri era un bufet plin cu muncitori. Dupa ce s-a salutat cu ei, ne-am asezat la o masa, a comandat vodca pentru el si bere pentru noi. „Pufilor, a zis, sper ca bani aveti.“ Aveam. „Bine, a zis, aveti noroc cu mine. Miine, dupa ce mincati, va prezentati la birou. Acum, beti-va berea si carati-va. Da’ sa lasati niste bani, ca am chef sa ma imbat!“ Am baut berea, am facut cheta si ne-am carat. Soarele apunea in stinga noastra si, cel putin eu, ma gindeam ca armata nu-i chiar asa nasoala cum mi se povestise. Ne-am prezentat unul altuia, apoi am intrat in baraca unde ni se repartizasera paturile. Eu nimerisem intr-o camaruta cu vreo opt paturi suprapuse. Tipii din camera jucau poker si nu mi-au dat nici o atentie. Valiza mea era sparta, cu lucrurile raspindite pe pat. Nu-mi luasera decit trei pachete de Snagov si un pachet cu lame. Am virit valiza sub pat si am spus: „Daca aveti nevoie, mai luati!“. Mi-am aprins o tigara si cind am stins-o s-a stins si lumina. Am adormit imediat si parca nici dupa cinci minute a sunat desteptarea. Trei sau patru zile am scris in fisele celor incorporati o singura propozitie: „Incorporat la UM 01770 – Govora, la 20.05.1969“. Dupa aia a venit comandantul, intr-o dupa-amiaza, si fara sa ne priveasca a zis: „Ia sa vad, ba, ce-i cu voi! Maiorule, da-mi fisele lor!“ Noi ne vazuseram deja fisele si stiam ce-i cu noi. A luat fisele, a citit-o pe prima si a spus: „Ia sa te vad, jidane!“ Iosif s-a sculat, a salutat si a raportat: „Sa traiti! Sint soldatul Iosif…“ „Ai facut, vad, scoala de electrotehnica!“ „Am facut, sa traiti!“ „Bine, da’ televizoare stii sa repari?“ „Stiu, sa traiti!“ „Ai picat la tanc, ca m-a sunat nevasta-mea de la Bucuresti ca i s-a stricat televizorul. Te duci miine la Bucuresti si-l repari.“ „Am inteles, sa traiti!“ „Maioare, sa-i faci ordinul de deplasare, pleaca miine dimineata si se intoarce cu trenul de unspe.“ Maiorul a dat din cap in semn ca da. „Uita-te la mine, ba, jidane, daca faci treaba buna, dupa aia te fac contabilul unitatii, ca jidanii se pricep la bani. Tu te pricepi?“ „Nu ma pricep, sa traiti!“ „Ba te pricepi, ba, ca asa-ti zic eu!“ „O sa ma pricep, sa traiti!“ A citit urmatoarea fisa. „Care pizda ma-tii esti Adrian B.?“ „Eu, sa traiti!“, a zis Adrian, in pozitie de drepti. „Cine pizda ma-tii care te-a tinut la liceu, ca nici tata n-ai, scrie aici, te-a pus, ma, sa furi?“ „Anturajul, sa traiti!“ Comandantul parea sa se fi inveselit. „Si ce-ai furat, ma, ca te vad bucurestean ca mine?“ „Blugi, sa traiti!“ Comandantul, din ce in ce mai vesel: „Blugi si mai ce?“ „Un magnetofon, sa traiti!“ „Ai noroc, ba, ca esti bucurestean si te vad baiat spalat, ca altfel lopata te minca! Maioare, il iei curier la Statul Major si fii cu ochii pe el.“ „Il iau, ca scrie frumos.“ Urmatorul a fost Mircea, un tip din Cluj. „Student, ai, ’tu-ti norocu’ in cur sa-ti fut! Ia dezbraca-te!“ Mircea s-a dezbracat supus si cind a ramas in chiloti s-a oprit. Comandantul nostru s-a uitat o vreme cu ochii mijiti spre el: „De unde ai, ba, muschii astia?“, a intrebat din ce in ce mai vesel. „Am facut culturism, sa traiti!“ „Bine, te

Lenuto, Craciunul bate la usa... o secunda... Cringasiul l-am stins, Drumul Taberii e-n bezna... p-astia din Primaverii ii mai las juma de ora, ca le-am dat sa incheie bilantul pe '89 in noaptea asta. Sa vezi ce mutre o sa faca dimineata, cind o sa-si gaseasca con-gelatoarele dezghetate!

iert, ca esti student neterminat, ca ai muschi. Te fac magazioner, ba, sa cari hoitu' de vaca si porcu'!“ Traian era un tip inalt, bine facut, tot bucurestean, comandantul n-a mai catadicsit sa se uite in fisa lui. „Ia zi, ma, baiatule, ca dupa privire te vad tot bucurestean de-al meu. Sau nu esti din Bucale?“ „Din Bucale, sa traiti!“ „Si cum ziceai c-ai ajuns aici?“ „Tata a fost sef de cuib legionar, sa traiti!“ „Sef de cuib zici? Bravo, ba, ca legionarii n-au fost deloc timpiti! Erau patrioti, ba, si criminali! Ce zici, maioare?“ Maiorul a ridicat plictisit din umeri si nu a zis nimic, a continuat sa se uite absent pe o fereastra nespalata de cind mama ei o facuse. „Hai ca-mi placi, ba! Si bucurestean, si legionar, hai ca-i tare. Maioare, cheama-l pe colonelul Ilinca.“ Colonelul avea o fata tipica de politruc si dupa ce a intrat a intrebat mieros: „M-ati chemat, tovarase colonel?“ „Da, ba, Ilinca, te-am chemat! Tu esti cu propaganda, noi cu munca, asa-i?“ „Stiti, tovarase colonel…“ „Las-o balta! Il vezi p-asta? Tac-su a fost sef de cuib la legionari, sper ca stii cine au fost legionarii, ba, Ilinca. Au fost buni, ba, si stiau sa faca propaganda si daca era nevoie faceau propaganda si cu pistolul, ba! Cu pistolul! Asa ca il iei tu frumusel pa baiatul asta si-l pui pa linga tine la propaganda. O sa-mi zici si mersi, ba, Ilinca, pentru ce ti-am dat.“ Urmam eu, ultimul. In fisa mea scria ca am rude in Liban, dar nu pentru rudele de acolo, pe care nici nu le aveam, ajunsesem la unitatea de munca 01770, la diribau in argoul armatei, ci din alte motive. S-a uitat la mine si a zis: „Tu trebuie sa fii Agopian, ca m-a sunat colonelul Dobre de la Bucuresti si m-a rugat sa am grija de tine. Ia zi, ba, armene, cum pizda ma-tii te-au dat aia afara de la facultate?!“ „Pentru absente, sa traiti!“ „Absente, pe dracu'! Las' ca va stiu eu! N-ati iesit voi pe bulevard asta-iarna ca sa va dea vacanta de Craciun?“ „Au iesit colegii mei, sa traiti! Eu n-am iesit, ca, fiind bucurestean, eram acasa, au iesit caministii, sa traiti!“ „Auzi, ba, revolutionarule, te fac medic, ba, sa stii!“ „Am inteles, sa traiti!“ „Ai inteles pe pizda ma-tii, asta ai inteles! Ia zi, stii ce-i aia o aspirina?“ „Acid acetilsalicilic, sa traiti!“ „Bravo, ba, armene!“, a mai zis si asa am ajuns „medic“ un an si patru luni. Nu stiam inca, dar noi cinci, alaturi de colonelul Geangu, aveam sa conducem unitatea 01770 un an si aproape jumatate de atunci incolo. Ailalti. Ailalti erau analfabeti, tigani, homosexuali, suti, frontieristi sau tipi cu parinti cu bube la dosar.

Stefan Agopian

Dulce ca mierea e clanta patriei

Soldati,
va ordon: treceti de
partea poporului! Hai, ma,
va rog io frumos! Zau, va promit
ca nu se schimba nimic: va las tot
fara haine, hrana, armament si ben-
zina pentru aplicatii. In schimb, ca
element de progres, va trimit in
Bosnia si Kosovo, unde sint
niste romance super-
bune!

Amintirile mele din armata sunt de ordin pur tehnic si acopera peste doua milioane sapte sute cincizeci de mii de informatii. Ele au retinut numere si marci de masini, tipurile si seriile tuturor armelor din unitate, datele personale si cancanurile legate de biografia fiecarui ofiter, subofiter si maistru militar in parte, cat si datele de evidenta ale primelor sase contingente care au incorporat inainte de leatul meu, reconstituite din registre si dosare citite fraudulos, prin patrundere

prin efractie in biroul de documente secrete al unitatii si memorate instantaneu, cat si pe cele ale altor sapte contingente incorporate dupa ce am fost lasat la vatra. Profesorul Miklossy de la Clinica de Neuropsihiatrie din Sighetul Marmatiei mi-a spus in 1976, la zece zile dupa ce ma eliberasem din armata, ca am fost proiectat ca sa fiu soldatul perfect, spionul desavarsit si analistul militar ravnit de orice agentie de informatii din lume. Eroul Rambo nu se nascuse inca, asa ca nu pot sa-l suspectez pe Miklossy de plagiat. Mi-a zis ca-mi face un pasaport fals, cu viza de Austria, si ma scoate in Statele Unite, unde voi fi asteptat de agentul Ferencz, pe aeroportul JFK din New York. L-am bagat in masa. Eu aveam de gand sa ma fac hot, informator si ziarist, si sa intru intr-o secta iudaica. O.K., n-am sa bat campii si ma voi limita la subiect. Am incorporat pe 30 septembrie 1975, la orele 14,36, ca soldat T.R. la unitatea militara 0708 din Somcuta Mare, judetul Maramures. Era o zi calda de toamna, cu 21 de grade Celsius. Pe cer se conturasera, in partea de vest, opt nori cumulus, la o altitudine de 4.500 m, cu lungimi cuprinse intre 200-400 m, iar in partea de sud, un sir de nori cirus, foarte zdrentuiti si fara vreo definitie clara, la o inaltime de aproximativ 8.000 m. Peste o saptamana as fi zis ca aliniamentele norilor sunt imprastiate ca pisatu' boului, dar inca nu cunosteam expresia asta atat de plastica si de cazona. Am fost intampinat la poarta de fruntasul Rata Constantin, din comuna Peretu, judetul Teleorman, absolvent al Scolii generale nr. 6 din Rosiorii de Vede si al Scolii Profesionale de Mecanica Agricola din Videle, tractorist la SMA Peretu. Rata era un labagiu notoriu si avea o sora curva, Anisoara, care traia cu sectoristul din Peretu, Usurelu Mircea, plutonier, tatal a doi minori. La 14,43 am fost inregistrat in biroul ofiterului de paza, lt.-maj. Hrin Cristian, specialist in arma auto, un dobitoc sinistru, caruia ii lipsea incisivul 2-2, cu o inaltime de 1,68 m, o greutate de 87 kg, o nevasta invatatoare, care se cordea cu maistrul militar Hora Vasile, si cu un tata veteran de razboi, mutilat la Cotul Donului, unde si-a pierdut laba piciorului stang, pulverizata de un glont exploziv. Dupa ce m-au tuns regulamentar si m-au echipat in uniforma de soldat, m-a apucat rasu', si am ras ca proasta, tinandu-ma cu mainile de burta, pana la 15,31, cand a venit maiorul Rogojina Aurel, zis Piti, si mi-a zis ca daca nu ma opresc din ras, ma impusca, si eu nu m-am putut opri, ca ma isterizasem. Atunci Piti, futu-l in gura, a scos pistolul din toc si l-a armat, si eu m-am oprit instantaneu, ca un las ordinar. Piti avea un Makarov de 9 mm, cu seria MK-11987, un fiu handicapat de 23 de ani si o nevasta curva alcoolica, iesita la pensie cu 967 lei pe luna, de la CEC, unde fusese contabila. Pe 19 octombrie a vrut sa ma mai impuste o data, cand era ofiter de serviciu pe batalion, fiindca n-am executat ordinul de „alarma cu valiza si cazarmamentul", in care trebuia sa ne trezim la miezul noptii, era 0,30, sa ne echipam intr-un minut, sa ne facem valiza in alt minut si sa iesim pe platoul din curtea unitatii, cu perna si patura facute sul, gata incolonati si pregatiti pentru imbarcare in camioanele de interventie, pentru a ne apara patria, care la ora aia dormea ca nesimtita. Era a patra alarma in noaptea aceea, si mie mi se cam falfaia de fitele lor, si am zis ca am o criza de ulcer, asa ca nu ma pot da jos din pat. Atunci Piti, futu-l in zbang sa-l fut, ca n-am sa-l pot ierta nici in mormant, a scos pistolul din toc, a bagat glontul pe teava, l-am auzit clar cum a culisat, l-a armat, mi-a lipit teava pistolului de frunte si mi-a zis asa: „Daca nu executi ordinul, uita-te atent in ochii mei, o sa te pupe ma-ta rece." M-am uitat in ochii lui de sobolan electrocutat, si Piti era palid ca o momaie si mi-am dat seama ca nu glumeste, ca asta e moldovean cretin din Falticeni, si m-am dat jos din pat cu incetinitorul, ca eu cand n-aveam chef sa execut ordinul, nu-l executam, sau daca il excutam, il executam cum voiau muschii mei, si am iesit pe platou, si mi-am dat seama ca de data asta era groasa, ca ii adusesera si pe ofiteri cu autobuzul de la Baia Mare, unde locuiau cei mai multi dintre ei, ca era alarma generala, si ne-au imbarcat in camioanele de interventie „Carpati", si am luat-o creanga spre Bucuresti, in mare viteza. Faceam armata la trupele de Securitate, si eram batalion de interventie alpina, aflat in componenta Brigazii 2 Cluj, condusa de generalul Chelaru Eugen. Trupele erau conduse de generalul Martis Luigi, care era ciung de bratul stang, pe care si-l pierduse in luptele cu partizanii din munti, cand unul dintre ei, Zvarloaga, a aruncat o grenada inainte de a fi secerat la Salva, in barlogul lui de bandit, si o schija l-a lasat pe Martis fara ghioamba pe vecie. Noua asa ne-au bagat in cap, ca partizanii anticomunisti erau banditi, dar cativa dintre noi stiam ca nu este asa si ca, intr-o buna zi, istoria se va rescrie, ca orice istorie de doi lei, si ca banditii din munti vor ajunge eroi. Pe coridoarele de la parter ale unitatii erau tablouri cu fotografia fiecaruia dintre ei, ca niste insectare

triste si resemnate, si cu cate o mica legenda care cuprindea imprejurarile in care au fost capturati sau impuscati, si noi eram obligati sa le invatam numele pe de rost si sa stim totul despre ei, inclusiv despre tata pe care au supt-o de la mamicuta lor cea curva si puturoasa. La etajul unu, in dreptul birourilor comandantilor, erau alte tablouri, cu fotografiile eroilor trupelor de Securitate, ofiteri si soldati, care si-au donat sangele pentru patrie, ca patria cu asta traieste, cu sange, ca vampirii, in luptele cu banditii din fotografiile de la parter, iar la lectiile despre istoria armei noastre trebuia sa le pomenim numele si prenumele cat se poate de corect, si noi le pomeneam in nestire, ca sa nu-i uite poporul, ca poporul e uituc, lenes, alcoolic si idiot. In primele zile n-am vrut sa execut nici un ordin si sergentul instructor care raspundea de plutonul nostru de studenti m-a umilit pana ce si-a epuizat toate fanteziile lui de pitecantrop maramuresan si de cacanar sinistru. M-a tarat in curul gol pe sub paturi, ca sa lustruiesc pardoseaua cu pielea – „Pielea de om e cea mai fina“, zicea borfasul – mi-a repartizat ca sector de curatenie buda, si cand s-a spart la un moment dat o conducta de cacat, a trebuit sa rad peretii cu lama, ma cronometra aiurea la baremuri, ca sa le repet in nestire, imi dadea cate zece plantoane in schimbul doi. Cand a vazut ca nu ma poate rapune si ca eu nu-l scot din „Plebeule, belesti carasul de ratat“, mi-a dereglat fara sa stiu catarea de la pistolul mitraliera, asa ca nu trageam mai mult de opt puncte, de-au ajuns comandantii sa creada ca o fac intentionat si ca sunt un sabotor nenorocit. Pe sergent il chema Pop Ion, futu-l in amintire sa-l sparg, era din comuna Cicarlau, judetul Maramures, era var primar cu comandantul plutonului, lt. Carajan Ioan, si la 20 de ani era deja alcoolic. Isi tinea canistra de vin sub pat, o posirca ordinara de Seini, si matolea cate doua-trei kile pe zi, asa ca seara, cand ne intorceam zdrente de oboseala de la instructia tactica de securitate, din Padurea Haineasa, care avea 8.723 de stejari, ma lua in primire cu un sadism indescriptibil. Pana ce, intr-o zi, colegul meu Roman Nicolae din Bacau, student la Facultatea de Drept Administrativ din Sibiu si handbalist de exceptie, n-a mai suportat ce-mi face Pop Ion, si cand mi ti l-a luat odata in brate, si cand mi ti l-a strans odata ca ursul, de i-au troznit coastele alcoolicului, ca acadelele, s-a mai potolit pitecantropul vreo doua saptamani. In fine, pe 15 noiembrie era tragere generala cu batalionul, in poligonul de la Valeni, la care ajungeam dupa un mars de 12 km, in care eu caram tinta-piept in spate, ca doara nu era s-o care tata, si comandantul unitatii, colonelul Gaman Nicolae, cand a vazut ca am tras tot opt puncte, a dat ordin sa i se aduca doua dintre cele mai bune arme: a bucatarului Szász István, care era aproape noua, si a fruntasului Boeru Ion, din plutonul „Transmisiuni“, care era hot de buzunare. Am tras pe rand, cu cele doua arme, si apoi cu a mea, in tinta-piept, singur, in fata a 498 de oameni, ca intr-un film american de serie B. Cu a lui Szász am facut 29 de puncte, cu a lui Boeru, 30, adica maximum, si cu a mea, 8. Atunci, colonelul Gaman, pupa-l-ar tata sa-l pupe, ca era baiat bun, din popor, de la Targoviste, si alcoolic in ultimul hal, mi-a dat onorul in fata batalionului si m-a declarat tragator de elita, si asta am ramas, pana la adanci batraneti. Iar capitanul armurier Carpiuc, un ucrainean idiot din Poienile de sub Munte, mi-a reglat catarea la loc, si din ziua aceea n-am mai tras niciodata sub 28 de puncte. Seara tarziu, pe la unspe, cand Bechis facea laba deasupra mea si zguduia patul, sergentul Pop s-a apropiat matol de mine, cu ochii bulbucati si cu limba impleticita, si mi s-a spovedit asa: „Bai, boule, io ti-am dereglat arma.“ „Sa moara ma-ta?“, l-am intrebat eu, neincrezator. „Sa moara mama, ba!“ Pe 12 aprilie 1976 am facut supravietuire si nu ne-au dat nimic de mancare. Eu am capturat trei broaste care de-abia se tarau prin noroi, le-am belit tacticos si le-am mancat fripte pe jaratic. In aceeasi zi am vanat si o bufnita mare, care motaia pe o creanga de stejar, cu vergeaua de la arma. Scoti vergeaua de curatat arma din lacasul ei, o bagi pe teava, introduci un cartus orb, incarci, ochesti si dobori garantat inamicul, pana in zece metri. Am belit bufnita cu baioneta, i-am jumulit piciorul stang, l-am bagat in sacul de merinde si seara am intrat linistit in popota, unde faceam curat, alegeam fasolea, curatam cartofii si spalam vasele ofiterilor. Sulfa de sergent Pop, ca prascau nu-i pot spune, de troglodit si de analfabet ce era, manca si el la popota, ca deh, avea pile, ca var’su era ofiter. Booon. Ma interesez de la un amic de-al meu de la bucatarie, secui din Biborteni, in ce troaca isi gateste Pop laturile, ca tocmai venise mamiferul de acasa din permisie, si ii taiase ma-sa mamifereasa o gaina, scot cateva bucati din carnea cea buna si le inlocuiesc cu macra de bufnita, ca sa se destepte humanoidul, ca doara nu degeaba e considerata bufnita simbolul intelepciunii, nu? Cat de mult s-o fi desteptat pitecantropul, habar nu

am, dar mi s-a mai spovedit inca o data, pe 18 mai, in tabara, la Valeni. Facusem tabara militara si simulam conditiile de razboi. Mancam pesmeti cu viermi si legume deshidratate si mai cumparam de la taranii din satele dimprejur cate un bot de branza, o bucata de slana sau o ceapa, ca sa ne rotunjim caloriile si sa nu capiem de foame. Locuiam in corturi, cate opt oameni intr-unul, si ploua in nestire. Cand ne-am strans harnasamentele dupa o luna, sub fiecare cort am gasit cate doi-trei colaci de serpalai de casa, adapostiti la caldura. Faceam alpinism si foloseam uniformele de camuflaj din dotare, ca eram doara comandourile de elita ale Securitatii. Noaptea ne echipam in completele antichimice, care semanau cu costumele spatiale ale martienilor, si exploram pesterile si canioanele din zona, care se gaseau cacalau. Mai erau si tone de fosile din Eocen, si prundul garlei nu era format din pietre obisnuite, ci exclusiv din nummuliti, ca niste monezi de trei lei, de culoarea mierii. Am identificat, la un moment dat, un golf pietrificat al Marii Panonice, cu toate vietuitoarele la locul lor, fosilizate cuminti in nisip: corali, stele de mare din specia Clipeaster, scoici Pecten. In noi, care eram majoritatea studenti la geografie, geologie si biologie, intrase parca strechea si umblam toata ziua cu baioneta si briceagul, sa desprindem fosilele cele mai frumoase, din cuiburile lor. Atunci, boul de sergent Pop, care avea AMR-ul subtire, a venit si mi s-a spovedit, cu lacrimi de alcool in ochi, ca el de aia ma ura, ca ii eram superior, ca eram student, pe cand el, in pitecantropia lui, a dat la facultate de doua ori si a cazut cu brio, si de cand a cazut si a doua oara, nu s-a mai putut ridica din betie. Eu mi-am dat seama ca nu vorbea gura lui Pop, ci carnea de bufnita din el, pe care o mancase pe 12 aprilie, dar l-am iertat, ca prea era distrus si caraghios, futu-l in amintire sa-l sparg. Tot in zilele acelea de pomina, innebunise si locotenentul Boteanu Nicolae, care daduse examen la Facultatea de Biologie si, vazand ca n-are nici o sansa, s-a facut ofiter in trupele de Securitate. Boteanu il insotea ca un mielusel, la prins de fluturi, pe Rákosy László, din Sighisoara, student la Biologie la Cluj, care a ajuns un mare lepidopterolog. Rákosy avea si cea mai mare mataranga dintre noi, studentii, a mea fiind abia pe locul trei. Crestea larve de fluturi in dormitor, si in tabara de la Valeni a prins 29 de Macrotilacia rubi. Boteanu a prins un Papilio machaon cu cascheta lui de ofiter obosit, si l-a turnat cacatul de maior Chioreanu ca intineaza simbolurile armei de Securitate, si pe chestia asta a facut o saptamana de bulau. Pe Boteanu l-am revazut la Sapanta, in primavara anului 1992, cand trupele de jandarmi, in care se transformasera trupele de Securitate, au intervenit pentru restabilirea ordinii publice, tulburate de tribul primarului Stetca. Boteanu avea abia gradul de maior, 97 de kile, un incisiv de sus lipsa si aspectul funest al unei larve de fluture ochi de paun de noapte (Saturnia piri). Eu m-am liberat din armata pe 30 iunie 1976, cu valiza plina ochi cu stele de mare fosilizate. In drum spre Baia Mare, valiza mi s-a spart si am presarat in urma mea o dara de stele Clipeaster, ca sa nu uit niciodata drumul inapoi spre unitate.

Cornel IVANCIUC

MIRABILIS
MEDIA

Goana dupa Epoca de Aur

Televiziunea nationala emitea numai 2 ore pe zi; bulgarii, sirbii, ungurii si rusii tineau loc de cablu TV; video costa cit o Dacie; Bill Gates trebaluia prin garaje, asteptind sa devina miliardar si sa se inventeze

Internetul; in cluburile si pub-urile romanesti, obloanele se trageau la ora 22, iar berea se termina pe la seara. In afara de copii, ce mai facea romanul? Construia socialismul!

Privesc spre Doftana, prin gratii de fier

N-o lua pe Valea Doftanei. Ia-o spre Telega. Ia dreapta, asa, acolo urci spre Doftana. Generatii intregi au la fel. Au ajuns pionieri. Utecisti. Astazi, aceeasi munca de pionierat: fura caramizi pentru nenorocitul de sopron sau pentru infierbintarea unor amarite de sale; fac rost de un milion si jumatate, taxa de intrare; la femeia-supraveghetor sa impinga poarta ruginita; se strecoara in liniste si pace. Veveritele si sobolanii se aruncindu-ti din inaltimi vreo tigla ori caramida, suvenir de amintire. Doftana nu se lasa vazuta decit de milionari, de rusine sau de alta boala. E prabusita, iar cind se aude ca hidoasa poate fi discoteca, hotel sa aratare, vocea locala e speriata de penibil.

Leonard Ion, fost ingrijitor la Doftana

TOV. CEAUSESCU? CE OM, CE DOTINAT MODEL,
ÎI-ERA RUSINE CĂ TU EȘTI LIBER ȘI EL
ÎNCHIS, PRIVEA DIN DOFTANA PRIN GRATII DE
FIER, TRA-LALALALA UN POTEC DE CER...

La puscarie veneai la prima ora, ca s apel, ca la condamnati si, cind venea Ceausescu, dar n-a prea fost, cit am de doua ori, cind venea al mare era p ca nu ma lasa sa stau in preajma ca i ma barbieream. Si Ceausescu ma pri data prin curte, cind a fost prima oar zis nimic, dar a venit un om de-al lui urecheat si m-a batut de mi-a sunat a cap. Ca am si acum semnul si culme m-a insemnat, ca zice nevasta ca aco m-a tras ala a crescut parul ca de dra Nevasta-mea zice de o diavoleasca. bine pe vremea lui nea Nicu, ducean ca vrem douazeci de lame de ras si n numai cite patru, una pe saptamina, spusese unul ca e bine sa zici multe vada ca vrei sa fii curat. I-o taiam fru la Doftana si coseam iarba, dar erau scandaluri acolo mari, ca dupa ce se inchidea, aveau niste camere acolo secretarii de partid si se chefuiau si pe nevasta-mea sa puna pe tigla doua gaini, veneau cu ele de acasa, ca sa incurajeze pe oameni sa taie product interna din curte. Erau gaini din alea stricate cu chimicala, ca cind se punea nevasta-mea sa le taie putea ele si ne ziceam daca nici astia nu aveau ce sa dea natural la gaini nu intelegeam cine are si dormeam cu pina se saturau si noi trebuia sa stringem de pe mese. Odata au facut secretarii de partid o intrecere de ba putea sala aia mare de expozitii. Petreceau, ca stiau ei sa petreaca. Si coseam, dar nu-mi dadea piatra de ca sa ma descurc, cum sa ma descurc, ca de unde sa iau, ca se tocea coasa, cum sa o ascut si mi-a zis sefu

nostru ca ce, ba, te discut in sedinta si m-a discutat, ca eram la PCR, ca sa primesc vot de blam, ca cirtea impotriva sistemului. Ati innebunit, toasi, cum? Eu nu cirteam, vroiam o piatra de coasa. Nu, ca esti dusı si nu ma credeti, dar mi-a dat vot. Dar tot ala venea la mine sa-i tai iarba acasa. Si odata a zis ca sa vin m seara, sa stam noi de vorba la o tuica. M-am dus, imi pierdeam meseria, da? Si-mi zice mie ca el n-a vrut primit ordin ca sa se dea exemple in organizatie, nu stiu ce venise Ceausescu de nu stiu unde si se introdı autocritica. Ca m-a ales pe mine, ca sint cadru de nadejde si ca in doi ani ma reprimeste si ca ca bani mai intr-o parte, in alta, ies. Bine, bine, dar ce zice nevasta, dar copilul? Ba, zice ala, te-ai timpit? Cine-s astia intrat in partid? Adu-i la partid si dupa aia au cuvint de spus. Pai, la tine in casa cine ciripeste, partidul sa gaina? Te rog sa regulamentezi situatia. Am inghitit, ce era sa fac, sa ma iau de el? Ajungeam sa ma dea din Doftana, unde sa ma duc? Io nu stiu ce aveam in alta zi si am iesit in poarta si atunci a venit unu' de primarie ca sa vada el ce oi am. Ba, s-a timpit lumea, ce sa vezi, bre, nu-ti arat, nu, ca stai linga Doftana vine Ceausescu. Ba, si ce daca, n-a mai venit? Nu, ca fac oile lu' matale behaituri si-l supara pe toasu'. A o data ca venisera unii sa se faca pionieri si se filma, si oile, aveam cinci, se faceau pe linga aparatele alo un copil cazuse in cacareze, joaca, ei copii, ce sa le faci si iesise filmu' prost. Si io ce sa fac? Pai, tu sa-ti oile. Cum sa le omor? Ca toasu' nu suporta mirosu'. Ai o ora sa le omori. Le-am dus la un vecin, cum sa omor? Au facut ancheta aia? Nu. Au venit si mi-au dat cu spray-uri in oiar, ca sa nu se simta oaia.

Alexandrina Cristian, fost contabil

Lenuto, am trecut de Eroii Revolutiei? Nu? Nasol. Ce greu trece vremea in subteran! Trezeste-ma si pe mine cind trebuie sa ne dam jos la noi, in statia Ghencea-Militar!
Iesiti sa-si admire ctitoriile in statia Piata Unirii 1, cei mai iubiti fii ai poporului subpamintean s de ce, dupa ora 0,55, in loc de pionieri si oameni ai muncii, sint intimpinaii doar de aurolaci si tori

Nea Leo era betiv… ca altfel Ceausescu de ce sa-l dea afara? Era betiv, dormea pe pajiste cind a venit Ceausescu. Io l-am ridicat de acolo la orele 10, cind venea coloana oficiala. Eu faceam datoria, asa era pe vremea aceea, era lumea corecta cu tine, erai si tu. Mi-am luat televizor, frigider, Dacie, ARO, dar munceam. A venit odata domnul Ceausescu si a dat mina cu mine si m-a intrebat: „Esti fericita, tovarasa Vintu?“. Nu stiam ce sa raspund. M-am inrosit. „Esti, esti!“ Si zimbea. Avea zimbetul ala de credeai ca te baga in pamint, dar data urmatoare au mai lasat sa stau in primul rind. El n-a mai intrebat pe nimeni nimic. Era doar o intilnire cu femeile di si doamna Elena. Eu eram in comitet, ce sa facem, ce sa facem? Am facut un aranjament floral cu musca numele lui si am facut niste cozonaci cu numele ei. Din stergare am scris pe o perdea: „Traiasca si inflor lupta pentru o lume mai dreapta sub conducerea tovarasului Nicolae Ceausescu!“. Ne-au intrat 452 de ste stiu si acum. Pe geamuri am lipit din polistiren cu lipici „O lupta, un destin revolutionar, o viata exempla

tovarasul Nicolae Ceausescu.“ Pai, n-a mai venit tovarasa Elena, ca cica avea dureri. Se zvonea ca avea c
femeiesti, dar eu nu am vrut sa duc zvonul mai departe. A venit dupa doua zile un inspector si, ce credeti
penalizat cu trei salarii ca nu am pomenit 2050 de ani de la faurirea statului dac centralizat si independen
fost in audienta pina la Bucuresti, la Comisia Cultura si mi-au spus ca am dreptate, dar si tovarasul inspe
avea dreptate, ca vizita la Doftana se inscria in seria de jubileu pentru geto-daci. Facusem totul singura, n
certasem cu betivul de barbati-miu, fiul meu luase patru la rusa, ma intreb si acum daca nu era pusa la pu

Marin Cretu, fost mecanic auto

Tanti Lina era securista la toata Telega asta. Nu v-a spus cum lingea miinile la securisti, ca stie Telega to
Noi ii ziceam femeia lui Ceausescu, ca se punea in miscare ca o aia sa faca, sa faca, stai, femeie, n-ai sta
ca e geniul din Carpati, acum ii zic hai sictir, dar atunci imi taia mina! Pai, odata am zis ca sa mergem sa
noi ca oamenii sus, la Doftana, si asta nu stiu cum a auzit si a chemat Securitatea, ca ce facem noi acilea,
pisam. M-a luat la beci si m-a torturat ca sint obraznic. Aveam insa si eu ale mele. Cind venise Ceausesc
vreo douazeci de ani, fusese un sofer de-al lui Ceausescu ca nu-i carbura motorul si io l-am ajutat. E, am
cu ala la Bucuresti si pe loc l-a trasnit pe nenorocitul ala, de mergea din gara in gara. Mi-a trimis chiar de
cancelaria lui Ceausescu „Ordinul Muncii“. Si i-am zis lui Florica: Proasto, il pupi in cur si ti-a dat ceva?
am pisat Ordin, zaludo! Bine, ea avea aprobare la orice, Securitatea ii dadea si bani… bine, fura de sting
contabila la CAP, hait, nu fura, zici mie? Au venit niste ministri de-ai lui Ceausescu, era si ala Manea Ba
si ce crezi, gaina proasta, ce-a facut, cu asta ne-a intors pe dos. Ne-a pus sa legam cu guta in viile astea a
struguri de masa, mari in bob, ca sa vada comunistii ce productie avem. Pai, ce productie? Nu eram trecu
harta cu productie. Au adus tractoare si masini si ne-au bagat farurile vreo doua nopti. Si apoi la Salina, c
ca am scapat? Nu. Ne punea cu periuta sa curatam sarea. Ne ducea acolo ca pe boi, incarcati in dube. Si c
ca dadea mincare? Bautura? Nu, ca vom fi rasplatiti de regim, stie ea cine a facut ce si cind avem nevoie
Dadea de la ma-sa? Sigur, de la ma-sa din burta. A fost cea mai a dracu’ sefa de partid din regiune. Nicic
se cumintea. Noi credem ca se culca si cu aia de la partid, ca se auzea din celule chitait de femeie si-i pla
doar din astia josi, ca Ceausescu, un Bobu, un Dinca, oricum, cum sa fii asa tembela pe degeaba? Era
nomeclaturista. Avea degetele pline de ghiuluri cind era la noi, pe plan local, dar cind se ducea afara, ver
Dacia neagra, ca numai cu aia umbla, isi facea coc, unghiile, dadea jos podoabele, ea nu mai era casatori
punea verigheta pe deget, s-o vada partidul pe linie. Ce linie? Pai, stiti ca eu nu aveam copii si nu puteam
ca nevasta-mea se nenorocise la un chiuretaj si ce acte am avut nevoie nu spun, cite spagi am dat… miel
toasu’ cu propaganda, ca de ce eu nu fac si mi-a zis ca nu cumva e copilul meu ala care il luasem, ca prea
sa adopt, pai, atunci, toasu’ dai cu burghiul prin alte femei, e frumos?… trei oi lui asta pe plan local ca sa
ancheta sociala, ancheta lu’ ta-su, ca aproape nu s-a pus mamosu’ cu pula pe nevasta-mea, ca a luat-o la
aproape ca de ce nu face copii, ca sa ma faca pe mine de ris in sat. Mai bine luam de suflet un copil din T
si nu ma mai futeau la cap toti, ca a zis socru-meu sa facem acte. Stai, ca nu ti-am spus-o pe aia buna… a
si tanti Lina… da, toasu’, dumneata vrei copii, de cite ori ai incercat? I-am dat doua mii de lei, eu cu min
lu’ asta. A zis „da“, ce-i pasa? Da’ cind ne dadea piine… ca n-aveam piine eu, ca n-aveam faina, nevasta
nu facea piine… la Bucuresti ma duceam o data pe luna cu sacii… da’ pentru porci piinea aia, cit putea s
tina… bine, m-a si prins militia cu piine in sac… si m-am dus la cartela… trei persoane… doua piini si u
sfert… stateam la coada de la sase dimineata si pe la douasprezece venea piinea... imbrinceala, ca se bag
in fata. Si odata a venit tanti Lina si ne-a zis: „Ba, animalelor, asa va invata toasu’ Ceausescu sa traiti?…
raportez?“. Chiar asa, mie mi-era foame… ea ce-i raporteaza.

Florian Roman, cintaret

Le placea mult „Ciobanas cu trei sute de oi“. Dadeau cu pahare in mine sa cint. Odata am cintat de treize
ori la rind. Sint si eu om, ei „ziiiiiii, cioara, crrraaaa!!!!“. Seful Securitatii de la Bucuresti umbla rupt in f
era gras rau si se crapau pantalonii si i-a dat unei bucatarese sa coasa, dar nu stia ca nu avea pantaloni pe
intrat in Doftana in chiloti. Era asa beat ca s-a asezat pe scaun, a rigiit, a vomitat si a cerut inca o vodca.

dat, s-a suparat. Si i-a pus pe toti in patru labe sa latre Internationala… sa-i vedeti pe primii de pe la jude
le era frica de nebun. Si tot ala a zis ca se duce sa se pise pe celula lui Ceausescu si ca eu cu lautarii sa-l i
Au sarit lingaii, nu se poate, toasu', cum sa facem noi asa ceva, ne pisam noi, dar nu dumneavoastra. Ati
trebuit! Incolonarea! Toti! La dreapta, la stinga, tiris-grapis! La celula, sa se pise. Si eu cintam ca „ziiii,
cioara!". Dadeau bani? Nu. Unii, da, unii, nu, dar muream de foame si nu mi-ar fi dat un coltuc. Dadeau
pahare, da' ce, eu minc pahare? Odata asa ma infierbintasem ca ma puneau sa cint si imi turnau inghetata
Tin minte s-acum… sa va zic ca nu sint tigan? Taica-meu fusese comunist si facuse razboiul, nenorocitul
a descarcat pistolul in burta, ca era caraula dupa legionari prin munti… Mama, saraca, zicea cind ajunses
Ceausescu in fruntea armatei ca era popo, ca o luase pe coada de la Dej si ca se vede si pe pereti, daca-i
decojesti, ca Gica iubeste Nicu, ca rideau colegii de ei… dar cine sta sa vada ce au scris toasii intre ei? C
si mincau salam de Sibiu, caprioara, mici de urs, caltabosi de mistret, rupeau din piini si cadeau lati. De u
Din sudoarea noastra. O zis unu' ca ba, cioara, daca zici cuiva ce facem, te impuscam. Cui sa spun? Nev
zicea: ba, cioara, nu zice nimic, ca eu ma scap pe la fumei la spalat si ala esti!

Ciprian Romea, pictor

Pai, asta-i iahnie de fasole, Leano? Na, pastele ma-tii de toanta! Mars inapoi la cratita! Adica i-o ma spetesc sa-ti aduc banii si hainele de blani in casa, si tu nici o mincare nu stii sa gatesti ca lumea! Numai la polimeri si la ambitiile tale iti sta mintea!
Reuniune mondena la nivel pitic: haiosii soti Ceausescu asezind piatra de temelie la Catedrala Neamului Prost

Si acum sint s
niste AMR-u
puscarie… eu
desenat. E un
AMR 453. A
inseamna ca s
acolo dupa pa
aprobari… ca
ceruse o schit
adica 5 schite
de la citi copi
vrut sa fac. E
desenat si par
Munceam ca
nebunul, ca
schimbau me
datele. Si poz
Ceausescu…
nici n-a fost
Ceausescu ac
dupa cum au
schimbat de 7
panourile in t
patru ani. Tot
scoteau si pur
Statuile din D
eu le dadeam o vopsea. Pictam si eu, dar cu aprobare de la Partid pe fiecare culoare… bujori in obraji la
Nicu? Ei, schita de culoare cu stampila si semnatura… ca sa se aprobe si ca sa iau banii. Facusem niste
tablouri… ca promiti, ca nu stiu ce… bine, dar tu nu vrei sa faci ce avem noi nevoie? Ba da, erau drepti,
vedeau de unde esti… ce om esti. Ceausescu, am auzit si eu, nici nu fusese prin Doftana, dar trebuia sa i
inventeze un trecut revolutionar. Ce sa-i faci? Era un bilbiit, nu stia ce trecut vroia. Dupa aia avea karata
tintit, punct ochit. Imi ziceau unii care cica il stiau din Doftana ca era un prostalau.

Mimi Petrachescu, fost custode

Am venit in Doftana in ‘979. Terminasem istoria si n-aveam sa ma duc decit la scoala, undeva in Mures. din Sinaia, cit de cit mi-a convenit. Se schimba viata lui Ceausescu de multe ori, fiecare Congres aducea schimbare. Fiecare incepea si se incheia cu sedinte maraton in care veneau de la Bucuresti profesori de facultate, cercetatori de la „Iorga“ si ne spuneau despre importanta cutarui fapt, apoi venea cite o circula care ni se spunea explicit… ca sa modificam epoca aia conform nu stiu carui element. Si aveam pe cap d securisti din clipa aia, direct din Bucuresti, si schimbam in doua zile si trei nopti. Nu puteai zice nimic. E muzeul lor. Veneau profesori cu copii sa si-i faca pionieri… soimi ai patriei, utecisti. Nu intelegeau, ce f anul trecut nu mai era acum. Asta era istoria. Cred ca in anii comunismului m-am apucat de baut cafea si fumat. Beam si fumam de nervi. M-am apucat si de facut pulovare. Am fost vestita pentru pulovarele me Intre doua vizite de pionieri… mai ales ca era plin vineri, simbata, duminica si sarbatorile comuniste. Sti si planificam cum sa fac cind, ca sa ma tin de cuvint la oameni. Mai era bufetul de la Muzeu si aduceau c in cind mincare, un file, o bucata de carne… luam, dar asta pina prin ‘84-’85, dupa aia nu mai aveau dec grisine si sticksuri si ciocolata. Vreun an au mai avut ciocolata, a disparut si asta. Sticksurile – si alea ca jumatate de an. Au tinut bufetul ca cica trebuia sa fie in schema. Fata de acolo a luat la vinzare pliante… pusese si in frigorifica ce nu mergea pina s-a sesizat securistul Muzeului. Intre noi spuneam bancuri cu Ceausescu, cu Dej, dar mai putin, ca erau urechile pe noi, cred ca pusesera microfoane peste tot. Ceauses avea nici o istorie, nimic. Fusese inchis o luna-doua, tranzit. Ca vinduse seminte in gara nu stiu care, sa f seriosi, chiar nu avea ce cauta si pozele veneau trucate de la centru, ca nu putea fi ceva din ce nu era.

Dan Dornici, ex-director al muzeului

Epoca de apogeu a muzeului o situez intre 1973-1982. Se organizau constant expeditii pionieresti, festivi simpozioane. Era o gravitatie, o emulatie. Aveam, desigur, directive de la centru, dar beneficiam de auto in sensul ca cercetatorii nostri aduceau mereu informatii din interiorul arhivei, veneam si noi cu noi cont la cercetarea acestei istorii atit de zbuciumate din epoca de dinainte de 1944. Poate au fost si unele mici exagerari, dar noi am incercat sa reflectam obiectiv destinul zbuciumat al celor care au fost, al revolution de calibru. M-am gindit in toti anii de ce a cazut acest comunism cu fata umana promovat de Ceausescu. ca ingratitudinea oamenilor, faptul cu ei nu intelegeau nici unul dintre instrumentele puse la dispozitie de socialism si de aceea. Cred ca trebuia facuta o propaganda mai umana, mai pe intelesul tuturor, n-au fost cei mai buni intre cei buni in functii de conducere. Am incercat sa-mi fac datoria cit de mult si cit de bin de istorie organizate in muzeu au lasat pentru multi amintiri de nesters. Ma vad si acum cu diversi oamen functii de raspundere pe atunci. E clar ca a fost o epoca de aur, cultural, spiritual, material si exceptional, folosesc un termen la moda. A consemnat

Eugen

Celula de baza de la Grivita – material rulant

„Continuarea ferma a politicii de industrializare socialista reprezinta factorul primordial al dezvoltarii de productie, al progresului economic si social al tarii. Industria isi va intari necontenit pozitia conduca in economie, sporindu-si ponderea in crearea venitului national, in realizarea reproductiei largite si satisfacerea nevoilor de consum ale populatiei, in dezvoltarea schimburilor economice externe.“ Progra PCR de faurire s.a.m.d si inaintare a Romaniei spre comunism

„Pe noi ne-au futut in gura de cind s-a descoperit ca Roaita era agentul Sigurantei si nu comunist. De atunci numai mui am luat. Un securist din tradatori nu ne scotea… din ala care citea Magazin istoric. Crezi ca nu venea nea Nicu? Era ceferist ca si clasa sociala.“ (Iulian Grigorescu, muncitor) „Ne tineau in picioare cite zece ore, linga sculele noastre, ca vine-vine Ceausescu. Cred ca idiotii nici nu se interesau cind venea nea Nicu. Muream de frig intr-o iarna. Nu, ca vine, vine. N-a venit. Am stat nemincati.“ (Ion Gherase, secretar de partid PTAP) „Chiar am suferit in timpul impuscatului. Unu’ mi-a pus o piesa in sacosa si m-au luat la ancheta. In fiecare zi ma luau ca de ce eu am furat. N-am furat. Pina la urma mi-a chemat nevasta la serviciu. A bagat-o la interogatoriu ca ma-sa e legionara si a fugit din tara… maica-sa, saraca, legionara? Am ramas timpit. E, mi-ai ascuns, timpito, am dat divort de ea. Se juca cineva cu astea? Sa ma umileasca? De ce n-a spus tovarasica?“ (Ticu Chirvasie, sef FDUS) „Comunistii vroiau sa avem o constiinta inaintata si asta incercam sa le spun si colegilor mei in sedintele de invatamint politic. Eu eram raportor si spuneam numai despre asta, ca nu prea erau evenimente. Le vorbeam de morala, nu de alte lucruri. Nu eram auzit. Perceptia era: asta e un turnator, sa-l dam in ma-sa, sa vorbeasca cit vrea, noi ne vedem de treaba. Repet. Era morala, ce le spuneam, ba, hai sa nu furam, tovarasi, sa fim primii nu e nevoie, dar sa nu aiba mesterii nostri treaba cu noi, asta se poate. Uite, fiecare la locul lui sa-si vada de treaba, fiecare sa-si gaseasca in lucru o motivatie, o bucurie. Am vrut sa pun muzica in difuzoare in toata hala, dar nu mi s-a aprobat, fiindca se spunea: ce vr tovarase, sa acoperi cu muzica? Sa se auda ca se munceste.“ (Mitica Pirvu, CTC si secretar cu sport-turis „Ce, e rusine ca am fost sef de partid? Nici o rusine. La data respectiva eram un om, fruntas in productie primul rind, om. Am facut mult bine, eram paratrasnetul intre multi lenesi, oameni de nimic si conducere Haideti, sa-i acordam o sansa, tovarasi, de ce sa nu-i acordam? Are potential. Credeti ca vreunul mi-a fos recunoscator? Cineva a zis, dupa Revolutie: tovarasi, acest om era om si ne-a salvat din multe rahaturi. N nici unul: ba, nea Nae asta ne-a facut un bine. Nu, ca am luat casa, ca luam nu stiu ce… de unde avantaje avantaje? Am luat un frigider si o Dacia, acum, dupa zece ani de la Revolutie, sint epave. Nu am putut sa schimb, sa le vind, ruginesc. Le pisa ciinele, ca mi-am luat un ciine de suflet. Ce era atunci? Sedinte interminabile. Nevasta-mea zicea sa mai fug de la ele ca n-o sa-mi ridice statuie de cacat in fata Grivitei. ascultat-o. Am iesit la pensie de un an. Credeti ca ma lasa? Stau de vorba cu unul, cu altul si-mi bat obra ce? M-am retras, ce, din cauza mea nu munciti voi, n-aveti comenzi? Ca n-ati lichidat comunistul? Sa fir cinstiti. Daca faceau pe trei sferturi ce le spunea partidul, erau azi competitivi. Ce le spunea partidul? Era bunic. Ce spune bunicul? Ca o mama. Ce spune o mama? Sa invete, sa nu fure, sa fie cuminte. Si ce daca facut, tot ziceau unii si altii. Pai, de aia e cum e. Viata a trecut, comunismul a trecut. Dau toti cu cacat in dar n-au inteles ca nu eu eram piedica. Gogu zice ca eu i-am luat nu stiu ce prostie la o descindere de bur ilicite. Eu? «Da, tu! Ca era nevasta-mea la ilicit si tu nu ai facut nimic, ai zis ca ma vezi cu Skoda la serv Nebunule, era sa mint? Nu era de-ajuns ca raportam numai prostii, sa mai spun si ca nu-l vedeam in Sko Altul… nu vrei sa-mi aprobi butelie. Hai sictir. Am plafon de zece pe luna. Nu ai intrat luna asta, eu ce v am? Du-te, intervin-o cu o cerere, era centralism democratic, erau centre unde puteai sa propui, te luau ir

considerare.“ (Niculae Mogos, secretar de partid pe sectie)

A co
Eugen

La o vanatoare cu Ceausescu, pe Transfagarasa

Nu stim nici azi care este avantajul Transfagarasanului. Ce instanta, circumstanta, urgenta sau ratiune au i aceasta monumentala inutilitate. Bac Neagu Ion, din Valea Danului, de lar Curtea de Arges zice: „Io sunt sigur r suta ca a fost ideea generalului Ilie Ceausescu. Il vedeam pe general tot t p-aicea, ca lucra armata la drum. Ce r faceti, dom’ general? Bine, tovarase multam de-ntrebare, da’ matale cum duci cu trasmutanta? Pe presedinte l- vazut numai la vanatoare. Pusca la ca neagra, in Valea Arpaselului. Avea a trebuinta de drumul asta strategic, sa fara tam-tam Carpatii in Ardeal, canc fie. Cum ce sa fie? Ce-o fi mai rau, s dumneavoastra ce. Cand ne-or lua ungurii Ardealul. Io nu ma bag. Fiecare cu pizda ma-sii. Io stiu ce-i ai armata, ca am facut doua fronturi. Eram la altilerie. Io pasc oile de patruzeci de ani si nu ma plang. Putea si mai rau.“ Profesorul Mihalcescu Constantin din Potcoava, judetul Olt, zice asa: „Transfagarasanul a fc de amorul artei. Eu il cunoscui pe Ceausescu. Erea, dom’le, un suflet sensibil, ce n-am vazut. Suflet de a Respira arta din tot pe ce-a pus el mana: Casa Poporului, Bulevardul Victoriei Socialismului, Canalul Du Marea Neagra. Arte si meserii, dom’le. Nu-ti zisei? Eu sunt la socialisti, la PSM. Astia habar n-au ce-i ai Masivul Fagarasului e flancat si la est, si la vest de depresiuni tectonice adanci si are trecatori joase, care permis croirea, inca din antichitate, a drumului Oltului – limesul alutan – prin pasurile Turnu Rosu si Co in Evul Mediu, a drumului Rucarului. Si tocmai de aceea, spanzuratoarea asta alpina, in forma de tenie, s din matul gros al partidului comunist, este cu atat mai fara de folos. Patru luni pe an. Atata e deschis. In r pauza. In lupta absurda cu inaltimile, Ceausescu n-a avut nici un aliat. I-au fost inamice rocile – micasist paragnaisul, amfibolitul, calcarul cristalin, sisturile cloritoase si sericitoase, cuartitul – clima, decesurile intempestive ale soldatilor in termen, asasinati de conspiratia avalanselor, de revolta stancilor, oricand predispuse sa se prabuseasca in capul plutoanelor si companiilor, de dinamita oricand gata sa explodeze mainile artificierilor. Nimeni nu stie cati militari au dat ortul popii in Fagaras. O statistica neoficiala vorb pierderi tot atat de mari ca in razboaiele romano-bulgare. Macar atunci luptam cu cefele groase, dar cu paragnaisul si micasistul ce-am avut? In amintirea lor, partidul a pus o placa de bronz, undeva pe o stanc Balea Lac, unde Transfagarasanul a utilizat din plin avantajele vaii glaciare a Balei, lunga de sapte kilom slefuita ca-n palma de uriasul ghetar care se cuibarise aici, in urma cu 10.000 de ani, in timpul glaciatiun Würm IV. Daca e sa-i multumeasca cuiva drumarii lui Ceausescu, atunci sa-i multumeasca pleistocenulu fazelor lui glaciare, care le-au usurat nesperat munca. Pe 14 septembrie 1986, Ceausescu a fost la vanato

capre negre, la Balea. Sambata, 13 septembrie, gafaiam din greu, pe Paraul Caprei, pe versantul sudic al Fagarasului, inspre Balea Lac. La orele 15 atingeam confluenta cu Izvorul Caltunului, in golul alpin. La privirea mi se lafaia de pe Piciorul Laitei, iar la 16,30 de pe Turnul Paltinei. La 18 ajung la cabana si sun aproape in suturi de Securitate, care ma impinge in viteza spre telecabina. Cineva, un civil la costum si c incaltat cu bocanci de vanator de munte, si cu un binoclu la gat, imi spune ca tovarasul prim-secretar al partidului urmeaza sa participe a doua zi la o vanatoare in zona, si ca turistii de la lac au fost evacuati la cascada, cu o mie de metri mai jos. Trebuie sa recunosc ca este deosebit de politicos. Eu eram ultimul so pe traseu, si ei ma asteptau, asa mi-a zis civilul, pentru ca toata creasta era supravegheata de colegii lui, c la costum si cravata, incaltati cu bocanci de vanator de munte. La Balea Cascada rasuna vesel, dintr-un casetofon, slagarul eminentilor oameni de cultura Irina Loghin si Ion Dolanescu „Cucul si pupaza“, un, c refren: „Lasa-ma, mandruto, lasa-ma sa mor, cu mana la pupaza si cu cucul gol“, si chelnerii ma fixeaza ochii cainelui salbatic african, care au gasit un ciolan in savana si nu stiu cum sa-l imparta. Azi, Irina Lo Ion Dolanescu se lafaie in Parlament, intrati pe listele PRM, si conduc destinele culturii romane, ea, spec in estetica pupezei, el, savant in cucologie. La doisprezece ani de la revolutie, pupaza umpluta cu cuc exp cel mai bine filozofia Partidului Romania Mare. A doua zi, la 9,30, o iau spre culmi, pe Valea Balei, prin cascadei, si aud zbarnaitul elicopterului prezidential.

Traim vremuri grele, fratilor! Ceausescu a terminat de impus- cat toti mistretii si acum Bobu si Postelnicu vor sa puna niste par pe noi, sa ne vopseasca si sa ne dea drumul prin paduri. Uite ce patim, daca n-am fost oportunisti ca lingaul de Paunescu!
Victime ale regimului de trista alimentatie rationala, deporta capete
in Occident, sub forma de sunca, jamboane si antricoat

Pe la pranz, cand pun piciorul in Saua Netedului, la 2.234 m altitudine, vanatoarea se terminase. Pe loc au ramas martorii, padurari din judetele Dambovita, Arges si Brasov, adusi cu autobuzele. Tehnicianul silvic Petre Nicolae din comuna Dragoslavele imi da explicatii: „Noi suntem aici pe post de haitasi. Urcam de la Cabana Balea, unde ne lasa autobuzul, in Turnul Plecat si de acolo, prin Saua Netedului, coboram in Valea Arpaselului si ne raspandim pe zece kilometri patrati, pe sub Creasta Arpaselului. Suntem ca la vreo suta douazeci de oameni. Creasta e pazita de ofiterii de Securitate. In valea asta traieste cel mai mare efectiv de capre negre din Carpati. Sa tot fie vreo suta. Urlam din fund rarunchilor: iuhuuu-iuhu-huuu! Ne regrupam lent sub sa. Tinem legatura intre noi cu aparate de emisie-r «Stornuri» le zice. Sunt din alea cum are Militia. N-avem voie sa purtam arma la noi. Suntem pe post de si haitasi. Coboram simultan de sub Varful lui Adam, Varful Capra, Varful Portitei, Urechea Vestica a V Iepurelui, Varful Vanatoarea lui Buteanu si impingem caprele spre locul asta, unde stai matale si unde in cu o ora a vanat Tovarasul. Vezi cercul asta alb? Aici aterizeaza elicopterul. Vanatorii de munte au nivel Vezi parapetul asta din sisturi, inalt de un metru treizeci? Aici tine Tovarasul arma cu luneta. Sta cu teav de saculetii astia de nisip si asteapta. Caprele tot urca si cei doi maestri de vanatoare cauta tapii cu binocl aleg trofeele. Pa asta sa-l impuscati, tovarase secretar general. Si pa asta. Si pac!, de la nici cincizeci de r Tovarasul nu se atinge de carne. Noi decapitam trofeele, si carnea se imparte intre noi. Azi a vanat unspr Ne strangem imediat si coboram la cabana. Tovarasul a plecat de mult, cu trofeele lui, si acuma urmeaza nostru. Lui i-e frica de trichineloza. Eu, cel putin, asa am auzit.“ Cabanier-sef la Balea Lac e fostul sef al Securitatii din Sibiu, scos la pensie in urma cu doi ani. L-am cunoscut pe 1 iunie 1986, zi de duminica. V dinspre Podragul si am alunecat pe zapada inghetata, sub Varful Acul Revolver, si in cadere mi-am sfasi mainile in sisturi. Sangele mi-a siroit pe hanorac si cand am intrat in cabana, rosu din cap pana-n picioar

securistul aproape ca m-a interogat, voind sa stie in ce imprejurari m-am accidentat, unde si cand, si daca avut martori. Dupa el, prin ’88, i-a urmat o alta canalie, pe postul de cabanier-sef, unu’ Olaru, prieten bu Nicu Ceausescu. Pana la urma a facut parnaie pentru delapidare. Dupa revolutie, cabana a luat foc si s-a una cu pamantul. Azi, zona a cazut in paragina si intretinerea Transfagarasanului, de o suta de ori mai costisitoare decat inainte, lasa si mai mult de dorit. De fapt, care e la urma urmei utilitatea acestui drum b Ilie Ceausescu l-a proiectat ca drum strategic, iar singurele aplicatii tactice si strategice le-a facut fra-su, Nicolae, in razboiul cu caprele negre. De sus, din avion, Transfagarasanul seamana mai mult ca oricand c tenie imensa, scoasa din matul gros al defunctului partid comunist. Sau cu un cordon ombilical, care leag Fagarasul de uterul Patriei Mama. Patria mea, pot sa-ti zic Mama?

Cornel IVA

Ceausescu, cine esti? Un tiran din Scornicesti
– Interviu cu Emil Barbulescu –

Drumul spre Scornicesti este un drum prafos. Practic, desi umblat, nu prea vezi lume ducindu-se, ci mai iesind din comuna-sat-oras. Culmea este ca multe lucruri au ramas neterminate, tocmai aici, unde Ceau venea de citeva ori pe an (doua-trei, una). Uite, de exemplu, blocurile, apoi, drumul insusi. Ceausescu v masina sau cu elicopterul; cu orice ai veni, drumul are doua sensuri, dar nu stii care sint acelea la un m dat, iar gropile nu arata doar o paraginire de 10 ani, ci un tras in piept dintotdeauna. Scornicestiul nu a nimic. Sint case faloase, de te miri de ce. Totusi, nu poti defini ceva, pe care nici macar oamenii nu-l pot Oamenii l-ar numi orasel. Casa lui Ceausescu ti-o arata oricine. E dincolo de pod, podul e mai spre fun Scornicestiului. Pare gospodarie pricopsita. Singurul loc prosper, cu umbra, cu o taina, asa, care-ti face ochiul. Inauntru doar ciini. Sora lui Ceausescu a murit anul trecut. Singurul locatar ar fi putut fi Emil Barbulescu. Dar el prefera Slatina.

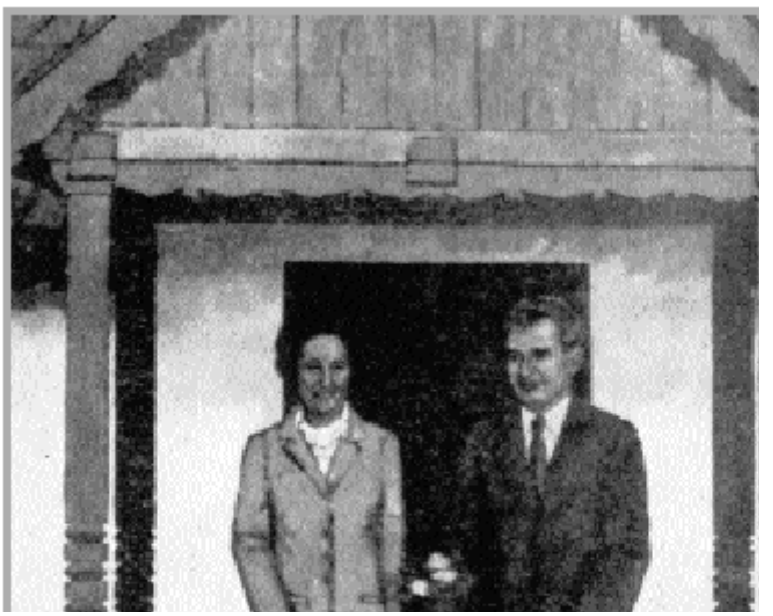

Reporter: Ce mai faceti?
Emil Barbulescu: Ce sa fac? Bine.
Rep.: Simtiti ceva din singele dictatorului in dumneavoastra?
E.B.: Ce sa simt? Astea sint povesti.
Rep.: Ce credeti ca are particular familia asta a Ceausestilor de Scornicesti?
E.B.: Avem ceva, vedeti, acum cu nea Nicu ce mai poti zice, orice as zice ar fi invers. El a avut o bunatate… sa stiti ca el n-a omorit pe nimeni, scrie in carti. Cind sintem incoltiti sarim, ca oricine. Poate ne lasam si influentati cumva. Dar avem o tarie a noastra. Pune un Ceausescu sa munceasca. Munceste pina cade jos. Aduceti-va aminte de toate cite le-au facut Ceausestii in tara asta. Au ajuns generali si oameni cu

demnitati. N-o fi doar ca nea Nicu le-a dat functii, dar erau perseverenti, orice ati spune.
Rep.: Era longeviv neamul? Adica, daca nu era impuscat nea Nicu, ar fi avut sanse inca 20-30 de ani?
E.B.: Eu cred ca da. Noi am trait taraneste, cit a dat Domnu'. Avem un bunic de departe la 89 de ani… N
Nicu putea s-o duca, era energic… facea sport, ii placea timpul liber si padurea, nu pusese gura pe tigara
cu droguri… o cafeluta mica, dulce, da. Bine, dar nu-l lasau de diabet.
Rep.: V-a tras o palma?
E.B.: Mi-a tras si m-a tras si de urechi si mi-a tras si-un sut in fund. Dar i-am tras si eu, cind m-am facut
mare. 'Tu-l in ma-sa, de ce sa dea el in mine? Stai ca dau eu in el. Nu stiam eu ca era dictator. A pus garz
mine. Minca taraneste si plescaia. Baga scobitoarea pina in git si o molfaia pina aproape o inghitea. Vene
mincarea de la Bucuresti… mamaliga fierbinte, degustatori. Era nebun saracu' nea Nicu, adica daca era s
moara, nu murea? Uite-l acum pe Ion Iliescu, prieten cu nea Nicu, cite damigenute au golit impreuna? D
Zimbici a avut norocul sa puna mina pe pusca primul.
Rep.: L-ati fi aparat pe nea Nicu, atunci, la Revolutie?

Vreau sa dezvolt un nou concept comercial. Vom amenaja acest spatiu modern cu aer conditionat, cum am vazut eu la Mall, in America. Vom face un supermarket la parter, vom aduce firme de toate tari: Steilmann, Marks, Engels & Spencer, 10 cinematografe non-stop si un impinge tava cu chiftele in chifla, McDonald-Ratoiul... Ziceti ca nu i-ar interesa pe cetateni?... Hmm!... Bine. Faceti un Circu' Foamei si umpleti-l cu conserve de stavrid!
Nicolae Ceausescu, impiedicat de lingai sa achite si datoria interna pe vremea cind nici nu banuia termenul de scadenta: 24 decembrie 1989

E.B.: Ca om, ca om din singel
da. Te cheama singele, nu sari
toporul pe omul tau. Dar s-a p
porcu' cu noi astia din familie
lasat-o pe Leana sa-l duca… p
zicea Leana? Da-l, Nicusoare,
Emil la porci, ca ce vine la ma
sa ne supere. Ce se pune si ind
verzi si uscate? Comunismul t
sa triumfe! Eu le-o spuneam si
ocoleau. Nea Nicu avea si un t
nervos, dadea din mina si la m
ma-sa, cu ta-su linga el se dad
mare. Cu sor-sa. Pai, cu sor-ta
tu mare, ba? Ce, nu stie ca tot
pe tine de mic? Mama il mai i
in gluma: „Mai faci pe tine,
Nicusoare?". A stiut de glume
dupa aia, nu. S-a inverzit o dat
sor-sa a intrat in pamint. Citi s
se bilbiia fiindca a vazut cum
futea o oaie? Mi-a zis mama c
Nicu a venit, cind era mic de t
ma-ma-ma-ma… Zi, ba, idiotu
Mama, ooooooooooaiiiia a aaa
uuuttut oaia. I-a tras ta-su o pa
a ramas bilbiit. Pai, el nu a stiut sa faca copii pina azi. Nicusor era un avortat, ca Leana vroia sa-l dea afa
s-a gindit prea tirziu. Era slabanog si darul familiei lu' Leana: betivi. Dar stiti ca l-am prins o data chiar e
nu ma spui, Emile! Ii era frica de Leana. Leana l-a bagat si-n UTC. L-a trecut pe liste… ca se organizase
festivitate ca intra prostalaul in liceu… intra pe ma-sa de bou si nu a ajuns ca era beat sub masa la bucata
bause, ce sa fie… se zicea ca omora femeile… intrebati-o pe Nadia, pe Janina, pe Vladeasca, astea mai
importante, daca ducea o erectie… nu ducea, era mort de beat. Numai cu ba, fa, jigodie, lepra, parasuta, a
zicea… erau vedetele tarii, un pic respect, ti-a incalzit-o SPP-ul, tu doar tic-tic. Pai, nu putea tic-tic. Nu p
cocosa Leana cu ocarile, dar ce faci daca nu poate… pai, ta-su era homo cu Dej. Erau pe acelasi lant la D
pe Jiu si i-o tragea Dej. Cind i-am zis-o, ca i-am zis-o… vere, mi-e rusine in Scornicestiul asta ca zice lu
ai fost cu Dej la popo… Stiti ce-a zis? Vere, te iert. Dar in vecii vecilor sa nu mai spui la nimeni, auzi? T
cu mina mea… Auzi, el… sa nu-ti vina sa crezi… cind eram mic, a venit un vecin la mine… ba, sa nu te
joci cu fi-miu… pai, stiam eu… cind a venit o data, ca tot m-am pus sa-ti spun. Venise cu elicopteru'… c

intrebat: de caruta ai uitat, nene? Ai uitat cind ai plecat sa vinzi vaca si nu te-ai mai intors? Si a venit al b
l-a urecheat.
Rep.: Credeti ca putea sa omoare?
E.B.: A omorit. Am auzit si eu la cooperativizare. Cind il apucau furiile, se urca in virful patului si scote
si urla si avea cravase cu care se incingea el si incingea pe cine prindea. Nu stia de el. Batea ca un nesim
ca o data s-a razbunat Piticu' atomic pe o rata. Ii trecuse prin fata si spusese mac-mac. A luat animalu' si
cu capu' de pamint si i-a facut felul.
Rep.: Citea?
E.B.: Avea rabdare? Mereu cauta ceva! Adormea ca un porc, dupa ce minca si bea. Venea cu micii si frij
de acasa… cred ca le dadea cu spirt… si Leana il cicalea, nu ne iubea, dar ce sa faca? Leana ce parinti av
spargea seminte in gara la Moldova… s-ar fi speriat neamu' de ciorimea din Petresti.
Rep.: Ii placea muzica? Picta?
E.B.: Muzica, romante. Pictura? Ce-i aia? Cind se vedea in oglinda, zicea ca e pictura, un Rembrandt, ce
avut gusturi… pur si simplu, a putut sa manince din toata lumea, sa bea orice, sa se plimbe, sa vada. Asa
as putea. Se zicea de ce nu poate Ceausescu face omul nou… ca Leana nu descoperise compozitia lutulu
care Dumnezeu il facuse pe Adam. Asta era nea Nicu. O cirpa.
Rep.: Dar cum reusea sa fie dictator?
E.B.: Crezi ca nu e simplu? Futi niste Dumnezei si-ti iau doi-trei frica. Dupa ei, o zic altora pina bate lun
tam-tam. Si atunci toti iti fac pe plac.
Rep.: Se ducea singur la WC?
E.B.: Se ducea pe picioarele lui, cind nu era beat. Stiu ce scandal a fost ca a borit odata pe Leana. L-a pu
jos si i-a tras pumni si picioare. Nu mai puteam de ris.
Rep.: Dansau?
E.B.: Topaiau, dar le era frica sa nu cumva sa pateasca ceva, sa nu cada… parca erau de sticla. Stiu ca sc
ritmul cintaretii. Au venit Maria Ciobanu, Dolanescu, Loghin, cei mai mari intre mari i-au cintat in strun
Rep.: Ati fost la vinatoare cu el?
E.B.: Da, o data… pe aici, la caprioare. Dar era ca o luase si pe ea. S-o vedeti imbracata pe coana cum a
sa mearga. Ca n-avea costum la ea si au trimis dupa unul si l-au adus in doua ore. I-au ocarit pe SPP-isti.
au adus costumul de vinat foci… A ramas satul masca… de vinat foci? Iar i-a trimis, adica dadeau telefo
venea un avion de la Bucuresti. Pina i-au adus alt costum se lasase seara. Alta dandana. Au bagat saracii
isti reflectoare in padure… in juma' de ora incarcasera padurea ca pe niste brazi de Craciun, cu becuri ur
Acum omoara caprioare. Mi se spusese ca sa-i intorc din drum, sa aminam. Ca dormeau caprioarele, n-av
chef caprioarele. Ca padurea de acilea n-avea daunatori… lupi, ursi… si nu stiau caprioarele sa se sperie
Faceau SPP-istii ca toate alea… zicea Leana: ba, Nicule, mi se face pielea gaina, n-ai omorit ursimea? D
Piticu' omorise toti ursii de pe lumea asta… hai, sictir, jigodie comunista, pai, tu distrugi regnul de urs, c
demn, numai ca sa-ti faci tu curatenia? Pai, ursii din padure se opuneau singuri sistemului, cred ca era si
banc… SPP-istii ridicau caprioarele si le impingeau si le ciupeau ca sa stea alea in picioare si sa treaca pr
glontului.
Rep.: O iubea pe tovarasa?
E.B.: Credeti ca i-o arata, c-o pupa in public? Ea ii zicea cu draga, draga in sus, draga in jos. El n-avea c
zica. El stia bine lectia, se strunea bine, ca si cum ar fi pierdut nu stiu ce daca ar fi fost dezmatat. In capu
chiar era seful tarii.
Rep.: De ce credeti ca a terminat cum a terminat?
E.B.: Nu stia sa se poarte. Nu stia, asta e. Nu lucra cu omul. Toti se faceau mici-mici, dar il urau, urau gr
Cum isi arata Ceausescu grija fata de om? Intarea Securitatea, ca sa aiba grija de el, sa nu faca vreo misc
Ceausescu, cine esti? Un tiran din Scornicesti. Pacat, satul nostru nu merita o palma ca asta.

Eugen

Podul lui Allah
sau reportaj de la Portile de Fier I

Dunarea a luat bataie de la Ceausescu
Tito, care au prins-o, au violat-o si i-a
pripon la Portile de Fier. In tinerete,
Ceausescu era cizmar oltean, iar Tito
croat. Amandoi erau foarte cruzi si in
se credeau buricul pamantului si visau
intre cu orice pret in cartea de istorie.
oltean, Ceausescu era un soi de fiu ne
al lui Setila, vesnic obsedat de sete. A
din lacul de acumulare din amonte o s
astampere caldurile iadului, in vecii v
In dreptul hidrocentralei, pe malul iug
sarbii au scris cu litere de piatra alba,
de zece metri: Tito Partizan. Dupa mo
lui Tito, inscriptia a disparut si ea in n
Pe malul romanesc, sus pe munte, la C
Vaii, Ceausescu si-a facut vila. Dupa
revolutie, vila a fost arondata Uniunii
Scriitorilor, care trage aici chefuri ano
mici si bere, si distribuie niste premii
obscure, ca mai toata literatura romar
Herodot zice in Istorii, in cartea Melpomene, ca „Dupa ce a trecut prin toata Europa, Istrul se arunca in C
Scitiei“, care trebuie identificata nu cu teritoriul Dobrogei, ci cu zona Portilor de Fier. Cand vorbeste de
tinuturile romanesti de astazi, Herodot o scalda de ingheata apele, semn ca era un urechist notoriu si ca n
iesit din redactia editurii lui, multumindu-se cu tot soiul de parascovenii marinaresti si soldatesti, auzite p
carciumile portului. Daca Herodot lucra in zilele noastre la Magazin istoric, era pus primul pe lista de soi
Afluentii Istrului, descrisi de Herodot, sunt in cea mai mare parte inventati, dar ce surprinde la el este ma
aproape exacta in care descrie cotele sezoniere ale apelor Dunarii, asa cum se aud zilnic, la 11,50, de-ti u
urechile, pe Radio Romania Actualitati. Pentru cine nu stie sau nu-si mai aduce aminte, romanii numeau
Dunarea Donaris, iar geto-dacii, Istros. Romanii se numesc astazi macaronari, iar geto-dacii,
ceimaismecheridintretraci. Desi hidrocentrala de la Portile de Fier I produce electricitate cat pentru un
megalopolis, in judetul Mehedinti mai sunt si astazi cel putin patru, daca nu chiar cinci localitati lipsite d
curent electric, printre care si satul Tarsa, care are ceva din rasariturile fara speranta si din amurgurile de
resemnat ale neoliticului superior. Barajul de la Portile de Fier este in acelasi timp si pod, zis Podul Bisn
care leaga mizeria Romaniei de saracia Serbiei. Pe vremea comunistilor, era calarit mai ales de fomistii c
celalalt mal, din orasele Prahovo, Negotin si Bor, care veneau in targ la Severin cu ciunga, supko, tigari s
iar in timpul volatilizarii fostei Iugoslavii, de embargonautii nostri, care carau dincolo benzina in chiloti,
sare, cuie, maturi, sare, dero, sare, hartie igienica, sare, farfurii de portelan, blide emailate si sare. Sarbii
sarea ca oile toata ziua, iar noaptea ii casapesc pe croati si bosniaci, ca hienele. Despre noi, sarbii zic ca n
nascut poeti, ducem o viata de hoti si murim ca vampirii. Barajul mai era pe vremea lui Ceausescu si o
veritabila plasa de pescuit, in ochiurile careia ramaneau agatate scheletele celor impuscati de graniceri in
Orsovei, care ratasera fuga de pe mosie. O data pe an, reprezentantii Securitatii, Procuraturii si o echipa d
medici legisti pescuiau scheletele, le uscau la soare, le inventariau, le puneau eticheta legata cu o sarma
petrecuta pe dupa mandibula, dupa care plecau cu ele intr-o directie ramasa necunoscuta. In timpul bomb

fostei Iugoslavii, plasele au capturat tone de gunoaie carate de apele fluviului, din Novi Sad si Belgrad, d culorile curcubeului. Astazi zona are un aer atat de parasit, incat pare insusi sediul Ministerului Linistii, s aude decat fasaitul apei, care se scurge in aval, din preaplin, si care face asa: fsss-fas-fssss-fas. Turcii din Kaleh zic ca Ceausescu a fost blestemat, tocmai din cauza faptului ca insula lor s-a scufundat, in urma ri apelor Dunarii, in barajul de la Portile de Fier I. Turcii au fost stramutati in Orsova Noua, Turnu Severin Constanta, Mangalia si Medgidia. Avem si noi Atlantida noastra, care se numeste Ada-Kaleh. Un paradis istorie de sapte sute de ani, ras prin vointa comuna a comunistilor romani si iugoslavi. Stramutarea turcil Ada-Kaleh a inceput in 1967. Initial, Ceausescu a intentionat sa-i aseze pe insula Simian, din dreptul Severinului. Partidul a alocat 26 de milioane de lei pentru dezasamblarea si reconstructia cetatii din Ada- ridicata in anul 1330. De cetate s-a ales praful, pe insula Simian pasc caprele granicerilor, iar majoritatea turcilor s-au mutat in Istanbul si Bursa. Nu poti carpi un paradis cu cateva zeci de milioane de lei. In Sev mai traieste mosul Orhan Karaoglu, care imi spune: „Ce-i trebuia lui Ceausescu pod peste Dunare? Rom facut doua, unul la Drobeta si altul la Sucidava si s-au prabusit, iar noi aveam unul, zis Podul lui Allah.“ imi zice ca povestea Podului lui Allah a inceput cu o mie de ani in urma, in Turkestanul mongol, sub mu Urali, sau, deopotriva, in desertul Bet Pak Dala. Cand Oguz Han, stramosul turcilor, avu un vis. Oguz Ha poate desemna chipul unei pantere oglindit pe luciul unui lac de sare sleita, ochiul drept al Fetei Morgan Yazd, in fantana caruia se vede trecutul si se intrevede viitorul, sau cea de-a saptea coloana, pe dreapta, Moscheea de Vineri din Ispahan. In vis nu i se deslusi nimic deosebit, decat auzul unei voci ca o ploaie care-i zise asa: „Scoala-te, din tara si cetatea in care te afli, tu si ramasita neamului tau, si vino acolo und calauzi Eu, pana la sfarsitul veacurilor.“ „Cine esti?“, il cerceta cu scepticismul razboinicilor Oguz Han, vocea se identifica cu o nesfarsita oboseala in glas, astfel: „Ana El-Awwal wa El-Akhir“, adica Eu sunt „Inceputul si Sfarsitul“, insa pentru Oguz Han, care o lua in sens literal, inceputul si sfarsitul nu se pot ra decat la cele doua capete ale unui drum. Un vis in care vorbele sunt rostite de o fiinta fara chip este consi de Maimonides un vis divin, dar Maimonides n-a talmacit visuri. Cand Oguz Han se trezi din somn, vazu casei un batran inalt, cu chipul ca de mort, incins cu o chinga de ingropaciune si sprijinit in ceea ce parea fost candva un iatagan, pe care s-au inrosit acum mugurii ruginii, care-i zise: „Strange-ti ceata si tot tarha hai sa mergem degrab’, ca timpul uraste repetitia.“ Au fost ultimele lui vorbe rostite in urmatorii trei sau si trei de ani de calatorie, si tacerea lui s-a dovedit a fi cel mai desavarsit invatator. Pe masura ce inaintau calauza intinerea, iar pe fierul iataganului sau rasareau lastarii faptelor de odinioara. Ziua le croia drum c sabiei, printre stanci, iar noaptea le pazea tabara, infruntand vitejeste amanuntitele primejdii. Multa vrem truda lui n-a fost consemnata nici o minune.

Traditia clasica a retinut numarul oamenilor lui Oguz Han, la trei sute. Poetul tatar Musa Djalil, din Tatarstanul Sovietic, luat prizonier de soldatii celui de-al Treilea Reich, si executat intr-un lagar cu nedisimulata salbaticie, pretinde ca numarul lor nu putea depasi treizeci de suflete, si ca multiplicarea lui i se pare un efort inutil. Intr-un apocrif persan, intocmit pe un pergament de calitate indoielnica, precum propriu-i continut, redactat la o data anterioara distrugerii de catre mongoli a cetatii Nishappur, si salvat in ultima clipa dintr-un palat in flacari, au fost retinute opiniile unui participant la epopeea lui Oguz Han, exprimate in fata unui imam duodeciman. Osteanul pretinde ca urca spre crestinatate, iar imamul il contrazice, argumentand ca spre apus se coboara, nu se urca. Astazi, polemica ni se pare nu atat anacronica si de sterila, cat de naiva si

absurda. Pentru oamenii din vechime, urcarea desemna, efectiv, plecare, iar coborarea, intoarcere. In par
doua a textului, imamul il intreaba cum il percepe pe Dumnezeu, si osteanul ii raspunde ca il percepe exa
cum este, ca pe-o sabie de fier, care poate lua chipul lui Dumnezeu, atunci cand e necesar, sau oricare dii
numele Lui: Tengri, Hoda sau Allah. In ultima parte a textului, imamul i se plange ca nu poate ispravi ce
saptea coloana, pe dreapta, din Moscheea de Vineri, pentru ca negustorul Piroz n-a mai dat banii promisi
finalizarea lucrarii. „Tocmai l-am ucis si l-am jefuit, inainte de a intra aici“, il linisteste osteanul, si-i inti
imamului punga cu galbeni, cu care sa-si desavarseasca lucrarea, si continua: „Mortilor nu esti dator sa l
socoteala cu nimic. Poate doar celor pe care i-ai ucis cu armele tale. Allah va sterge insa cu mana Lui sar
pe pumnalul meu, intrucat aurul lui Piroz era destinat, dupa cum vezi, glorificarii numelui Celui vesnic.
sa botezi coloana cu numele hanului. Acum plec, si nu ma mai tine din drum, intrucat ma urmareste din s
raul de sange al victimelor mele, care daca m-ar ajunge din urma, m-ar ineca numaidecat, in urmatoarele
zile“. Osteanul se facu nevazut in multime si isi imputina umbra printre papugii, chilipirgii si parlagii, at
chemarea misterioasa a desertului de la nord, cu nisipurile lui lucind ca matasea, si lasand in urma numel
de-a saptea coloane a Moscheii de Vineri din Ispahan, Kutb-ol-Khan, care talmacit inseamna Coloana Ha
Marsul lui Oguz Han curgea lin, prin pustietatea lipsita de evlavie si de fapte exemplare a Asiei, presarat
crimele lui, cu jafurile lui si cu pradaciunile lui. Trei seri la rand, un lup mare si cenusiu, cu ochii ca de o
lesinat, si schiop de piciorul drept din spate, le dadu tarcoale taberei, insa privirea lui avea ceva binevoitc
uneori parea ca le arunca zambre de imbarbatare, de dincolo de lesin. Cand Oguz intreba cine e lupul, ca
care deschise gura pentru prima data dupa trei sau treizeci si trei de ani, ii raspunse ca e tatal lui Genghis
care isi va urni ostile spre niste victorii nebanuite inca, peste doua veacuri, si va pune la grea incercare cr
crestinilor, nu putina in tarie. Altadata, cand vrura sa sageteze o caprioara cu picioarele neobisnuit de ina
de subtiri, si cu privirea ca de femeie lauza, calauza le porunci s-o lase in viata, caci caprioara e viitoarea
a lui Genghis Han. In toti anii aceia, cat a durat calatoria, nu-l vazuse nimeni inchizand baremi un ochi, s
cerand sa i se intinda culcusul. Intrara intr-un desert rosu intunecat, din multele pe care copitele cailor lo
dezmierdasera deja, negre, verzi, portocalii, roz, cafenii si viorii, si in care calatorii erau tot atat de rari p
pasarile Phoenix in visurile Califului, si-i rapusera foamea si setea. „O sa capiem pana la unul“ ii zise, cu
cautata ingrijorare in glas, Oguz Han. Atunci calauza, care intre timp devenise un barbat in toata puterea
cuvantului, se opri din drum, se intoarse spre han, isi trase in jos pleoapa ochiului drept cu aratatorul si-l
intreba: „Spune-mi ce vezi in ochiul meu?“. „Vad un helesteu intins, ca printr-o piatra de safir, marginit
papuris des, in care se zbat pesti mari si foarte mari, ca petele unei pietre de safir.“ „Prea bine, arunca pla
prins peste.“ Ceata descaleca si scoase din ochiul calauzei 150 de saci de peste unul si unul – pe care-i af
cu tizic si-i sarara cu sloiurile de sare ce pluteau in voie pe intinderea helesteului – si, de la marginea celu
indepartat mal, 150 de burdufuri cu apa buna de baut. A fost, de altfel, una dintre putinele minuni savarsi
carei necesitate devenise intr-atat de previzibila, incat asteptarea ei ii anulase, aproape in chip ridicol, efe
Dupa cateva luni de mers intins printr-o padure nebuna, vazura un liliac tasnind dintr-o pestera si inima l
umplu de bucurie, caci liliacul este faptura lui Isa, adica Iisus – pace peste El – dupa cum spune Coranul,
intuira de-acum ca urmeaza sa simta sub talpi tinuturile crestinilor. Curand, se oprira pe malurile Dunarii
dreptul unei insule pustii si impadurite in parte cu smochini salbatici, si cel care spune despre Sine Ana E
Awwal wa El-Akhir le zise: „Iata-ne aproape ajunsi. Dar nu inainte de cernerea cea dreapta.“ Intr-un alt
persan, de data aceasta intocmit pe un palimpsest razuit de doua ori, in care cea de-a treia scriere si ultim
numita de ulemalele Persiei coaja de rodie (primul strat de scriere este supranumit pielita de rodie, iar al
miez de rodie), este redactata la o data posterioara cuceririi cetatii Nishappur de catre mongoli, se spune
El-Awwal wa El-Akhir isi intinse iataganul inspre apele fluviului, si el se facu pod, nu mai lat de un tais
sabie si nu mai taios decat o raza piezisa de soare, si continua cu o voce grava: „Cine este neprihanit sa t
primul peste custura dreptatii mele, in tara pe care am promis-o neamului lui Oguz Han!“. Din ceata care
numara dupa traditia clasica vreo trei sute de suflete, se dezlipira treizeci de barbati, printre care si capet
Oguz Han. „Voi puteti face cale-ntoarsa“, le zise calauza, fara pic de mila in glas si de intelegere in privi
ceilalti se avantara orbeste inainte, implantandu-si pintenii in burtile cailor, si carnea nu opuse nici o rezi
si se increti de groaza, sub fierul scaritelor si oblancul seilor. Primii care se prabusira de pe muchia iatag
fura fatarnicii, urmati indeaproape de clevetitori, parsivi si de mincinosi. Ei cazura ca matreata de pe un
inalt, si apele fluviului ii inghitira deindata, mai putin amintirea cailor lor, singura care a dainuit pana ast

Venira la rand inselatorii, falsificatorii, prascaii, pizmuitorii si hotii, astfel ca, in nici un ceas, taisul sabie
gol-golut, ca si cand nici tipenie nu i-ar fi incercat vreodata largimea si nu i-ar fi scrutat nicicand straluci
„Tu si cu ramasita neamului tau, care este acum aleasa inimii Mele, ramaneti pe loc“, ii porunci calauza
Oguz Han, si ei il vazura ridicandu-si pentru prima data iurta, dupa trei sau treizeci si trei de ani, si pasla
ghiftui cerul, si prin cusatura acoperisului ei se inchega casul Caii Lactee, si prin plezniturile ei picura lu
stelelor, apoi dormi neintrerupt si neintors, trei zile si trei nopti, ca un prunc. In dimineata in care raul de
al anilor de crime si pradaciuni lasate in urma in devalmasia Asiei ii ajunse dinapoi, umflat, negru, urat,
clocotitor, crancen si neinduplecat, calauza il abatu in Dunare, cu o singura mangaiere de sabie, si sangel
slei pe apele fluviului precum gheata, si ei trecura dincolo, pe insula, peste sangele inchegat, ca pe pama
fara sa-si inroseasca nici unul piciorul sau sa-i apuce tremuriciul genunchiului, si vara se prefacu, vreme
ceas, intr-o iarna a crimei, neinduplecata, crancena, clocotitoare, urata, neagra si umflata. Asta a fost pov
Podului lui Allah, istorisita de mosul Orhan Karaoglu, nascut in fosta insula Ada-Kaleh, din care n-a mai
decat numele unui viaduct, la kilometrul 946. Orhan isi aprinde o tigara Maro light, si afara e luna octom
anului 2001. Dupa zece minute de liniste sparge din nou tacerea si imi zice asa: „Pe 28 iunie e ziua pasar
Ababil, despre care scrie in Coran. Ababil este o mierla blestemata, care a cantat prima data cand sarbii l
miseleste pe sultanul Murad, la Kosovopolje, care inseamna Campia Mierlei, in urma cu 600 de ani. Apo
cantat pe 28 iunie 1914, cand teroristul sarb Gavrilo Princip l-a asasinat pe arhiducele Austriei, la Saraje
izbucnit Primul Razboi Mondial. Apoi, eu am auzit-o cantand pe 28 iunie 1966, si ceva mai incolo, s-a
scufundat insula Ada-Kaleh. Apoi am auzit-o din nou, pe 28 iunie 1990, iar ceva mai tarziu, a inceput ra
in Iugoslavia.“ Undeva departe, la Ghazni, Herat sau Balkh, in Afganistan, s-a auzit cantecul mierlei Aba
28 iunie 2001, iar pe 11 septembrie, Podul lui Allah, care lega Islamul de Crestinatate, s-a prabusit cu ma
zgomot, pentru ultima data.

Cornel IVA

Canalul Dunare - Marea Neagra

„Magistrala Albastra au cintat-o aici, dar aveam o macheta si faceau scenariu cu ea. Dan Spataru s-a urcat pe un parapet si s-a prabusit. Si-a rupt oasele. De aia au suprapus

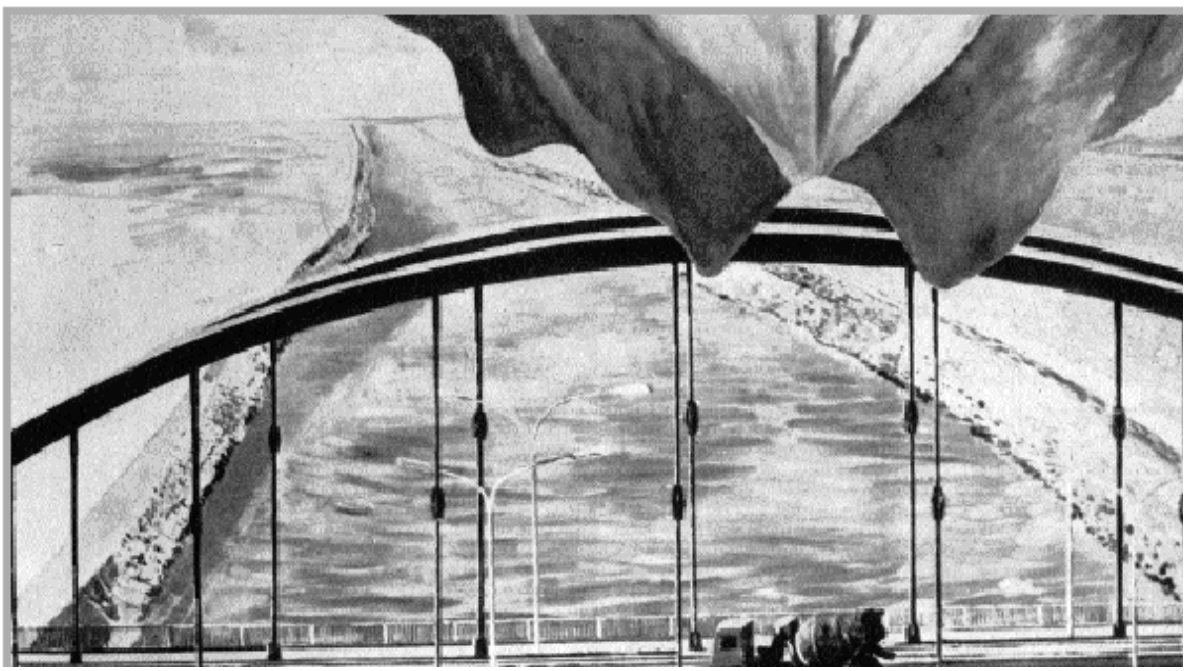

dupa aia imaginile si el a plecat cu Mirabela. N-au stat. Nu vroiau sa mai auda. «Gura ma-sii» – zicea tov
Dan.“ „Magistrala Albastra – magistrala iubirii… ha-ha-ha. Care iubire? Lucrasera nenorocitii aia de det
politici si gasisem si schelete sub buldozer. Care dragoste? Aia murisera de foame sau prin impuscare. I-
gasit pe unii si cind s-au deschis santierele aici. N-o sa va vina sa credeti, dar vroiau sa se angajeze. N-av
pe ce minca. Ii nenorocisera comunistii. Ce ciine vine unde musca? Pe el l-am angajat magazioner si pe e
portar. Au iesit la pensie, vai de mama lor! Dragoste? Pai, stateam aici de dimineata pina seara, noaptea,
se dea Canalul in functiune. Se stie ca s-a inaugurat, dar nici jumatate nu era gata si l-au pus sa aterizeze
departe si era de carton, ca nu se vedea din zbor. A inghitit-o boul. Noi, si noi idioti, s-o facem, s-o facen
Bagasera Securitatea in noi. Eram cu Securitatea linga noi. Era la patru muncitori unu’ care turna direct.
cunostea cine, vroiau sa se stie… de frica si de stimulent.“ „Canalul asta a inghitit mult tineret. Mureau c
mustele. Veneau cu Armata si munceau zi si noapte, tras de fiare, ciment. A fost un caz ca efectiv a intra
pusti intr-un put si n-a iesit. Noroc ca s-a prins seful de santier si n-a mai bagat pe nimeni.“ „Ne-a prins c
bautura pe santier si ne-a dat afara, dar eram cei mai buni si atunci ne lua colaboratori.“ „I-a taiat unuia n
„Unul si-a pierdut doi copii aici. Era namila de om si ii adusese pe amindoi, era si lihnit dupa bani.“ „Zic
Ceausescu putin mai incolo, asa se facea, sa nu-l supere. Daca n-au mutat nu stiu ce stilp de am crapat…
sa zic ca Dunarea nu se lasa si atunci au adus ciment bun de betoane. Efectiv, era, pina atunci, numai fain
adus betoane ca lumea.“ „Venise un reporter sa faca o relatare de aici si credeti ca avea ce face? A luat p
asa, de departe. Si noi le-am zis general ce se intimpla, ala a copiat din Congrese si a facut articol.“ „Era
timpenie de Ziua Recoltei. Au zis o data sa se serbeze aici. Nici un gutui nu ramasese in picioare, asa ca
repede o livada, dar nu se prinsese nimic si am taiat-o. Ciobanii care erau pe aici nu puteau sta, de moloz
sapasem treizeci de metri, dar in directie gresita. Am pus mina si am darimat.“ „Un maistru idiot ne pune
dimineata sa cintam marsuri. Pula voluntari. Ne aduceau cu japca. Decit nebunii veneau sa traga aici. Nu
nici pina azi un vas mai ca lumea pe aici. Nu e nevoie. Sa muncesti pentru ceva care nu merge, care te sc
pamintul… de care nimeni nu are nevoie. Ne dadeau cirnati cu fasole, delicatesa. Aveam numai cod ocea
era fiert, nu prajit si avea bale. Varza de cazan, ciorbe lungi.“ „Am facut la diribau militaria si dupa aia a
sa ramin acolo. Ce sa fac acasa? Orfan, fara nevasta, iar la camine? Am stat aici zece ani. Mi-am ingropa
tineretile aici. Programul era de cind te sculai pina cadeai din picioare. Eram sclavii lui Ceausescu. El vr
lui ii faceam. Aplaudau unii si ii cintau in strune. Dar noi executam. M-au dat si in ziare ca am ramas aic
ziua aia mi-au dat haine bune, dar cu ele am ramas. Imi puneam iarna trei pulovare sa rezist… gerul asta
Baragan ce te ingroapa. Intr-o noapte i-au taiat unuia capul cu cupa de buldozar. Eram nauci. Ancheta…
dovedeasca? Asta a fost. Nu era lumina… sa facem economie. Erau trei becuri din sase si era unul care l
controla, le desuruba el cu mina lui.“ Eugen Istodor

Combinatul de la Calan

– trecut, prezent, viitor –

Fierul

Di
ma
co
de
Ca
ma
rai

nimic. O firma turco-olandeza il face bucati si-l trimite la fier vechi. Operatiunea va dura ani intregi, cac combinatul care producea fier si otel inseamna el insusi, fizic, mult fier si otel. Calea ferata trece chiar pr combinat; mai sus de Calan e Deva, iar de la Deva, spre vest, e Timisoara. Tot in sus e Simeria, de unde cu trenul, spre inima Transilvaniei, cu Alba Iulia, Clujul, Tg. Mures. Zic toate astea ca sa intelegeti ca tre importante trec toate prin Calan, prin combinat. Daca e noapte, nu-l vezi. Daca e zi, insa, te trezesti fata i cu peisajul lunar, de-vastat, post-nuclear. Asa arata acum World Trade Center-ul, probabil. Totul e negru ruginit, strimb, cazut intr-o parte. Cladirile au geamurile sparte. Sint portiuni unde operatia de smulgere a fierului de la locul lui s-a incheiat. Acolo ramin in urma gramezi ordonate de beton, praf, pietris si moloz departe poti sa crezi ca mai e ceva de capul combinatului. Daca te plimbi prin el, sau pe sub el, vezi distr si te apuca o parere de rau. Dar de ce sa-mi para?

Calan-gara

In gara Calan am coborit vreo trei persoane. Doua s-au risipit prin casutele din preajma. Am ramas singu soare. Un baiat maghiar care a trecut dupa vreo 10 minute mi-a explicat ca asta e orasul vechi, compus d citeva case cu gradini in spate, un fel de satuc. La Calanul nou ajungi pe jos pina la intersectia cu soseaua la intersectie cu taxiul sau autobuzul. Sint trei taxiuri in Calan si un singur autobuz. Astept autobuzul. E soare cumplit. Din cind in cind trec masini. Vizavi de una din portile combinatului, un ceas mare, de uzin oprit la ora 8,30 fix, deasupra ei. S-o fi oprit cind ultimul furnal si-a dat duhul. Vine un taxi si incarca tre cu copii. Merg in oras. In departare, peste cimpuri se vad blocuri. Iar in singuratatea statiei. Pe drum apa impingind o roaba un barbat inalt si uscat, imbracat doar cu niste pantaloni scurti si incaltat cu niste papu roaba are fiare ruginite. Trece repejor si pe spate i se vad muschii de otel, cu care isi cistiga traiul. Ma gi ca acest om, pe cont propriu si ocolind paznicii, e cel care demonteaza combinatul. Roade si rupe din cla din hale si furnale pe undeva.

Calan-oras

In Calan mai muncesc femeile. Exista pentru ele niste filaturi. Turcii au pastrat niste muncitori care desfa combinatul si restul barbatilor s-au trezit someri. Oamenii s-au risipit prin alte orase dupa munca sau alte sau au ramas pe loc, sa vegeteze, si astfel miile de muncitori ai Calanului s-au topit. Calanul e mort. Mai magazine si o toneta unde se vind ziare. Treizeci de pensionari stau pe banci in mica piata a orasului si st degeaba. Joaca table. Toate sint vechi, Coca-Cola se vinde intr-un magazin, de pe vremea lui Ceausescu, mare afis-reclama la parfumurile Farmec, din care zimbeste Manuela Harabor tinara. Citiva barbati tineri saraci stau la o bere. Ma privesc.

Calan-combinat

Ma plimb prin combinat. Nu e nimeni. Din cind in cind bate vintul si fiarele scirtiie, fac zgomote. Ierburile au

crescut peste tot, iar printre ele se ascund serpi si soareci. Hale industriale parasite, zdrentuite, cu fiare at
ca niste cirpe. Dune de steril, pietris care miroase a mare. Vagoneti lasati singuri pe o linie care se pierde
fieraraie. De undeva rasare un om care se uita la mine. Are o uniforma pe el, e de la paza. Ii zic buna ziua
de la el: ca nu am voie, ca aici se fura, ca el e paznicul dinspre partea asta, ca sa plec. Afla de la mine ca
si nu arat a hot, ca doar ma plimb, ca sint de la ziar. Nu stie cit va dura dezafectarea Calanului, poate 4, p
ani. E periculos sa te plimbi pe aici, imi zice, se poate intimpla sa ma intilnesc cu hotii si s-o patesc. Tiga
fier. Romanii fura fier. De la el aflu povestea care circula despre combinat printre oamenii din oras. Fiind
paznic aici, stind si de noapte, el stie sigur ca nu e adevarat. Unii zic insa ca au vazut, dar el nu-i crede. I
primul rind, se zice ca ar fi spirite si fantome. Nu e adevarat. Mai vin baieti cu fete, sau sint cei care fura
zgomotul pasilor sau al vocilor lor, revarsindu-se intre fieratanii, poate face pe cineva, aflat in partea opu
combinatului, sa creada prostii. Dar sint prostii. Si, in al doilea rind, ce-a mai auzit el, ca noaptea, uneori
combinatul se porneste singur, si ca pornesc furnalele si ca merg benzile si ard focuri, e chiar cea mai ma
prostie. Cum sa mearga daca n-are cu ce? Vintul, dom'le, de la vint toate astea. Uite si dumneata cum se
cind bate vintul! S-au spart ferestrele, cladirile, instalatiile nu mai sint izolate, normal ca ies sunete din el
aiurea, dar de aici pina la a zice ca tot combinatul se trezeste noaptea e cale lunga. Il intreb daca ii e frica
noaptea pe aici. E lumina, imi spune, peste tot s-au pus becuri, sa vezi si noaptea. E soare, dar locul se in
sinistru si la lumina zilei. Acum, povestea pare nostima. Cum o fi la noapte?

Alexandru V

Protocoalele inteleptilor monahismului
sau la Cernica, intr-o zi de octombrie

A zis tovarasul Ceausescu ca daca-l pictam si pe domnia sa nu ne darima biserica. L-am pictat, ce sa facem: pe Isus l-am facut din timplar, cizmar; am desenat-o si pe tovarasa Lenuta, la sin cu Nicusor, zis si Pruncusoru'; si l-am pus si pe nea Nicu ciocnind un pahar cu tovarasul Kim Ir Sen in Gradina Ghetsimani. Mai greu a fost cu Iuda. Da' dupa ce-am primit indicatiile pe linie operativa, l-am ales pe tovarasul Ion Iliescu, care ni s-a parut mai adecvat decit tovarasii Brucan sau Stanculescu.

Ar
o l
la
ca
oc
ca
ca
fo
in
op
de
Ar
o c
Cu
cir
do
ne
ste
pe
ka
ste
pe

e modelul de bereta a lui Che Guevara. O scot pe opt octombrie 2001 de la naftalina, o umplu cu sapte bi
pe care scriu: Pasarea, Caldarusani, Cernica, Ghighiu, Comana, Cocos si Horezu, dau cu ea de pamant si
iese Cernica. Repet operatiunea cu cartile de tarot, le asez in cruce si-mi iese ermitul. El Che? Ernesto Cl
Guevara? Inteleg deindata apropoul si ma intorc la bereta, bag din nou biletele in Che Guevara, le amest
temeinic si-mi iese iarasi Cernica. Pe unspe octombrie iau autobuzul 226 pana in Mosilor, il schimb cu
tramvaiul 21 pana in Colentina, colt cu Soseaua Fundeni, unde realizez ca m-am ratacit, iau autobuzul 15
la Republica, unde continui sa bajbai ca un orbete, de unde o tai pe jos, pe Soseaua Dudesti-Pantelimon,
Granitul de unde, in fine, iau autobuzul 459, pana la Manastirea Cernica. Lacasul a fost ridicat de unul cu
portofelul burdusit, Cernica Stirbei ii zicea, probabil pe la 1605 – nu s-a pastrat anul, ca asta nu era voiev
intr-un decor foarte pitoresc, cu padure pe stanga si lac cetluit in papuris si cu flote de lisite pe dreapta. In
sute de ani s-au schimbat multe, inclusiv fauna si flora. Din padure au disparut lupii si au aparut maidane
Ulmul da semne de sfarseala, rapus de radiatiile electromagnetice, lasand loc stejarului si teiului, arbori r
nesimtiti, mai din topor. In lac, fitofagul chinezesc alunga cu tupeu crapul romanesc. Calugarul prefera s
sadeasca tufe de buxus si brazi argintii. „Sunt mai de protocol“, imi spune rasoforul Victorin. „Plopul, sa
castanul? S-au banalizat. E timpul pentru eternitate, si eternitatea n-are frunze cazatoare, e sempervirisce
Privesc in jur, si pe coroana rotata a unui buxus se deseneaza profilul de plastic albastru al unui aparat de
unica folosinta. Or fi vietuind pe-aici calugari din ordinul Gillette? Alunec pe sub clopotnita, cu inima in
de nelinisti rau prevestitoare. La intrarea in biserica, un amarastean cu barba caltoasa si cu un sac mare, j
peticit in spate, recita blesteme, din memorie. Un calugar tanar, cu parul si barba roscate, a imprumutat a
unui auditor uluit. „Vezi? De aia va tranteste dracul la pamant“, zice ala cu sacul. „Ca nu-i aici duhovnic
Unde e duhovnicul? Ai? O sa vezi matale, cand o sa dea dracul cu tine de pamant. Ca vin aici degeaba, c
la cine sa ma spovedesc.“ „Cu mine?“, baiguie morcoveata si-si face semnul crucii: „Doaaamne, apara-l
izbaveste-l pe robul tau, pacatosul.“ „Da, cu tine, cu tine“, suiera ala cu sacul, ca eretele, dar calugarul s-
precipitat spre chilii, unde-l retine un frate, unul foarte batran, mic de statura, cu barba lunga si ascutita,
piticilor din Alba ca Zapada. Piticania are privirea vioaie a parsului de alun si sparge seminte de floarea-
soarelui, pe care le scuipa cu multa dexteritate in gazonul tuns regulamentar. O coaja ii sare in barba si p
ramasa captiva acolo, un solz din coada de drac. Intru in biserica cu inima si mai stransa si il salut respec
Sfantul Calinic de la Ramnic, ale carui moaste isi dorm somnul de veci, de doua secole, in naos, pe dreap
Este unul dintre putinii norocosi canonizati in perioada comunista. Atunci repausa in pronaos. I-au scos
moastele, l-au declarat sfant si l-au mutat in naos. Naos, in greceste, inseamna arca. In pronaos, a ramas
cenotaf, adica un mormant gol. Inseamna ca, intre pronaos si naos, Calinic s-a dat in barci. Pe stanga, in
icoanei Maicii Domnului, o baba face niste temenele atat de adanci, incat am senzatia ca va sparge podea
fruntea. Am persistat in prejudecata ca temenelele sunt imprumutate din Orient, pana in ianuarie 2000, ca
vizitat Manastirea Sfanta Tecla din Siria, de la Ma’lula, din Muntii Antiliban, ca sa-i descopar pe ortodo
sirieni mult mai retinuti si mai sobri in fata icoanelor decat ai nostri. Sirienii ii zic sfintei Taqla, si in Ma
se mai vorbeste si astazi aramaica vie. Baba continua sa zguduie podelele cu fruntea si pe langa ea trece
vartej o namila de calugar, care se impiedica de treapta din fata altarului si e cat pe-aci sa cada lat la pam
urmeaza tacuta o oaste de lume cu acatistele gata pregatite in stanga si cu bancnotele mototolite in dreap
Aerul miroase a birou de schimb valutar sau a casa de bilete de rata si inteleg ca nu e de stat aici. Ies la a
si caut cu bucile suprafata lustruita a unei banci, oplosita langa librarie, sub un mar. E joi si libraria e inc
Pana mai apoi, si staretul Clement e plecat cu treburi la oras. Visteria manastirii a dat semne de toxiinfec
financiara. Nu i-au iesit cifrele la socoteala, la controlul fiscal. Zice un duh nedus la spovedanie ca s-au t
catastife duble. Gaura a fost evaluata la cateva zeci de milioane de lei, din diferenta de pret la lumanari,
figurau din ceara de albine si erau din ceara ma-sii, din parafina de Brazi, de la boabele care figurau ca ta
de styrax, dar erau din rasina banala de molift, si de la crucifixurile de argint de la Ierusalim, care erau di
tinichea de aluminiu de Slatina, data cu bronzol de sobe de tuci. Or fi niste clevetiri rautacioase. Lumea
cere semne si minuni, cu aceiasi bani, care inainte de revolutie faceau de o mie de ori mai putin. N-avem
general n-avem, si tranzitia costa cat toate minunile la un loc. Inainte de Clement, staret la Cernica a fost
Panait. Azi e consilierul patriarhului, in relatii ecumenice. A fost seful asezamintelor romanesti de la Ier
pana in ’85. Patriarhul Iustin l-a adus in tara sa-l faca episcop. Cine este sef in Tara Sfanta ajunge obligat
episcop. L-a suntat, se pare, Nifon Ploiesteanul, care i-a saltat jiltul. Episcopul scuza mijloacele. Asa aju

Teofil staret la Cernica. Manastirea este un rezervor nesecat de cadre. De cadrele externe, inclusiv de cel bisericesti, se ocupa DIE. Lui Plesita ii placea la Cernica. Azi nu mai vrea nimeni sa recunoasca. L-au av oaspete de cateva ori. O data, generalul a pretextat ca s-a ratacit la vanatoare si a cerut gazduire. Era cu o de securisti crispati si atei dupa el, pe care ii bagau in sperieti barbosii de la manastire. Vorbeau gajait de iepuri de camp, permiteti sa raportez, fazani, sa traiti, mistreti, tovarase general. I-au ghiftuit cu ciulama si jinaturi pana la zi, in arhondaric, de-au cazut lati. S-a dus buhul manastirii pana la Comitetul Central, c un vin de soi, de 30 de ani. S-au trezit cu sugativa de Barbuleasca pe cap, sora lui Tovarasul. Le-a facut nehamesita o rana adanca in buget, ca aia iti deserta bardaca pe gat, ca pe apa minerala, ca doara nu dege fata lui Andruta din Scornicesti. Andruta, tatal lui Ceausescu, cand se imbata, adormea sub pat, unde se n imbata o data. Si lui Teoctist ii place la Cernica. Patriarhul e cumpatat in toate cele, inclusiv la logica, on si retorica. Cand predica, zici ca spune bancuri si-l apuca rasul. Cand spune bancuri, le umple cu citate kilometrice din Scripturi si lacrimeaza. Intendentul palatului patriarhal provine tot de la Cernica. II zice M Victor Alexandru. Asta s-a catarat intr-o zi intr-un tei sa culeaga floare si a cazut in cap, de i-a crapat dib Cica, mare, voia sa-si prepare un ceai antibronsitic, dar s-a ales cu un soi de demnenta, care i-a atras pore Vaca nebuna. De sarbatori, e bine sa te feresti de Vaca nebuna, ca asta nu stie multe, ca-l apuca pandaliil ti-e lumea mai draga si se repede in prostime si impunge la poporani ca buhaiul. O data, cand Teofil Pana fost prins cu ocaua mica, dupa ce-a ajuns consilier ecumenic, a fost luat in coarne pe sus, de Vaca nebuna rasturnat cu tohasu-n sus in altar.

Era de hramul Sfantului Dumitru Basarabov, de parca mai conteaza in ce zi era, ca putea sa fie si de 1 Mai, ziua celor ce muncesc, ca tot aia era. Nu e bine sa te pui la mintea Vacii nebune. Stau pe banca langa librarie si ma uit la o cotofana care face curat intr-un cos de gunoi. Pescuieste cu clontul ambalajele de biscuiti Ülker, pe care le zvarle pe jos, cu inversunare, se propteste cu iadesul intr-un pachet de Rothmans rosu, caruia ii smulge capacul dintr-o lovitura, gaseste un coltuc de paine si plonjeaza cu el intr-un brad argintiu. A dracului cotofana! Pe langa mine inoata intr-o rasa neagra, cu pulpanele larg desfacute, silueta unui calugar de doua mii de milimetri inaltime, inarmat cu o ditamai secera, care se evapora in stufarisul lacului. De sub rasa se decupeaza un pantalon de trening albastru, cu vipusca rosie, si o pereche de adidasi 48. O vreme se aude scrasnetul fierului, care taie cu sete, de parca ar pedepsi stuful, si un soi de onomatopee, ca un grohait de pe alta lume. O fi inceput Judecata de Apoi si eu habar n-aveam? Protocoale se faceau inainte de revolutie si la Caldarusani. Locul pare mai potrivit cu trebuintele Armatei decat cu cele ale Securitatii. Pe aici a fost vazut multa vreme, in ’90, generalul Atanasie Stanculescu si umbla zvonul ca o parte din arhivele partidului comunist, poate chiar cea operativa a Biroului Executiv, a fost dosita in tainitele manastirii. Pe 3 februarie ’91, sediul staretiei a luat foc si, pana sa vina pompierii, s-a facut scrum. Aici ii placea lui Teoctist sa

traga. Acum a intarcat balaia. Staretul de la Caldarusani, Lavrentie, a facut rost de alti oaspeti de soi. Cel
tare din parcare e Victor Opaschi, consilier prezidential pentru probleme de cultura si culte. Cu Opaschi
discuti, ca e baiat scolit, care vede premierele la Balsoi Teatr cum vedem noi gogonelele in Matache, nu
Teoctist, care in tinerete a fost cioban, si pana si acuma la batranete se uita la credinciosi ca si cum ar nu
oile in strunga: sase albe, doua negre, care dai litra de lapte? Bate vantul usure: fiuuu-siuu. Parca ar ciripi
sturz. Un maidanez trece pe sub clopotnita. S-o fi reincarnat in el ala cu sacul? Doi puradei cersesc indur
paine, recunostinta, apa, gratie, lovele. Puntea de sus a chiliilor se zguduie sub pasi ghiftuiti. Na, tine! – z
frate cu pantece voluptuos si se scutura de doua mere. Ghioambele puradeilor tasnesc ca labele de paianj
pescuiesc din zbor. Ma, baiete, ce precizie, zice pantecele si se minuneaza zguduind puntea chiliilor. Und
departe, se aude bubuit sec de aruncator de grenade, dintr-un poligon: bum! A inceput razboiul cu Afgan
si Armata Romana le da omorul talibanilor. Doamne, miluieste!

Cornel IVA

MIRABILIS
MEDIA

Almanahul
Academia Catavencu
2002

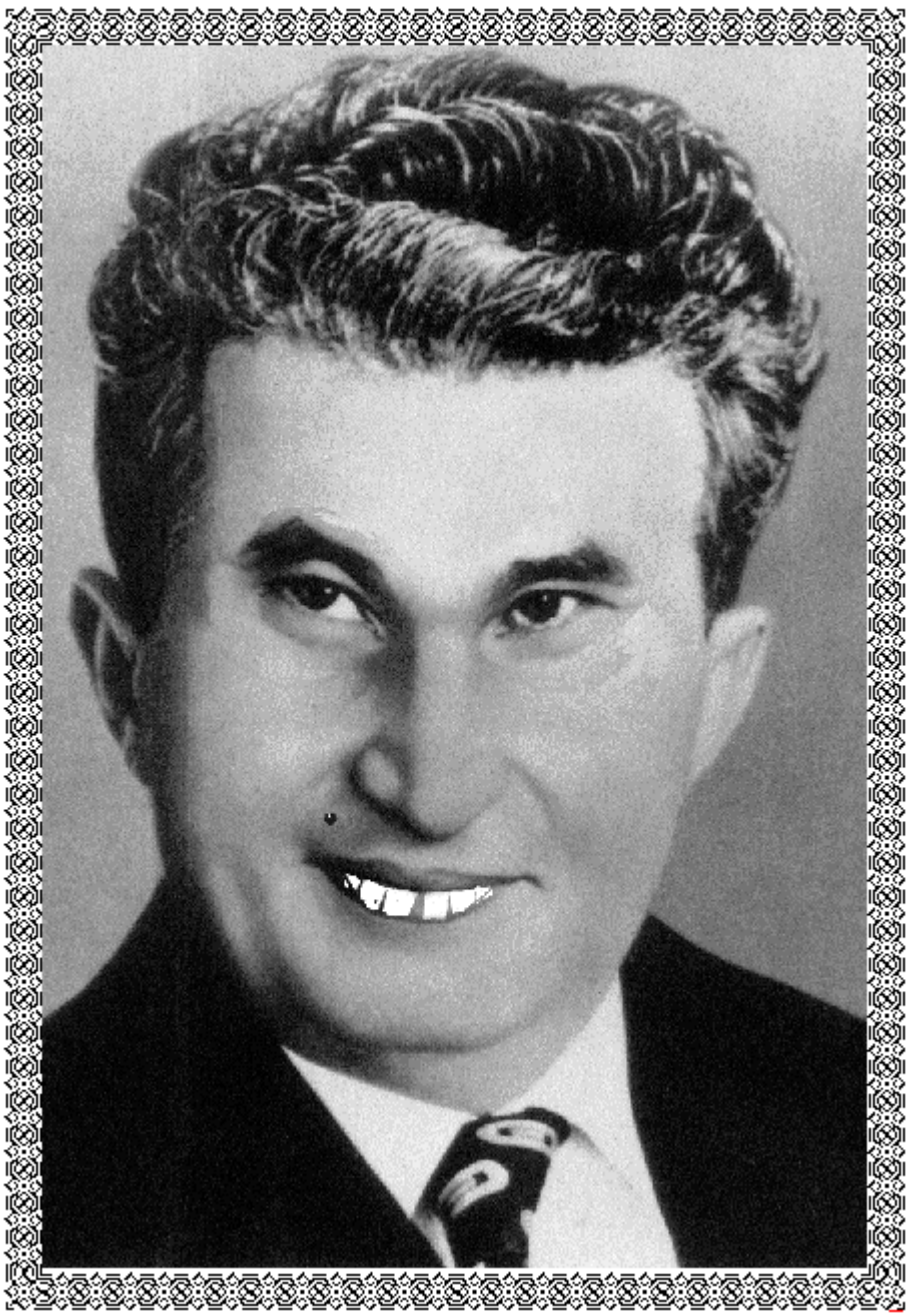

Amintiri despre frecus

Ce facea romanul dupa ce-si punea costumul de schi si claparii? Se baga in pat sa se culce! Era una dintre micile glume despre marile dezastre ale vietii de zi cu zi. Frigul, foamea si cu frica le-am uitat ca pe nimica! Pentru ca sa pastram, totusi, memoria vie si sa-i dam Dictatorului ce-i al Dictaturii, am initiat si acest capitol, pentru nostalgici si pentru rafinati.

Portret fragmentat
– de vorba cu Tita Chiper –

Am auzit de el prima oara in 1952. Era in Casa Scinteii o cantina, in afara de cea a ziaristilor de la Scinteia. Acolo venea, din cind in cind, un tinar, cu par buclat, buze proeminente si incerca sa faca, fara mult succes, oarecare curte fetelor de la alte redactii, ca la Scinteia nu erau fete frumoase. Am intrebat cine este. „A, e nepotul unuia din CC, Ceausescu“. Pe Ceausescu l-am asociat cu figura acestui nepot, care, mai tirziu publica studiul cu poza „Cum se vede Scornicestiul din luna?“. Prima oara cind l-am vazut a fost la o adunare in 1962, adunare care sarbatorea 40 de ani de la constituirea UTC-ului. Participau Dej, conducatorii de atunci si tineret bucurestean. Eram trimisa de Uniunea Scriitorilor si nu puteam sa ma apropii de nici un grup format: uzine, santiere, filaturi. Tinerii erau veniti „pe liste“ si foarte plini de energie. Au sculat de nenumarate ori prezidiul strigind cit ii tinea gura: „Gheorghiu-Dej – luptator pentru pace si popor“, „PMR“, „Pace“. La un moment dat, Gheorghiu-Dej i-a soptit ceva lui Virgil Trofin, care se ocupa de tineret. Probabil, sa mai potoleasca sala. Trofin a trimis mai departe vorba, dar sala era in intrecere, care raion al Bucurestiului e mai entuziast. Abia se aseza un raion si altul sarea ca arcul si striga lozinci. Gheorghiu-Dej era din ce in ce mai agasat si nu stia pe ce lozinca sa se aseze. Pe „PMR“ nu era bine, pe „Pace“ ar fi fost un semn interpretabil. Si-a luat curajul si cind a izbucnit a nu stiu cita oara „Gheorghiu-Dej – luptator pentru pace si popor“ a strins din falci si s-a asezat pe numele lui. Au vorbit mai multi atunci despre activitatea in ilegalitate, Dej ii dirija oarecum de departe, patern. Tovarasii vorbeau liber. Dej ii tempera pe unii care se apucau sa remarce originalitatea romaneasca fata de alte miscari, schimba vorba, povestea amintiri. I-a venit rindul si tovarasului Ceausescu Nicolae. S-a indreptat spre tribuna, s-a catarat la pupitru si a vorbit despre activitatea UTC. In scurt, am inteles ca toata activitatea clandestina fusese facuta de UTC, mai exact UTC-ul din inchisori si anume de Nicolae Ceausescu, ghidat de ceea ce ii mai spunea tovarasul Dej, de invataturile tovarasului Dej. Atat de staruitor si jenant ii venea in discutie numele, incit Dej s-a simtit nevoit sa-l linisteasca: „E, atunci erati si voi niste copii.“ Poate asta l-a enervat, pentru ca a inceput sa vorbeasca despre starea de spirit a tineretului din Romania in 1962. A pomenit despre realizari, despre victorii.

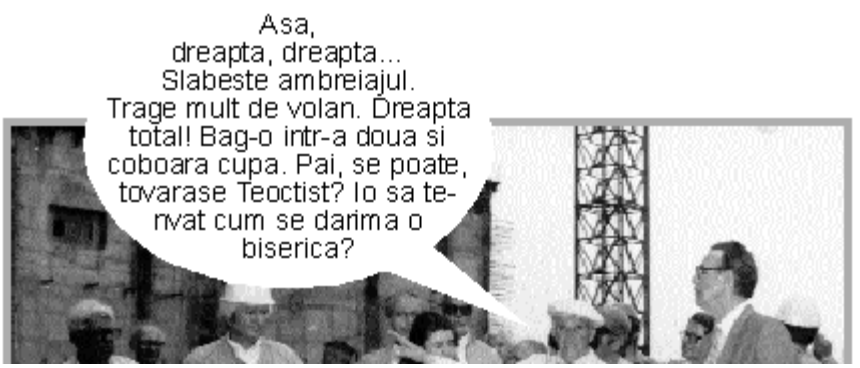

La un moment dat, in focul expunerii, s-a impiedicat de un cuvint si ne-am pomenit ca repeta: „tineretul nostru da dovada de o stare de spirit…“, „de-o stare de spirit…“, „de-o stare de spirit…“, era din ce in ce mai enervat, a inceput sa bata cu pumnul in pupitrul pe care era microfonul. Te apuca groaza,

simteai cum scindurile alea devin chibrituri, se lamineaza pe loc. Si in sfirsit a gasit cuvintul: „rrevolutionara“. Am plecat speriata vazind ce putea face asta pentru un cuvint, nu unul rar, ci unul pe care-l folosea toata ziua. De ce totusi a fost desemnat ca succesor al lui Dej, te intrebi. Cred ca si-a vazut foarte bine interesele. De exemplu, era preocupat de problema patriotismului, de Ardeal. Totusi, in 1944, nu-l gasim in Ardeal nici la eliberare, nici la sarbatorile de la Cluj. De ce? Nu zic pe front, ca nu facuse armata, dar macar la festivitatile de acolo. De fapt, ce interes avea sa vina la Cluj, impartirea puterii se facea la Bucuresti. Oricit s-au straduit arhivele, daca ar fi avut cel mai mic document se prelucra, se gasea o declaratie favorabila. Nimic din epoca. Asta spune ceva. De ce tocmai el a fost promovat? Ceva-ceva special cred ca avea. Cea mai mare parte din activisti dorea puterea. Inseamna ca el o dorea mai tare. Toti foloseau aceleasi mijloace, dar el era mai siret decit cei ce doreau acelasi lucru ca el. In acest scop l-a ajutat si faptul ca, fiind la sectia organizatorica, in momentul cind Dej moare, multi activisti din teritoriu erau verificati de Ceausescu. Avea o armata de potentiali aliati. Nici la Muzeul de Istorie a PCR nu erau documente legate de ea si el. Decit asa: mare manifestatie 1939, condusa intii doar de el, apoi si de ea. Din an in an miscarea devenea din ce in ce mai importanta, ajungind „prima manifestatie antifascista din Europa.“ Am vazut o poza cu doua siluete, ce puteau fi el si ea. Dar cea mai importanta dovada de gasit ar fi putut fi reflectarea in presa romaneasca a timpului, macar una foarte critica. Nu am vazut. De ce nu si-a creat o biografie mai puternica a anilor de dinainte de ’44? Poate ii era teama de opinia celor mai batrini activisti, nu stiu. Totusi in cresterea cultului personalitatii, culmea culmilor n-a fost atinsa: n-a aparut ca moneda si nu si-a luat titlul de profesor universitar. Putea. Pentru scurta vreme a fost timbru. Sa nu uitam ca a fost cintec de muzica usoara, luind premiul I la Mamaia in 1974, cu un text de Eugen Rotaru. Dupa un anume timp a aparut si meseria de cizmar in biografia lui. Pina la 11 ani un copil de taran e antrenat in munci auxiliare: stie cum e cu oile, cum e sa aduni vreascuri din padure, dar asa un mare intelept, ajuns in biografiile ulterioare, nu. Virsta nu-l califica. Se spunea ca a strins iscaliturи impotriva procesului de la Craiova, din ’34, cind avea 16 ani si i-a infruntat cu autoritate pe jandarmi. Am incercat sa-mi inchipui ce-as face eu daca, pe cind stateam la coada, venea un tinerel si vroia sa faca ordine. Oricine l-ar fi gonit. Aerul charismatic, precoce, ce se impunea de la prima vedere, el razbatind neinfricat printre jandarmi… sint proiectii ulterioare. Vine in Bucuresti si ajunge ucenic cizmar. Pe atunci, ucenicia era lunga. Trebuia sa invete. N-a avut timp. Cred ca el transporta incaltaminte, doar. Nici n-a fost intr-un mare atelier, ci intr-unul al cumnatului sau. In Bucurestiul interbelic era speriat, probabil, de ritmul orasului, de multimea masinilor, de lumea bine imbracata si simtea ca toate astea sint departe de soarta lui. Defectul de vorbire accentua, fara indoiala, toate frustrarile. Mult dupa aceea a invatat arta vorbirii pe capul nostru. Inca nu se lansase in replici libere, unele foarte acide, ca la Congresul XII, cred: „Exista o propunere sa cintam prima strofa din Internationala. O mai stie cineva, tovarasi?“. Pentru a nu pierde savoarea acestor formule spontane, n-am ratat discursurile lui pe televizor. Altfel, nu as fi gasit in presa scrisa formule ca „in tara noastra nimenea n-are nimenea cu nimenea“, incercind sa explice caracterul nostru pasnic. Am inceput sa-mi dau seama de epoca neobisnuita ce avea sa vina, judecind fie si numai dupa cum se prelungeau an de an pregatirile pentru parada de 23 August din Piata Aviatorilor. De la 10-15 zile repetitiile ajunsesera sa dureze mai bine de o luna. Autobuzele erau deviate, te sculai dimineata cu onorul la general in cap, sau ascultai tot soiul de voci ce veneau din tufisuri, din copaci, care spuneau: „mai veseli, copii“, „unu, doi, trei, si“, se auzeau chiote de copii… „nu, nu, nu, mai vesel, copii“. Dupa aia auzeai, mereu luata de la inceput, defilarea oamenilor muncii. Acestora, intr-un an, li s-au dat flori de plastic: floarea-soarelui si stiuleti de porumb. Unii erau „porumb“, altii „floarea-soarelui“. Si puteai auzi in microfoane cite o intrebare patetica: „Porumbule, ce cauti in floarea-soarelui? Alinierea!“. Printre regizorii defilarii erau si tipi dubitativi citeodata. Unii incercau sa dea un caracter logic actiunilor: „Tovarasi, mergeti, mergeti, mergeti, pina unde mergeti? Pina in fata tribunei si dup-aia dati coltul.“ Erau frecvente indicatiile: „Zimbiti, tovarasi, zimbiti!“. Apoi – cu ton de repros: „zimbiti, tovarasi, nu rideti“. La 5 dupa-amiaza, magazinele din jurul Televiziunii erau invadate de omuleti de diverse culori. Nu puteai lua o salata, sa zicem, fiindca omuletii albastri – partea albastra a tricolorului viu – erau acolo, aflasera ca se dau struguri. Intr-o evocare de 1 Mai pe televizor nu se mai stia cum sa fie

laudat conducatorul, iar crainicul avintat ne-a spus ca pur si simplu „Ceausescu e limba romana“. Nu numai ca disparuse mincarea, dar cind te credeai protejat intr-o parte, aparea criza in alta parte. S-a vorbit putin despre „criza elasticului“. Ce era de facut? Dintr-o data nu se gaseau ciorapi. Sau prosoape la galanterie. Le gaseai la magazinele de pompe funebre, articole pentru pomeni. Dintr-o data nu gaseai ceai de tei la Plafar. Nu era, nu insemna ca nu se gasea in oras. Dadeai de o macelarie unde in frigiderul scos din priza, ca sa nu ramina spatiul gol, ti se spunea, erau creveti vietnamezi si ceai de tei. Cumparai ceai de tei de la vinzatorii in halate albe cu urme vechi de singe. Ca sa-ti revii din soc, intrai la cofetarie, unde trebuia sa gasesti cafea la ceasca. Gaseai cestile asezate pe rafturi, ca sa nu observi ca lipsesc jeleuri, biscuiti. Rafturile trebuia sa fie goale.

Ochei, le iau pe toate. Ba, da sa nu ma spuneti lu' Leana, ca iar imi da dementa cu tocu-n cap si zice ca-s mina sparta si nu fac economii sa ne platim datoria esterna!
Pe vremea cind romanii dirdiiau de frig prin case, lingaii din preajma ii recomandau dictatorului sa mai puna niste haine pe el

Mereu era o deficienta de aprovizionare, mereu un gestionar din Drumul Taberei era deferit miniei publice, mereu erau aratati niste hirciogi, adica pensionari, care dosisera ulei in cavouri la Bellu. Mereu se intimpla ceva, si era nevoie de „eroism cotidian“, numai ca la eroism recurgi cind esti cu spatele la zid. In piata, cumparai ce gaseai. Mie imi placea Ivan Generalic, pictorul naiv, care umplea tablourile cu pui jumuliti. N-as fi crezut ca in Piata Amzei il vad „viu“. Se bagasera gaini. Coada. Nu exista insa nici urma de ambalaj. Cine avea sacosa era boier. Cine nu, pleca voios cu gaina congelata tinuta de git. Cind am vazut doi ofiteri ai armatei romane blindati cu cite doua gaini fiecare, am zis ca traisem intr-un peisaj de Generalic. Nu stiai ce vei gati, schimbai rapid variantele, te simteai ca un comandant de osti: sa chemi infanteria, intr-o inspiratie, sa trimiti cavaleria in alta parte. Erau formule des folosite la coada, azi uitate: „Sinteti amabil sa ma tineti minte? Sint si eu aici, plec la alta coada.“ Dincolo se aducea altceva. Cumparaturile facute erau publice, sacosele erau transparente. Si vedeai pachete de vata indesate… undeva se gasea deci vata, gaseai hirtie igienica, faceai rulourile colac pe sfoara si defilai mindru. De ce se lua lumina, nu se stia. Desi se stingea, lumina se scumpea mereu. De cite ori o plateam, ma duceam la Muzeul de Istorie a PCR. Singura, nu in grup, dadeam un leu pe bilet si tineam cite o sala din aia imensa cu 200 de becuri aprinse cite o ora intreaga. Era frig, veneau de pe usi laterale femeile de serviciu ce tricotau cu ciorapul de git sa se uite ce caut acolo. Citeam inscriptiile scaldate in lumina, macar undeva sa ma bucur de lumina platita acasa. Muzeul PCR, lumea a uitat, incepea cu Traian si Decebal. Nu ratam transmisiile TV de la alegeri. Dadeam televizorul pe „mut“ si puneam la pick-up discul cu „O scrisoare pierduta“, distributia de aur. Hora de la sfirsit, cea de la uzinele 23 August, coincidea de minune cu finalul „Scrisorii“. Perechea prezidentiala gresea mereu pasul de joc. In stinga si dreapta era flancata de profesionisti, ce schimbau imediat ritmul, spre a fi pe ritmul familiei, indiferent de muzica. Dar prindea si familia ritmul si iar schimbau pasul. Servilismul asta imediat nastea scene extraordinare. Intr-o iarna uscata trebuia sa vina la Bucuresti presedintele Frantei, Giscard, daca nu ma insel. Pregatiri fastuoase de intimpinare. In dimineata sosirii, s-a iscat un viscol teribil. Avionul cu oaspetele n-a mai aterizat, s-a aminat vizita. Dar pe traseu nu s-au mai transmis indicatiile. Asa ca, intre Arcul de Triumf si Casa Scinteii, o brava echipa de dansatori, in costume nationale si incaltari

de joc, lupta vitejeste cu troienele. Pancarta cu „Soyez le bienvenu“ devenise o excelenta aparatoare de vint. La muzee simbata era jumatate de pret. Mergeam la Muzeul Darurilor cu 5 lei. Nu am putut lua notite, erau soldati pe acolo cu arma in cumpanire. La intrare, in sectia romaneasca erau puse la un loc un ceas electronic din Galati si o damigeana de plastic cu motive nationale. Cu cit era mai sarac judetul, cu atit oferea mai mult. Vasluiul batea recordul, fata de Cluj, Timis. In materie de imaginatie nimeni n-a batut Argesul, care la a 60-a aniversare, i-a dat un obiect complex, un blat de lemn gros si lacuit in care erau implintate 60 de coloane ale infinitului, din plastic transparent, inalte de vreo 20 de centimetri, cu explicatia: „60 de infinituri“. Unul, si e greu de imaginat. Ceausescu nu era singurul care-si pierduse capul. Organizatorii muzeului ii tineau buna companie. La „omagiul international“ gaseai splendide paravane din Coreea, alaturi de o lingura din Islanda. Republicile din Africa trimiteau in disperare capete si fildesi de elefanti. Pieile de crocodil stateau rulate ca baloturile de vatelina din magazine. Frontul de Eliberare a Palestinei, fara teritoriu, organizatie luptatoare, trimitea perne brodate. Cred ca cel mai bine a inteles realitatea de la inceputul anilor ‘80 o delegatie din Insulele Capului Verde, condusa de Opoko Ware al II-lea si care a oferit conducatorului doua tronuri, doua mantii din piei de fiara, doua sceptre si doua perechi de sandale de lemn. Ei au inteles, poate, cel mai bine ce va urma – dictatura cuplului – inaintea multor analisti occidentali. Ultima oara l-am vazut de aproape pe Nicolae Ceausescu in 1971 cind, vara, a vrut sa indulceasca efectul tezelor din iulie si sa se arate scriitorilor. A convocat la Neptun o intilnire. Nu s-a spus la ce ora. La 2 si jumatate au fost scoase din vila toate soacrele, toti copiii, olitele au fost luate si bagate in tufisuri. Un responsabil cu inmormintarile de la CC ne-a dat stegulete. N-am apucat, am venit mai tirziu. El si ea au venit la 7 seara. Copiii plingeau, lumea n-avea de unde bea apa, roiau mustele, steguletele erau pierdute, rupte, pustii se bateau cu betele pe plaja. Primul lucru pe care a avut el sa ni-l spuna a fost: „Exista o propunere sa jucam o partida de volei, dar noi am zis sa venim aici.“ Cam tot pe acolo, deci. Un servil din suita a intervenit: „Se poate juca si in nocturna.“ A fost intrebat Zaharia Stancu ce planuri are scriitorimea. Stancu, abil, a zis: „Planuri? Se implinesc ani de la cooperativizare. Pe santierul scriitorilor sint romane, piese de teatru, volume de versuri.“ El ne-a recomandat sa facem si o opera in care sa apara chiaburul, taranul mijlocas, activistul. Cind a fost vorba de 1977, Stancu a zis ca „la implinirea a o suta de ani de la razboiul de independenta, scriitorimea are pe santier, romane, piese, poezii, filme“. El n-a parut multumit. Ea si-a dus mina prin par, cu un gest de fiara puternica si a zis cu ton superior: „Noi am planificat Romania pina in 2000“ (si scriitorii se gindesc doar pina in ‘77?). Atunci mi-am dat seama ca Ceausescu se enerveaza cit vrea, cum vrea, dar inflamarile nu lasa nici o urma, nici cita caldura mai pastreaza un resou scos din priza. S-a enervat cind a fost vorba despre Reconstituirea lui Pintilie. Vociferind, ne-a amintit ca el a spus de la inceput ca filmul e prost si a inceput sa dea din mina si sa bata in masa. Brusc, a curmat „show“-ul si a continuat, cu vocea nealterata, sa vorbeasca despre altceva. Cind, prin 1966, a inceput vizitele insotit de scriitori prin tara, doar Stefan Banulescu a observat: „Are nervi de fier, o sa ne termine pe toti“. Ce-l facea sa creada asta? „Ne-a luat intr-o vizita de lucru la Craiova. Masina noastra era dupa cea prezidentiala. Am fost intimpinati de tot felul de «personaje istorice». M-am intors la un moment dat, m-am uitat pe geam si la dreapta calarea Decebal, in stinga Mihai Viteazul si din urma lor fugea generalul Magheru. M-a luat ameteala. Ei au trecut de masina noastra, s-au apropiat de masina lui. El le facea cu mina.“

A consemnat
Eugen Istodor

Operatiunea portbagajul
sau Distanta de la dram la extaz: un crap de zece kile

Spre sfirsitul lunii decembrie 1988, intr-una din pietele batrinei capitale a Cehiei, unde persoanele cu auzul fin inca mai pot deslusi tirsiitul papucilor lui Mozart, iesit sa-si ia tutun de la bacanul din colt, doi turisti, un barbat si o femeie, cu fetele cazute de nesomn, se fotografiau emotionati in fata vitrinei unei macelarii doldora de cotlete, jamboane si afumaturi. Uimit de faptul ca doi nauci se imortalizau in usa micului sau negot cu carne de porc, de vaca si de curcan, negustorul i-a intrebat precaut din ce tara veneau. Femeia a izbucnit in plins si a spus: „Din Romania“. Nu exista monument in fata caruia, indiferent de ora sau de anotimp, sa nu vezi turisti pozindu-se cu aerul oamenilor convinsi ca monumentele chiar pentru asta au fost create. Praga e un oras compus numai din monumente. Praga e unul din orasele in care, oricit de multi turisti ar primi, nu multimea acestora te copleseste, ci multimea palatelor, a pietelor vechi si a statuilor. Cei doi straini, carora nu abundenta obiectivelor turistice le producea vehemente trairi artistice, aproape mistice, ci prima macelarie care le iesea in cale, eram eu si sotia mea. Ma gaseam la Praga ca sa-mi cheltuiesc onorariul pe o carte tradusa in ceheste. Ma simteam profund realizat intelectual, datorita faptului ca reusisem sa fitilesc Uniunea Scriitorilor si bugetul R.S.R., astfel incit sa ascund intr-o banca din Cehoslovacia cea mai mare parte din valuta care mi-ar fi fost vamuita in intregime la Bucuresti. Insa mintea mea nu putea accepta in nici un chip realitatea ca, desi si noi, si cehii construiam acelasi comunism multilateral dezvoltat, ei aveau carne, iar noi nu. As fi admis ca ungurii sa aiba tot timpul cafea, nemtii unt sau cehii caltabosi si bere, la fel cum la noi gaseai in permanenta „adidasi“ si oase. Un dram de normalitate putea fi considerat o chestiune de specific national. Dar ca, in plin an 1988, in vreme ce in Rominia toate magazinele alimentare erau goale, la Praga, in cea mai modesta bacanie particulara gaseai mai multa carne decit in Hala Obor, in zilele cind se bagau tacimuri, asta mi se parea un afront. O deviere grava de la marxism. In luna decembrie 1988, in orice „alimentara“ din Praga intrai, vedeai munti de curcani pintecosi, tocmai buni de bagat la cuptor. Am cumparat unul, pe cel mai mare si, in zilele care ne-au mai ramas pina la revenirea in tara, eu si sotia mea n-am discutat despre muzeele si monumentele din Praga. Orice am fi vazut si facut, gindul nostru era sa caram la copii cit mai multa mincare. Nu sint singurul roman care pleca de acasa, in delegatii si in excursii sau pur si simplu oriunde, numai sa plece, cu obsesia sacosei si a geamantanului. Un scriitor chinez de odinioara spune ca doar intimplarile care pot deveni, cu trecerea timpului, povestiri si romane interesante se cheama trairi. Daca nu ai ce istorisi, inseamna ca ai vietuit degeaba. Cum, din ultimii ani dinainte de ’89, am zeci, daca nu chiar sute de intimplari captivante de povestit, si aproape toate cu referire la brinza, oua, morcovi, peste, gaini sau cartofi, pot spune ca am trait cei mai intensi ani ai maturitatii. Cit despre revolutia din decembrie, pentru mine ea n-a fost altceva decit doua roti de cascaval polonez trecute triumfator printr-o vama pustie, cind nimeni nu te mai intreba daca ai ceva de declarat.

*

In primele zile ale lunii decembrie 1989, ma gaseam la Cracovia, invitat „la schimb“ de redactia unor reviste rebusiste. Rebusistii din toata lumea urmau cu sfintenie indemnul lui Lenin: se uneau. Dar, spre deosebire de proletari, pe care traiul bun din capitalism reusise sa-i dezbine, rebusistii erau foarte infratiti. In fiecare an, revistele de rebus din fostele tari socialiste faceau troc

de redactori. Activitatea se numea „schimb de experienta“ si era o modalitate, mai mult decit convenabila, de a calatori si cunoaste lumea. Au fost ani, incepind cu 1983, cind eu, idiotul in materie de jocuri si enigmistica, retrogradat pentru nesubordonare la revista „Rebus“, am colindat si cite trei tari intr-un an. In 16 decembrie, cind la Timisoara incepea taraboiul, tocmai intram in cel mai mare magazin de brinzeturi din Cracovia si le ceream vinzatoarelor, in limbajul comercial international, in care miinile au un rol tot atit de important ca si cuvintele, sa-mi cintareasca doua roti de cascaval. Toti banii de diurna, economisiti in deplasarea din Polonia, ii investeam masiv in cascaval. Desi la Cracovia „se baga“ zilnic cascaval, nu existau cozi. Dintr-un reflex al civilizatiei, fetele mi-au cintarit doar 200 de grame. Am reluat gimnastica internationala cu degetele, precum si un melanj de termeni englezesti si rusesti, astfel ca sa priceapa ca vreau doua roti. Una din poloneze, care avea o privire mult mai inteligenta decit colega de brinzeturi, a dat din cap si mi-a cintarit o bucata de doua kilograme. „Ma, toantelor – le-am zis atunci, in cea mai cordiala limba romana de bazar – ce mama dracului, voi nu intelegeti ca vreau doua roti!?“ Domnisoara cu privirea mult mai inteligenta ca a tovarasei sale de motaiala a zis ceva despre „rumunski“ si brusc colega mai putin inteligenta s-a dus in depozit si a adus doua roti a cite zece kile fiecare. „Dve godine – au inceput sa turuie brinzaresele – dve godine i Ceausescu kaput!“ In Polonia, toata lumea stia ca-i venise rindul Romaniei la brinza si perestroika. Dar cum cuvintul „god“ in rusa inseamna an, am crezut ca mai aveam de asteptat doi ani. In poloneza, li se spune „godine“ la zile. Oricit am fi fost de chibzuiti, eu si intreaga mea familie hranita cu ce reuseam sa procur in delegatii, n-o scoteam la capat doar cu douazeci de kile de cascaval. Asa ca am intrat si in alt magazin, de unde am cumparat alte zece kilograme, de asta data de telemea. Abundenta imi dadea un soi de frenezie clinica. Daca in Cehia nu vedeam alta ratiune de a tezauriza subiecte interesante pentru tot restul vietii decit in magazinele cu carne, Polonia ma hipnotiza cu brinzeturile ei.

*

Dragi tovarasi si pretine, eu acuma v-am lasat. In incheierea vizitei mele de lucru pe Terra, va urez sa obtineti un loc fruntas in intrecerea spre NATO si UE, daca se poate chiar ultimul loc! Si dupa ce v-ati plictisit sa-l tot votati pe trada-torul Iliescu, puneti stampila pe lingaul de Vadim!

Pentru toata omenirea, Parisul inseamna Luvru, Roma – Capitoliul, iar Tirgu Jiu – Coloana Infinitului. Desi stiam o multime de lucruri despre Paris, Roma si Tirgu Jiu, mai ales ca faimoasa Coloana tocmai fusese reprodusa pe ambalajul sulurilor de hirtie igienica produsa de cooperatia locala, cele mai multe din amintirile de dinainte de 1990, despre oameni si locuri, care merita a deveni povestiri, nuvele, romane sau epopei in hexametri, privesc izbinzile mele de cap de familie, care venea cu mincare la copii si la nevasta. Orasul Titu nu era doar o gara plina de melancolie, asa cum a fost ea evocata in balada acordeonistului Sandu Chioru

din bodega braileana „La trei chiftele“: „Sa ma duc la Titu-n gara / Sa-mi cint jalea la ghitara“, ci inspiratia primarului, care dupa ce mi-a relatat totul despre succesele orasului in intrecerea pentru locul intii in „Cintarea Romaniei“, faza pe judet, m-a intrebat, cu aceeasi voce, jumatate legitima, jumatate amicala, cu care esti abordat dupa ce te intorci de la Paris si neamurile vor sa stie daca ai vazut Mona Lisa: „Da’ nu vreti sa vizitati o clipa si magazinul nostru de oase afumate?“. Oase gaseai in toate macelariile din tara. Dar numai la Titu, intr-o anexa a Cantinei partidului, se vindeau coaste de porc cu parfum de carne afumata. Si fiindca trebuia sa existe oarecare diferenta intre oasele pentru activisti si cele pentru popor, geamantanul de coaste afumate, pe care l-am adus noaptea tirziu acasa, la copii si la nevasta, continea si ceva carne, nu multa, dar destula ca toata familia sa contemple oasele alea cu ochi umezi, ca la marile revelatii religioase si sa exclame: „Tati, uite ca e si cu carne! Ce de mai carne, tati!“ Din Tadjikistan am adus rodii, caise uscate si o valiza cu stafide. La Baia Mare am trait momente de reala incintare, cind un coleg gazetar m-a urcat pe muntele Gutii. Dar si clipa de avint poetic, cind m-a prezentat ca pe un scriitor de viitor gestionarei de la un magazin universal, iar aceasta a zis: „Daca-i asa, ia poftiti si la noi in depozit, sa vedeti ce pateu de ficat proaspat avem“. Luni intregi dupa aceea am evocat atit prima mea ascensiune pe muntele Gutii cit si ora in care am rechizitionat pateul de ficat destinat unei cozi de o suta de maramureseni. De comuna Petresti ma simt legat afectiv prin doua funii de ceapa si cinci ladite cu ardei grasi. Am scris citeva reportaje entuziaste despre niste CAP-uri din Teleorman, iar presedintii acestora mi-au echivalat corect stilul in fasole boabe, gaini si faina. Mai generos si oricum mai adecvat decit toti criticii literari care au scris despre cartile mele. Moscova e, in cel mai privilegiat loc al memoriei mele sentimentale, nu Mausoleul lui Lenin si Galeriile Tretiakov, ci orasul in care, intr-un mic magazin cu aparate foto, printr-una din acele subtile asocieri de idei specifice comertului sovietic, am gasit doua cutii de conserve cu sardele afumate. Numai doua, dar de cite cinci kile fiecare! Port o simpatie la granita cu sacrul Sucevei. Nu pentru bisericile sale stravechi, cit pentru popii ei. In 1987, cu citeva zile inaintea Anului Nou, ma pregateam sa ma intorc la Bucuresti cu cea mai infructuoasa documentare despre realizarile industriei de piese de schimb locale. Planul la piese de schimb fusese indeplinit si depasit, dar directorul fabricii a fost crud cu mine: „Va rog, tovarasu’, tot ce poftiti: cutite vidia, roti dintate, chiar si un cap de strung, daca va face trebuinta. Oameni sintem! Da’ cu bufetul intreprinderii stam tare prost, ca nu ne-a bagat decit niste gheare de pui“. Mai aveam patru ceasuri pina la plecarea avionului si nu stiu ce mi-a venit sa cutreier citeva biserici. Intr-una am cunoscut un preot tinar, care supraveghea restaurarea frescelor. Ne-am inteles atit de bine, incit la despartire i-am daruit o carte de-a mea despre Florin Niculiu, pe care o gasisem intr-o librarie din oras. Preotul a deschis cu mare evlavie albumul, citeam pe chipul sau o incintare de heruvim, nu-i de colea sa tremuri intr-o biserica din veacul al 16-lea, impreuna cu un gazetar din Bucuresti, si, absolut fara nici un motiv, sa primesti in dar o monografie despre un pictor modern. Ridicindu-si privirea, parca mintuit de toate indoielile odata ce-a cunoscut pictura lui Florin Niculiu, preotul m-a intrebat: „Curcan de Sfintele Sarbatori aveti?“. „Ce curcan, luminatia ta – i-am zis – ca nici macar adidasi de porc n-am vazut la Suceava.“ Si asa am avut la Revelion un curcan ingrasat cu coliva.

*

Citind astfel de marturisiri, cititorul se intreaba pe buna dreptate: acesta era profilul moral al ziaristului comunist? Raspunsul e: categoric nu! Acesta e doar profilul meu moral, adica al unui om care, asa cum ne invata si domnul Ceausescu, facea totul ca sa nu-i flaminzeasca familia. In definitiv, aveam de ales. Magazinele universale nu aveau numai depozite cu pateuri de ficat, ci si cu Alain Delon-uri, pantofi „Guban“ sau televizoare color „Electronica“. Uzinele „Dacia“ produceau „Dacii“, magazinele de protocol ale fabricilor de confectii ofereau oaspetilor de seama tot felul de toale „refuzate la export“. Recunosc cinstit ca am fost un smecher cu un orizont mic. Mi-am tocit imaginatia de chilipirgiu intr-o singura directie. Stiam sa fac rost de brinza sau conserve de carne, chiar daca pentru asta redactiile trebuiau sa suporte drumul si cazarea la Budapesta sau in Berlinul de

Est. Daca Partidului ii convenea ca eu sa-mi umplu geamantanele la Kiev, in loc sa iau tramvaiul si sa fac piata in Obor, treaba lui, a Partidului. De un singur moment nu-mi aduc aminte cu mare mindrie de familist. De clipa cind, iesind cu un crap dintr-o crescatorie „de Partid“ din Tulcea – o plata normala, socoteam eu, pentru reportajul pe care urma sa-l scriu – m-am trezit nas in nas cu prim-secretarul judetului. „Va sa zica asa, redactore – mi-a zis el, cu un glas plin de jubilatie cinica – vii sa ne iei mincarea de la gura!“ – Am inlemnit, pe loc mi-am dat seama ca urma sa devin un exemplu negativ pentru toata presa romana si ca tot ce invatasem pina atunci despre pictura olandeza in veacul al 17-lea, despre care tocmai scriam o carte, nu mai conta. Imi ruinasem cariera pentru un crap de doua kile, capatat dupa un dans ritual de trei ore in jurul sefului crescatoriei, un analfabet jegos si plin de el. „Ia vino cu mine, redactore – a zis si mai amenintator prim-secretarul – sa vedem ce potlogarii se petrec aici.“ L-am urmat ca un ciine batut. Nu sint nici acum sigur ca nu m-am scapat nitel pe mine de frica si oroare. Dar cind am ajuns fata in fata cu analfabetul, „tovarasul prim“ a zis: „Bine, ma banditule, tu furi de rupi, iar cind vine la noi un tovaras talentat, ca sa scrie frumos despre judet, ii azvirli in traista un chitic nenorocit, in loc sa-i spui: serviti, va rog, alegeti un crapcean de zece kile, sa aiba copiii ce minca! Ia fugi si adu-i oaspetelui nostru drag un peste mare!“ Spuneam ca nu mai tin minte daca am facut pe mine de frica. Tin insa minte ca azi cum m-am umezit apoi de fericire. Fiindca aceasta era, inainte de ’89, distanta de la drama la extaz: un crap de zece kile.

Tudor Octavian

La vie en ros

In bucata aia de secol XX, Mihai Constantinescu era pentru mine si cei din generatia anexa un fel de Costi Ionita, iar Errol Flynn un adevarat Florin Busuioc, daca nu si mai si. Normal ca, odata ajuns cu tenisii destinului la raspintia hotaritoare de viitor, ma visam, la sfirsitul clasei a XII-a, un mare inginer de corabii ca tov. Blood, corsarul intruchipat la perfectiune de Errol. Noroc cu ai batrini, care indeobste au mai mult discernamint decit tinerii si care mi-au schimbat, fara sa tina neaparat, optiunile. Am intrat asadar val-virtej la Facultatea de Energetica Bucuresti, am absolvit-o cu brio ca Emil Hossu in anotimpurile bobocilor si am ajuns lefegiu clasic in sistemul „ei ne trezesc, de aceea cred ca ne platesc“. Ca stagiar era, intr-un fel, brici. Cam tot timpul te interesai de neamuri si prieteni cu statut de pile care sa te scoata din pirnaia fara gratii in care fusesei repartizat prin tidula oficiala. Cautiunea avea dimensiunea proportionala cu rangul unchesului care te rezolva. De la curcani cu damigeana-n coada, stilul rustic, pina la cartus de „King size“ cu whiskyan in punga, modelul occidental. La punctul de lucru, agitatia era mai mare cind, prin telex, isi facea anuntata vizita inoportuna exigentul nea Teleaga, casatorit dupa revolutie, Dinca Ion, batrinelul cel simpatic. Acest critic de santiere, ce printr-o miscare de spadasin putea trimite cu floreta de la degetul mic echipe intregi sa faca strip-tease la Canal, fara sireturi si curea, era convins ca tara noastra se afla intr-o zona mediteraneana. Asa ca, indiferent de anotimp, Dacia lui, atit de 2000 si atit de neagra, nu putea din fabricatie pune frina decit in locuri extrem de exotice. Motiv pentru care proletariatul docil se conforma instantaneu pretentiilor seicului cu sapca de stofa si ochelari americani de soare, dind drumul neostoit la ample aranjamente si decoratiuni ambientale: pietrele din jurul schelelor se vopseau in verdele gazonului englezesc, iar pomii se impodobeau cu frunze, flori si fructe la nimereala, chiar daca juma’ de tulpina dirdiia zgribulita sub zapada. Pentru asemenea ocazii, muncitorii isi taiau mustarul de sub unghii, iar maistrii isi pudrau vinisoarele nanaului accentuate de-atita stat in picioare, dar care prin dilatarea lor exagerata te duceau cu banuiala spre clondir. Inginerii

isi montau costumul de tergal gri-pepit in cizmele galben-RDG, iar indicatiile le dadeau numai cu apelative pedagogice „Ionescu“, „Popescu“; orice urma de „nea Mitrane“ sau „ba, pula“ fiind stearsa, special pentru inspectie. Astfel, o zi obisnuita de procreare a realizarilor nationale decurgea dupa normele traditionale din erotica planetara. Preludiul incepea pe neurinatelea, cu o carafa de nechezol garnisita obligatoriu cu-o juma de pachet „fara“. Cea mai buna iesea nu la nisip, reteta otomana depasita cu minim de efort de cercetarea stiintifica autohtona, ci la microunda de BCA. Acest aparat electrocasnic era executat, fara vreun proiect aprobat in prealabil, dintr-un bloc de BCA pe care se serpuia cu o surubelnita o adincitura in forma comandata de beneficiar. Rezistenta emanatoare de incandescenta se faurea dintr-o sirma ciordita de la utilajele importate (aia de la bobinele „made in Italy“ de macara poloneza era best) si se spirala pe un cui sau, la bautura, pe falus. In varianta anatomica, pentru o inductie electromagnetica cit mai buna, se strangula suportul pina cind capata aspectul de „pula cu coaste“ sau caiet de dictando, pe ale carei trasee puteai tatua orice text in linie dreapta. Inviorata brusc de borhotul furajer colorat exact ca bobul prajit de cafea naturala, inginerimea sarea in picioare intru a parcurge foile de pontaj. Care cum isi auzea numele facea un pas in fata numa’ bine cit sa-i intre doar miinile in birou, depunind ceva. In general, traistele reprezentind contravaloare de „indici“ si „libere“ contineau de-ale gurii. Nu carti, CD-uri sau valuta. Asa ca nici mie, ca stagiar, nu-mi revenea pretentioasa sarcina de a verifica linii melodice, fire de protectie a bancnotelor sau ideile filozofice din vreo prefata plictisitoare. Cit se striga prezenta, eu unu’ aveam de umplut paharelele cu cea mai galbena dintre tuicile primite, tigaia cu cele mai portocalii oua si gratarul din electrozi de inox cu cei mai afumati cirnaciori. Mirosul de spaga transformata ad-hoc in mic dejun inclus in burtile TESA umfla invariabil narile categoriilor mici de munca si declansa un chiorait de mate, care de multe ori acoperea vocile lesinate ale celor pentru care liceul constituise un pacat ancestral. Cum nici pe vremea aia nu exista timpenia cu principiul competentei, procesul de productie se baza de fapt pe un banc in mare voga atunci: „nici munca fara piine, nici piine fara munca“. Imediat, deci, trimiteam un tinar (ca si mine) dupa piine, la chioscul din colonie, iar pe ceilalti la munca. Sa nu credeti ca de smecheria balcanica profitau doar cadrele superioare. Nu, taticu’! Muncitorul roman „s-a descurcat“ in toate timpurile la fel de bine ca si azi, cind pentru o placa de faianta iti cere 20 de saci de adeziv, diurna de chirurg newyorkez si eventual pe mamica-ta, tinara si fierbinte. Mi-au trebuit citeva luni bune pina sa constat ca sudorul nu foloseste zece perechi de cizme pe zi, electricianul nu rupe douazeci de patente cind schimba un bec, iar zidarul nu poate consuma o suta de cutii vopsea fata-nava, decit daca imbunatateste look-ul la absolut toate gardurile din comuna natala. Culmea necesarului de materiale mi s-a parut insa perechea de manometre pentru care am semnat personal bonul de magazie cind a trebuit sa le ridice Mitica, tractoristul antreprizei. Numai de beatitudine nu a fost senzatia pe care am avut-o ulterior cind, invitat sa servesc un must cu „mieji“ de nuca la susmentionatul acasa, am realizat ca stilpii portii de la intrarea in ograda erau dotati cu sofisticatele aparate de masura ale caror ace indicau la unison memorabila presiune „Familia Mitica Duta“. Pe la 12, venea mult asteptata pauza de masa. Cine n-avea bon la cantina preparatoare de cartofi cu paie si zulufi de bucatareasa isi intindea ziarul, citit doar de slana si de ceapa, si purcedea la molfait spanacul gatit de consoarta si imbuteliat, inainte de ultima smetie peste ochi, intr-o frumoasa cutie chinezeasca de mingi „Aeroplane“. Cind, linga chibritul ce impingea amintirile gastronomice dintre dinti, aparea Carpatu’, era semn ca prinzul era la finisari si pina la plecare nu mai ramasesera decit 5-6 ore, ideale pentru o buna digestie sau un frumusel ciubuc. De obicei, ore peste program faceau numai ambitiosii care mai aveau de sudat la vreo sanie, de vopsit vreun cuier sau de polizat niste flecuri, repere indispensabile in marea industrie de producere si distributie a energiei electrice. La 18,00 punct aparea „Conventia Abonati“. Asta insemna ca „Transcom“-ul, cu care de fapt se facea in mod curent naveta, se rasturnase iar in vreun sant. Cu harmalaie de copii, haine rupte si pasi impleticiti de oboseala, clasa muncitoare se bulucea spre cele trei banchete pline de cuie ruginite, fiecare incercind sa prinda loc cit mai aproape de cabina soferului, unde dintr-un anumit unghi se puteau citi cu usurinta-n oglinda retrovizoare cartile de septic ale celorlalti. Aerul conditionat in care ni se lafaiau bojocii se regla manual de la climatronicul cu drug din fundul remorcii. Vara, cind usile in speta se balanganeau cu frecventa curbelor de pe drum, nu-ti puteai

vedea, din cauza prafului, vecinul ce-ti bora pe salopeta; iarna, cind teava de esapament era trasa prin interior pentru o climatizare perfecta, nu-ti puteai vedea bocancii pe care borai din cauza gazelor. Altminteri, toate erau „fain“ si „cool“, nu ca astazi, nesigur, instabil, naspa si de cacat.

Augustin Julea

„Trebuie sa se introduca obligatoriu examenul de stiinte sociale ca examen de baza, fara de care nici un student nu poate absolvi facultatea. In societatea noastra socialista nu poate deveni inginer cineva care nu are temeinice cunostinte ideologice comuniste.“
Tezele din iulie, 1971

Vise de glorie si trindaveala

„Noi vrem ca arta si literatura sa fie puse in slujba poporului, sa se scrie si sa se creeze pentru clasa muncitoare, pentru taranime, pentru intelectualitate, pentru toti oamenii muncii. Sintem pentru diversitate de stiluri si forme in creatia literar-artistica. Dar, asa cum am spus si mai inainte, conceptia, ideologia trebuie sa fie una singura – ideologia si conceptia revolutionara a clasei muncitoare. Arta trebuie sa serveasca unui singur scop: educatiei socialiste, comuniste. In acest sens sintem pentru cea mai larga libertate de creatie, pentru cea mai larga exprimare a imaginatiei, dar in spiritul conceptiei noastre despre lume si viata. Cred ca este clar!“

Nicolae Ceausescu, Consfatuire de lucru de la CC al PCR, iulie, 1971

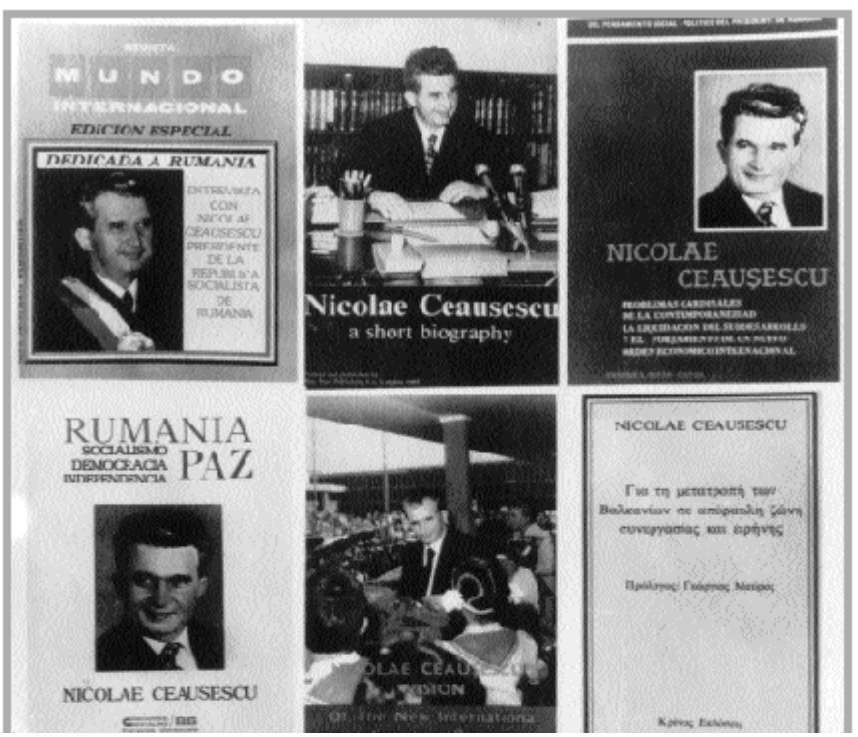

Printre multe alte griji, comunistii au avut-o si pe aia de a nu-i lasa pe artisti prea multa vreme in stare de trezie. Fiindca un artist pilit nu-si doreste decit sa se imbete ca lumea. Si ca sa aiba bani s-o faca temeinic, nu trebuie sa-l supere pe tatucul Partid. Asa se face ca printre multele noroace pe care le-am avut in viata, poate cel mai mare au fost Tezele din iulie 1971. In ‘70 terminasem o carte de povestiri deloc pe linie si, cum la orizont se zareau lumini noi, aveam toate sansele s-o public. Oricine publica pe vremea aceea o carte devenea membru al Fondului Literar, care fond dadea imprumuturi fara dobinda si scadenta scriitorilor.

Asadar nu mai trebuia sa muncesti nimic (nici macar sa scrii), puteai in schimb, ca sa nu mori de plictiseala, sa te imbeti zilnic. Cu cartea la Editura Cartea Romaneasca visam deja la gloria ce va veni si la trindaveala de dupa ea. N-a fost sa fie si, dupa cum spuneam, Tezele din iulie m-au scapat. Si Paleologu, dar despre el va veni vorba mai incolo. Celebrele teze prevedeau o purificare ideologica si, intr-un fel, intoarcerea artistului la aservirea completa in fata partidului. Cartea pe care o scrisesem nu avea nici o sansa sa mai apara si visul unei vieti fara cusur, petrecuta intr-o trancaneala placuta prin circiumi, alaturi de alti colegi care scrisesera si ei o carte sau chiar mai multe, cum spuneam minunatul vis s-a dus dracului. Sa nu credeti cumva insa ca m-am dat batut. Aveam 24 de ani si nici o meserie si n-aveam nici un chef sa-mi servesc patria prin vreun birou puturos, futindu-mi din cind in cind colegele si imbatindu-ma dupa program. Nu, eu vroiam sa ma imbat in timpul programului si dupa program sa scriu. Ce mai tura-vura, imi doream, ca un ciine in calduri cateaua, sa ajung scriitor. Asa ca n-am stat mult pe ginduri si mi-am retras cartea de la editura. Nu eram atit de prost incit sa astept sa mi-o refuze ei si, din cauza referatului negativ care insotea obligatoriu orice refuz, sa-mi inchid singur si pentru multa vreme calea spre meseria la care visam de atita amar de ani. Numai ca nici aia de la editura nu erau tocmai prosti, asa ca dupa ce mi-am retras cartea, o doamna redactor (despre care aveam sa aflu peste ani ca fusese martor al acuzarii atunci cind au fost condamnati la puscarie prietenii lui Labis) a intocmit la repezeala un referat negativ, macar ca sa-si faca planul la numarul de carti citite, daca nu de-a dracului. Nu stiam inca asta si printr-o relatie de familie am obtinut o intrevedere cu Alexandru Paleologu, care era redactor la aceeasi editura. Conu' Alecu, cum ii ziceau intimii, m-a primit pe la sfirsitul lui august la el acasa. M-a intimpinat descult, in pantaloni scurti si tricou. Eu eram imbracat ca dracu', cu niste haine groase, potrivite mai curind pentru un inceput de noiembrie, dar nu aveam altele mai acatarii si, nu-i asa?, vroiam sa fac impresie buna. Am facut o impresie de cacat, dar el a trecut discret peste vestimentatia mea si graseind usor m-a intrebat ce ma aduce la el. I-am intins manuscrisul, dar a dat plictisit din mina, in sensul ca sa-l las cu prostiile astea, ca sintem oameni batrini, ce dracu'. L-am lasat o vreme, in timp ce el mi-a pregatit o cafea frapée ca sa-mi mai uit necazurile. Mi-am aprins o tigara la indemnul lui si am continuat sa transpir sub hainele groase. El a spus: „Stiu despre ce e vorba! S-a discutat despre cartea dumitale la editura si a fost respinsa cu un referat facut de Geta. Poti s-o pui pe foc, dar daca-ti face placere o poti pastra ca amintire. Toti avem amintiri d-astea. Dar nu dispera. Acum se poarta romanele, asa ca daca scrii un roman, eu o sa incerc sa ti-l public." Spera ca n-o sa ma mai vada niciodata in viata lui. Eu insa eram convins c-o sa mai dau ochii cu el. Asa ca m-am dus acasa si, cum n-aveam nici o treaba, m-am apucat sa scriu un roman. A durat cam un an, dar ce nu face omu' cind i-a intrat in cap ca e scriitor? Romanul nu mi-a iesit tocmai rau, dar eu eram convins ca e al dracului de bun. Toata chestia era sa-l conving si pe conu' Alecu de asta si el la rindul lui sa-l convinga pe Marin Preda si gata, eram scriitor publicat. Ca numai scriitor pur si simplu ma cam plictisisem sa fiu, nu mai zic de bietu' taica-meu, care nu intelegea de ce dureaza atit, daca sint plin de talent cum pretindeam eu. Eram, bineinteles, in continuare, somer. Dar un somer care scrie e totusi altceva decit un somer si atit. Eram convins de asta. Zis si facut! Dupa aproape un an ma duceam cu cartea la editura si dupa vreo luna m-am intilnit din nou cu conu' Alecu, care mi-a zis ca e o carte buna, dar ca inca nu e momentul ei. „Sa asteptam pina la anu'!", a zis si m-a expediat un an din lumea in care visam sa ajung inca de la cincisprezece ani. Aveam deja 25 de ani si visam de 10, dar probabil ca era un vis foarte lung, fiindca n-am disperat deloc. Ce mai conta un an cind ai asteptat zece. Asa ca m-am apucat sa scriu alt roman. Cind am implinit 26 de ani eram tot somer si dupa spusele lui conu' Alecu tot nu venisera vremurile pentru cartea mea. N-aveam de unde sa stiu ca in capul lui nu vor veni niciodata. Facuse puscarie politica si aveam sa aflu de-abia in '90 ca mai era si informator al Securitatii unde, vorba lui, ii turna pe aia care avind o pozitie foarte buna in fata Partidului nu puteau pati nimic. Probabil ca s-a gindit ca eu n-am o pozitie buna si ca daca ma toarna ca n-am prea respectat punctul 9 al Tezelor din iulie („Prin mijloace variate de expresie, arta trebuie sa serveasca poporul, patria, societatea socialista") s-ar putea s-o incurc. Sau poate ca era numai un tip lenes, si nici macar n-a deschis manuscrisul meu. Cine mai poate stii, astazi, adevarul? In '73, cum tot nu venise vremea cartii mele, dupa cum mi-a comunicat politicos ca orice boier conu' Alecu, mi-am aruncat visele la closet, am tras apa si m-am angajat un

fel de nimic la un institut de proiectari pentru imbunatatiri funciare, iar peste un an m-am insurat. Am renuntat la scris si m-am apucat de afaceri cu monede ca sa-mi mai uit infringerea. In ‘77, in afara de cutremur, s-a mai intimplat ceva ciudat. Conu’ Alecu s-a pensionat, plictisit probabil sa tot amine manuscrise si sa faca rapoarte despre colegii care fiind bine aranjati cu partidul nu pateau nimic. A fost ultimul an cind mi-a spus ca nu e vremea inca pentru cartea mea. Nimeni nu poate sti cum se coc vremurile, dar imediat dupa pensionarea lui conu’ Alecu, brusc, ele s-au copt. Cel putin asa mi-a spus Mircea Ciobanu dupa ce a citit vreo zece pagini in fata mea. Eram pe holul Editurii Cartea Romaneasca si, dupa ce a citit citeva minute, Ciobanu mi-a spus: „Imi place! Daca merge tot asa, la anu o vezi in librarii. Chestia cu la anu’ m-a cam pus pe ginduri, dar ce mai conta un an, mi-am adus eu aminte, cind ai asteptat cincisprezece? N-a fost sa fie nici la anu’, dar in ‘79, in vara, eram cu cartea in biroul lui Marin Preda, directorul editurii. I-am multumit si i-am dat destul de fisticit un exemplar cu dedicatie. Marin Preda a ris in felul lui inimitabil si a zis: – Nu-mi multumi mie, monser, lui trebuie sa-i multumesti! – si a aratat spre Mircea Ciobanu. Ti-am citit cartea si n-am inteles nimic. Daca nu era Ciobanu ca sa ma convinga… La ora patru eram la Capsa impreuna cu Marin Preda, Mircea Ciobanu si un doctor care visa sa ajunga si el scriitor. Eu si doctorul faceam cinste. Pe urma a facut cinste, cu toate ca nu-i statea in caracter, Marin Preda. Am baut toata noaptea si spre dimineata, galant si beat, Marin Preda m-a dus cu taxiul acasa. Tot ce visasem era in buzunarul meu mic, numai ca nu se mai faceau primiri in Fondul literar, iar in Uniunea Sciitorilor nu erai primit decit cu doua carti. In ‘81 mi-a aparut si a doua, dar pentru a fi primit in Uniune trebuia, mai nou, avizul organelor de Partid si ale Securitatii. Verificarea a durat doi ani. Aveam 36 de ani cind m-au primit, doi copii si un ficat foarte sanatos. Stau astazi si ma gindesc ca daca nu erau Tezele din iulie, conu’ Alecu cu lenea si ezitarile lui, Partidul si Securitatea atit de vigilente, astazi eram de mult un nume pe o cruce la Cimitirul Armenesc. Nu-mi ramine decit sa le multumesc si sa le port vesnic recunostinta.

Stefan Agopian
octombrie 2001

PCR – Pasari, Cunostinte, Relatii

Preambul

Va mai amintiti? Era suficient ca nevinovatele litere „p“, „c“ si „r“ sa se aseze una langa cealalta, exact in aceasta ordine, pentru ca, intalnindu-le separat, sa-ti vina sa le dai afara din alfabet. Dar ele stateau mai mult impreuna, intuind poate pericolul care le pastea daca s-ar fi despartit unele de altele, chiar si pentru scurt timp. PCR! Traducerea libera si imediata a acestui cuvant este aproape o evidenta: Partidul Comunist Roman. Dar PCR insemna, totodata, si Partidul Ceausescu Romania sau Pile Cunostinte Relatii, cu sau fara virgule intre cuvinte. Fie ca erau sau nu membri ai PCR (Partidului Comunist Roman), aproape toti romanii erau membri ai celuilalt PCR, adica ai sistemului Pile Cunostinte Relatii. Altfel nu se putea. Comunismul isi genera propriile parodii, dupa cum fabricile si uzinele, pline cu oameni muncitori, isi inventau propriile hotii, personificate de aceiasi harnici muncitori. Sloganul „Cine-i harnic si munceste are tot ce isi doreste“ se transforma cat ai spune „sase“ in mult mai realistul refren: „Cine-i harnic si munceste ori e prost, ori nu gandeste“. Si cum pe timpul lui Ceausescu mai toata lumea gandea, putini erau aceia care munceau. In schimb, de furat, se fura aproape ca si acum, adica foarte mult.

Factura cu puii de aur

Pe timpul lui Ceausescu, tatal meu era muncitor. Asta nu il impiedica deloc sa fie un om inteligent. Salariul de nici 2.000 de lei pe luna il punea adesea pe ganduri, astfel incat, tot gandindu-se la una si la alta, a ajuns la un moment dat sa castige si 7.000 de lei pe zi, o suma destul de mare pentru acele vremuri. Metoda prin care a ajuns sa castige acesti bani nu putea fi cinstita, pentru ca nici sistemul nu era tocmai cinstit. Insa tatal meu, fiind un om inteligent, a inteles repede cum sta situatia si a actionat. In ce consta aceasta metoda neortodoxa? Nu stiu cum, tatal meu si-a facut o relatie la, pe atunci, foarte prospera Avicola Piatra Neamt. Cu cartuse de Kent, baxuri de cafea, caldari cu miere de albine si putine burdusite cu branza de oaie, tata s-a imprietenit foarte repede cu contabilul-sef de la Avicola, pe care il cadorisea cu toate aceste bunatati. In schimb, domnul contabil ii dadea aprobari peste aprobari pentru a cumpara pui vii, dar si tot ce tine de viata de apoi a pasarilor: pulpe, piept, ficati, rulada de pui, gaini congelate si alte asemenea luxuri gastronomice la vremea respectiva. Dupa ce avea aprobarea de la contabil, tata trebuia sa mearga la una sau mai multe ferme ale Avicola, pentru a-si ridica marfa. Odata ajuns acolo, aranja cu seful de ferma sa nu ia, de exemplu, 200 de pui, cat scrie pe aprobare, ci sa zicem, 250 sau poate chiar 300. In fond, nu era dracul chiar atat de rosu si, cu putina bunavointa si talent la desen, dintr-un „2“ se putea face usor un „3“. Evident, asta il mai costa pe tata inca vreo cateva pachete de tigari si cafea, dar merita sa lupti cu comunismul prin orice mijloace. Odata comisa infractiunea grafologica, se emitea factura pentru 300 de pui, dar odiseea galinaceica isi urma cursul mai departe. Odata ajuns fata in fata cu muncitorii care urmau sa incarce marfa, tata aranja cu ei sa-i aleaga puii cei mai mari si mai frumosi, chiar daca asta il mai costa cateva atentii, in general, pachete de Kent. Si daca era suficient de atent, si tata era intotdeauna suficient de atent, muncitorii ii mai puneau in plus 20-30 de pui, din rezervele lor personale de stat. Astfel ca in loc de 200 de pui mici si mijlocii, tata pleca de la Avicola cu 300 si ceva de pui mari si dolofani. Afacerea era cat se poate de profitabila si sistemul era combatut chiar cu armele sale. Nu regret o clipa ca a venit Revolutia si episodul Avicola s-a incheiat, dar nu regret nici faptul ca pe timpul lui Ceausescu mancam carne de pui pe saturate. Uneori, tata mai are nostalgii dupa vremurile de-altadata. Insa e suficient sa vada Procesul etapei in culori, la o ora la care, inainte, televizorul scotea purici alb-negru, pentru ca regretele sa-l paraseasca subit. Iar in ceea ce priveste relatia sa cu Avicola, aceasta s-a stabilizat: tata are acasa o adevarata ferma de pasari si nu mai are nevoie sa dea nimanui pachete de Kent pentru a da piept (de pui) cu gratarul incins.

Pavel Tudor

Cum se fura in socialism

Nu a existat vreun roman normal la la cap care sa nu fi visat, macar o data-n viata sa, vorba cintecului, sa ciupeasca putin ceva de la statul socialist. Citeva decenii bune, cind intelectualii incercau rezistenta prin cultura, romanii cei numerosi nazuiau la rezistenta prin ciupitura. Pe fundalul acestei asteptari colective au aparut multe legende care intretineau speranta ca se poate sa ciupesti, poti sa fentezi sistemul. De la dictoanele gen „fiecare fura de unde munceste“ si pina la mari intimplari (adevarate, descoperite si decapitate) cu un Stefanescu Bacchus, cel care, prin minuni tehnologice, a prefacut apa in vin, totul vorbea despre nazuinta generala de a participa la Marele Festival National „Fentarea Romaniei“. (Pentru patriotii de ultima ora subliniem faptul ca prin Romania din fraza de mai sus se intelege Republica socialista, o realitate care n-are a face prea

mult cu adevarata Romanie.) Iata citeva crimpeie despre care nu stim daca sint sau nu adevarate. Oricum, legendare fiind, nici nu mai conteaza decit adevarul imaginar.

Porumbel voiajor, cara inc-un tranzistor!

NUMAI STICLE DE BĂUTURĂ SCUMPE, DA' CE-S PĂRINTE TĂI, POPESCULE?
CLASA a IV-a C
AMÎNDOI SÎNT INGINERI. ASTEA-S STICLE DE LA UNCHIU, CARE-I MICOLAR!

Legenda spune ca la Tehnoton, in Iasi, acolo unde se fabricau diverse bunuri electronice, muncitorii ar fi gasit o metoda ingenioasa de a mangli piese din fabrica. Ajutorul venea din partea porumbeilor voiajori. Asa cum acestia erau capabili sa duca mesaje, de ce n-ar fi fost apti si sa care piese foarte mici? Pai, uite ca erau apti, zice legenda. Si, asa, zi de zi, s-a alcatuit un pod aerian de tranzistoare si circuite peste gardurile intreprinderii Tehnoton. Nu stim daca au fost prinsi eventualii faptasi, stim insa ca oriunde se povestea aceasta inventie romaneasca, oamenii se bucurau, in sinea lor, cei mai fricosi, si pe fata, cei mai curajosi, la ideea ca nu tot timpul sistemul este peste om, ci, din cind in cind, mai ajunge si omul peste sistem!

Gainile de Gostát care ouau in privat

Povestea urmatoare elogiaza mai mult inteligenta decit furtisagul. Cica un sofer de camion de la un Gostat care cara gaini prin tara, sa zicem de la Crevedia la Oradea, obisnuia intotdeauna sa plece mai dupa-amiaza, astfel incit raminea peste noapte la Brasov. Oricit au incercat sefii sa-i spuna sa plece a doua zi dimineata ca sa faca tot drumul dintr-o bucata, omul nostru nu se lasa, ba, din cind in cind, le mai inchidea gura sefilor cu cite un Kent, o cafea, un coniac albanez, deh, deliciile vremii. Abia dupa mai multi ani, cind soferul a fost insotit de un delegat cu treaba la Oradea, le-a cazut fisa impricinatilor. Soferul se trezea dimineata in Brasov si aduna ouale facute de gainile din camion. Si, cum in Romania socialista era mereu criza de oua, soferul le vindea unei clientele deja stabile. Si, cica, nici n-au avut ce sa-i faca omului, ca ouale respective nu erau trecute in nici o gestiune! Atita doar ca l-au obligat sa faca tot drumul intr-o singura zi. Degeaba, deja soferul isi facuse banii de-o Dacie si de un apartament pentru copii!

Cu sticle si cu borcane catre averi barosane

De data aceasta „ciupitura“ este de grup. Se zice ca niste studenti cu cap au gasit o formula originala de a face bani. S-au impartit pe echipe de cite doi si au sunat la mii de apartamente la usa spunind ca sint de la un laborator de igiena si ca au nevoie de proba de apa, circa un litru. Nimeni din cei vizitati nu s-a prins ca, de fapt, studentii aveau nevoie de sticlele care contineau apa. Incarcate in carucior,

sticlele de un litru erau golite la canal si, apoi, duse la centrele de colectare a sticlelor si borcanelor unde se obtineau bani frumosi. Si aici romanii admirau ingeniozitatea si faptul ca studentii cu pricina nu au fost reclamati niciodata de cineva pentru ca, totusi, o sticla de un litru nu merita efortul. Da, gindeau romanii, dar, pe partea astalalta, citeva mii de sticle meritau!

Un coleg mai gasesti, dar un Amigo, greu!

Tot romanul si-a cumparat, macar o data, de-a lungul dictaturii, o cutie de ness Amigo. Uitindu-se cu veneratie la ea, posesorii au descoperit repede ca firma braziliana care o producea se numea Cornelius Procopiu. Asadar, e clar ca e un roman care a reusit peste hotare. In mai toate povestirile infierbintate, romanii ajunsi dincolo reuseau, se imbogateau, dadeau lovituri, erau tari. Unul din astia trebuie ca-mi era si don Procopiu. Si legenda (asa pare) s-a si nascut. Era un roman plecat de prin Oltenia (in unele, cu precizie, era dat drept din Turceni), ajuns foarte bogat in Brazilia. Ba, mai mult, apucindu-l dorul de tara, a venit la intilnirea de 20 de ani (sau mai mult, depinde de varianta) si, fiind bun la suflet, a venit si cu un camion de Amigo dindu-le colegilor cite un bax mare! Dupa ce auzeau asta, romanii cadeau pe ginduri si visau ca unul dintre fostii lor colegi sa fi ajuns mare in vreum domeniu din acesta banos, astfel incit la viitoarea intilnire (de generala, de liceu, de ce-o fi) sa se trezeasca si ei, in ziua mult asteptata, cu un camion de blugi, de Kentane, de cafea Wiener sau chiar de margarina, pe care sa-l imparta cu restul clasei! Ioan T. Morar

Monumentul autorului necunoscut

Mircea Spataceanu a mai vindut, de-a lungul timpului, bilete „cistigatoare“ la loto, cu masina. A mizat pe faptul ca, vinzindu-le unor oameni care aveau probleme cu legea 18 (ilicitul), astia n-o sa-l reclame. Aici l-au si prins, ca odata a gresit evaluarea si a incercat sa vinda un bilet d'asta lu' unu' care chiar putea justifica banii de Dacie, si ala l-a infundat. Se mai spune despre el ca era cit pe ce sa vinda cladirea primariei din Galati, care era in renovare atunci, iar primaria functiona, temporar, in alt imobil. Cica facuse si actele pe ea. A facut doar vreun an si ceva de puscarie, pentru ca, spune el, i-ar fi cazut simpatic lui Iulian Vlad. Cica l-a chemat la el, i-a aratat un dosar de AN-uri si i-ar fi spus: „Spatacene, numa' tu puteai face astea“. Se prea poate sa fi semnat ceva cu Secu, de a luat asa de putin. Dupa 1989, cind toata lumea a inceput sa fure, Spataceanu s-a apucat de afaceri cinstite. Are o firma de constructii in Zalau, cu lucrari prin tot Ardealul. L-a calcat Garda de mai multe ori. Nu l-a gasit cu nimic.

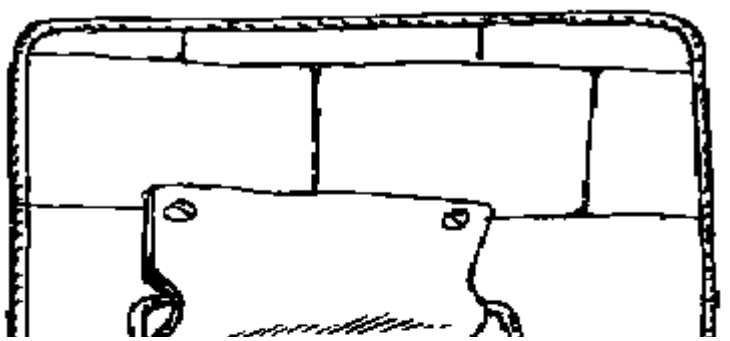

Intr-o frumoasa dimineata de primavara de pe vremuri, cartierul Ferentari, cuib al tuturor sutilor, smenarilor si escrocilor din Bucuresti, primi o vizita mai putin obisnuita, dar deosebit de onoranta: Mircea Spataceanu insusi intra alene intr-una din cele mai infecte bodegi ale Ferentarilor si ceru o vodca. In linii mari, Mircea Spataceanu si-a baut vodca, a

platit-o si si-a varat naiv-neglijent portofelul burdusit cu hartii albastre, de o suta, in buzunarul de la spate al pantalonilor, dupa care s-a indreptat spre statia ITB, urmat indeaproape de un tiganus costeliv. Admiratorul cazurilor cu autor necunoscut s-a urcat intr-un tramvai supraaglomerat si a asteptat cu nedisimulat interes profesional miscarea tiganului. Asta a incercat schema cu lovitul din greseala, in inghesuiala, chiar sub genunchi, chestie care-ti paralizeaza piciorul in mai putin de juma' de minut de nu-ti mai simti nici fundul, asa ca daca esti barbat ramai fara portofel, iar daca esti femeie isi pune orice nesimtit grebla pe tine. Pentru Spataceanu, insa, manevra nu msai reprezenta de mult vreo noutate, da' apreciase ca tanarul e de perspectiva, asa ca au coborat la prima, in ordine, tinandu-l totusi delicat de guler, in ideea ca, soptindu-i la ureche sa coboare, se poate ca omu' sa nu fi prins mesajul exact. Tiganusul avusese si noroc: chiar daca pe Spataceanu nu reusise sa-l faca la buzunar, se pare ca-n ziua aia il prinsese pe insusi Dumnezeu de portofel. „Te duci in fata la Casa Scanteii si, pana diseara la 11, cand ne-ntalnim tot aici, culegi portofele. Iti dau trei sute pentru fiecare buletin cu legitimatie de serviciu. Banii din portofele sint ai tai". Tuciuriul a confirmat investitia de incredere a maestrului: a produs 11 buletine cu legitimatie de serviciu. Printre ele, Spataceanu a gasit si ceea ce cauta: o legitimatie ROMPRES. Exact peste o saptamana, pus la patru ace, Mircea Spataceanu dadea ingaduitor din cap la satraitiul oamenilor de ordine din Sala Palatului, unde aveau loc lucrarile unei conferinte internationale organizate de Consiliul de Stat pentru Cultura si Educatie Socialista. S-a asezat la masa presei si s-a pus temeinic pe mazgalit intr-un carnetel, in timp ce se intreba ce grade au ceilalti trei ziaristi de la ROMPRES de langa el, dar si cu ce grad l-or fi apreciat la randul lor pe el. „La fata mea constipata, astia se caca pe ei ca sint colonel", gandi el. Pana seara, cand strainii plecau, iar tovarasii nostri urma sa ia parte la un chef porcesc, multumiti ca pulele alea putusera sa vada cum se face la noi treaba, Spataceanu s-a mai lasat amagit de vrajeala aia a lui Schopenhauer, ca cica numa' spiritele inferioare se plictisesc. Si s-a tinut scortos, ca impune. Mai pe seara, cand s-au pus tovarasii de la Educatie Socialista pe pileala, s-a mai destins putin, da' asa, retinut. Si, cand presedintele consiliului era deja flenduri, Mircea Spataceanu s-a ridicat, si-a aranjat costumul si s-a apropiat cu mersul sau apasat si egal. „Buna seara. Sint Vlad Vasiliu de la ROMPRES. Tovarase presedinte, imi permiteti s-o invit pe domnisoara la dans?" „Bineinteles, bineinteles. Va rog! Incantat, tovarase ziarist, imi pare bine!", turuia omul, incercand sa para dracului mai treaz. Domnisoara, ca sa fim sinceri, era secretara presedintelui. Este momentul sa va mai spunem ca Mircea Spataceanu era un barbat inalt, bine cladit si prezentabil, genul pe care-l prezinti nevestii numa' daca ai nevoie de un motiv solid de divort. Asa ca dupa niste dansuri, ceva paharele si gargara de rigoare, fata era, practic, leoarca. A condus-o acasa cu un taxi si a refuzat-o politicos cand l-a invitat sus, sa-i faca o cafelatie, pretextand ca a doua zi urma sa plece la Copenhaga. A ramas ca o suna cand se intoarce si a lasat-o acolo asa, balta, iertata fie-ne licentiozitatea. Cam dupa vreo doua saptamani, cand amesteca in tocanita sa nu se prinda si se gandea ca se vede treaba c-a uitat-o, telefonul lui Spataceanu a scos-o din reverie si-a aruncat-o in exaltare: Iaca pozna, n-o uitase! Stia ea ca n-o s-o uite! Gentleman desavarsit, omul nostru a ingropat-o in flori, a scos-o in oras, a dat-o cu barca si i-a impuiat capul cu taceri profunde si semnificative despre munca lui in slujba patriei, pana cand a crezut fata ca-i pusese Dumnezeu mana in cap. Si pentru ca admiratorul cazurilor cu autor necunoscut nu mai putea trai fara ea nici macar cele opt ore de serviciu, se infiinta tot mai des indaratul unui buchet de flori la ea la birou, de sa le pleznească la alea fierea de invidie pe norocu' curvei. Incet-incet, a deprins obiceiurile casei, s-a obisnuit cu oamenii si ei cu el si-a intrat in pielea logodnicului colegei de serviciu, pastrand totusi o cuvenita distanta, adecvata gradului. Primul lucru pe care l-a facut gentlemanul nostru a fost sa sterpeleasca niste coli cu antetul Consiliului National pentru Cultura si Educatie Socialista si una cu semnatura presedintelui, pentru ca in viata ai uneori nevoie, nu-i asa, si de modele. Apoi, intr-o pauza de unspe in care dimineata vietii lui cu ciripit de pasarele era dusa la bufet, dupa senvisuri, iar sefii erau „pe teren", Mircea Spataceanu a pus mana pe telefon si-a sunat la Consiliul Judetean pentru Cultura si Educatie Socialista Constanta. „Buna ziua! Sint tovarasu' Cutare. Avem o sarcina speciala pentru dumneavoastra, tovarasi: trebuie sa organizam peste doua saptamani in orasul Ovidiu un simpozion cu tema Viata si opera lui Ovidiu pe malurile Pontului Euxin. De la centru va veni tovarasul conferentiar Albeanu, de la „Stefan Gheorghiu". Aveti

grija cum il primiti. Maine la unspe fara cinci astept sa-mi dati un telefon sa-mi confirmati ca e totul in regula. Adresa oficiala o s-o primiti prin posta. S-a inteles?“. Tovarasul Albeanu a fost intampinat pe peron cu toate onorurile cuvenite unui conferentiar de la Academia „Stefan Gheorghiu“, invitat la toasu’ prim, ospatat omeneste si lasat apoi sa se odihneasca putin, dupa asa un drum istovitor. Inainte de pranz, alaiul a pornit spre Ovidiu, unde sala Sfatului Popular era deja ticsita de pionieri si cadre didactice. Mircea Spataceanu a citit un referat interminabil despre viata si opera marelui poet pe malurile Pontului Euxin si a ascultat cu stoicism luarile de cuvant ulterioare. Intr-un final, dupa ce au trimis acasa pionierii, tovarasii l-au invitat intr-o „salita“ apropiata, la o gustare, cu icre negre si friptane. Tovarasul Albeanu se aratase multumit de desfasurarea simpozionului, de-aia a si acceptat. „Altfel...“ „Da, da, pai de-aia ne-am straduit si noi, tovarase conferentiar, sa iasa bine, copiii trebuie sa stie cine a fost Ovidiu, sintem o insula de latinitate, serviti, tovarase conferentiar, serviti, la Bucuresti cum mai merg treburile, bine, bine?“, in timp ce conferentiarul clatina din cap, aprobandu-i in gand: „Caca-m-as in latrinitatea voastra de imbecili“. Putin inainte de miezul noptii, cand cultura si educatia socialista aruncau reflexe cacanii din fundul sticlelor goale de Murfatlar, tovarasul Albeanu a deplans soarta orasului Ovidiu, condamnat la indiferenta turistica in lipsa unei statui a poetului omonim. „Pai, chiar asa, tovarasi, ce, Ovidiu a trait la Constanta, sau aici? Aici a trait! Si-atunci? De ce are statuie la Constanta, si nu aici?“ Al dracu’, nu degeaba-i conferentiar la „Stefan Gheorghiu“. Cu multe probleme se confruntasera gospodarii culturii locale pana atunci, da’ a trebuit sa vina cineva tocmai de la Bucuresti ca sa le lumineze mintile. „Pai, ce-am putea face noi, tovarasu’ conferentiar? Credeti c-am putea muta statuia aici? Cum?“ „Io nu stiu, da’ banuiesc ca o modalitate trebuie sa fie. Faceti si dumneavoastra o adresa catre Centru, sa va spuna ei. Da’ cred ca trebuie sa dati o alta statuie la schimb. Gasiti si voi o personalitate care n-are statuie la Constanta si propuneti.“ Ramasesera aia cu gurile strambe, mirandu-se ce destept si eficient e tovarasul asta de la Bucuresti. Si, dupa ce i-au mai dat tovarasului Albeanu sa pileasca ceva, au atacat frontal problema: da’ daca se-apuca ei sa faca adresa chiar acum, ca trimit cu masina dupa stampila, pana mai beau o butelie mica, si-o duce el la Bucuresti? „Pai, de ce, tovarasi? Trimiteti-o prin posta, ca ajunge“, si-a exprimat tovarasul Albeanu increderea netarmurita in serviciile postei socialiste. Pana la urma, au lasat fasoanele la o parte si-au inceput sa-l roage de la obraz: „Stiti si dumneavoastra, nu va ramanem datori, intelegeti. Plus ca stiti si cui s-o dati acolo…“. Tovarasul Albeanu nici n-a vrut s-auda. Inainte de 4 dimineata. A trebuit sa cedeze, ca prea se umileau. Urma sa-i sune el, sa le spuna ce-a rezolvat. Dar sa aiba grija sa nu transpire nimic, ca-si pune cariera in joc. „S-a inteles?“ „Vai de mine, da’ se poate?“ I-a lasat cu lacrimi de recunostinta in ochi si i-a sunat peste doua saptamani, sa le dea vestea cea buna. „Sa stiti ca n-a fost chiar usor“, le-a precizat tovarasul Albeanu. Nu stiau cum sa-i mai multumeasca. „Insa trebuie, intr-adevar, sa platiti o alta statuie.“ „Platim, cum sa nu platim?“ „Restul, detaliile, nu le stiu inca. O sa primiti maine-

Tii, Nicule, vazusi ce misto ie coloana cu gipurile alea de tocma' trecura? Ale cui o fi? Ale lu' Mitrea? Ale lu' Nastase? S-a imbogatitara toti derbedeii! Fi-ti-ar capu' al dracu' de tantalau, ca cind ma rugam io de tine sa-mi iei Lamborghini, tu *nu si nu,* ca cica sa facem ieconomii!
Elena Ceausescu, un fel de Dana Nastase mai inculta, alaturi de Nicolae Ceausescu, un veritabil Adrian Nastase mai auster, dar la fel de prezent in toate jumalele de actualitati

poimaine o adresa de la Consiliu, va spun ei.“ Gratitudinea enoriasilor promitea sa fie pe masura gestului sau generos. Il asteptau negresit pe la ei si Ovidiu insusi, daca ar mai fi trait, ar fi prezidat, miscat, comitetul de primire. Peste doua zile, Consiliul Popular al orasului Ovidiu primea din partea Consiliului National pentru Cultura si Educatie Socialista o adresa prin care se aproba cererea de mutare a statuii lui Ovidiu din Constanta in orasul care purta, de fapt, numele marelui poet, in conditiile in care respectivul Consiliu Popular vira in contul CNCES numarul cutare de la CEC suma de 474.500 lei, necesara executarii unei alte statui, care va fi amplasata in Constanta pe locul in care se afla in momentul de fata statuia lui Ovidiu. De asemenea, adresa preciza faptul ca se interzice in acest scop solicitarea de fonduri de la vreo alta institutie a statului, banii urmand sa fie adunati exclusiv prin subscriptie publica. Inarmat c-o ciocolata si-un pachet de Kent, lui Mircea Spataceanu nu i-a luat mai mult de 10 minute sa convinga o duduita cam uratica, in schimb credula, de la CEC ca este artist plastic si ca asteapta o suma ceva mai mare, drept plata pentru o lucrare. Asa ca i-a lasat numarul lui si a rugat-o sa-i dea de veste cand ii vin banii. Intr-o seara calduta de sfarsit de august, Mircea Spataceanu parasea Bucurestiul, pe care incepuse sa-l gaseasca infect. Lumea se intorcea din concedii.

Julius Constantinescu

Marchiza se intoarce!

– scurta relatare despre obiceiurile pidosnice sub comunism –

I se spune Marchiza. Are aproape 50 de ani, dar ii place sa-i faci complimente privindu-i etatea. Le merita. Se trage dintr-o familie straveche, de heterosexuali clasici, care posedau un conac, niste livezi, o podgorie si se duceau in fiecare duminica la biserica. Acum locuieste in Germania. A fugit la sfirsitul anilor ‘70, de teama maiorului Radu Marin, „spaima „fetitelor“, care activa la IGP, sectia Moravuri. Din cind in cind, vine in Romania si se plimba prin Parcul Operei. Nu face nimic. Doar se plimba. Uneori, se-ntilneste cu un vechi coleg de „parohie“. Ce mai face cutarica? A emigrat. Sau a murit in puscarie. Sau a murit pur si simplu. Iti mai aduci aminte de Grapini? Grapini, actorul de la Evreiesc. Daaa... Saraca de ea...

Aflu ca Grapini era un homosexual notoriu, pe care, prima oara, l-au saltat in W.C.-ul public de la Sala Palatului (denumit, sugestiv, „La Bulanca“). Razie. Patru bucati – un locotenent si trei sergenti. A doua oara, l-au ginit in „Pampas“ (zis si „La Plopi“ – adica spatiul viran de linga Palatul Telefoanelor, pe locul fostului Teatru National). Apoi alte razii. In veceurile de la Lido, de la Piata Romana, din Piata Chirigiu, de pe strada Mieilor (linga Foisorul de Foc), din Piata Obor, poate chiar in toaleta de la Institutul „Mina Minovici“ (intitulata, firesc, „La Morga“). Aici a fost capturat, in urma unui denunt, doctorul in stiinte juridice Ion Rus (zis Rusica), care tinea un seminar cu studentii. Pe Rusica au prins-o de trei ori. Si tot de trei ori au condamnat-o. Art. 200. Inchisoare de la 2 la 14 ani. Nasol. Dupa a treia condamnare pe motiv de Art. 200, ti se dadea pasaportul maro (fara cetatenie) si ti se arata cu degetul inspre Islanda. In Islanda era cel mai usor sa pleci cu pasaportul maro, in sensul ca acolo te primeau sigur. Dupa aia, mai vedeai. Poate te primeau in Germania. Petruta n-a mai apucat. Petruta-Colt de Fonta (care facea victime in Ferentari, cu ajutorul unui dinte de aur, de unde i se si tragea si pseudonimul artistic) a cazut, in 1973, de la etajul IV. Un „accident“. Asupra ei (ma rog, lui) au fost gasite niste hirtii, scrise marunt, de mina. Nume si adrese. Curios, toate „fetitele“ de pe lista fusesera deja arestate. Erau cazuri... spune Marchiza. Razbunari. Pentru ca se turnau intre ele... Daca te prindea „sorta“ (potera de patru bucati – un locotenent si trei sergenti) in veceurile publice, la „pietricica“ din Cismigiu, in „Caru’ cu bere“ sau la „Calul balan“, datoria de cetatean homosexual care nu vrea sa intre la pirnaie era sa dai trei nume si trei adrese. Numai trei. Dar pina in 1976, fusesera arestati aproximativ 1.500 de homosexuali numai in Bucuresti. Plecau in „vacanta“, la Jilava, Rahova, Aiud, Gherla sau la Copsa Mica. „Pedeapsa la locul de munca“. La Canal nu-i duceau. Erau prea efeminati. N-aveau forta fizica. Si erau prea multi barbati laolalta. La Jilava, erau numai cite 12 detinuti in celula. La Aiud – 22. Dupa caz (si puscarie) erau distribuiti cite unul sau doi homosexuali in celula. La Jilava era inca civilizat: intelectuali, detinuti politici, oraseni subnutriti. La Gherla – oameni simpli, in putere. De aceste dube cu „fetite“ din Bucuresti depindea echilibrul hormonal al detinutilor. Niste dezechilibrati... Violuri salbatice! Intelegi? Cite sapte-opt odata... Au fost cazuri! M-a ferit Dumnezeu de-asa ceva, zice Marchiza, mentionind ca e doar asa, o expresie. Ea nu crede in Dumnezeu. La ce bun? De la bun inceput, Dumnezeu n-a tinut cu noi, „fetitele“... Cu atit mai putin in comunism. Domnu’ reporter, stii ca, pe vremea aia, preotii ziceau la slujba sa ni se ierte NOUA pacatele – si stii cum ziceau? cu scirba ziceau! – asta in conditiile in care mergeam cite doua-trei, in spate la Seminarul Teologic, si le faceam cite un numar, la scurt? Si ne plateau din bursa, domnu’ reporter! Da-o dracului... Nu c-am fi fost noi mai ortodoxe... Multe o faceau, in veceuri sau in spatele blocului, pentru doua pachete de Kent sau un pachet de cafea... Sigur ca era riscant. Te lua lumea la ochi. Si puteai s-o patesti urit. Pe Dana Nixon (ca asta visa, saracuta: sa plece-n America, la San Francisco... e paradisul gay acolo...) au prins-o vecinii si-au alergat-o cu pietre, pe strada... In 1978. Pe strada Frumoasei, imagineaza-ti, linga Izvorul Rece... Zicind acestea, Marchiza spuse „Buna ziua“ si ceru un bilet. Un balet, orice balet... Ce aveti in program?... Domnu’ reporter, trebuie sa vad noua generatie de „fetite“ dulci, ca-n Bucuresti... Ti-am spus cit de uriti sint nemtii?

Dragos Vasile

Memoria pamintului romanesc

Exista o memorie a maruntisurilor din timpul Bietului. Maruntisurile ne-au secat viata.

* Eram figuratie la emisiune de televiziune. Mie mi-a legat coditele cu sirma, ca asa trebuia sa iasa in transmisiunea TV, cu parul in sus.
* Mi-a zis un bucatar de la Athénée: „Ba, cite chiftele iti fac dintr-un kil de carne? Cite? Cit vrea muschii mei.“ Baga hirtie igienica. Aia se topea si facea multe chiftele, cu mirodenii, legume…
* Intr-un borcan de iaurt am gasit soricel.
* Mie mi-a spus un coleg de scoala, care muncea descarcator la fabrica de lapte, ca laptaresele se scaldau in lapte.
* Ba, cit nechezol a baut colegul ala al meu… Isi facea cafea de la cafea… zicea ca asa, una dupa alta, face cit una tare.
* Ai mei mi-au dat piftie de tachi-muri de Craciun. Le-am zis: ati innebunit? Nu. Apoi, salam prajit cu morcovi prajiti.
* Mutau in fiecare luna statiile de masina, ca sa enerveze populatia, sa creeze o preocupare.

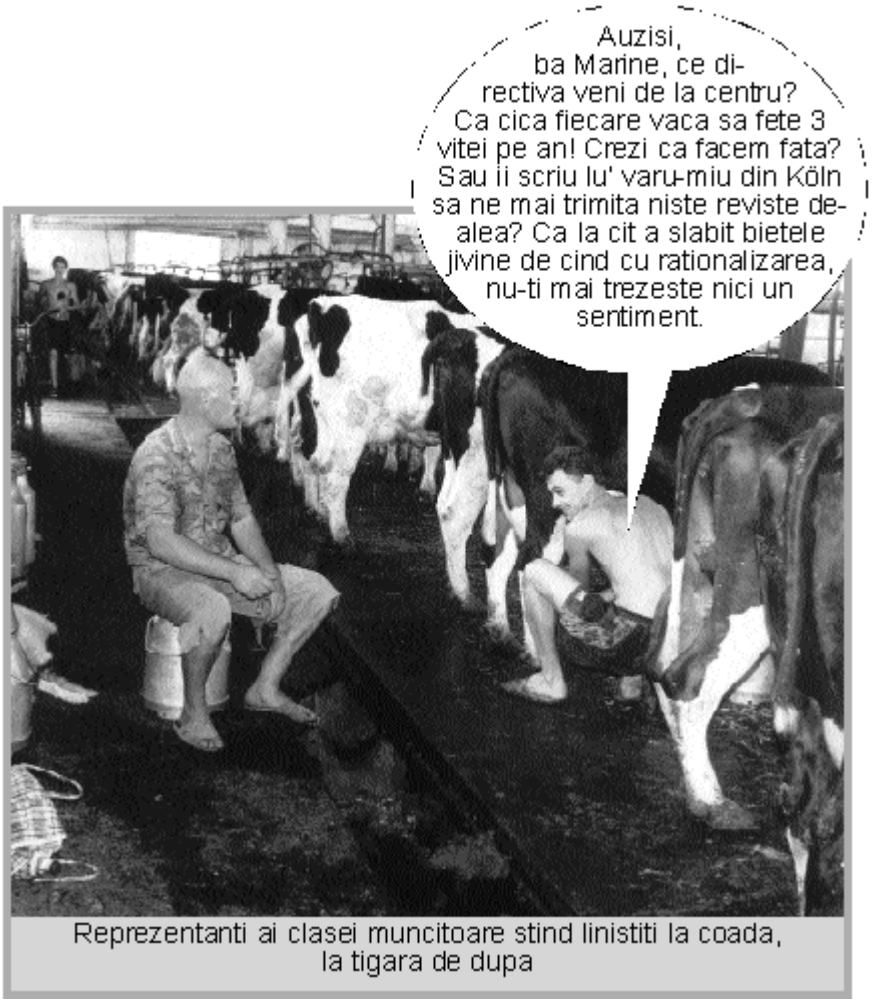
Auzisi, ba Marine, ce directiva veni de la centru? Ca cica fiecare vaca sa fete 3 vitei pe an! Crezi ca facem fata? Sau ii scriu lu' varu-miu din Köln sa ne mai trimita niste reviste de-alea? Ca la cit a slabit bietele jivine de cind cu rationalizarea, nu-ti mai trezeste nici un sentiment.
Reprezentanti ai clasei muncitoare stind linistiti la coada, la tigara de dupa

* Eu ii dadeam buchet lui coana Leana si au venit cu o luna inainte si m-au luat la intrebari si pe ai mei i-au scotocit bine. Mi-au facut si analizele. Si numai ca nu m-au dat cu spirt.
* Nu se gaseau becuri si am lucrat la o chiuveta la un prim-secretar ceva si i-am cerut si cinci becuri la sfirsit.
* Am fost litera, litera P in cuvintul PACE pe stadion la 23 August. A dat o ploaie de faceam treaba mica din 2 in 2 minute. Si lasam P-ul deoparte si ma duceam. Instructorul urla: Baga-te-as in Pacea ma-tii!
* Eram zootehnist. Dadeam carne, luam brinza. Venea instalatorul, dadeam carne. Vroiam benzina, dadeam carne. Faceam un chef, doctorul venea cu tigarile, eu cu carnea, alt doctor cu whisky-ul, asa faceam.
* Cind trecea Ceausescu pe strada era oprita circulatia si eu am trecut, nu fusesem atent, nu dormisem o noapte tot cu porcariile de serviciu, plan, prostii. Ce crezi, m-a luat unu’ si m-a tirit efectiv de rever vreo cinci metri. Dupa aia m-a dus la sectie. Veioza in ochi. Pizda ma-tii. Si acasa. Am fost pus in discutia de partid si unu’ care ma discuta a zis: „Acest om a crescut sub ochii nostri, ca un element negativ. Daca nu-l sanctionam, ne va sanctiona morala noastra.“ Auzi, ii dadusem tigara inainte de sedinta.
* Trebuia sa fiu la o demonstratie pe 23 August si a inceput pe la ora doua o ploaie groaznica, cu spume. Ma gindeam sa nu ma duc. Mi-a fost frica sa nu ma duc. Am racit cobza, dar m-am dus.
* Ma dusesem la tara sa iau caciula de iepure. Si mi-au zis ca nu se poate. Rude bune. Platesc, zic. N-are al mic cu ce sa se acopere. Zice: „Ba, ne numara si-n fund animalele. Declar doar ca le-au mincat lupii“. Si asa a facut. Credeti ca nu l-au luat in sedinta sa-l discute pentru neglijenta!?

* Mergeam pe tren cu saci de piine si ne controlau inopinant. Ba, unde duci piinea? Acasa, lu' mama, moare de foame. Ma-ta nu stie ca are ratie? Partidul si statul asigura ratiile. Nu-ti vine sa crezi, I-am dat un pumn. Au urlat ca omor organele de control. Hai, sictir. Trei simbete ma tot chemau aiurea la serviciu. Seful, ca cica s-a facut vilva.
* Jucam table de ma spargeam la serviciu. Eram portar, ce sa pazesc!? Niste timpiti au dat niste fiare peste gard si au pocnit in cap un politist. A iesit tambalau. Si pe mine m-au bagat la nerespectarea regimului de arme si munitii ca nu-mi curatasem arma.
* In treisprezece ani de inginerie la „Semanatoarea" nu m-am dus decit la salariu si la controale. Am chiulit cit am putut. Nu ma dadeau afara ca n-aveau chef sa-mi faca proces…
* Cazimir Ionescu vindea ciorapi de dama.
* Dimineata, la 3 jumatate, plecam din Dristor ca sa ajung pe jos la 5 in Amzei. Luam loc la coada si stateam pina la 2 dupa-masa cind venea carnea. La 4 intram inauntru, bine, erau cincizeci de oameni la 5 dimineata si 100 la 2. Se duceau, isi faceau serviciu. Unii care tineau rind atunci ii vad betivi prin Amzei azi, iti fac semne sa parchezi. Imi dadea un kil jumatate de carne. Vinerea urmatoare o luam de la capat.
* Mersesem la 5 dimineata la o mezelarie cu taica-meu. Eram enervat pe el, nu ma lasa sa ies cu o gagica. Si, ce crezi, s-a facut 7, s-a deschis, am intrat si taica-meu s-a dus sa faca ordine. Si a venit un tigan si s-a luat la harta cu el. Am sarit in spinarea tiganului si nu-i mai dadeam drumul. Ne-am tavalit prin slina aia de podea.
* La liceu nu ne dadeau drumul cu genti de tot felul. Aveam treninguri si pulovare pe sub uniforma. Dar ne controlau la poarta. Era un frig de inlemneai si ei te innebuneau ca n-ai voie.
* Au venit unii sa-mi darime balconul. Aveam o tuica, am discutat, au uitat.
* Venea un tigan scund si era Securitate clar. Mergea la cartea de imobil si cerea date despre orice. Ala stringea recomandari despre tine daca inaintai, plecai din tara.
* Am avut noroc ca nu m-au darimat. Rasesera tot si la mine isi puneau hainele. Mobila, mincarea erau pline de moloz, dar am rezistat, practic eu nu eram pe plan, eram darimata. Dupa revolutie am luptat sa ma recunoasca. Nu vroiau.
* Mergeam la Cenaclu la Paunescu si se futeau mereu unii prin tufisuri, in Arenele Romane, si atunci stiu ca sareau militienii cu caii peste tufisuri.
* Tineam pe una in gazda si daca nu era ea nu aveam ce minca. Taica-su aducea lunar. Un sac de cartofi, unul ceapa, carne.
* De Craciun stateam la coada la bere. Era imbrinceala si pierdeam sticlele si, cind ajungeam, ca unde e sticla.
* Stiu ca nevasta-mea mi-a cerut odata sa-i aduc chiloti de ziua ei. M-am dus la raion, la „Eva", si mi-au zis ca nu mai au. Ca aduc. Zic: cind? Pai, trecea ziua si atunci femeia a zis ca treceti miine si mi-a adus de la ea de acasa.
* Taica-meu avea ceas rusesc luat de la rusi, la facultate si mi l-a dat si mie sa-l port si rideau copiii de mine, imi ziceau: „Lenin, Lenin, pe tine te belim."
* Au transmis moartea lui Tito la televizor. Am baut de m-am spart cu colegii, ca nu muncea nimeni.
* Dadeau Ciprian Porumbescu, filmul, exact pe 29 decembrie.
* Era bancul ala: ai facut supa? Da. Te roaga mama sa-i dai si ei osul.
* Cind ma duceam la frizer ma dadea cu parfum din ala puturos si taica-meu a zis ca ma tunde el cu cutitul decit sa ma mai duc la aia. Plus, credeam ca-s turnatori.
* Cereau militienii buletinul, daca te prindeau noaptea. Si mi l-au cerut o data si le-am zis ca nu am. Daca nu m-au luat cu ei in patrulare toata noaptea, de ziceam ca o torn si pe mama.
* Pe strada mea unul avea tractir, numai arabi, si l-au bagat la ilicita.
* Imi luam pastile anticonceptionale de la o farmacista, dar greu. Ziceam parola: Raceala.
* Taica-meu era sef si aducea acasa de Craciun: pom, porc si cozonac. Si ziceam: tata, dar cine le aduce? Si tata imi tragea una peste gura.
* Il batea pe un coleg de-al meu… negru il facea de vargi pe spate. Taica-su era suparat ca ma-sa ramasese gravida si nu putea sa-l dea afara.

* Cum am scapat sa fiu gravida? Sarit de pe dulap. Ape fierbinti. Puneam treizeci de carti pe burta. O data l-am pus pe un idiot sa-mi dea suturi in burta, sa cheme Salvarea si sa fuga, ca eram in luna a patra.
* Luau nebunii de pe strada de 23 August si de zilele de nastere ale Lenei si lui Nicu.
* Cite puneam eu pe mine iarna? Sutien, maieu, flausata, doua pulovare, palton. Dragoste faceam primavara.
* Intr-o luna mi-am pierdut buletinul si nu mi-au dat ratia. Dupa aia, cind m-am dus, ratia era data. Imi furasera buletinul si luau ratia.

Eugen Istodor

MIRABILIS
MEDIA

Almanahul
Academia Catavencu
2002

Am fost odata ca niciodata

In Decembrie ’89 l-am dat jos pe actualul primar. Cam asa suna, rezumind o intreaga tranzitie, vorba u personaj din Jurnalul „Academiei Catavencu“ dat, mai an, la TVR. Sistemul politic s-o fi schimbat el la dar poporul a ramas acelasi. Si, se pare, chiar conducatorii au ramas cam aceiasi. Au murit unii ca pro ca sa se scoata fostii!

Ion Dinca: „Personal, nu mi-a parut bine ca a v Revolutia“

Ion Dinca este aceeasi persoana cu Ion Dinca, prim-viceprim-ministru in Cabinetul Constantin Dascale ultimul guvern comunist din Romania. Acum, dl. Dinca este consilier la firma privata Relco SA, al carei este ginerele acestuia, Nicolae Badea (patronul firmei Computerland, presedintele Consiliului de Admin FC Dinamo). Crede in continuare in comunism, dar s-a adaptat foarte bine la capitalism.

In ce imprejurari ati ajuns activist de partid?
In primul rand, eu vreau sa va multumesc pentru interesul pe care il manifestati pentru un „fost“. As vrea in septembrie 1947 lucram la Fabrica Nitramonia Fagaras, eram unul dintre cei mai buni strungari in fier mai bun, dar dintre cei mai buni, si in aceasta calitate am fost solicitat sa ma inscriu in Partidul Comunist Si in septembrie ‘47, m-am inscris in partid, nu obligat de cineva, ci din propria-mi convingere ca voi fac lucru bun.
Dar de la un simplu activist pana la o functie importanta in Comitetul Central si guvern este un dr destul de lung.
E un drum destul de lung pentru ca in 1948, pe 5 mai, am plecat in armata la Scoala de ofiteri de artilerie terminat-o la 30 decembrie 1949, am devenit ofiter in armata, am indeplinit diferite functii de raspundere facut doua facultati: Facultatea de Artilerie si Facultatea de Arme Intrunite pe care am terminat-o in augu Este momentul in care Cehoslovacia a fost invadata. Atunci am fost numit consilier al lui Ceausescu pe p militare. Am devenit, in acelasi timp, si prim-adjunct al sefului Sectiei Militare a Comitetului Central al Tot atunci mi s-a dat sa raspund si de Ministerul de Interne, de Departamentul Securitatii Statului, de Jus Procuratura.

Nu a avut Securitatea cam multe pacate?
A avut pacate multe – nu stiu daca asta merita sa intre in interviu – insa trebuie sa retineti ca, dupa 1945, toate directiile operative ale DSS erau ocupate cu consilieri sovietici care aveau un rol hotarator in Securitatea statului. Marea majoritate a sefilor erau evrei. Eu nu sunt antisemit, respectiv, insa marea majoritate a acestora erau evrei proveniti din Uniunea Sovietica si replantati aici in calitate de consilieri si chiar sefi de directii.

In acest caz, dumneavoastra mai aveati vreun cuvant de spus?
Am avut un cuvant de spus cand am inceput sa scapam de consilierii sovietici, in '68-'70.

Si, din acel moment, Securitatea a inceput sa fie altfel?
Nu, n-a inceput sa fie altfel, pentru ca din momentul acela au existat cu totul alte orientari – vom reveni la asta.

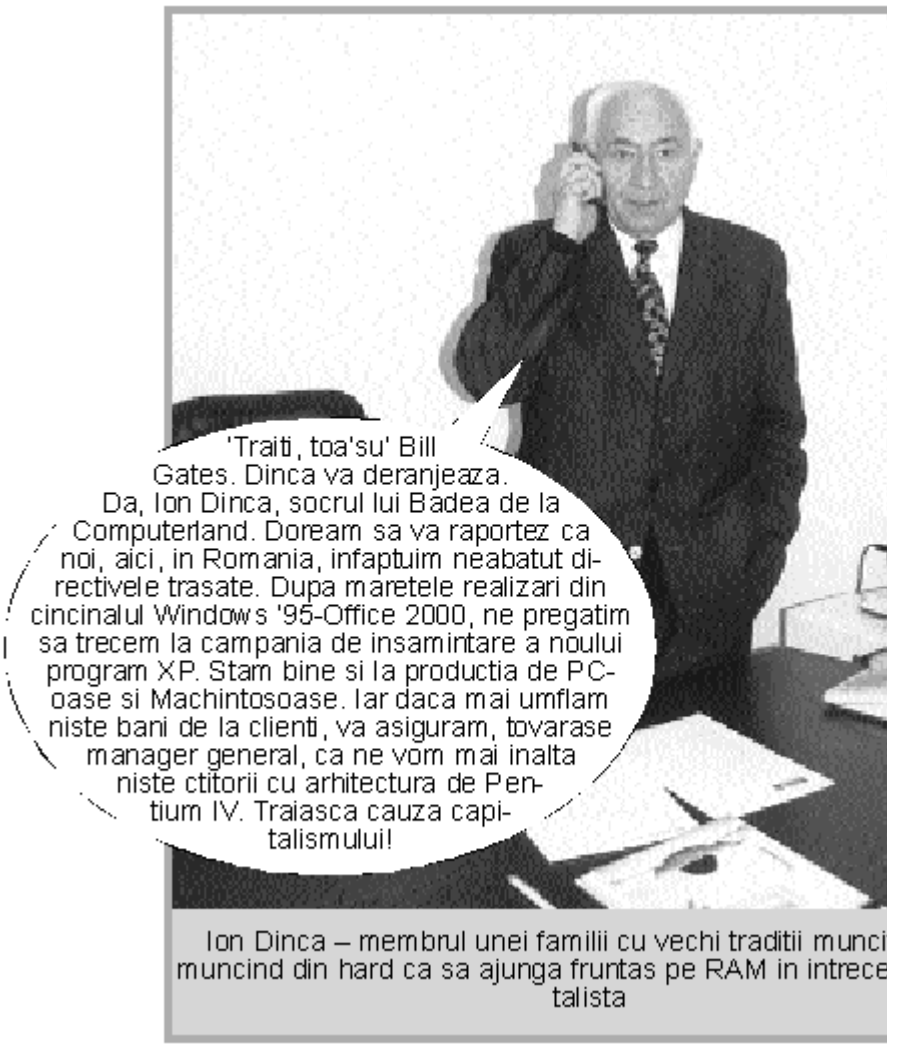
'Traiti, toa'su' Bill Gates. Dinca va deranjeaza. Da, Ion Dinca, socrul lui Badea de la Computerland. Doream sa va raportez ca noi, aici, in Romania, infaptuim neabatut directivele trasate. Dupa maretele realizari din cincinalul Windows '95-Office 2000, ne pregatim sa trecem la campania de insamintare a noului program XP. Stam bine si la productia de PC-oase si Machintosoase. Iar daca mai umflam niste bani de la clienti, va asiguram, tovarase manager general, ca ne vom mai inalta niste ctitorii cu arhitectura de Pentium IV. Traiasca cauza capitalismului!
Ion Dinca – membrul unei familii cu vechi traditii munci
muncind din hard ca sa ajunga fruntas pe RAM in intrece
talista

Ati avut momente cand vi s-a zdruncinat credinta in comunism?
Da, numeroase. Si nu numai eu. In primul rand, in 1964, in aprilie, cind am dezbatut intr-o plenara, timp
la sediul fostei Mari Adunari Nationale, planul lui Valev. Acest Valev propunea sa se constituie un Com
interstatal dunarean in care era o parte din Ucraina, o parte din Moldova sovietica, Moldova noastra, o pa
sudul tarii, inclusiv Capitala, si o parte buna din Bulgaria. Complexul urma sa fie condus de Uniunea So
Planul Valev era o oribilitate pentru Romania.

Acesta a fost unul din momentele acelea cand increderea dumneavoastra in comunism s-a clatinat mai ales increderea in Uniunea Sovietica, sa inteleg.
In orice caz, practicile promovate de sovietici in relatiile cu celelalte state comuniste erau impotriva ce
gandeam ca este bine sa se faca in comunism. N-a trecut multa vreme din '64, si in '68 a avut loc un alt e
care a cutremurat intreaga lume, cand Cehoslovacia a fost invadata. Acest lucru n-a putut sa nu zdruncin
increderea noastra in principiile asa-zisului comunism practicat de Uniunea Sovietica.

Dar dumneavoastra in care comunism credeati?
In acel comunism pe care l-am invatat la scoala. Practicile care l-au aplicat l-au compromis.

Si dumneavoastra credeati ca aceste principii pot fi aplicate practic?
Eu am crezut ca aceasta teorie nu poate sa fie alterata, cum a fost alterata cu intrarea trupelor sovietice in
sau cu planul Valev. Nu realizasem de fapt pericolul pe care il reprezentase momentul 1956, cand se intr
Ungaria. Se uitase asta. De asemenea, momentul in care toate tarile socialiste, la comanda Uniunii Sovie
rupt relatiile cu China. Noi am fost singurii care nu am rupt relatiile cu China.

Si cu toate astea, dumneavoastra ati continuat sa credeti in comunism.
Am continuat, in conditiile in care noi am incaput sa nu mai sustinem Uniunea Sovietica.

Haideti sa revenim la activitatea dumneavoastra. Cum ati ajuns sa intrati in cercul apropiatilor lui

Ceausescu?
Eu nu am intrat in cercul apropiatilor lui Nicolae Ceausescu. Daca nu am fost schimbat niciodata din fun datorita competentelor mele profesionale. **Inerent, erati in relatie si cu Nicolae Ceausescu...**

Mai, tovarase Dinca, apreciez conditiile de munca si viata de la cantina Uzinelor „23 August". Ati lucrat bine pentru cauza clasei muncitoare. Dar oamenii trebuie sa inteleaga ca avem datorii de platit. Deci, de miine, se taie ratia de caviar, desfiintam sampania de la desert si dam numai o lada de pepsi de persoana. Daca asa le dati cind vin eu in control, imi inchipui ce dezmat se incinge cind sinteti de capul vostru. Putina decenta, va rog.
Ion Dinca raportind umflate productii-record pe capul de cetatean furajat

Tr va sp me cu rez pr ca Da nu pri mi nu nu pri mi fos jig rez ag K(Rc ca cir Da Ma fos cal pe av Iar vic mi mi av of

zic asa, de a lucra direct cu Ceausescu.
Cum colaborati cu domnul Ceausescu?
Absolut direct, foarte bine. Insa atunci cand lucram cu el, daca era si Elena prezenta (o sa ajung la treaba cu totul altceva. Ajunsesem ca majoritatea problemelor importante sa le rezolv cu el, cand ea era plecata Comitetului Central.
Care era parerea dumneavoastra strict personala despre cuplul Ceausescu?
Personal, am avut si am in continuare o parere buna despre Nicolae Ceausescu, cu toate lipsurile pe care avut, si va veni un timp cand in istorie va fi inscris cu meritele si lipsurile lui. Nu exista om care sa nu ail bune, si parti rele.
Enumerati cateva parti bune ale lui Nicolae Ceausescu.
Imediat. Insa in ceea ce o priveste pe ea: ea a constituit geniul cel rau al poporului roman si al propriei ei sot. Eu n-am putut pe ea s-o inghit niciodata. Despre el pot sa va spun urmatoarele lucruri: a fost un bun

bun roman, pacat ca nu a avut cultura si pregatirea necesara pentru vointa pe care-a manifestat-o in apara independentei si suveranitatii Romaniei. Nu-si permitea nimeni sa-si sufle mucii in treburile noastre cum astazi vecinii nostri si altii

Ce calitati mai avea Ceausescu?

A fost un foarte bun organizator, a avut dorinta de a scapa de datorie, acum avem o datorie mai mare dec avut-o pe vremea lui. Din punctul asta de vedere, a fost o mare personalitate. Greselile lui nu se datoresc personal lui Ceausescu, se datoresc tuturor celor care-au fost in jurul lui. Eu am spus si in proces: cine cr totul i-a apartinut negativ lui Ceausescu se inseala. Insasi promovarea cultului personalitatii lui Ceausesc putea face fara sprijinul nostru, al tuturor. La fel si cultul Elenei Ceausescu.

Ce rol credeti ca a avut Elena Ceausescu in tot acest rau?

Elena Ceausescu a sarit foarte usor din banca de cinci clase primare, si acelea cu note destul de slabe, dir banca Academiei Republicii Socialiste Romania, fara sa fi facut nici un fel de studii. Titlurile pe care si l le-a obtinut cu ajutorul unor lichele: Honoris Causa, de academician, de profesor, doctor, inginer.

Ati fost in preajma ei, banuiesc, de mai multe ori.

Am fost in preajma ei, dar nu am lucrat in subordinea ei niciodata, pentru ca ea a avut asa: Consiliul Cult Educatiei Socialiste, Uniunea Artistilor Plastici, Uniunea Scriitorilor, ca sa vedeti cine conducea aceste l Era si presedinta Consiliului de Coordonare a Activitatii Stiintifice din Romania, avea subordonate toate de cercetare si ea, saraca, era vai de capul ei.

Dar, oare, nu-i era rusine?

Sa stiti ca la prosti nu le e rusine.

Revenind iarasi la dumneavoastra, cum va petreceati timpul liber?Erati cineva, totusi, aveati o fur importanta.

Cereti parerile celor care au lucrat cu mine, traiesc foarte multi si acum.

Spuneti-mi dumneavoastra. Am incredere in dumneavoastra

. N-am avut timp liber. Noroc ca am avut o familie intelegatoare, pentru ca eu sambata si duminica lucra rar ma bucuram de aceste zile. Iar din ‘68, cand am trecut la Sectia Militara a CC, si pana in ‘89 nu am a macar o zi de concediu, nici medical, nici de odihna.

N-ati petrecut cu sotii Ceausescu, deci.

Nu. Totusi – ca sa nu-l manii pe Dumnezeu – am fost invitat de cateva ori la unele vanatori pe care Ceau facut.

Si v-ati dus?

M-am dus la cateva. La vreo patru sau cinci vanatori.

Si ati impuscat ceva?

Am impuscat, dar nu va spun eu, ca e vanatoreasca.

Si Ceausescu chiar era un bun vanator, sau i se dadea totul de-a gata?

Era un bun vanator, din punctul asta de vedere, excelent. Tragea foarte bine.

Ii placea sa omoare.

In tot cazul, sa stiti ca nu omora mai mult decat omoara cei de astazi.

Cum simtiti aceasta trecere de la un sistem la altul?

Atunci aveam mari satisfactii, mari satisfactii. Astazi, in schimb, fac o munca la care a trebuit sa ma adap

Si ati reusit?

Socotesc ca da.

Cand va priviti cartea de vizita pe care scrie: „Ion Dinca, consilier“, cum va simtiti?Nu aveti o stra inima?

Nu, dimpotriva.

Ce salariu aveati pe timpul lui Ceausescu?

Salariul meu de baza era de 10.000 de lei, 1.000 de lei era indemnizatia de conducere si 1.000 de lei avea indemnizatie de la Marea Adunare Nationala. In total, 12.000 de lei.

Dar dumneavoastra gaseati sa cumparati carne, de exemplu...

Da, in privinta asta nu era nici o problema. Era in Rosetti un magazin al activistilor de unde ne aprovizio

Ati trait bine.

Eu nu sunt ca altii, sa zic ca n-am trait bine sau ca am trait ca cei care stateau la cozi. Si eu am stat la coz
cei care stateau la cozi cred ca mancau mai multa carne, desi nu exista, decat mananca acuma, cand exist
Care a fost sentimentul dumneavoastra in decembrie ‘89?
Personal, nu mi-a parut bine ca a venit Revolutia.
Deci nu v-ati bucurat... Practic, de ce sa va bucurati?!
De ce sa ne bucuram, ca ne-au arestat si ne-au bagat in puscarie? Eu am facut 5 ani si 83 de zile la Jilava
Acum, cand priviti clasa politica actuala, recunoasteti figuri cunoscute dinainte?
Sigur. Inclusiv domnul presedinte Ion Iliescu, care lucra la Ape, mi-a fost cinci ani de zile subordonat di
toate punctele de vedere. Si nu cred ca domnul Iliescu poate sa-mi reproseze ca a plecat vreodata de la m
problemele nerezolvate.
Alti subordonati mai sunt?
Nicolae Vacaroiu, de la CSP...

Discutia cu dl. Dinca a mai continuat o vreme. Mi-a povestit despre cele doua fiice ale sale care sunt pro
Statele Unite si depre cele doua nepotele ale sale care sunt studente tot in America. Pe perioada detentiei
regim de detinut politic: televizor, radio, frigider. La doua saptamani, primea un pachet de-acasa, in rest
la gamela. A resimtit dureros lipsa unui strop de alcool. Un singur lucru am uitat sa-l intreb: daca domnu
pe vremea cand era tovaras, credea in Dumnezeu.

Iulia

’Traiti, toasu’ prim?

CLUJ

’Traiti, toasu’ cititor, permiteti sa raportam: in oraselul Deva, singurul loc din Europa unde traiesc vipere
negru, traieste si joaca table, in cartierul rezidential Oituz – Micul Dallas, pentru invidiosi – un batranel.
Batranelul caruia nu-i scrie nimeni se numeste Ioachim Moga si este ultimul Dumnezeu local al judetulu
cunoscut, in lipsa, si sub numele de Cheche. Originar dintr-un sat de langa Deva, Cheche avea mari dific
gramatica limbii romane, chestie care nu l-a impiedicat, totusi, sa se descurce in viata. In schimb, de fric
descurce si altii in viata la fel de bine ca el, in decembrie ‘89 a scos armata pe strazi si a rezolvat problen
i-a savarsit din viata. A fost arestat in 22 decembrie 1989 si, sechestrat de revolutionari, a inceput sa plan
Inculpat, alaturi de cinci militari, printre care si fostul comandant al Armatei a IV-a „Transilvania“, gen.
Topliceanu, in dosarul Revolutiei din decembrie 1989 de la Cluj, si judecat pentru instigare la omor deos
grav si la tentativa de omor deosebit de grav, Cheche, mult mai curajos de-acum, nici macar n-a clipit ca
declarat ca el a cerut ca Armata sa fie retrasa din oras. Procesul se va finaliza, bineinteles, abia atunci car
Deva va fi disparut si ultima vipera cu corn. Si ce se mai speriase, Doamne, ca prostu’, in Decembrie! In
Moga, prim-secretarul judetului Cluj a fost Stefan Mocuta. Nascut la Curtici, pe unde iese trenu’ din tara
muncitor la baza, Mocuta a fost trimis de partid la „Fane Gheorghiu“, la absolvire fiind numit seful Secti
Propaganda a Comitetului Regional de Partid Banat. Revine la „Fane Gheorghiu“ ca prorector, dupa care
trimis ca prim-secretar la Cluj. Devenit parinte al judetului, Mocuta incepe sa-si intre in rol si, intr-o intre
socialista pe ramura, se poate spune ca a fost cel mai bun prim-secretar al Clujului. Intr-o perioada in car
aprobarile pentru investitii erau aproape imposibil de obtinut, Mocuta nu s-a sfiit sa-l minta pe insusi Nic
Ceausescu. O aripa a Cardiologiei din Cluj a figurat in proiectul trimis la Bucuresti, ca sa nu bata la ochi
bloc de garsoniere. Proiectat in asa fel incat sa poata fi transformat rapid, blocul a fost cedat ulterior Min

Sanatatii. La fel, pasajul de langa gara Cluj a figurat in acte drept „instalatie de canalizare“. Si exemplele continua, da’ deja v-ajunge sa va faceti o idee. S-a pensionat in 1986 si a ramas in Cluj, retras din viata p spune ca a cazut din gratiile lui Ceasca pentru ca nevasta sa era unguroaica, lucru care, prin Ardeal, se m intampla. Fiica-sii, medic, nu i-a priit raiul post-socialist si a intins-o in Germania, in timp ce fii-su a trec nerusinare de partea esploatatorilor si si-a tras firma. Stefan Mocuta a murit acum 4 ani, de ciroza, poate cauza alimentatiei irationale.

SIBIU

Tot de la ciroza i s-a tras si ultimului prim-secretar al judetului Sibiu, Nicu Ceausescu, dovada ca se moa de bine de whisky ca si de romul „Soricelul“. Nu vom insista asupra acestui personaj pentru ca, la drept cu asa parinti orice se putea intampla in viata. In schimb, predecesorul lui Nicu, Vasile Barbulet, e un ad manual ambulant de supravietuire. Prosperul om de afaceri sibian de astazi a luat-o de jos. In 1951 condu Brigada de Tineret de la Fabrica de Arcuri „Elastic“, devenita ulterior Intreprinderea de Piese Auto Sibiu ramaie si cincinalul acesta repetent, partidul l-a trimis la „Fane Gheorghiu“. Om a iesit din el! Prim-secre Sibiu. Apoi, ca sa-i faca loc lui Nicusor, rotit la Maramures. Acesta a fost ghinionul lui in Decembrie, ca maramuresenii-s iuti, l-au plimbat prin Baia Mare cu un tablou de-al lui Ceasca guler, ca pe urs. Asa ca s mai bine, a dat totul la spate si s-a reconvertit la capitalism. Sa ne fie de bine, ca ne da si noua o paine de Ca nu-i de colo sa te nasti neamt, chiar si in Romania, ne-o arata si traseul lui Richard Winter, primul pri secretar al judetului Sibiu, numit chiar in 1968, la crearea noului sistem administrativ. Cu toate ca era fiu macelar, Winter avea un atu care batea dosarul: era sas. Or, Sapca arata fata de sasi o deferenta egala si c contrar cu aversiunea fata de unguri, deferenta cu care incerca sa intre in gratiile nemtilor federali. Acest ca orice neamt, facea lucrurile nemteste, asa ca in anii ‘80 Sapca il promoveaza membru supleant al CPE ca sa scape de el. Fiul macelarului Winter din Sighisoara a murit acasa, in singura cetate medievala din E inca locuita, in urma unui atac de cord. Avea 55 de ani si, daca n-ar fi murit, ar fi trait mai mult.

COVASNA

Ati auzit de un deputat care a renuntat la deputatie si s-a facut presedinte de uniune a gospodarilor agrari da, veti spune, si gaina naste pui vii. Adevar va spunem voua ca Kiraly Karoly, fost membru al CPUN in intrat in Parlament in 1992 pe listele UDMR si si-a bagat picioarele dupa cateva luni, preferand sefia une gospodarilor agrarieni din Covasna. Greu de spus daca o fi cazut in cap. Cert e ca Karoly (care cacofonie cu „k“?), fost prim-secretar la Covasna, se apucase sa-l ia la suturi pe Ceausescu, colegul lui de studii de Moscova, ca-i flamanzeste pe romani si, implicit, pe romanii de natiuni conlocuitoare care erau ungurii. Editura Tehnica postul era ocupat, Ceasca l-a trimis la UJECOOP Mures cu securisti in coada. Asta e pe sucit ca orice ungur.

BISTRITA-NASAUD

Primul prim-secretar al judetului Bistrita-Nasaud a fost Adalbert Crisan, mutat de la Cluj, unde fusese secretar cu organizarea al Comitetului Regional. A facut „Fane Gheorghiu“, a facut o paralizie si, inainte de Revolutie, s-a dus sa-i spuna lui Dumnezeu ca nu exista. Cine a fost prim-secretar de partid si, dupa ‘89, si-a deschis mai multe magazine de aparatura electronica? Cum? Nu stiti? Atunci, cine a fost prim-secretar de partid si fiul sau, sef de promotie al Academiei Militare, a primit

in dar un ceas de aur de la anticomunistul Milica? Iar nu stiti? Dar, daca v-am ruga sa ne spuneti primul
prim-secretar care va trece prin minte? Ei da, despre el era vorba: Mihai Marina, fost secretar cu organiz
Cluj si prim la Covasna, Constanta si Bistrita-Nasaud. A fost Mihai Marina, prim-secretarul preferat al l
Ceausescu. Din 1984 pana in ultimul an de domnie si, in general, de viata al lui Ceausescu, la conducere
judetului s-a aflat bunganditorul Nicolae Bursui. Fiu de carciumar, Bursui parea sortit unei vieti anoste s
siderurgist la Resita. Noroc ca partidul s-a indurat si, pana la urma, i-a dat „sansa si bucuria de a studia i
Sovietica“. Dupa aia, a fost mult mai usor: primar la Resita, prim la Caras-Severin, ministrul Energiei, p
Bistrita si la Mehedinti. Are doua fiice, ambele cu studii superioare. Dupa ‘89 s-a pensionat si a plecat la
Timisoara, unde a trait retras. Acum 4 ani, in urma unui infarct, s-a dus acolo unde merge clasa muncitoa
Paradis. Tot pensionata dupa Revolutie, tot retrasa, doar ca in Zalau si inca in viata este si Letitia Ianos,
prim de la Bistrita. Cocotata pe treptele ierarhiei de partid odata cu politica de promovare a tovaraselor f
functii de raspundere, Letitia a fost presedinta comunistilor cu fusta decenta din Zalau, dupa care a lucra
Organizatorica a CC al PCR. Absolvise „Stefan Gheorghiu“, facultate care, practic, ajungea si unui barb
unei femei.

BIHOR

Prin centrul Oradei poate fi vazut deseori un batranel cu fata umana, chiar de treaba, plimbandu-se alene
mainile pe langa corp. La fel de alene ca odinioara, cand isi plimba nepotii, fara a se sinchisi prea mult c
ar putea recunoaste, dupa pozele din Crisana, pe prim-secretarul de partid. Nascut chiar in Oradea, Victo
este, la baza, tamplar, dar a fost si ambasador la Budapesta. Obisnuia sa taca de fata cu subalternii si sa v
de fata cu sefii. Bravo lui! Un alt batranel al Oradei este Petre Blajovici. Acesta si-a inceput cariera polit
Gheorghiu-Dej (sef al Comitetului Regional de Partid Banat si prim-vicepresedinte al Consiliului de Mi
avand gena de supravietuitor in el, a rezistat si sub Nicolae Ceausescu, care l-a facut prim la Bihor. Dupa
regrupat alaturi de fostii sai tovarasi in PSM. Poporul fiind insa nostalgic dupa Ceausescu, nu dupa Verd
trebuit sa se multumeasca doar cu o modesta functie de consilier judetean.

MURES

Un alt comunist convertit la mai catolicul capitalism este si Viorel Igret, care, momentan, suge sangele p
la Arad, prin cele cateva firme ale sale. Pe Igret l-a prins Revolutia prim la Mures si, fugarit de muncitor
o la Arad unde, cum spuneam, a inceput o viata noua, in cadrul programului de protectie a martorilor din
comunismului, care nu s-a mai tinut. Ioan Ungur, predecesorul sau, face nota discordanta cu majoritatea
primi: a terminat o facultate civila. Politehnica din Cluj. Si cum, ca orice inginer, era un iubitor al artelor
timpul studentiei a fost figurant la Opera Romana. Dupa facultate a fost „dom’ injinier“ la Sibiu, directo
Gospodariei Comunale Sibiu si secretar de partid pe probleme economice la Brasov. A fost chemat de Sa
Bucuresti si, probabil pentru ca avea suspect de multa scoala, intrebat daca s-ar descurca intr-o functie de
raspundere. Maramuresean din Firiza, Ungur a dat-o oabla: „Oi face si io ce-oi putea“. Si, din cate am au
putut. Traieste in Targu Mures si, cica, mai poate si astazi.

SALAJ

Cu Maria Stefan, soarta a fost mult mai generoasa: tovarasii pe stil nou n-au uitat-o. Dupa ‘89, au recupe
cooptat-o printre specialistii Ministerului Agriculturii. Sotul, la fel de norocos: fost corespondent de Zala
Radio Bucuresti in vremurile bune ale „Emisiunii de la 1 la 3“, a devenit corespondent de Prahova al nou
Radio Romania Actualitati, un caine de paza al democratiei greu castigate in Decembrie ‘89. Singurul m
mai neinspirat dintr-o viata atat de inspirata s-a petrecut in ‘89, cand, din functia de prim-secretar la Sala
reprimarea in sange a revolutionarilor. Nerecunoscatori, revolutionarii au huiduit-o. Dovada ca nu toti fo
secretari de partid si nu toti sefii de promotie de Drept sunt batuti in cap (observati, va rog, aluzia fina la
Ciorbea! Multumesc!) sta Ion Traian Stefanescu, actualmente profesor de Dreptul Muncii la ASE Bucur

scurta perioada, dupa ‘89, a fost consilier in NITS. A fost prim-secretar la Salaj si prieten la catarama cu motiv pentru care Al Batran l-a mutat la Craiova, sa-i mai desparta. Cica era un stab dur, corect si foarte Na, c-am incheiat intr-o nota nostalgica!

Julius Const

„Dupa cum este bine cunoscut, in primele secole ale mileniului al doilea s-au asezat pe teritoriul patriei serie de oameni ai muncii de alte nationalitati.“ **Nicolae Ceausescu, 1987**

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

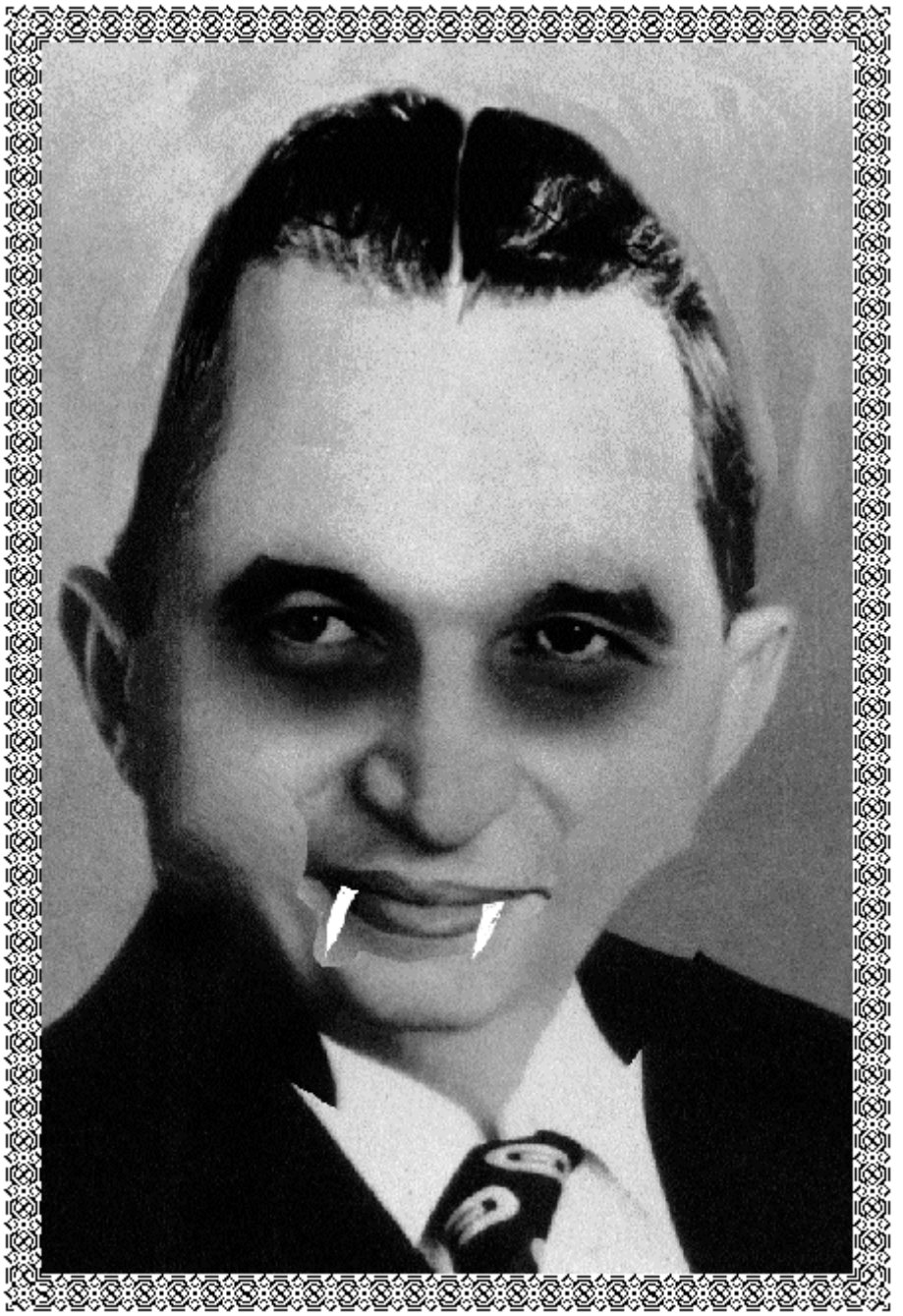

Romanii au ales:

Frontul Fugarilor

„Cu-o fuga tot sintem datori“, ar fi spus Cosbuc daca l-ar mai fi prins pe tovarasul Nicolae Ceausescu, impreuna cu tovarasa Elena Ceausescu, in fruntea partidului unic si a tarisoarei noastre la fel de unice. N-a spus-o Cosbuc, si-au spus-o, in schimb, mii de romani care au ajuns la populara concluzie ca „Fie piinea cit de rea, tot mai buna-i in Australia“. Cind faci un inventar al diasporei noastre si vezi citi romani au ajuns bine, instariti, apreciati, cu cariere stralucitoare si conturi babane, chiar iti vine sa spui ca a avut si Ceausescu un merit, acela ca i-a determinat sa plece!

Fuga lui Smighelschi. Cu avionul.

Romania era, pe vremuri, o tara din care unii oameni incercau sa fuga. Principalul motiv era faptul ca nu puteai pleca pur si simplu din aceasta tara, daca voiai sa pleci. Voi, cei care v-ati nascut azi, intr-o tara libera, condusa de oameni deosebiti ca domnii Iliescu, Constantinescu si Iliescu, nu veti intelege asa de usor ce a insemnat pentru poporul roman un presedinte care se comporta ca un comandant de inchisoare. Practic, te facea sa te gandesti toata ziua cum sa evadezi, chiar daca de multe ori nici nu stiai incotro s-o apuci daca reuseai. Oamenii puneau la cale tot felul de smecherii ca sa-i pacaleasca pe gardienii tarii. Cel mai spectaculos caz a fost cel al elevului Smighelschi.

Fuga elevului Smighelschi

(asa cum si-o aminteste un martor)

Uite, mustata asta mi-a legat miinile. Cred ca m-a si injurat. Asa-i, ba racane? Ai noroc ca a iesit totul natural, ca vedeai tu pe dracu'! Care-i avionul nostru? Ala? Sa-mi trimiteti si mie caseta executiei!
Garda de onoare, constituita in cinstea plecarii definitive in Cuba a tovarasului Nicolae Ceausescu, insotit de tovarasa Elena Ceausescu, prezinta omorul pe o caseta trucata la marea arta

Intr-o zi de sambata, spre sfarsitul lunii august din anul 1987, elevii scolii de aviatie Bobocu, de langa Buzau, executau zbor de instructie. Elevul Smighelschi (parca-l chema si Marian) era in anul 3 – si ultimul – si se antrena pe avionul cu reactie tip L39ZA. In fisa lui de observatie didactica era mentionat faptul ca era brunet, inteligent si bine educat. Cu alte cuvinte, era din Brasov. Se dadea, fata de colegi, un fel de James Bond. Altfel, era un elev foarte bun la invatatura si, pentru ca inspira incredere, primise in grija sala de navigatie. Sala, cu tot cu o harta uriasa cat un perete intreg, care incepea cu Buzaul si se termina cu Grecia si Turcia. Acest detaliu avea sa devina – v-ati dat seama deja, afurisitilor – extrem de important ulterior. Evident ca elevul Smighelschi a folosit cheia salii de navigatie nu numai ca sa faca ordine intr-insa, ci si ca sa se

instruiasca temeinic asupra unui traseu care urma sa isterizeze mai multe comandamente militare decat isi imagina chiar el. Dar hai sa revenim la ziua de sambata. Era ora 13. Mai ramanea doar o ora de zbor. Smighelschi s-a apropiat de mecanicul care avea grija de avioane la sol si i-a spus: „Nene, pune-l plin, ca e ultima zona si vreau sa-l frec“. Aici simt ca e nevoie sa va fac doua precizari: mai intai, „a face o zona“ se refera la o sedinta de antrenament, intr-o „zona“ din apropierea aerodromului. In jurul unui aerodrom sunt definite cateva astfel de „zone“ – teritorii aeriene in care avioanele „isi fac de cap“ fara sa se incurce unele cu altele. Apoi – si, de fapt, mai important pentru povestea noastra, „a face plinul“ insemna o abatere disciplinara importanta. Si asta pentru ca din cauza mai multor fugi cu avionul, paznicii tarii inventasera o precautie diabolica: avioanele erau alimentate doar cu o cantitate de benzina calculata in asa fel incat sa nu ajunga pana la granita. Or, iata-l pe Smighelschi in aer, cu avionul doldora de benzina, repartizat intr-o zona la sudul Buzaului (adica cu 50 de km mai aproape de Turcia) si cu harta Europei de sud-est in creierul de sub casca. S-a inaltat disciplinat, s-a deplasat in „zona“, a anuntat, prin radio, conform regulamentului, pe ofiterul din punctul de comanda ca a ajuns unde trebuia, a asteptat sa primeasca OK-ul si – PAZEA – in secunda urmatoare a plonjat de la 1.800 de metri regulamentari la 20 metri altitudine si a taiat-o spre turci. Tehnic vorbind, cap compas sud. Viteza maxima. Intre timp, la Buzau, in mod regulamentar, locatorul (radarul) scolii a semnalat disparitia avionului pilotat de Smighelschi. Persoanele responsabile de urmarirea evolutiei avionului au incercat sa stabileasca legatura radio direct cu Smighelschi, apoi au incercat cu ajutorul celorlalte avioane din aer. Raspuns nul. Seful echipei de supraveghere era locotenent-colonelul Victor Rotaru. In fata unei asemenea situatii, tovarasul Rotaru ar fi trebuit, conform regulamentului, sa declanseze alerta generala, adica supravegherea pe tot teritoriul tarii, lansand pe indicativul secret „ALERFA“ (cuvant care anticipa manelele, adica proba, fara tagada, lipsa de inspiratie literara a ofiterilor de specialitate). Ei bine, dl. Rotaru, pasionat de un alt gen muzical – romantele – nu a facut ceea ce-i cerea regulamentul. Si asta din simplul motiv ca uitase cuvantul acela bizar. Iar in timp ce seful punctului de comanda privea inteligent in gol, la vreo 45 de minute, Smighelschi trecea deja prin raza de actiune a radarelor dobrogene, de la aeroportul Kogalniceanu. Care nu l-au scapat: ofiterii din fata ecranelor au vazut un punct sau, cum spun spun ei in limbajul de specialitate, o tinta. Dar cum si ei erau romani, au inceput prin a se mira – tinta nu era nici in locul, nici la inaltimea la care ar fi fost normal sa fie un avion. Iar daca ceva nu e ce te astepti sa fie, nu e. Or, „tinta“ Smighelschi nu i-a chinuit prea mult si a disparut de pe ecran. Si-a continuat ruta, cu 650-700 km/ora, la aceeasi inaltime draceasca, peste Bulgaria, un ciob din Grecia si a ajuns cu maxima precizie in apropierea aeroportului din orasul turc Edirne. Mai exact, a ramas complet fara gaz la vreo 20 de kilometri de oras. Cu ultimii stropi de combustibil a urcat la 1.200 de metri, a vazut aeroportul, a inteles ca nu mai ajunge pana la el si a ales o sosea din apropiere pentru o aterizare fortata. Pe care a executat-o exemplar, ca un elev silitor ce era. Dupa care a ramas linistit in carlinga, asteptand fortele NATO.

Reactii internationale la fuga lui Smighelschi

Nu au existat reactii internationale.

Reactii pe plan intern. Cercetarea generalului Opruta

Mai intai, pentru a avea o reactie, era nevoie ca ai nostri sa inteleaga ca s-a intamplat din nou. Adevarul e ca disparitia de pe ecranul radarului putea sa insemne si un accident. Asa ca la ora 5, in dupa-amiaza cu pricina, a aterizat in scoala generalul Opruta, loctiitorul pentru zbor al comandantului aviatiei militare. In ancheta. Opruta era un ofiter cu alura de aviator britanic: inalt, cu o tinuta eleganta, spiritual, adica in total contratimp cu timpurile. S-a cocotat in elicopter si a pornit pe urmele avionului. A aterizat ici-colo, in cautare de urme, pana cand a dat de cativa sateni care nu munceau

nimic la marginea unei tarlale. Intrebati daca au observat ceva special in timp ce fumau, taranii au confirmat ca a trecut un avion „care-a facut vajjjj chiar deasupra noastra si-apoi s-a duuus.“ Asta a fost proba care l-a determinat pe Opruta sa incheie cercetarea. A urcat in elicopter si a anuntat sec: „a taiat-o“. Iar cand a ajuns din nou la scoala le-a recomandat ofiterilor sa deschida radiourile, ca rezultatul anchetei se transmite la radio. Si, intr-adevar, fuga lui Smighelschi a fost anuntata la radio. Radio Europa Libera.

Interventia energica a ministrului Apararii, generalul Milea

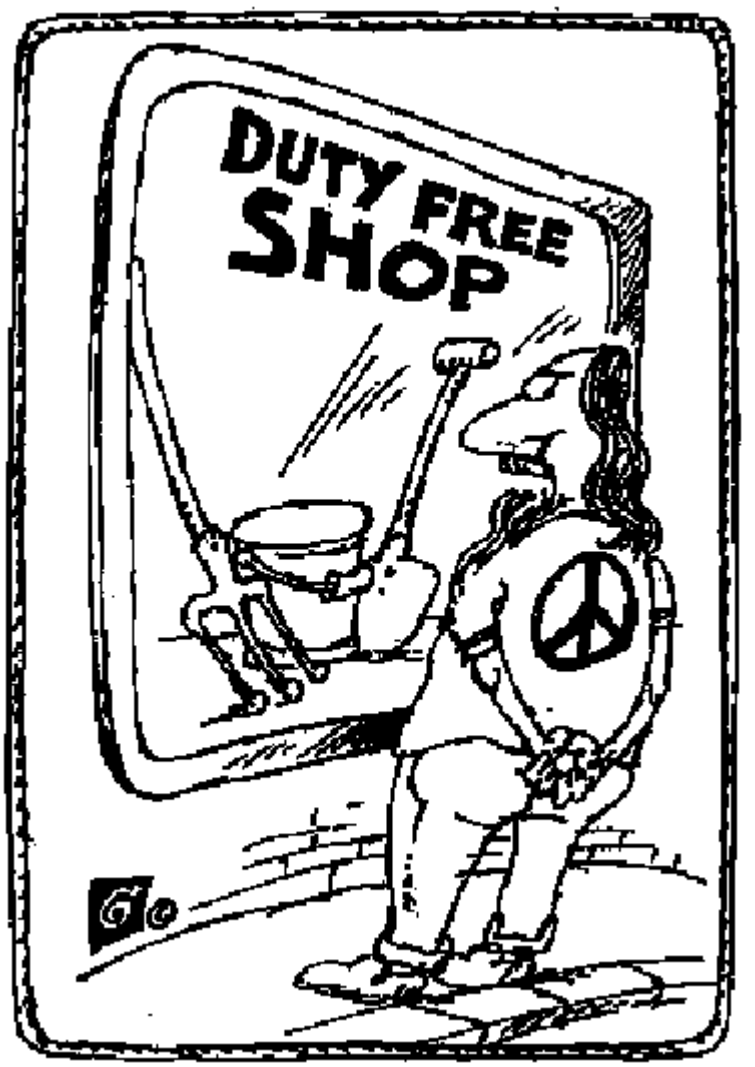

Generalul Milea era, asa cum va amintiti – daca ati citit cu atentie titlul – general si ministru al Apararii. Trebuie sa va amintim aici, voua, cei care n-ati trait emotia zilelor din decembrie 1989, ca in dimineata zilei de 22 decembrie, cand Ceausescu mai era inca in cladirea Comitetului Central, Radio Bucuresti a anuntat ca generalul Milea s-a sinucis. Dupa ce si Nicoae si Elena Ceausescu s-au sinucis si dansii, lucrurile s-au mai linistit si a fost posibil ca generalul Milea sa fie declarat erou al revolutiei. Pentru ca a ales sa se sinucida mai degraba decat sa respecte ordinele de macelar ale lui Ceausescu. Ce-i drept, au existat unii care s-au indoit ca Milea s-ar fi sinucis, datele criminalistice permitand sa se ia in calcul ipoteza unei crime. Vizita ministrului Aprarii in scoala a inceput in ziua imediat urmatoare fugii lui Smighelschi. Era, trebuie sa stiti, o situatie exceptionala, fusese informat chiar tovarasul Nicolae Ceausescu, se impunea, asadar, sa se ia masuri exceptionale. Vizita tovarasului general Milea a avut trei momente principale. Mai intai, primirea festiva. Pe aerodromul pe care a aterizat aeronava ministrului au fost aduse trei mici unitati militare de protocol: soldatii cu drapelul unitatii, fanfara si unitatea care urma sa execute prezentarea onorului. Generalul, un cub mic in uniforma, a coborat si si-a atintit privirea incruntata de buldog asupra soldateilor care tremurau in fata lui. A inceput fanfara. Dupa fanfara, Milea s-a rasucit si a taiat-o spre cladirile scolii, unde a inceput momentul al doilea al vizitei: analiza evenimentului. Sedinta s-a desfasurat in sala de navigatie, adica exact locul in care Smighelschi isi pregatise fuga. Aici, in compania comandantului scolii – Mereu –, a secretarului de partid si a altor cativa ofiteri din conducerea scolii, redutabilul anchetator a solicitat catalogul, ca sa vada notele fugarului. Prima sa reactie a intrat in folclorul scolii: „Ia uite, ba, i-ati dat note bune, sa fuga cu ele la imperialisti!“. „Aha!“ – a exclamat apoi, vizibil satisfacut, pentru ca descoperise un indiciu – „la socialism stiintific i-au scazut notele in ultimul an“ (de la 9 la 8 in anul trei, n. red.). Aici, generalul avea dreptate: motivatia lui Smighelschi pentru sistemul comunist era intr-adevar, in declin. Dupa

inca o privire peste note, Milea a emis un geamat prevestitor de explozie: gasise proba vinovatiei scolii. „Baa, la navigatie are 10, baa! Pai, voi asa de prosti sunteti, ba, sa nu va dati seama ca se pregateste sa fuga, cu 10 la navigatie, baa?“ Dupa care, satisfacut de concluzii, face stanga-mprejur si anunta: „Ia sa vedem, cum stati, ba cu ordinea si disciplina in scoala“. Era activitatea preferata a tuturor ofiterilor care executau controale, pentru ca nu presupunea efort intelectual, iar proba indisciplinei era palpabila. Convoiul a parcurs intreaga scoala, in urletele locomotivei Milea, momentul de apopleptic apogeu inregistrandu-se in fata unui paianjen surprins in propria-i panza, intr-un ungher de pe scari. In inchierea vizitei, generalul Milea s-a ratoit sinistru la comandantul Mereu ca, daca nu ia masuri, il va retrograda, dupa care a parasit scoala racnindu-si refrenul: „Ba boilor, ba, ba tampitilor, ba fratilor!“.

Masuri disciplinare ca urmare a fugii unui elev din Scoala de Aviatie

Primul si principalul vinovat a fost identificat in persoana colonelului Leoveanu, comandant al grupului pentru zbor. Trecand peste faptul ca Leoveanu fusese in concediu medical exact in timpul evenimentului, prin natura functiei sale, ofiterul avea dreptul sa nici nu stie de existenta lui Smighelschi. Singura lui problema era ca, in sedinte, avea curajul sa se exprime critic la adresa comandantului Mereu. A mai fost pedepsit, pe linia propriei sale institutii, un ofiter de contrainformatii care nu informase la timp ce intentii avea Smighelschi si, pe deasupra, avea si mustata. Dupa inca o saptamana de meditatie, comandantul scolii a mai descoperit doi vinovati, amandoi fiind absenti din scoala in ziua evenimentului – unul in SRL (ia sa vedem daca isi mai aminteste cineva ce insemna atunci aceasta abreviere), iar celalalt in misiune. Dar cum retrogradarile creeaza locuri vacante, a urmat si o promovare. Iar numele celui care a fost promovat a mai fost pomenit in aceasta povestire: locotenent-colonelul Rotaru. Corect, este exact personajul care, observand disparitia lui Smighelschi de pe ecranul radarului, n-a fost in stare sa declanseze alerta generala, pentru ca uitase indicativul pe care ar fi trebuit sa il transmita. Lt.-col. Rotaru era, asa cum v-ati dat seama, incompetent, insa el compensa prin alte aptitudini pe care se construiau, de fapt, marile succese sociale si economice ale Romaniei socialiste: era un oportunist gretos si canta minunat romante.

Mircea Toma

Transfuga-fuguta
sau Tinerii din Romania cel mai mult iubeau fisia!

Imediat dupa visul colectiv „Cum sa ciupim“ se situa un altul, la fel de frumos, „Cum sa parasim Romania“. Nu vorbim aici de cei in drept sa o faca prin reintregirea familiei sau de cei (cele) care se scoteau cu o casatorie „straineza“. Vorbim de marea masa de doritori, lipsiti de sprijin din afara, inarmati doar cu ideea ca ar putea avea o viata mai buna daca ar fi in stare sa riste o fortare a frontierei. Cele mai multe modalitati nu s-au aflat. Odata ajunsi in lumea libera, romanii nu se grabeau sa dea in vileag cum au reusit sa plece. Ar fi pus in pericol eventualii complici si, in plus, ar fi inchis definitiv acea cale. Acum, poate, daca ar fi rugati sa povesteasca, unii ar fi dispusi sa evoce pinda la granita, complicitatea granicerului platit, pontul luat de la calauze etc. Foarte multi romani

nu au reusit sa plece, unii au fost prinsi si inchisi, altii impuscati in timpul tentativei. Noi vom evoca doar citeva episoade mai hazlii.

Ia-ti, mireasa, ziua buna, daca totul merge struna !

Povestile cu frontiera sint plasate, in marea majoritate, in vestul tarii, ceea ce e perfect explicabil: putini isi doreau sa emigreze in Est. Cica intr-un sat din Banat, asezat pe frontiera, la un moment dat s-a aratat chiar linga fisie un alai de nuntasi, cu preot cu tot, cu mireasa, cu nasi, chestie care a mai adormit din vigilenta granicerilor, ademeniti cu un git, doua de bautura. Si, asa, chiuind, nuntasii au trecut, firesc, fara sa stirneasca banuieli, dincolo de fisie. Si, acolo, lepadindu-si costumatiile de nuntasi, miri sau preot, cum sirbii au avut perioade in care nu dadeau transfugii inapoi, oamenii au luat-o care incotro. In directia Vest!

Pe aici se trece!

De data aceasta faptele sint reale, adica au fost identificati autorii lor, s-a facut chiar un mic film cu acest subiect la o televiziune nemteasca. In comuna Horea, din judetul Arad, exista un avion utilitar, de imprastiat ingrasaminte. Un plan bine pus la punct a facut ca vreo douasprezece persoane (citiva copii), printre care si un pilot, sa ajunga la acel avion, sa-i faca plinul (avioanele de acest tip stationau cu rezervorul gol) si sa porneasca spre granita. Ca sa nu fie depistat de radare, aparatul a zburat deasupra Muresului, la o inaltime foarte mica. Autoritatile militare romane au fost prinse pe picior gresit, Cum nu era vorba de un avion militar, nu era vorba nici de deturnare si, neavind nici conventie de extradare cu Germania, cei ajunsi acolo au putut incepe o viata noua. La o mica distanta de ceea ce legenda a numit „Aeroportul international Horea“ se afla Monumentul de la Paulis pe care scrie cu litere de bronz „Pe aici nu se trece!“. O mina disidenta si sugubeata a scris, cu creta, dedesubt: „Incercati pe la Horea!“.

Ioan T. Morar

Recviem pentru fugarul meu

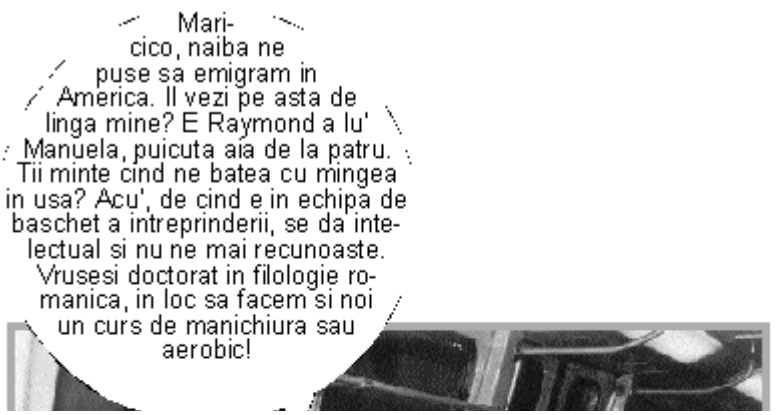
Mari-
cico, naiba ne
puse sa emigram in
America. Il vezi pe asta de
linga mine? E Raymond a lu'
Manuela, puicuta aia de la patru.
Tii minte cind ne batea cu mingea
in usa? Acu', de cind e in echipa de
baschet a intreprinderii, se da inte-
lectual si nu ne mai recunoaste.
Vrusesi doctorat in filologie ro-
manica, in loc sa facem si noi
un curs de manichiura sau
aerobic!

Imi staruie in minte si acum, peste atatia ani, figura unui om care pentru mine a ramas un veritabil simbol al libertatii: Fitigau Vasile, zis Fitz, din clanul Patrucenilor din Iapa, hot si contrabandist, cazut la datorie in ’94, pe frontiera cu Ucraina, impuscat mortal in frunte de raketi. Cu Fitz am copilarit in aceeasi biserica – am cantat in aceeasi orchestra, amandoi la vioara – am behait in acelasi cor, am recitat aceleasi

versete de aur la „Scolile de duminica“, iar tatii nostri erau prieteni si mai buni, si predicau cu randul, fie la „Ora de rugaciune“, fie la „Serviciul divin“. Tatal lui Fitz, Fitigau Vasile senior, era impiegat de miscare in comuna ucraineana Valea Viseului, si mai era si diaconul Bisericii baptiste din Sighet. Eu il detestam pe fata, pentru ca era un nenorocit de lacramos sinistru, care se smiorcaia duminica de duminica in batista lui urduroasa de doi lei, in carouri maro si verzi, care se da de regula la morti. Taica-meu era grefier-sef la Judecatoria din Sighet, capelmaistru si organist, si era fiul lui Ivanciuc Vasile, care infiintase Biserica baptista din Sighet, dupa ce s-a intors din Mongolia Sovietica, in 1925, unde a fost convertit la protestantism de colegii lui din Imperiul chezaro-craiesc, unguri, slovaci si moravi, luati prizonieri ca din oala de armata Tarului, in Galitia. Eu si cu Fitz stiam toata Biblia pe de rost, ca Sid, din „Aventurile lui Tom Sawyer“, care fusese tot baptist ca si noi, dar chestia asta nu ne incalzea cu nimic, ba dimpotriva, la scoala colegii faceau misto de noi, ne evitau la joaca si ne intorceau spatele, zicandu-ne „pocaiti imputiti“. Atunci noi am vrut sa ne razbunam si ne-am promis unul altuia ca o sa facem in asa fel incat o sa moara de invidie toti colegii nostri. Fitz visa sa se faca bandit si a ajuns un bandit foarte respectat. La 16 ani si-a confectionat un pistol adevarat, dintr-un schelet de Parabellum, pe care il gasise in podul casei unui evreu paralizat. Cocosul, butoiasul si toate celelalte chichite ale mecanismului de tragere si le-a confectionat singur, la strung, in timpul orelor de practica de atelier. Gloantele le-a mesterit din bile de plumb, iar incarcatura, din pulbere clasica de pusca, adica sulf, azotat de potasiu si carbune de lemn de tei. Intr-o zi de vara de sambata, pe la sase dupa-amiaza, si-a imbracat costumul bleumarin de duminica, a insfacat pistolul in mana dreapta, pe care si l-a acoperit cu un ziar, ca in filmele italiene cu mafioti, s-a dus in parcul „Gradina Morii“, de langa raul Iza, a scos pistolul si a executat, sec si nemilos, trupul unui stejar tricentenar, in vazul lumii. Stejarul n-a protestat in nici un fel, dar Militia l-a arestat in urmatoarea jumatate de ora, iar Tribunalul din Cluj l-a condamnat la cinci ani de puscarie, din care a executat aproape doi, la Restrictiva de minori de la Jilava. Eu visam sa ma fac scriitor si sa scriu despre faptele eroice ale lui Fitz. Dupa ce prietenul meu a iesit din puscarie, singurul vis care i-a mai ramas a fost acela de a zbura cu deltaplanul, in Strainezia. Mai intai, insa, s-a specializat in bombe artizanale si m-a invatat si pe mine o serie de trucuri foarte simple de pirotehnie. Faceam bombe cu clorat de potasiu si zahar, cu carbura de calciu si permanganat de potasiu, cu amoniac si acid sulfuric, iar mai tarziu, bombe cu trotil. Trotilul l-am cumparat de la un parlit de paznic, de la depozitul de explozibili al Apararii antiaeriene, pe o sticla de vin, si figura in scripte ca trotil expirat. Cu el am facut o incarcatura nu mai mare de o nuca si am aruncat in aer un fag de pe dealul Solovan, iar doua saptamani mai apoi, Fitz mi-a spus ca a mai facut o bomba, cu care a pedepsit definitiv stejarul din cauza caruia fusese arestat si in care trasese un foc de Parabellum. Mai apoi si-a cumparat un deltaplan, de la un cetatean ceh, cu o suma incredibil de mare, si care, din ceea ce imi spusese Fitz, ajungea la o jumatate de pret de Dacie. Sora lui Fitz, Anutuca, ma iubea ca proasta, dar pe mine ma durea in cur de sentimentele ei, fir-as al naibii de ingrat, ca ma mai jucam inca cu puta in nisip, iar cand nu ma jucam, fugeam repede cu Fitz in parc si mai puneam cate o bomba sub un copac. Anutuca avea niste ochi imensi, codati si albastri, asa cum n-am mai vazut niciodata de atunci, la nici o fata de pe

pamant. Noi ne inrudeam cu clanul lor, al Patrucenilor, si eram veri de-ai patrulea. Eu proveneam din clanul Onenilor, din Slatina, si din clanurile Romanenilor si Sucenilor. Randuiala clanurilor o tin babele, care urmaresc inrudirile pana la a sasea spita de neam. In Maramures mai exista inca puternice reminiscente matriarhale, si majoritatea clanurilor sunt intemeiate in jurul unei matci. Eu reprezint expresia unei puternice linii matrifocale. Clanul meu, al Onenilor, e intemeiat de Onoaie, nevasta capitanului Oana, care a fundat Onestii de pe Trotus, cand maramuresenii au trecut in Moldova, urmarind un zimbru, pe care voiau sa-l manance, ca le-o fi fost tare foame. Clanul Romanenilor e intemeiat de Romanoaie, din Harnicestii Marei, care s-a maritat in Sapanta si l-a nascut pe Patru Roman, stra-strabunicul meu, care este ultimul haiduc atestat in Maramures, si pe care l-a prins potera austriaca, dupa ce a pradat stana lui Stern, si tribunalul i-a dat zece ani de ocna. Figura mea de geambas cecen am mostenit-o de la Patru Roman. Romanoaie a fost morarita si este ingropata in „Cimitirul Vesel“ din Sapanta. Clanul Sucenilor e intemeiat de Suceoaie, din Suciul Lapusului, si din el provine Gheorghe Suciu, fratele bunicii din partea mamei, si ultimul contrabandist legendar din Sighet, despre care a scris Alexandru Ivasiuc in romanul „Apa“, si cu care seman suspect de mult la sprancene, la obiceiuri si la naravuri. Fitz si-a inceput antrenamentele pe dealul Solovan si a invatat sa zboare singur cu deltaplanul. Niste trogloditi de ciobani l-au turnat la Securitate si capitanul Suru i-a arestat aparatul si i-a zis asa: „Futu-ti Icarul ma-tii de nenorocit! Voiai sa zbori ca randunica, in tarile calde, nu? Ia da toporu-ncoace, sa-ti tai aripile randunicii, de Icar nenorocit.“ Si harst, cu toporul peste aripi, de a ramas deltaplanul ciung. Boul de Suru nu i-a confiscat insa si aparatul, crezand ca fara aripi e ca si mort. A doua zi, Fitz o lua de la capat, iar peste o luna, era cu el in Cazanele Dunarii, incercand fara succes sa treaca in Iugoslavia, si cazand de fiecare data in apele fluviului. Dupa Revolutie s-a facut contrabandist si a ajuns unul foarte temut. Ultima data l-am vazut in 1992, pe podul de peste Tisa, din Campulung, unde se trecea in Ucraina. Eu plecam in Galitia, sa fac un reportaj pentru Tinerama si sa vad indeosebi orasul Sambor, unde a fost luat prizonier bunicul meu. El se intorcea din Hust, cu un bagaj enorm in spate, burdusit de aparate electronice de doi lei. Mai apoi, am auzit ca s-a specializat in negotul cu tigari si ca lucra direct cu raketii, pe frontiera fluviatila, evitand controlul vamal. La o tranzactie facuta in prundul Tisei, cam in dreptul casei mele natale, raketii, care n-au mai fost identificati niciodata, au preferat sa-i dea in loc de bani un glont in frunte. Singurul obiect care mi-a ramas in urma lui este un aparat de fotografiat miniaturizat, folosit de spionii KGB. In ’94, dupa ce s-a produs drama, fratele meu Teofil mi l-a inmanat fara nici un cuvant, dupa care a fugit in Germania, si de acolo in Anglia.

Cornel IVANCIUC

MIRABILIS
MEDIA

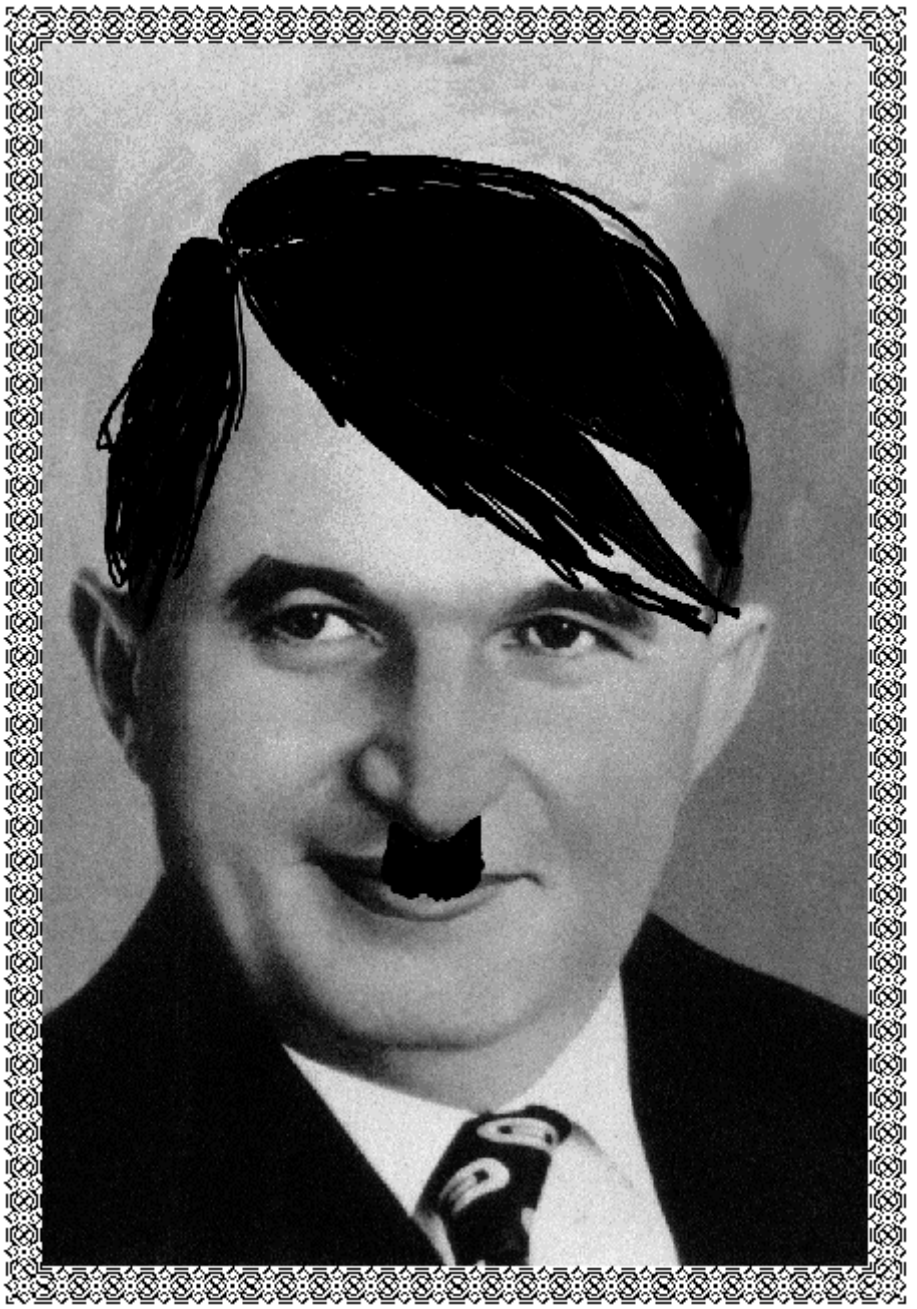

Invitati de onoare muncii

E greu pentru o mina de oameni sa evoce o Epoca intreaga, chiar daca sint din redactia „Academiei Ca

Asa ca am cerut niste miini de ajutor. Care miini s-au pus pe scris. Si ar fi scris cine stie ce. Norocul nos aceste miini apartin unor invitati de seama care ne ajuta sa ne mai inveselim, cu evocari dintr-o perioad amintire! Sa ridem intristindu-ne!

Vladimir Tismaneanu

Amintiri din copilarie: Liceul 24 si destinul nomenclaturii

Miting al oamenilor muncii din BNS si Cartel Alfa, pe vremea cind liderii sindicali aveau Dacie si protestau in Piata Revolutiei impotriva saraciei, cerind curajos reducerea cu 5% a cheltuielilor militare

Primii ani de scoala, intre 1958 si 1963, i-am facut la Licet Se numise cindva Liceul „Ion Eliade Radulescu“, apoi, dup devenise Scoala medie mixta nr. 28 cu limba de predare ru scurt, scoala rusa. In anul cind am intrat eu la scoala, fara p explicatii, scoala a devenit una normala, limba rusa incetin obligatorie. In 1958, sa nu uitam, trupele sovietice parasea ca urmare a unor manevre politice urzite de grupul lui Ghe Dej, dar si ca expresie a dorintei lui Nikita Hrusciov de a c Occidentul ca socialismul poate supravietui si fara prezent trupelor de ocupatie (descrise de propaganda oficiala drept eliberatoare). Prima mea invatatoare vorbea romana cu un accent rusesc. Se numea Olga Alexandrovna Dominte si fu sapte ani in urma invatatoarea sorei mele Rodica. La clasa era de-acum o invatatoare din noua generatie, fara legatura perioada scolii ruse. In toamna lui 1958, scoala primea nur Petru Groza“, in amintirea celui care fusese premierul tarii inceput ai sovietizarii (Groza murise cu citeva luni mai dev fiind inmormintat, spre stupoarea generala, cu un cortegiu cu slujba ortodoxa de rigoare). Sa amintesc printre colegii clasa pe Vasile (Vasea) Borila, fiul lui Petre Borila, fost ac cominternist, comisar politic in Brigazile Internationale dir apoi, dupa o perioada de emigratie politica in URSS, reven cu Divizia „Tudor Vladimirescu“. In 1958, Petre Borila era vicepresedinte al Consiliului de Ministri si unul din cei noua membri ai supremului areopag al partidului misteriosul Birou Politic. Sa-l amintesc pe Ghita Goldberger, fiul lui Nicolae Goldberger, membru al cor din Romania in anii ilegalitatii, apoi sef de sectie la CC, rector al scolii superioare de partid „A.A. Jdano dupa 1956, director adjunct al Institutului de Istorie al partidului. In 1965, Ceausescu il va readuce pe Gc rindurile membrilor CC. In clasa „intiia B“ (eu eram in „intiia A“), mi-i amintesc pe Nicu (alintat Nicusc Ceausescu si pe Lena Rautu (fiica mai mica a lui Leonte Rautu, directorul Directiei Propaganda si Cultu membru supleant al Biroului Politic). Directorul scolii era un professor Wallenstein, inlocuit in 1959 de p de geografie Burcescu. Imi amintesc, tot din clasa mea, de vechea prietena Florica Jebeleanu, fata autoru poemului Surisul Hirosimei si a pictoritei Florica Cordescu, precum si de Soni Suder, Vlad Brucan (fiul profet din Damaroaia, pe vremea aceea ambasador la ONU), Svetlana Schiopu (mama ei, Ursula, era pro psihologia copiluilui la Universitatea din Bucuresti, in epoca numita „C.I. Parhon“, iar tatal ei era Bucur ministru adjunct al Agriculturii, ulterior ministru al Industriei Alimentare si ambasador in Canada). In ce

priveste, anul 1958 era unul de profunda trauma in familia noastra: in septembrie incepea ancheta impotr
meu. Acuzat ca a tainuit „discutii neprincipiale“, veteranul comunist Leonte Tismaneanu a fost supus un
nesfirsite interogatorii la Comisia Contolului de Partid. Dupa un an si ceva, era exclus din partid, pierzin
pozitiile anterioare (redactor-sef al Editurii Politice, profesor de socialism stiintific la Universitatea din E
reprezentant al PMR la Praga, in colegiul revistei „Probleme ale pacii si socialismului“). Sar peste citiva
interesanti, cu amintiri inca bine pastrate in memorie. Promit sa revin asupra acestor momente atunci cin
timpul sa-mi scriu memoriile (ma indoiesc ca acest lucru se va intimpla foarte curind). In primavara lui 1
parintii mei au fost convocati de directorul Burcescu. Acelasi lucru s-a intimplat cu parintii atitor colegi
locuiau in zona nomenclaturii (chiar daca in afara a ceea ce s-a numit „perimetrul zero“, avind in centru
fost Jdanov, devenit, dupa 1962, Primaverii). Li s-a comunicat ca in toamna se va infiinta un nou liceu, p
Gradina Bordei, in imediata vecinatate a Televiziunii (cladirile vechii televiziuni erau situate pe strada M
Fara a fi imperativa, mutarea unora dintre noi de la „Petru Groza“ la noul liceu 24 era sugerata ca o optiu
binevenita. Cum locuiam in epoca pe strada Grigore Mora si cum nu putini amici alesesera sa mearga la
am acceptat aceasta idee fara prea mari ezitari ori nostalgii. Cu Florica ramineam prieten oricum, locuinc
aceeasi strada. Interesant este ca, de pe strada mea, eram unul din putinii care s-au transferat la „24“. Intr
au continuat sa mearga la „Petru Groza“ as aminti-o pe Ioana Pintilie, fiica adoptiva a Anei Toma si a ge
de Securitate Gheorghe Pintilie, zis Pantiusa (noi locuiam intr-un apartament la numarul 22, ei, intr-o vil
numarul 24). Citeva cuvinte despre prima zi la noul liceu (cladirea centrala era terminata, insa nu exista
laborator de stiinte naturale, nici sala de sport, nici sala de festivitati). Liceul fusese creat, am inteles dup
zile, pentru a aduce laolalta odraslele inaltei nomenclaturi, inainte de toate pe cei trei copii ai Licai Gheo
o zona cit mai apropiata de resedintele familiale. Cu alte cuvinte, copiii „inaltelor familii“ nu mai trebuia
parcurga distantele (altminteri ridicol de mici) dintre casa si scoala, strabatind teritorii mai putin „igieniz
Inainte de fundarea Liceului 24, copiii Gheorghiu (care se numisera Popescu, dupa numele tatalui lor rea
Marcel Popescu) mergeau (pe jos sau cu masina, intodeauna insa insotiti de un securist) pina la Liceul „
din Piata Dorobanti. La fel Nicu Ceausescu, in directia cealalta, spre Piata Filantropia, in a carei apropie
liceul „Petru Groza“. In prima zi de scoala, asadar, ne-am adunat in curtea noului liceu. Lipite pe o usa d
gaseau listele claselor (de la intiia la a saptea). Tin minte ca lista clasei a sasea A, din care faceam parte,
urmatoarele nume: Gheorghiu Gheorghe, Ceausescu Nicolae, Rautu Elena, Onescu Dorina (tatal ei era se
la CC, iar dupa 1965, a fost succesorul lui Alexandru Draghici ca ministru de Interne), Doicaru Vladimir
sefului DIE), Brucan Vlad, Tismaneanu Vladimir. Eram impreuna cu Nicu Ceausescu care, tin bine mint
spus rizind: „Ne-au pus in ordinea functiilor“. I-am raspuns imediat: „Poate pe voi“. Intrucit tatal meu er
continuare un ostracizat, iar mama nu a avut vreodata pozitii in nomenclatura, fiind profund dedicata me
medic, nu am inteles si nu inteleg nici acum cum de am nimerit atit de „sus“ pe lista. In clasa, deasupra t
afla portretul lui Gheorghiu-Dej. Asemanarea intre bunic si nepot era tulburatoare. Intre colegi, in afara
copii de nomenclaturisti, prieteni vechi: Andrei Manoliu, Radu Stern, Gyuri Fertig. Si, nu mai putin imp
multi copii veniti din „cealalta parte“ a strazii Radu Beller, dinspre Floreasca. Liceul 24, azi „Jean Monn
istorie complicata care merita scrisa cit mai curind. In multe privinte, ea coincide cu metamorfozele nom
in ultimii ani ai domniei lui Dej si in perioada comunismului dinastic, in care Nicu parea sortit sa-i urme
sau ca lider al unei tari tot mai triste si mai disperate. Pe 2 septembrie 2001, ar fi implinit 50 de ani. Nim
ce avea sa urmeze nu se prefigura in acel insorit moment cind, nonsalanti si bascaliosi, incepeam un nou
vietii noastre.

Dan C. MIHAILESCU

Zgura din suflet, melcii pe ziduri, Moscova la 1,
alergatul sub dus

Nu m-as fi avintat sa scriu cele de mai jos (la urma urm
Doamne iarta-ma, sa scrii despre comunism la „Catav
daca nu m-as fi intilnit zilele trecute cu Irina Nicolau l
Taranului Roman. Asta pentru ca, in ce priveste comu
sint inca in etapa Soljenitin. Nu am ajuns inca la Ilf si
Inca mai e mult de sapat, in maniera revistei Memoria
Memorialului de la Sighet si a Cartii Negre, cu toate c
recunosc – o saptamina cu grupul „Voua“ ne arata nou
„Homo sovieticus“, altoit pe trunchiul nostru tricefal (
Pacala si Tindala) face de ris hohotul de plins, in fata r
a istoriei. Bun. Saru'mina Irina, zic. Aveam nevoie de
de plastic, sa pun niscai exemplare din frumosul „dosa
sentimental“ dedicat lui Horia Bernea. Un „PPC“, zic.
cei tineri, PPC va sa zica „poate pica ceva“, punga de
greu truvabila in ceausism, si invariabil destramabila l
greutate de peste 500 gr. De unde si traditionala injura
polimerii mamei, ca trimitere la industria chimica a El
Ceausescu.) Ei bine, sigla cu pricina a declansat fastuc
mecanismul amintirii. Mai stii cum veneam pe Calea V
zece suluri de hirtie igienica, luate la coada din Amzei
pe curea? Dar sadismul crunt al pungii netransparente,
plezneau de necaz vecinii ca nu vedeau ce-am cucerit
Dar fericirea fiica-mii ca si-a lasat rind la brinza (avea
Bre, da' tu ai prins inghetata Popular, pe bat, la 0,50 le
Oauuu! Da' mai tii minte cremvurstii de la manifestati
Mai muncitoresc, aia la 3 lei perechea, plus un leu sucul si-o bulina de carton, de pus in piept, la 0,25 lei,
pentru pace? Maaama, da' halvaua cu ciocolata, mincata cu piine alba la 2,20, da' savarina la 1,60, Euge
0,65, mascota la 4,25, bomboanele colorate de la Nestor, spiralele de 0,50, Murtfatlarul cu corabioara, la
pelinul ca vin de masa (i.e. surcele) la 7,50… Da' tu ai prins prajitura pe nume Zambila? Lasa Zambila, t
minte Moscova, cu crema aia nebunie, la 1,50, de luam invariabil cite patru? (Doua bancnote de trei lei.)
divin al primei tigari fumate in WC-ul scolii prin '65-'66, stiu sigur ca era „Amiral“, pachete cu cite 12,
o intermediara cu cartofi!!! Asa mi-am adus aminte ca, prin '88-'89, am asistat siderat la o discutie absol
asemanatoare intre doi dejisti, comunisti de prima ora. Ca o friptura era 3 lei si ciorba un leu. Ca Festival
international al tineretului, cind s-au umplut Bucurestii de negrisori din flori. Ca totul era amorlic si tuca
sediile PCR. Asa cum generatia Congresului IX se inmuia cind evoca prima sticla de Pepsi la 2 lei, Kent
la Katanga, primele fis-fis-uri din pachet, primele sedinte de nudism de la 2 Mai si din Golful Francezulu
Costinestii lui Nicu Ceausescu, daca nu cumva si „Steaua fara nume“ in prezentarea poetului Dan Desliu
lichefiaza de placere fostul vinjos de la Bumbesti-Livezeni, fostul abonat academic la C.O.S, fosta functi
infasurata in rochia stalinista de crep, plimbata pe tocuri de pluta prin parcul Stalin din raionul I.V. Stalin
rog, talentul dintotdeauna – infailibil si induiosator – al memoriei autodefensive de a transforma raul in s
esecul in impacare, mizeria in nostalgie! Adevarul e ca ne gindim extrem de rar la ce a lasat organic, inst
noi comunismul. Sigur, Nicolski, duba neagra, rude decedate la Periprava, ochelarii de tabla, Leonte Rau
care se tace in chip bizar!), Jdanov, manejul din beciurile Rahovei, Vitner, Fortul 13 de la Jilava s.a.m.d.
dincolo de orori, mai este si otrava benigna a absurdului, a hazliului negru, comportamentul bizar, hilar,
motivatii dintre cele mai dureroase. La zecile de ticuri, de automatisme generate de comunism (de ceausi
cazul generatiei mele) ne gindim, cum zic, extrem de rar. Uite, bunaoara, dumneavoastra alergati sub dus
am dat seama nu demult ca nu am fost invatat sa stau cu orele in cada, scufundat in spumant bine mirosit
Virna Lisi. Eu instru in baie in fuga, ca la armata, fuga sapunul pe mine, pac samponul, pac prosopul si g
urmatorul! Asta vine de pe la Desant '83 incoace, dinainte si dupa perestroika, atunci cind, dupa 20 de or

rece, se auzea urletul victorios, izbavitor, al doamnei Andrei (responsabila cu cartea de imobil) potopind de fericire: „a venit apa caldaaaaa!!“. In cele 30-60 de minute, ne executam cu totii la comanda. Or, eu, p capitanul care paraseste ultimul nava, frecventam ultimul… cada, dupa, nu-i asa, sotia si fiica. Acum, la mi-este imposibil sa-mi schimb viteza de-mbaiere! Sau frunzele. Alergia la frunzele care cad toamna. As din 1979, cind am fost scosi citeva duminici la „munca patriotica“, adica la maturat frunze la Sosea. Cev sisific, de vreme ce dupa fiecare balans eficient cu tirnul, indaratul tau cadeau alte frunze. I-am spus, filo tovarasului Gheorghe de la Sectorul PCR din Amzei. Observatia l-a lasat rece: „Nu mai inaintati cot la c unul dupa altul, fiecare sa mature in urma celuilalt“.

De atunci, eu nu pot sa-mi fosnesc, toamna, talpile prin frunzisul melancolizant al patriei, fara sa tresar de-o sfinta revolta. Sau broastele. Cum dau sa ma amuz si eu de-o buhaiala oracaitoare pe malul baltii, cum imi vine-n minte lista cu indicatii adusa de nevasta-mea prin ‘80 de la Inspectoratul scolar cum ca scolile din Glina, Bobesti si Catelu trebuie sa scoata copiii la prins broaste pentru export, dar – atentie! – a nu se prinde tipul „Rana ridibunda“, ci tipul „Rana rununculaceea“. Nici dracu’ nu putea sa le deosebeasca, vorba e ca eu, de atunci, numai „Rana rid visez pe mal de ape. Sau melcii. Zecile de galeti cu melci, prinsi de aceiasi elevi din Glina, adusi la scoal depozitati in cancelarie, pentru ca a doua zi sa nu mai vina nici un camion sa-i ia, astfel incit, noaptea, tip mii de melci s-au urcat lipiciosi pe peretii cancelariei, inclusiv, presupun, pe tabloul Tovarasului… Ce in Márquez! Sau maculatura. De atunci nu sufar ziarele vechi, de cind biata fiica-mea era terorizata ca trebu minimum 20 de kg. Pina si zgomotul sticlelor goale ma face sa tresar: n-am fost eu responsabil cu munca in anul I la Filologie (1972), cind – dupa culesul de rosii – ni s-au cerut cite 10-20 „ambalaje din sticla“ recompensa ca-i citisem pe Neculce si Miron Costin? E multa zgura-n noi. Si multe reflexe smintite. Din cele mari si tari (distrugerea taranimii, a elitelor s.a.m.d.) astea mici iti altereaza, uneori mai abitir, fiinta balerinul Angelin Preljocaj ne-a spus ca noi, romanii, nu vom avea, ani buni de acum inainte, dansatori s fiindca puii gelatinosi ai ceausismului „v-au slabit gleznele, oasele si articulatiile“, am ramas cu gura cas chestiile de acest gen nu ne gindim niciodata, la reumatismele, anevrismele, ulcerele, avitaminozele, spas decalcifierile, ori la dentitia national-paradita, ca sa nu mai reiau lista cu TBC-uri, locu-ntii la SIDA pe E mortalitatea infantila etc.,etc. Biologia omoara ideologia. Eh, noi sa fim sanatosi!

Radu Cosasu

Balzac, la Bucuresti, in ‘966

In dimineata aceea de vara – batindu-mi tare in usa mag
mele aflate intr-un pod la inaltimea Foisorului de Foc, c
deschizind un ochi de sub „À la recherche...“ care-mi c
obraz pe la trei de dimineata, aflindu-ma cu ea la prima
dezvirginare, el strigindu-ma de afara, de pe coridor:
„Gestapoul!“, eu recunoscind imediat, chiar buimac de
Swann, in bancul asta nesarat, alarma care i se ascunde
in suflet – Gabita se gasea, intr-adevar, intr-una din ace
mizericordioase in care alerga trap spre mine, cerindu-r
ajutor pe care habar n-aveam de ce mi-l cerea tocmai m
ca somer ideologic, intr-o galeata mult mai adinca deci
Gabita avea si ceas si portofel – cum zicea poetul Beniu
ales un salariu la un studio de filme documentare unde
sa iasa din toate sabloanele, inventind fel de fel de scen
copii care invata alfabetul, cu analfabeti care studiaza h
muncii pe santiere, cu pisici ratacite prin Bucuresti sau
„Suchi“, D.I. Suchianu, jucind la 70 de ani tenis, dindu
toboganul bazinului Lido, patinind si mincind „mici“ la
expres peste drum de un parc in care o pisica se cataras
sinopsisului – intr-un artar si batrinul umanist, care ne i
raii sint prostii, urca dupa ea... Cu puterea lui de persua
Gabita ii convingea pe sefii productiei de pelicule ca si
lui aiurite – in caz de esec – puteau intra „la letopisetul
dar ca invers aveau sansa sa apara ca experimente in ca
bunavointa (?), cu subtilitate (?), se puteau gasi un elog
muncii, fie creatiei si, chiar in subiectele cu pisicile si „
idee profunda de umanitate socialista. Semnele mele de intrebare in textul de azi sint urmele de pe chipu
care-l ascultau parca mai ieri, Gabita murind de multa vreme, surprinzator, dintr-un soc cardiac, filmind
de carbune, dupa ce scapase fara soc, doar cu un lesin, in ‘45, cind i se confirmase ca parintii lui fusesera
Auschwitz. Dar in dimineata aceea, cind e absolut sigur ca nici eu si nici el nu ne gindeam la parintii nos
murim, regizorul descindea intempestiv in camaruta mea pentru a-mi cere una din acele aiureli care num
dintre cunostintele mele, precizez – ii puteau trece prin cap, fara explicatii, motivatii sau excavatii. Intr-c
atit de scurta ca sa nu fi avut timp sa-mi trag camasa apoi pantalonii pe mine si sa ma spal pe dinti, pe git
subsuori, el imi comanda sa-l urmez nu foarte departe – „doar pina aici, in moarte“..., vorba aceluiasi poe
intr-un bloc de linga „Izvorul Rece“, la statuia lui Pache, unde locuia un profesor necesar unor meditatii
matematica pentru Cristina, fiica adoptiva. Oricit de treaz devenisem in citeva minute – Gabita interzicin
ma si barbieresc, profesorul fiind un tip „sans façon“ – nu am putut sa nu-l intreb de ce ma vrea linga el i
asemenea misune fara mare relief, cu atit mai mult daca matematicianul era dintr-acei „sans façon“. A, d
fost Fajon, celebrul si ferocele profesor de matematica, la care luasem odata un 10... Gabita nu avea chef
calambururile mele. Problema era simpla: in noaptea precedenta, fusese nevoit sa sara pe fereastra din ca
femei al carei sot aparuse cind nimeni nu se astepta. El, cu simturile-i ascutite de celibatar, avusese noroc
din intoarcerea cheii in broasca (universitatii) Yale ca patrunde cineva in vestibul, dar casa fiind extrem c
spatioasa, gasise atit hainele, cit si resursele ca sa sara din dormitor intr-o gradina si sa-si traga sufletul p
sa-si faca o cafea dupa o baie buna... Bine, si...? Nu existau intre noi acele relatii care nenorocesc alte pri
exces de morala, de curiozitate, de civilitate, de intrebari inteligente – ce ti-a trebuit?, cine te-a pus?, de c

linistesti? si alte perpendiculare formind unghiuri prea drepte. Dar intrebarea mea tot nu avea drept sa pia sa ma trezeasca pe mine pentru ca sa mergem la un om ca toti oamenii? Poate ca si eu aveam nevoie de u bun dupa o noapte ceva mai fericita decit a lui... Mi-am suprimat-o fiindca, din cite il cunosteam, mi-ar f prin acelasi: „nu esti tu omul...“, cu care fixa distantele de destin dintre noi. Totusi, acesta era Gabita – el si-mi dadu una din explicatiile lui, dupa care nu mai aveai decit sa tragi usa dupa tine: nu se putea duce p chestiune de viata sau de moarte a Cristinei (chiar asa?), neinsotit de un prieten, mai ales dupa noaptea d am prefacut ca-l inteleg perfect. In tacerea cu care am inchis usa mea cu o cheie din acelea imprimate de toate sapunurile – mi-a definitivat ideea lui dostoievskiana, caci numai de la acela iti puteau veni asemen intre fenomene (Sa nu fi incercat vreodata sa ai obiectii la Dostoievski, in fata lui Gabita... De altfel, inte avea aici o replica mortala: „cum adica sa ai obiectii la Dostoievski? Obiectii ai la...“ si urma un nume di „muritorii contemporani cu noi“): – In caz de refuz, as lesina... Trebuie sa fie cineva linga mine... De-a lu scurtului drum Foisor-„Izvorul Rece“, el gasi calea ca sa-mi explice ca profesorul e de doi ani iesit din p dupa 14 ani de detentie, din ‘50 pina in ‘64, ca e un tip formidabil, desi era comunist (n-am inteles de ce „desi“...), ca fusese reabilitat cu toate onorurile, pensie buna si un apartament la bloc vechi, ca profesoru accepta sa dea oricui lectii... ii spusese la telefon ca, inainte de a o cunoaste pe eventuala eleva, vroia sa- tatal... ii spusese transant ca nu intra in orice casa! Il intrebase ce filme facuse, el ii replicase modest ca „documentare“, nu crease impresia proasta la care se astepta, luasera acest „rendez-vous de afaceri“, inin expresie straina pentru stilul lui cotidian!) ii spunea insa ca tot ce i se intimplase aseara era un semn pros daca profesorul va refuza meditarea Cristinei... „Atunci voi lesina si tu ma vei tine“... i-am completat in g interminabila. In lift, imi lua mina dreapta si mi-o puse pe pieptul lui, sa aud, desigur, cit ii batea inima d Batea tare, intr-adevar...

– Ai fost slab la matematica? – l-am intrebat, incapabil sa-mi tin in friu humorul.

– Foarte.

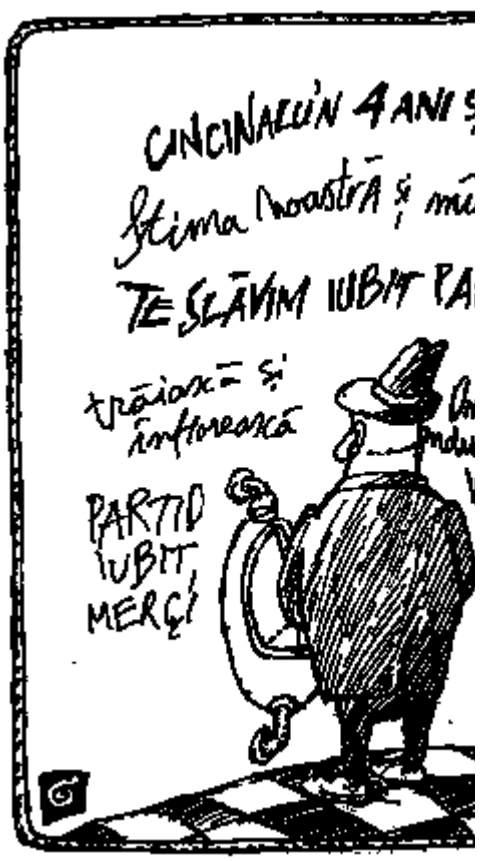

– Nu e ereditar in cazul copiilor adoptivi... Eram pus pe sotii – el pastra o seriozitate pe care nu aveam chef sa i-o respect, oricit stiam ca tot ce tinea de Cristina lui ii insufla o gravitate inexpugnabila, de parca devenea Rigoletto in aria aceea „Asasinii! Asasinii!“ in care Goanga era inimitabil. Ne deschise o fiinta mica – mult mai tirziu aveam sa aflu ca profesorul fusese si unul din cei mai buni prieteni ai celui ce scrisese, inainte de razboi, „Elegii pentru fiinte mici“ – avind, in primul rind, un aspect, o energie si o lucire de veverita; purta papillon, un elegant si matasos halat de casa – papillon la halat nu mai vazusem de o viata... – avea o vivacitate care mi se transmise, chiar in vestibul, de cum imi dadu mina, Gabita prezentindu-ma scurt si fara vreo explicatie pentru prezenta mea. Profesorul imi retinu mina, puternic, imperativ si mi se uita in ochi cu o incordare care ma facu sa ma intreb: de unde atita forta dupa 14 ani de inchisoare...? Imi repeta numele, ii confirmai ca da, asa ma cheama, si orice stare de veselie mi se aboli, ca printr-un decret; nu am intrat in alarma – omul nu avea nimic infricosator, ci doar ceva foarte serios, ceea ce ma deruta caci nu mai vazusem veverite grave, dupa cum nu-mi inchipuisem vreodata ca din ocna poti iesi atit de allegro si de incarcat cu electricitate pina in virful degetelor – dar nici nu mi-am putut desprinde mina din palma lui, iarasi o noutate in vremurile acelea cind „o stringere de mina“ nu inspira mai mult de un tangou lejer. Lasindu-l pe Gabita deoparte, probabil cu un profit pentru tahicardia lui, profesorul – continuind sa ma tina ca pe un copil pina in acea clipa vagabond, dar pe care mai putea lasa pe drumuri – ma duse, nu zic: trase, caci miscarile lui nu aveau nimic agresiv, in sufrageri deschidea, la dreapta, din vestibul; o incapere solemn burgheza (mai stiam ce e o sufragerie cu masa lung

stejar, cu opt scaune perfect lucrate si tapitate), care ma infiora la gindul ca aici minca sau primea invitat statuse 14 ani intr-o celula; l-am urmat, din ce in ce mai crispat: era una din starile cele mai penibile pe c incercam in ultimii ani, aceea de a ma gasi fata in fata cu oamenii care „facusera inchisoare“, in timp ce zburdam din reportaj in reportaj, chiar daca si reportajele acelea fusesera socotite negativiste si ma duses somaj, dar cu ce ma rascumpara acest somaj fata de numerosii reabilitati, „da’ de ce, dobitocule, sa sufer ce n-a fost treaba ta? I-ai condamnat tu? Zi mersi ca au fost reabilitati!“, imi striga neistovit Calu’ – cel n membru de partid dintre amicii mei – pe care-l faceam, dupa asemenea prelucrari, de bivol, „bivol, bivol animal nobil...“ Starea de voiosie ma lasase de cum ii repetasem cum ma cheama, chiar din acea clipa, ca si ma aseza linga un ficus, linga fereastra imbracata cu o perdea splendida, alba, de o mare finete, cum nu vazusem decit in casa unui bijutier la care tata ma dusese, intr-o duminica, tot asa tinindu-ma de mina, sa consultatie contabiliceasca; in mintea mea, perdeaua facea parte din seiful cu bijuterii al d-lui P... si o exp cinstea tatalui meu, cel mai autorizat contabil expert din lume. Vrind sa scap de privirea profesorului, am ajur al perdelei si am vazut peste drum cladirea enorma, cenusie, a fostei Sigurante de pe bulevardul Car transformata de mult intr-o circa de renume a militiei noastre populare. Dar palma – parca emotionata, d un adjectiv iluzoriu ca toate adjectivele, cum ma invatase Babel – continua sa simta strinsoarea matemati pe care il simteam ca ma fixeaza ca pe o perdea, ca pe o bijuterie din vitrina d-lui P...; imi repeta a treia o numele si atunci n-am mai putut sa nu-mi intorc fata spre el – una din primele lectii de politete date de ta privesti in ochii celui care vrea sa-ti vorbeasca. De mult nu mi se mai rostise numele cu o asemenea infle meditativa, melancolica, de dulce corn...

– Poate cine est mine...? formula neastep darul – spune... risipeas falsitate situatie precum rostita, incarca povesti importa ales, un urma u expresi nervul mai pre pentru puteam insemn Eram c dentist, atingea nervul cel mai intim al cariei, intrind chiar in panica unei obturari de canal. M-am autobagateliza un papillon in vint simtind apropierea unei bormasini.

– Ce pot eu insemna pentru d-voastra...? si apropierea lui Gabita, in spatele meu, imi dadu clar sentiment gasisem fraza cea mai buna, tonul necesar, ca-l puteam, deci, nenoroci, nu mai era cazul sa mai inaintez - destinul Cristinei tinea de ce insemnam eu pentru profesor, asa ca taci dracului si nu mai fi vesel... Nume sa nu termin nuvela asta daca si acum, incepind fraza povestii lui, nu tremur in fata acestei expresii: „Nu dumitale“ – insemnase pentru veverita antisolemna din fata mea (caci isi pastrase acel reflex de maxima

cu care sint vestite prin toate padurile, de toti copiii, fiintele acestea foarte ciudate: „mamico, uite o veve
usurare in regimul lui celular. Prin ‘59 – „imi vei confirma daca acesta a fost anul...“ – li se permisese sa
pe saptamina in biblioteca si sa citeasca presa, „nu numai ziarele, dar si revistele saptaminale“, se arunca
Gazeta literara si Contemporanul; incepea cu Contemporanul cu Bogza, cu Calinescu, cu Moisil, si pe pa
doua parca – „nu-i asa, pe pagina a doua?“ – privirea lui de ziarist nemintuit – „exista o atractie magnetic
tot ce e ziaristica buna, pentru laptele proaspat, Brunea zicea ca reportajul la zi e ca laptele proaspat“... –
pe reportajul de la inaugurarea unei expozitii de mobila in Piata Kogalniceanu – „Piata Kogalniceanu, nu
Reportajul incepea insa, pentru a intra „dans le vif“, cu o evocare a lui Balzac, invocat ca un maestru in c
mobilei; i se paruse mai mult decit un „truvai“ de o banala inteligenta, cum ar fi apreciat altadata cind se
Capsa si citea ziarele, la un svart... I se paruse formidabil! Isi dadea seama ca exagereaza, totusi citi de tr
inceputul acela cu Balzac, cu care se deschidea vorba despre o expozitie de mobila din Piata Kogalniceai
placuse niciodata Balzac, avea doi prieteni cu care facea haz mare de „honorabilul“, dar aici, in bibliotec
inchisorii, ideea ca mai exista ziaristi in Bucuresti care isi pot aduce aminte de un birou, de un bufet, de u
descris de Balzac ii daduse convingerea ca nu va muri acolo, ca se mai poate face ceva, ca nu mai are mu
de stat, se intelege, nu?“ Imi retinuse numele – „am fost fericit din cauza lui Radu Cosasu“, mi-o spuse c
limpiditate care ma paraliza – si se intorsese in celula gindindu-se citeva zile bune nu numai la „cine-o fi
cum arata, dar la ce-o mai fi pe afara daca se mai nasc ziaristi cu idei, cu Balzac in inspiratie, fie si cu Ba
„crede-ma, cind stai intr-o celula nici nu mai suna atit de schematic... Intr-o zi, dupa mobila dumitale, mi
aminte de «Colonelul Chabert» si mi-am permis voluptatea sa-l reabilitez literar... Toata intrarea lui in bi
la inceput, cu functionarii aia morti la birouri, e foarte buna, zau, e foarte buna... Pentru prima oara reabi
pe cineva... E o voluptate, sa stai condamnat in inchisoare si sa-l reabilitezi pe Balzac“... Aproape rizind,
intreba: „Chiar iti place Balzac? De ce?“ si incepu sa si caute prin buzunarele halatului, ne anunta ca-si c
ca mereu o rataceste, porni – cu o energie care mi se paru ireala – sa se invirteasca prin sufragerie, trecu
camera, tipindu-ne voios: „Nu e si nu e... asezati-va, ca altfel nu o gasesc…“ Gabita si cu mine ne privira
tonti si ne asezaram, tragind sub noi doua scaune grele, apoi auziram usi trintindu-se, amindoi capatind,
indoiala, constiinta adincimii spatiale, profesorul relatindu-ne, de dincolo, de departe, ca nu e pipangiu, c
decit o pipa, pe care „o fumeaza“ la rece, cind e cazul, din cind in cind, „uite-o, fir-ar mama ei!“. Aparu
sufrageriei, cu o pipa galbuie intre dinti, ceea ce-mi aminti de o pipa din cocean de porumb pe care, cind
copilarie, o mesteca Popeye marinarul, care gasea puterea anteica in spanac. Ceva din Popeye parca se as
veverita asta antibalzaciana. Ceva din rictusul lui? Il chema pe Gabita in biroul alaturat – explicindu-mi,
sever, „les affaires sont les affaires“... Fireste, n-aveam de ce sa ma uit la ceas, in primul rind fiindca dor
aceasta clipa sa fie cit mai lunga ca sa-mi pot trage sufletul, apoi pentru ca n-aveam in fata ochilor decit
cenusie a fostei Sigurante burghezo-mosieresti, vazuta prin horbota perdelei, ceea ce mi se paru de un ef
puternic ca o pagina din „À la recherche...“, de aici decurgind amintirea penibila a acelui reportaj cu mol
Kogalniceanu pe care il considerasem „o reintrare in piine“, tremurind, ce-i drept, ca mi-l vor scoate din
noaptea, la un telefon de undeva, „de ce-l mai lasati sa scrie pe nemernicul ala?“; nu se intimplase deloc
aparuse si chiar primisem „un coup de fil“ de la prea curatul Albala care, asigurindu-ma ca am intors-o b
condei, ma intrebase daca sint de acord sa-l publice in „Antologia Bucurestiului“, la care lucra el, cine al
mai mare specialist in istoria Capitalei, cunoscator al tuturor monumentelor, bisericilor si crismelor, din
doua, de pe orice bulevard sau cale, da’ de unde sa stiu ce efect va produce bucata asta de „gagne-pain“ i
biblioteca unei inchisori? „In care inchisoare? Imi va spune profesorul in care...?“, si reporterul din mine
unul din balcoanele Militiei de peste drum, simti ca ar fi fost cu totul normal sa afle in ce inchisoare facu
un detinut, situatie deloc proustiana, ci de Jean Valjean al scrisului. Dupa un timp de, aparura amindoi, z
ca doua mari puteri la capatul unor tratative anuntate ca dificile, dar, de fapt, mult mai usoare decit se cre
un asemenea zimbet intre marile puteri si pe data am inteles ca nu mai aveam de ce sta. Euforia matemat
fata de mine se stinsese sobru, eu numai de numele unei inchisori nu mai era cazul sa-l intreb, si abia atu
aparu in minte ca, in fond, mai important ca orice era destinul Cristinei, care-mi scapase cu totul, ca egoi
ce ma aflam. Profesorul – tinind bine intre dinti pipa rece – ne conduse, cu liftul, pina la usa blocului, un
deschise cu o cheita cutia sa postala si extrase doua exemplare din „Le Monde“, cu banderola lor parizia
intrebat daca mi le putea imprumuta si mie, dupa citire? Pentru binele pe care i-l facusem, poate ca si Jea
mi-ar fi dat dreptul la aceasta indrazneala. De doi ani, „Le Monde“-ul venea in Bucuresti, la marile chios

hoteluri, eu alergind dupa el, hamesit, „ca un ogar afgan nimerit in Sahara“ – vorba lui Ninel Schileru, ca
categoric presa vest-germana.
– Nu mi-ai spus de ce-ti place Balzac.. imi aminti, batindu-si pipa in palma, de parca ar fi avut ce desfun
– Va pot spune ca adorm cu el, noaptea, pina-mi cade cartea pe fata... Imi strinse mina, scurt, energic si b
imi propuse – fireste, nu ca o problema angajanta, cu data precisa – sa-i comunic cum si daca voi adormi
caci nu exista leac mai bun ca Proust pentru dezintoxicarea de Balzac. De mult citisem, chiar in Balzac, c
izbutite schimba radical starile omului. M-am gindit ca era dintre cei pe care-i costa a se declara fericiti c
cuiva, si o data platita suma, conturile se inchid cit mai sobru si zgircit, daca nu regreta chiar ca au comis
am contemplat cu ce placere introducea in buzunarul halatului de matase cele doua „Le Monde“-uri. Gab
si-mi era greu sa revin la succesul lui, sa-i cer detalii, explicatii etc. – imi porunci sa vin dupa el, era real
vesel in pas, plutea, de parca-l iertase Sofia Marmeladova... De la Pache, ajunseram repede la „Lido“, ho
imi inchipuiam, voia in ziua asta de vara sa-l intilneasca pe Suchianu dindu-se pe tobogan, sau sa puna la
batrinul catararea in pom, dupa pisica pe care intentiona s-o plaseze intr-unul din copacii de linga hotel. A
ceru sa ma asez in hol, pe un fotoliu, si sa-l astept; intra, ca acasa, cu o dezinvoltura care detinea ceva din
psihologia Gestapoului matinal, in biroul receptiei; statu acolo cit statu – eu intrebindu-ma de unde stia a
citisem Proust?, in prostiile mele eu crezind ca pe fata anumitor prieteni se citeste ceea ce citesc – si apar
surizator decit dupa „tratativele Cristina“; ma invita la braserie, era o vara lata si buna ca fundul generos
femei miloase si grase, doream intr-adevar o bere, ma incerca si o remuscare fiindca nu-l intrebasem inca
rezultatele negocierilor, el comanda doua beri Tuborg cu un aer de nabab si pina sosira imi puse in fata o
extrase de sub haina-i de doc – doua exemplare din „Le Monde“; le-am pipait vrajit, simtind in ele transp
maioului lui. Erau calde; ma strinse fratern linga fruntea lui si-mi preciza, in soapta, ca Le Monde-urile s
„ciubucul“ meu, fara Balzac-ul meu nu ar fi putut face nimic, profesorul e ca la cadre, verifica fiecare on
trebuie sa anunte orice contact... dupa parerea lui, minunatia aceea de apartament e ca un domiciliu oblig
– Cum adica? Gabita tacu; apoi, dupa ce ciocniram sticlele – ca la bodega unde ne placea cel mai mult sa
una, vis-à-vis de Bellu, numita cindva „Aici e mai bine decit dincolo“, la care mai veneau mari artisti ai
Nationalului priviti de Gabita cu evlavie, caci el ar fi vrut sa devina regizor de teatru, sa puna in scena in
lui Reinhardt – imi spuse, tot pianissimo:
– ...nu-mi iese din cap ce ti-am facut pentru prostia aia de reportaj cu mobila. E scandalos ce destin poate
prostie. Recunoaste ca era o prostie!
– Mi-ai urlat o zi intreaga ca-mi intelectualizez concesiile... ca ma vind ieftin... ca sint un las...
– Hai, gata! Gabita schimba, brusc, tonalitatea: imi ceru sa-l astept un sfert de ora, mai avea o vorba, sus,
care-i daduse ziarele pentru mine, nimic nu se da pe gratis, nu? L-am ascultat si am devorat, mai intii, rul
preferata de pe prima pagina, „Au jour le jour“ a lui Escarpit, pe urma editorialul lui Sirius consacrat situ
Orientul Mijlociu; nu pot descrie cum se citea un „Le Monde“ la Lido, in braserie, prin ‘66, ‘67.

Ioan GROSAN

Partidul era blind

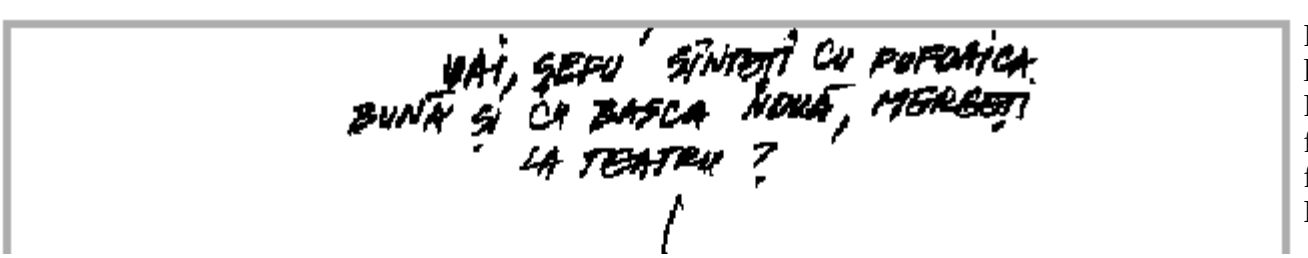

Pe
la
Pa
fo
fe
Er

nu mai stiu citi ani aveam si locuiam impreuna cu parintii in cladirea Sfatului Popular al comunei Satulu
Maramures. Una din cele doua camere ale noastre era despartita de biroul in care se tineau tot felul de se
printr-o usa de, cred, stejar. Stejarul avea, cam la doua palme de capul meu, un nod. Cum de dincolo de u
auzeau tot felul de zgomote, voci si uneori chiar tipete misterioase, am mesterit ce-am mesterit cu un bri
o saptamina am reusit sa scot nodul, pe care am avut grija sa-l pot pune si la loc, ca sa nu mi se vada ispr
rastimpurile scurte cind mama nu era acasa, iar tata, ca secretar al Sfatului, era chiar in biroul de vizavi,
urcam pe scaunelul meu de nuiele si scoteam nodul, puteam sa vad nu numai doua treimi din camera, da
zgomotele acelea deveneau inteligibile, de parca as fi ascultat cu ochiul. Nu intelegeam eu tot ce se discu
era in romaneste, imi dadeam seama, dar parca intr-o romana din – cum sa zic? – alta limba. Mult mai ti
aflat ca de fapt ascultam limba de lemn. Cele mai interesante ascultari erau duminica dimineata. Atunci a
„comisiile de impaciuire“. Comisia asta, din care facea parte si tata, avea rolul sa impace pe cei care se c
si care, inainte de a ajunge la tribunal, trebuiau sa treaca, intr-o ultima incercare de conciliere, pe la Sfatu
Profitind de faptul ca mama se ducea de obicei in satul vecin, la bunicii mei, ma urcam pe scaunel, scote
incetisor nodul si dadeam cu ochiul intr-o alta lume. Cel mai mult imi placea cind veneau sa se impace o
bade. Asa am aflat eu ca pe copii nu-i aduce barza, ci ii face, printr-un proces ciudat, chiar o lele, ajutata
cind de un bade. Problema era ca uneori, din cite intelegeam, lelea respectiva era ajutata sa aduca pe lum
de un singur bade, ci de doi sau chiar de trei, care in loc sa se bucure c-au ajutat-o pe lelea sa fie ca barza
la altii ca nebunii, iar lelea plingea ca proasta. De multe ori lelea avea ochii invinetiti. La un moment dat
observat in biroul de vizavi, citeva zile la rind, o mare agitatie. S-au vopsit tocurile ferestrelor si usilor, s
covorul de iuta, Loti-bácsi, omul de serviciu cu care ma jucam uneori, a dat, bombanind tot timpul in un
petrosin podelele, toti functionarii Sfatului, inclusiv tata, devenisera mai nervosi, mai repeziti. L-am intre
Loti-bácsi de ce da cu petrosin. El a facut ochii mari si mi-a spus soptit: „Vine Partidu'!“, de parca ar fi v
spuna „Vine bau-baul!“. Partidul a venit intr-o miercuri, cu un „Gaz“, stramosul sovietic al jeep-urilor de
astepta multa lume si fiindca s-a produs o mica invalmaseala, n-am reusit sa-l vad cum arata. Dar banuia
unde sa fie primit decit in acea camera a impaciuirilor si, dupa ce toata lumea a intrat in Sfatul Popular, r
instalat la postul meu de observatie. Au vorbit – „au luat cuvintul“, cum se zicea in acea romana care par
din alta limba – multi; pe toti ii cunosteam din vedere, unii erau de la Sfat, altii de la G.A.S., adica de la
agricola de stat, altii de la C.A.P. Numai Partidul, oricit ma chioram eu pe minusculul meu binoclu de ste
nicaieri. Dar dupa tonul respectuos cu care tatal meu i-a „dat cuvintul“ cuiva si dupa pauza silentioasa ca
lasat, mi-am dat seama ca va veni Partidul. Asa a si fost; de la masa din centru, de la prezidiu, s-a ridicat
Partidul. Era sa cad pe de scaunel. Nu-mi venea sa-mi cred ochiului: Partidul era… o tanti! O femeie scu
vinjoasa, cu o fata lata si cu parul strins coc, cu pieptul bombat sub un taior cenusiu. Si-a sprijinit in form
intors miinile pe birou, s-a uitat atent peste sala si-apoi a spus cu glas gros: „Tovarasi, din ceea ce am au
acum, trebuie sa trag concluzia ca situatia e grava“. Habar n-aveam cit de grava era situatia, dar eram cu
dezamagit: asta era partidul?! O tanti?! Pentru tanti asta frecase Loti-bácsi podelele, pentru asta alergau t
de colo-colo cu dosare in mina?! Urit Partid! Tanti nu era nici macar draguta, ca mama sau ca tovarasa e
Am pus nodul la loc si m-am dus afara, sa ma uit la „Gaz“. Dupa vreo doua ore, am fost chemat de tata i
birou. Cum am intrat, cum am vazut ca situatia nu era chiar asa de grava: lumea statea la o masa lunga, i
simtea mirosul de palinca si friptura de porc. In capul mesei, vesela, statea tanti Partidul si zicea ceva cu
in mina. Tata m-a chemat linga ea si m-a prezentat. Tanti Partidul m-a mingiiat pe crestet, a scotocit in p
mi-a dat o napolitana, care mirosea putin ca „Gaz“-ul din curte. Mi-am dat seama ca, atunci cind bea, Pa
blind.

Sergiu Celac

Operatiunea „caisa“

Celace,
tradu-i asa: tovarase
Nixon, de ce va mira scorul
zdrobitor pe care-l obtin mereu in
alegeri? Mi se pare firesc: pai, in
America, unde-s doi candidati, dvs. ati
iesit presedinte cu 51 la suta. Pai, nu-i
normal ca la noi, unde candidez sin-
gur, eu sa ies cu 99,8 la suta?

Fotodocument: Intr-o pauza de shopping la Washington, tinarul Sergiu Celac se plictiseste inflorator in compania presedintilor Nixon si Ceausescu, doi inculti obsedati doar de banalele probleme globale

Er
pri
19
ca
ina
sa
afa
„a
pa
sta
nu
atu
fu
pu
de
„o
ale
era
alt
bu
me
So
ma
fos
da
mi
lin
au
pe
cu
du
op
Ce

in ultimii cinci ani? Redactor la o editura din Bucuresti. Dar in ultimii zece? La fel. De unsprezece nu ma nimeni. Ghinionul era ca ma vazuse lumea prin poze sau la televizor in preajma „toaslui“, ca interpret. D batut Dumnezeu cu limbile straine… Alt ghinion este ca m-am nascut prea devreme si am prins si vremu Dar daca n-as fi fost pe-acolo nu aveam atatea povesti de spus. Inclusiv asta, care urmeaza. Am reconstit relatarile fragmentare ale potentatilor vremii, centrali si locali. Nu am nici un motiv sa pun la indoiala, m acum, din perspectiva istorica, veridicitatea spuselor lor. Cum spuneam, inca dinn primavara, de pe la in aprilie, incepusera sa vina semnale din teritoriu ca s-ar putea, in masura in care se mentineau conditii cli favorabile, ca Romania sa aiba o recolta de caise cum nu s-a mai vazut. Pomii inflorisera frumos, albinut facusera datoria, daunatorii se aratau lipsa la apel. Daca mai tinea si vremea… A tinut. Cand au dat fruct prognoza specialistilor parea sa se adevereasca. Recolta record, calitate superioara. S-a raportat asupra p pana sus, pe cale ierarhica. Imediat s-a constituit, la indicatia toaslui, o comisie speciala care a intreprins operativ, cu precizie exemplara si un inalt simt al raspunderii patriotice, o serie de masuri, in perfecta su logica, pentru valorificarea superioara a chilipirului. S-a actionat prompt pentru proptirea in araci si pari incarcate de rod. Prin intrepprinderea specializata de comert exterior s-au negociat contrcte avantajoase p exportarea, in special pe piata vest-germana, a unor loturi riguros esalonate de caise proaspete, calitate e deschis acreditivele necesare. S-au convenit specificatiile tehnice si conditiile de livrare. S-au executat la

lemn de fag oparit, conform doleantelor partenerului extern. S-au comandat din strainatate etichete lucio
limba germana si godetele din plastic (ca acelea in care se vand joffrele) pentru fiecare caisa in parte. S-a
cu aprobare superioara, fondurile valutare in acest scop. Cooperatia mestesugareasca a produs la timp sc
gaurici pentru calibrarea caiselor pe tipodimensiuni. Echipele de culegatori au fost intruite in mod coresp
S-au dat dispozitii CFR-ului sa asigure vagoanele frigorifice necesare si s-au corelat traseele si racordari
garnituri potrivit graficului de livrare. S-au eliberat si igienizat platformele din garile cele mai apropiate
livrare. Prim-secretarii de judet au primit strasnica porunca sa supervizeze personal intreaga operatiune.
factorii implicati si-au facut pe deplin datoria. Nu s-au inregistrat neglijente sau intarzieri, nici macar fur
dincolo de limite rezonabile. La momentul stabilit, primele loturi de ladite cu caise nemaipomenite se afl
pe platformele imaculate. Virtutile planificarii centralizate si controlului vertical isi gaseau, inca o data,
confirmarea. S-a intamplat insa ca, taman in acele zile, partea sovietica sa consimta sa reia – dupa indelu
dificile negocieri, marcate si de o anumita tenta politica datorata cochetariilor Bucurestiului cu Occident
livrarile de minereu de fier de la Crivoi Rog catre unitatile siderurgice romanesti. De la Galati si Calarasi
Resita si Hunedoara stocurile de minereu ajunsesera sub limita de supravietuire. Oprirea furnalelor ar fi
reactie in lant, grav pagubitoare pentru intrega economie nationala. Prioritatile erau clare. Intrunita in sec
urgenta, conducerea de partid si de stat a dispus singura masura logica si rationala: unda verde pe toate t
feroviare pentru convoaiele cu minereu de fier. Nefiind constiente de prioritatile din economie, caisele m
sortate si etichetate au inceput sa crape sub dogoarea soarelui, scurgandu-si sucul parfumat peste laditele din fag oparit. Dar credeti ca a uitat cineva de ele in valtoarea circumstantelo exceptionale din siderurgie? Catusi de putin. Comisia speciala s-a intrunit in sesiune de urgenta pentru a examina situatia creata si a recomanda masurile ce se impun. Concluzia imediata a fost ca s-ar putea limita penalizarile la contractele externe daca in loc de

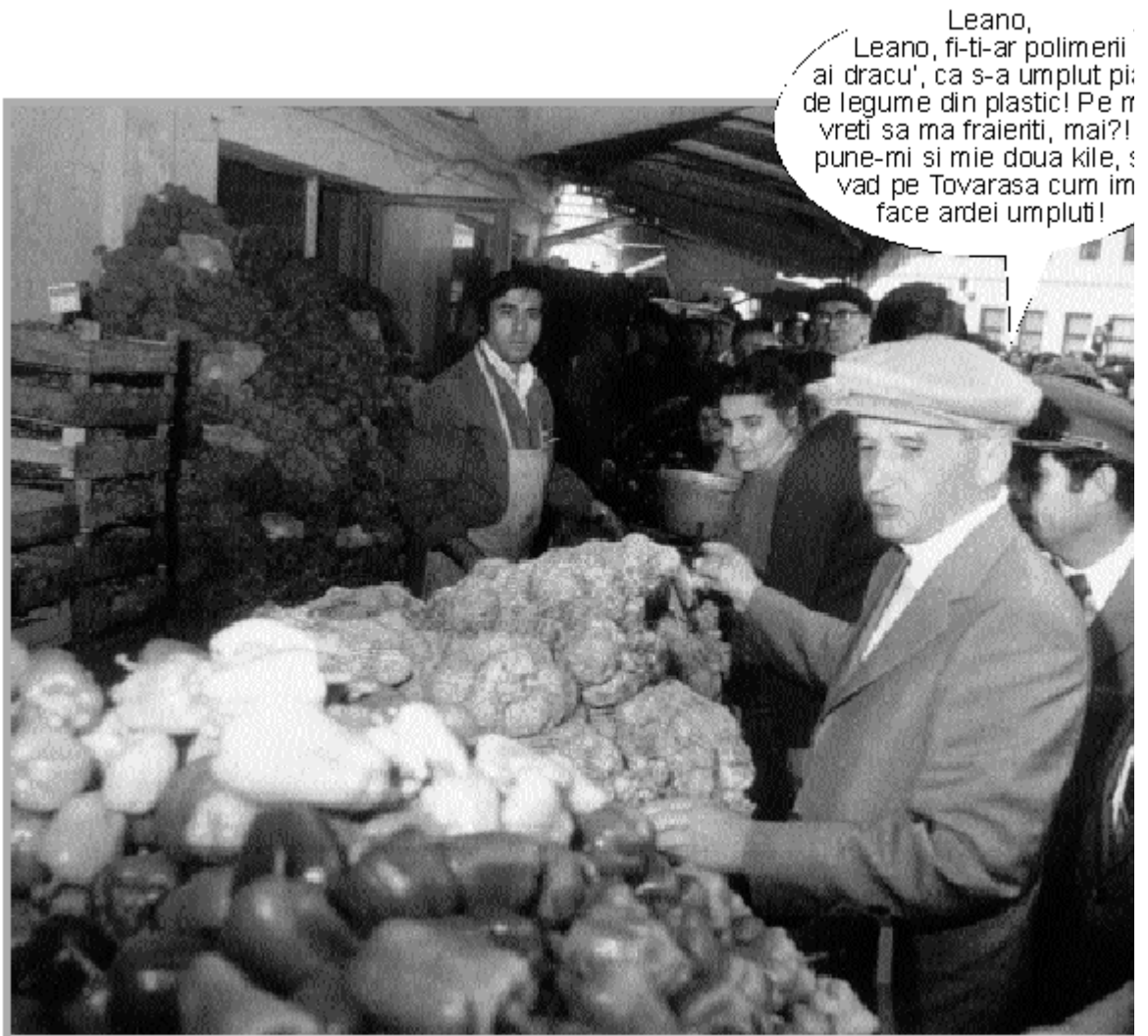
Leano,
Leano, fi-ti-ar polimerii
ai dracu', ca s-a umplut pi
de legume din plastic! Pe m
vreti sa ma fraieriti, mai?!
pune-mi si mie doua kile,
vad pe Tovarasa cum im
face ardei umpluti!

Nicolae Ceausescu interesindu-se daca mulajele nu ar putea merge la export ca material didactic pentru scolile din Occident

proaspete s-ar livra pulpa de fructe, produs cautat pe pietele platitoare in valuta forte. Numai ca substante stabilizare nu se produceau la intern – au atras, pe buna dreptate, atentia specialistii – iar obtinerea autori alocatiilor valutare pentru import ar fi luat prea mult timp. Exista pericolul ca, pana atunci, zeama de cais transforme in borhot. S-a mers pe solutia prelucrarii fructelor in gem de caise. Pretul nu era prea bun, ma si penalizarile pentru contractele neonorate, dar oricum se realiza un export pe relatia Vest, chiar si la un revenire cam piperat. Cu promptitudine exemplara, caisele sparte au fost mutate din ladite in bidoane de dirijate spre intreprinderile de profil. In urma obtinerii aprobarilor necesare, s-au renegociat contractele c partenerii externi. S-a dispus ca laditele indulcite sa fie valorificate ca lemn de foc pentru populatie. Toat operatiuni complexe se desfasurau cat se poate de corepunzator cand – fatalitate! – jurisconsultii din intr au atras atentia ca, numai cu o zi inainte, intrase in vigoare un hascemeu mai vechi care interzicea cu des utilizarea zaharului alimentar in productia de conserve de fructe. Nu era voie decat cu melasa. Ceva mela numai ca importatorii externi nu acceptau asa ceva. A trebuit sa fie reziliate contractele de export, cu pla penalizarilor de rigoare. Incercarile abililor negociatori romani de a invoca exceptia de forta majora n-au platit integral in valuta. Intre timp, datorita unui nesurprinzator proces de fermentatie, caisele se facusera Tocmai bun de tras o palinca de-ti sar plombele din masele. Asa a concluzionat si comisia. Exista cerere din Ungaria, pentru echilibrarea deficitului la decontarile reciproce in ruble netransferabile pe linia CAE export se chema, chiar daca era in pierdere. Au intervenit insa economistii, care au demonstrat in mod cc ca, din pacate, transportul borhotului din Campia Romana pana la distileriile de alcool din nordul Transil singurele abilitate sa aplice retetarul de palinca in conformitate cu stasul, ar fi incarcat costurile de produ dincolo de limitele prescrise de normativele in vigoare. Problema a facut obiectul unei analize operative, participarea specialistilor. In urma examinarii minutioase a optiunilor rational posibile s-a ajuns la soluti administrarea borhotului de caise in amestec cu furaje grosiere pentru hrana porcilor la un mare combina langa Braila. Suinele au consumat noul produs cu nedisimulata placere. A doua zi, insa, au inceput sa se partait ce-au partait pana au decedat. Cinci mii de capete. La cunostinta mea, nimeni nu a calculat vreoda cu aproximatie, cat ne-a costat cea mai fabuloasa recolta de caise din istoria Romaniei moderne. Porecla Caisa“ s-ar putea ca de-aici sa i se traga raposatului.

Adrian CIOROIANU

Ce-am invatat de la Ceausescu

(aproape-memorii politice)

Se intimpla rar, dar se intimpla: in cele mai ciudate imprejurari, recapitulez citeva dintre lucrurile pe cc ajuns la concluzia ca i le datorez celui caruia, cu frivolitatea mea ideologica, ii spun mai des Ceasca si numele lui real, Nicolae Ceausescu. Chiar si in reverie sint foarte prudent, pentru ca problema e delicat nostalgic, avind alergie la nostalgia de acest fel, cum poti recunoaste, senin, ca-i datorezi ceva lui Ceau i datorezi lui ceva, in timp ce tocmai ti-ai facut o meserie din a spune altora ce experienta nefasta a fost comunismul din zatul caruia personajul a iesit? Prin primele luni ale lui 1990, la capitolul de batut cimp dintr-un seminar (acum pot depune marturie din interiorul sistemului, de dincoace de catedra: acest cap numai ca exista la orice seminar care se respecta, dar uneori este chiar interesant!), o colega din anul n facultate, total rebela in raport cu rebeliunea noastra contestatara din epoca, spunea ca Ceausescu a fa metroul, in timp ce burghezia facuse doar Ateneul. Avind grija sa ma vada, mi-am facut trei cruci largi -

indirjit-o, drept care a spus privindu-ma crunt ca, in plus, comunismul a mai facut si scoli la sate, in tim burghezia facuse doar monumente pentru eroii primului razboi mondial. Mi-am mai facut trei cruci, ea ceva si tot asa... Au trecut anii. Fosta colega lucreaza acum intr-un muzeu important din Bucuresti, avin un inventar legat de istoria regilor Romaniei. In ce ma priveste, mai an, intr-o zi in care nu a mers metr schimbat un tramvai si doua trolee pentru a ajunge la redactia Dilemei si, dintr-o data, am avut certitud numarul celor tulburati de renovarea Ateneului este inevitabil mai mic decit al celor ravasiti de o greva Metrorex. Si, pe firul gindului, am inteles ca victime ale lui Ceausescu sint numai cei ce nu au invatat ni el. La adapostul acestor inevitabile si universale ironii ale istoriei, vorbesc si eu despre datoriile mele c Ceausescu.

Lectia despre relativism in istorie

Primul episod al povestii incepe de la ziarul Sportul. abonat la Sportul si intre orele doua si trei ale amiezii ajungea in cutia noastra postala verde, prinsa in sirme de fier forjat, iar bunicu-meu din partea mamei il lua pret de vreun ceas si jumatate. La predarea stafetei zia fiind martor (in timp ce priveam pozele alb-negru de dezarmanta ale gazetei), bunicul si tata aveau discutii interesante; primul fuma Carpati, celalalt Snagov si d acesta ingemanat am prizat pasiv, pentru prima data, contemporana. Tataie avea doua subiecte preferate; c soldat in Rusia, unul era razboiul; ca fost taran instari subiect era „astia“. Ceausescu intra la capitolul „astia batrinul nu-l cuprindea decit in vreo trei fraze, din ca invariabil, „asta a fost un criminal“. Cam pe atunci – calculez, anul 1975 –, in clasa a II-a B a Scolii Gener din Craiova fiind, ca proaspat pionier si comandant d detasament cu snur galben de la tresa umarului sting nasturele buzunarului de la camasa, am inceput si un invatamint politic. Toti comandantii de detasament ai stabilimentului, de la clasa a II-a A pina la a VIII-a C din urma fiind, evident, cea care stringea pe multi din derbedeii cartierului, dar si pe cei mai buni fotbalisti a am facut vreo doua ore despre tineretea revolutionara tovarasului Nicolae Ceausescu. Instructoare ne era pr muzica: o doamna de o amabilitate extrema, dar care o voce incompatibila cu ideea de cor de elevi – ma cu totul si cu totul aproximativ. Ce-am discutat in primel intilniri nu mai stiu. Stiu insa bine ce s-a intimplat la Cred ca a picat intr-o joi, sa fi fost intr-o saptamina d primavara. Spun joi, pentru ca-mi amintesc cu mult m seara precedenta, o miercuri cu film la TV – film dupa finalul caruia bunicu-meu dinspre mama, venit in nostru de casa, Dumnezeu stie in ce context anume, i-a mai spus o data tatei sentinta care lui ii iesea atit „Ceausescu asta a fost un criminal“. Evident ca, initiat precoce in practica dublului limbaj (ca orice elev ‘70, urmind deja o traditie veche de vreo doua decenii), aveam in minte relativ clar distinctia dintre ce se spune acasa si ce se poate spune la scoala. Intuiam diferenta dintre banc si articol de ziar si multe alte luc conexe. Si totusi, s-a produs o defectiune in acest mecanism inca nerodat al dedublarii. Atunci, in acea zi

scoala, doamna de muzica ne-a intrebat, recapitulativ, din ce motiv fusese arestat tovarasul. Zi-i tu, Ciorc
mai spus ea, in acea clipa de maxima neinspiratie comuna. Ei bine, in acel confort al unei ore ce nu era tc
de scoala, in acea comunitate a celor mai buni 21 de elevi ai scolii si a celei mai amabile dintre profesoar
dat in petec. In mintea-mi, si azi, e o pauza neagra intre clipa in care mi-am auzit numele si cele in care r
ridicat in picioare si am raspuns, cu vocea mea infundata, A fost arestat pentru ca a omorit pe cineva. Du
alta pauza neagra urmeaza si dupa ce ochii mei s-au topit in privirea perplexa si speriata a profesoarei. C
terminat ora nu mai stiu. Pielea gitului mi-avea temperaturi solare, iar fata mi-era rosie ca un automobil I
„Inainte de Paul Goma“ – poate spune cineva dintre dumneavoastra; „inainte de Doina Cornea“ – raspun
glas, ecoul. Nici pe departe. Ce alt motiv mai credibil poate concepe un copil de clasa a II-a pentru aresta
mai ales cind are bunici cu destin social fracturat de istorie? Din fericire, povestea acelei zile nu s-a term
Din pura intimplare, in acea zi a venit sa ma ia de la scoala bunicul patern – alt bunic, alta poveste. Mi-a
cum stateam cu capul plecat si vijiindu-mi, cu ochii lipiti de palaria pe care acest tataie o tinea intre dege
cu palma mea stinga, mica si transpirata, in palma dreapta, putin aspra, a acestui bunic, in timp ce invatat
ii povestea ce se intimplase, dindu-i sfatul atit de simplu, apolitic si de omenesc aveti grija ce discutati si
discutati in prezenta lui etc. Si am plecat spre casa amindoi, pe Calea Unirii din Craiova, pasind in ritmu
Si zi-i asa, ai? – spunea in rastimp tataie, prada unei veselii teribile. De ce zici ca l-au arestat? – intreba e
raspundeam turmentat, ca pentru a-i oferi sprijin in inventarierea sanselor mele de a mai fi elevul premia
tocmai incepusem a fi: pentru ca a omorit pe cineva. Iar mai mergeam, iar ma intreba, iarasi raspundeam
amuzamentul lui imi rasuna si acum in urechi, misterios si ciudat de intaritor precum mi s-a parut si atun
abia la ani distanta aveam sa pricep rezonul. Eu savirsisem o timpenie ce-mi ravasise profesoara – macar
pricepusem pe data –, iar tataie era satisfacut. A fost prima mare lectie de relativism din viata. Peste ani,
aflat despre puscariasul politic care fusese si bunicul patern odata, am capatat si alte explicatii.

Lectia despre puterea cuvintului in comunism

In acest episod ma revad prin clasa a VI-a, pierzindu
timpul unei dimineti de pe la finele anilor ‘70 (avea
dupa-amiaza, in aceeasi scoala), in momentul in car
Adina – si ea eleva la Scoala 18, cu un an in urma m
venit sa-mi ceara sprijinul. Cred ca eu eram atunci c
comandant de grupa in clasa mea, in schimb ea era t
detasamentul clasei ei la picioare. Cred ca nu am int
bine – nici ea si nici eu – ce-i ceruse dirigintele; ce-
a fost ca trebuie sa faca un fel de compunere, din ca
rezulte datoria elevilor de a-si pastra clasele curate s
ore de munca patriotica prin curtea scolii, aplecindu
pentru a culege de pe jos hirtii si pungi de plastic (c
atunci nu erau sticle de plastic!). Vara-mea avea sa
aceasta scurta compunere in fata colegilor si apoi to
urma sa bata timp de o ora curtea scolii, pentru a pu
practica cele prelucrate. Si am inceput sa-i dictez co
Si i-am tot dictat. Din ce-i dictam, inspiratia mea cr
mai ramificata, ajungind la muguri de metafore si la
inflorescente de lozinci mobilizatoare. Ceea ce spun
sens daca nu voi preciza ca la acea virsta citeam nes
revista Cutezatorii, toate numerele care-mi veneau p
abonamentul ani de zile neintrerupt, dintr-o coperta
drept, aveam preferintele mele; intii de toate, incepe
de la coada, de la ultima pagina pe care erau benzi d
serial (imi placeau benzile la nebunie, fiind probabil

de complexul incurabil al celui nedaruit la desen), faceam apoi careul de cuvinte incrucisate semnat de T
Axioti (pentru ca lumea este mica, peste ani baiatul rebusistului mi-a fost student) si ma extaziam in fata
scurte semnate de Ovidiu Zotta, autorul meu preferat dintre toti semnatarii. Dar fapt este ca, intre benzi,
Zotta, ochii imi cadeau si peste restul articolelor, cele de pe primele pagini, furnizoare ale unui limbaj ca
strecurat in mine pe nesimtite (era, aveam sa aflu tot mai tirziu, atoate penetrabila limba de lemn). Cert e
clasa a VI-a deja, din Cutezatorii, din ziare, de la telejurnalul de la 19,30 s.a.m.d., imi procurasem fara ve
limbuta de lemn de toata splendoarea. Ca orice adevarat folositor al ei, intuiam ca „citatul“ taie orice rep
orice folositor al ei, am si trisat cu referintele. La un moment dat, in compunerea dictata Adinei, pregatin
am adaugat: asa cum a spus tovarasul Nicolae Ceausescu, sa facem tot ce depinde de noi ca scolile noast
foarte curate si sa nu mai aruncam pe jos ambalajele de biscuiti „Tismana“ (nota pentru generatia croissa
Pokémon: Tismana erau niste biscuiti cu cacao bunisori, produsi de fabrica de panificatie „Jiul“ din Crai
vinduti cu pretul de 1,75 lei pachetul). In sinea mea banuiam ca Ceasca nu a spus niciodata asa ceva; dar
pe atunci convingerea ca nimeni, niciodata, nu o sa verifice sa vada daca aceasta fraza apare sau nu prin
dintre volumele care-i apareau an de an. Si aveam dreptate. Cum am aflat ca talentul meu in ale jonglerie
frazeologice era notabil: in aceeasi zi, dirigintele verisoarei mele, foarte luminatul profesor de matematic
a intrat la clasa noastra si primul lucru dupa ce a pus catalogul pe catedra a fost sa ma cheme, sa-mi strin
felicitari pentru compunerea verisoarei tale si sa ma intrebe cum de iti plac „Tismana“, ca esti slab ca un
Versiunea vara-mii a fost putin diferita: dupa ce ea a citit aproape o jumatate de ora compunerea mea
mobilizatoare, admirabilul Pisoschi a intrebat-o intre patru ochi (terifiat? doar uimit?) care dintre parinti
Onesta ca un pionier din revistele pe care le citeam impreuna, Adina a recunoscut rolul meu esential in o
Numai ca, trecind de la o fraza la alta pe firul demagogiei mele, ea a citit atit de mult incit ora de dirigen
transformata in curatenie in curtea scolii a fost compromisa total. Si, ca sa salveze esecul, Pisoschi a spus
ramine pe alta data curatenia, dar sa bage bine la cap cele spuse de colega lor, pentru ca asa stau lucrurile
cea de-a doua lectie de la Ceausescu. In comunism, fraza este omnipotenta. Ea camufleaza totul. Poti sa
curatenie, daca vorbesti multumitor de bine despre curatenie. Poti sa nu faci nimic (de la industrie la cult
vorbesti suficient de bine si mult despre ceea ce-ar fi trebuit sa faci. Nu stiu de ce altii nu pricep nici azi
Aceasta era esenta comunismului si eu am invatat-o, intr-a VI-a, cu ajutorul lui Ceasca.

Lectia despre suspiciune

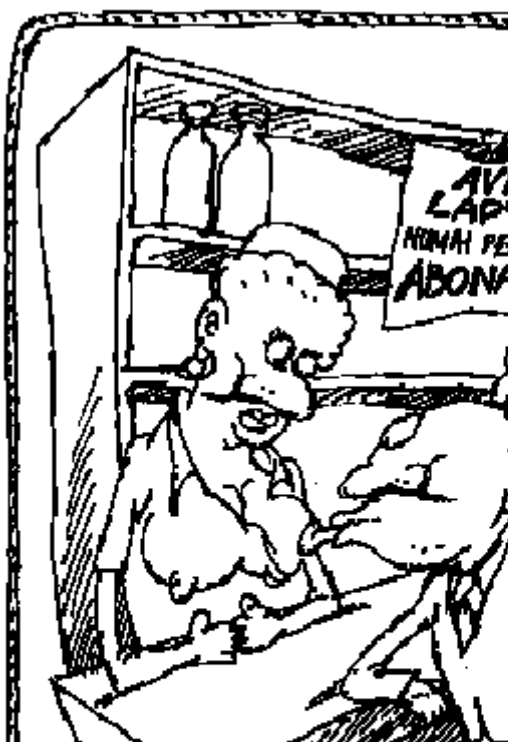

In fine, in ultimul episod sint deja student in anul I, la Bucuresti, in toamna lui 1988, batind drumul dinspre complexul Grozavesti catre complexul 6 Martie, unde stau fetele care mi-au facut cu ochiul. Prima dintre ele, studenta debutanta la Biologie, era dulce foc. Ne-am plimbat intr-o zi, in alta zi am baut un vin pe bulevard, la Tic Tac, alta data am mincat o pizza la Trifoiasul parca... Partea proasta era ca nu prea aveam repere comune. De citit, citise; de umblat, umblase; totul era OK pina la reperele televizionate, unde era intre noi o distanta ca intre civilizatiile lui Huntington. Eu ii povesteam filme vazute la televiziunea iugoslava, ea imi povestea cum este sa locuiesti la Sfintu Gheorghe si sa nu prinzi bine nici TV Bucuresti. Eu ii povesteam despre debutul lui Paolo Maldini in nationala de fotbal a Italiei (Campionatul European din iunie ‘88, pe care-l vazusem in parte color, bransat pe sirbi!), ea imi povestea ca ultimul meci pe care-l vazuse intreg si fara pureci fusese cel cu Cehoslovacia din noiembrie ‘83, cind marcase Geolgau. Vorbeam aceeasi limba, dar veneam, totusi, din doua Romanii diferite. Printre alte motive poate mai serioase, si cele doua ore de program TV ale

lui Ceausescu au facut ca povestea mea cu Carmen de la Biologie sa nu aiba nici un viitor. La scurt timp cunoscut o fata din Turnu Severin. Alta viata! La capitolul televizija Beograd si rock sirbo-croat, compat totala. Ei bine, prin intermediul ei Ceausescu mi-a mai dat o lectie. In toamna lui 1988, posibilitatile stud distractie erau cu mult mai debile decit ar reiesi din amintirile inevitabil nostalgice ale generatiei implica compris). Sigur ca, pina la urma, fiecare restrictie capata farmecul ei imediat ce reusesti sa o trisezi intr-u oarecare (si asta se intimpla deseori!), dar, in ansamblu, viata noastra sociala era mai curind modesta (inc programul pina la ora 22 al discotecii de la Casa studenteasca Preoteasa si programul doar cu putin mai l onanistilor care bateau cu spor imprejurimile caminelor de studente dintre Opera si Facultatea de Drept). zi de noiembrie ‘88, prietenei mele din Severin ii vine in vizita tatal. In seara plecarii lui spre gara, ma in eu in complexul 6 Martie, facem cunostinta, spunem amabilitati etc. Era bezna si ceata, stiu ca destul de vedea in departare M-ul albastru pe fond alb al intrarii la statia de metrou Eroilor, spre care ne indreptam bulevard erau rare, firme luminate nici una – noroc cu bricheta mea, aprig scinteietoare si fericita cu atit cu cit a aprins citeva tigari sirbesti Vikend, cu care oaspetele din Severin m-a servit cu larghete. Pe drum metrou, omul ne-a mai servit si sfaturi parintesti obisnuite in astfel de situatii, aveti patru ani de stat pe ai grija etc. Eu l-am linistit rapid, schimbind exaltat subiectul spre lucruri mai vagi si spunindu-i ca patru ani lung si multe lucruri se pot intimpla, inclusiv disparitia lui Ceausescu s.a. (era chiar perioada in care teor disparitia iminenta a lui Ceasca, prin batrinete sau prin boala; patru ani mi se pareau un rastimp suficient pentru a incapea in el un asemenea eveniment). Jos la metrou, inainte de portile de acces, i-am lasat citev singuri pe prietena mea din Severin si pe tatal ei. Au trecut citiva ani pina am aflat ce vorbisera, printre a acea seara cetoasa. Intre timp, tipul care ma servise cu Vikend s-a lasat de fumat, a devenit tata socru si n in fiecare week-end cu un vin la rece si cu o bere la gheata – sau cel putin asa sustine, in public. Prin ‘91 cu o ocazie oarecare, mi-a spus ca la prima intilnire cu mine, in acel noiembrie, cind am avut decenta sa- singuri in fata portilor de la metrou, i-a spus fetei lui ca par de treaba, dar a sfatuit-o totusi sa aiba grija, s vreun informator dublat de un provocator, cum fara indoiala ca exista in orice facultate. A fost ce-a de-a de la Ceausescu. Puterea regimului sau se baza inclusiv pe aceasta suspiciune. Cu aceasta teama difuza in societatea era infinit mai usor de controlat. Vor veni vremuri in aceasta tara in care parintii iti vor sfatui c una si cu alta, de la a se proteja in fel si chip pina la a nu lua note mici sau la a nu lua droguri. Dar aceast suspiciune instinctiva, eminamente politica, fata de aproapele tau nu va mai exista, pentru ca ea tine de e totalitara a vremii in care a fost in floare: in ultimii ani ai stalinismului si in ultimii ani ai ceausismului.

* * *

Probabil ca mai sint unul sau doua lucruri pe care, intr-o maniera asemanatoare, i le datorez lui Ceausesc debutat in presa pe 23 decembrie 1989, cu un articol despre „caderea tiranului“, in debusolatul ziar de pa Craiovei (articol in care in loc de imperiul roman aparea imperiul roman, asa ca tot lui Ceasca ii datorez fata greselilor de tipar). Inca mai deschid revistele de la coada spre cap, cu vreo citeva exceptii – Acaden Catavencu fiind una dintre ele, gratie teribilei, de regula, fotografii de pe prima pagina –, asa cum deschi atunci, vinerea, Lumea si Flacara, Romania literara si Saptamina (pe ultima o luam pentru singura sa rub onesta, top-ul pop-rock alcatuit cu maiestrie de Andrei Partos; dar tot in ea l-am intilnit prima data pe un scandalagiu de presa rotofei ceva mai cunoscut azi in politica). In fine, tot lui Ceausescu ii datorez faptul ma fac foarte nesuferit. Precum la Mainz, in Germania, acum citiva ani, cind un tinar italian, simpatic si incerca sa ma convinga ca Ceausescu era inger pe linga Berlusconi. Cred ca mutra mea mai curind decit l-a enervat si nu a mai vorbit cu mine cit a durat congresul. De atunci il tot caut pe Euronews, la demostr antiglobalizare, sa-l vad cum da cu piatra in scutieri. Sa-l vad, cu alte cuvinte, cum devine si el victima lu Ceausescu.

Dorin Tudoran

Tragerea de tot

– de la Big Brother la Pig Brother via 22 decembrie –

Nu l-am inteles niciodata cum se cuvine pe Charles Rol Darwin. Din mantaua evolutionismului cu care ne-a pro inflorit o intrebare otravita. Ea continua sa ma terorizez daca nu ma pot trage cu totul?“. La inceput – din pionie din utecist. La maturitate – din pecerist. La batrinete – „refolutionar“. Per total – din maimuta. Asadar: „Da' d pot trage, cu totul, definitiv, din maimuta?“. Ideea de a suspendat, undeva pe autostrada acestui proces genetic de implinire, ma zgiltiie mai abitir decit a facut-o cutrei martie 1977.

Nu stiu altii cum sint, dar eu unul ma uit imprejur sa va cit ne-am tras: din pionieri, din utecisti, din peceristi, di disidenti, din securisti, din sinecuristi, din „refolutionar fel de a trage cu ochiul in oglinda, pe furis. Ce vad nu r mai simpatic pe Darwin. Dimpotriva. Neputinta noastra trage definitiv din comunism este de o claritate, sa ma i Mircea Cartarescu, orbitor postmodernista.

De sub poalele vestonului Armani, ce infasoara un bust ministerial, atirna inca prea vizibil coada (de topor a) fo ciripitor uasecerist. Din capul fara git al unui lider, mai poliglot decit politic, se aude zgomotul precipitat al cor rublei in Euro. Si invers, „de va fi necesar cauzei“. Ven liberal, aflam, a reusit sa se traga definitiv, sa o rupa, cu Bratianu, ba chiar si cu Ion Mihalache, dar nu reuseste sa-si taie cordonul ombilical ce-l leaga de Teohar Georgescu si Alexandru Draghici. Iata-l si pe tumultuosul taranist (un piculet – crestin, o piculeata – den gungurind „Internationala“.

Socialistul famelic, afiliindu-se Puterii pe principiul Rozei Vinturilor, da Falansterul de la Scaieni contra sase camere, geamuri – doar termopan, garaj incalzit, foaier – Carrara (Ruschita exclus), iesire la Banca vedere la Mediterana“. Fostul disident, oh!, da tot ce nu a avut pe tot ce poate pune laba. Iar fostii tacato trancanotorii Cetatii, dau totul si din toate. Se dau chiar in stamba. Din apelurile lor patetice strabate doa „fir luminos“, rosu-rosu: ce a fost rau cu Dictatura era ca nu-i pusese pe ei in posturile oferite doamnelor domnilor Dulea, Gadea, Florescu, Spornic, Cioara, Breban, Postelnicu, Dobrin (Tamara, nu Gicu), Dodu Ungheanu, Fruntelata „i gli altri“. Acum, ca tot si-au autoatribuit socluri pentru viitoarele statui – unii ec doar busturi, de, dupa posibilitati – si-au tras fundatii, SRL-uri, reviste si agentii de voiaj, vile – la mare, la munte, „liberalismul salbatic, de jungla“ e o solutie taman potrivita saracului de origine tot sarac.

Ce face, insa, turnatorul cu numele de cod „Mihu“? – vezi, cit mai e voie, Cartea Alba a Securitatii, pagi documentul cu numarul 320? Imposibil de aflat. In schimb, devine din ce in ce mai public ce face dl. Ma unul din pretorienii dlui Eugen Barbu, parintele Romaniei Mari (partid, virus, pubela si gazet, cu voia dlu si nas, moasa, cezariana a celui pe care si-l disputa citeva spitale de psihiatrie si pe care-l tinjesc (despuia

imunitate parlamentara si paramilitara) mai multe tribunale. Cel care, in urma cu mai bine de un sfert de
comunist, pentru a demonstra vigoarea, indreptatirea si rezultatele stralucite ale luptei de clasa, se autopr
astfel, intr-o parodie de Dictionar de literatura romana contemporana, „dat singur“, cum tinea sa sublinie
unei spalatorese. Urmeaza din 1952 o scoala medie tehnica de mecanica, pe care o paraseste in 1955 pen
incadra in productie; manipulant de materiale si macaragiu la o fabrica de gheata, frezor si rabotor la sec
scularie a uzinelor Autobuzul, pina in 1961. In 1958 isi incheie studiile medii la un liceu seral; in 1966 te
Facultatea de limba si literatura romana si este retinut de Catedra de literatura universala si comparata...“
pe „piata literara“ cu o Istorie a literaturii romane si cu declaratii in care, exact ca pe vremuri, bunele vre
comuniste, multi scriitori din cei care au vazut in Eugen Barbu nu doar un autor autentic, dar si unul din
murdare personaje ale Romaniei contemporane, sint tratati cu aceeasi flegma pe care dl. Marian Popa o f
drept cerneala cu decenii in urma. Mai pe scurt, face ce a facut toata viata – mercenariat. Te si intrebi de
trebuit acest „manipulant de materiale“ sa „defecteze“ in Germania, partea ei imperialista, daca, dupa cu
inteleg ca se vede din lucrarea domniei sale, nu s-a putut trage nici ca cit (de „definitiv“ ori „de tot“ nici
vorba, intelegem) din ce era pe vremuri.

Fireste, fara nici o legatura cu revenirea pe „piata literara“ (unde, banuiesc, va fi „retinut“, ca pe vremuri
aceleasi motive) a dlui Marian Popa, ma intreb, totusi, unde este si la ce roboteste azi informatorul Secur
numele de cod „Mihu“? A fost recuperat? Daca da, sub ce nume? De cod ori de familie, nu conteaza. Cu
ajuta in aceasta privinta prietenii nostri Dinescu, Plesu si Patapievici?

...Pe vremurile de glorie ale restaurantului „Berlin“ din Bucuresti, la o masa post-derby bucurestean Rap
se aflau, printre altii, Richard Oschanitzki, Mitica Furdui si incredibilul Conti Barbulescu, maharul calan
acelor timpuri. La masa de alaturi sosesc, destul de galagios, citiva ilustri reprezentanti ai tarilor „pretine
frateste“, studenti straini, cu burse babane. Excedat de zgomot si suparat de rezultatul derby-ului bucures
zice (duduia Gabi nu importase inca faimosul political correctness): „Uite-i, ba, si pa astia. Abia cazura c
De la masa „pretina si frateasca“ nu a intirziat sa vina raspunsul, intr-o romaneasca aproape literara: „Da
cazut direct in Mercedes.“ Conti a considerat ca „baietii e valabili“, drept urmare mesele s-au unit si mul
Simburesti si-au dat obstescul sfirsit pe altarul festiv al acelei trageri de tot.

Noi, cei de acum, pe cine sa invitam la masa noastra? De unde putem sti cine si daca s-a tras cu totul, de
comunism? In flerul duduii Gabi nu putem avea incredere, atita vreme cit nici dinsa nu prea arata cu totu
Plus ca ne-a tras-o cu Miluca, Zoe, Victor si Mos Teaca. Nici macar nu ne dumirim daca o o asemenea tr
tot e o buna afacere. Mai degraba, pare a nu fi, fiindca cel mai bine o duc taman netrasii.

Uitindu-ma atit la componenta Puterii, cit si la cea a Opozitiei romanesti post-decembriste, realitati mai r
aleatorii, teama imi este ca tot progresul inregistrat consta in migrarea de la Big Brother la Pig Brother. S
imi pare ca aud acest atroce humanoid hamletizind, arghezian: „De ce-as fi porc, si totusi…“

Cit despre Darwin…

Washington, septe

Dan GOANTA

Prematuri, foreze si piper

Nu stiu de ce, in ultima vreme scri
des despre perioada cand am stat p
candva pe la inceputul anilor ’80. I
pentru ca am cunoscut acolo tot fe
indivizi care pareau rupti dintr-un
alternativ de suprarealism social. I
explozii, artificierul jupuia oi (era
si semna carnete de sindicat (era li
in care ne spalam avea urme de mo
nu era mereu alta, cum credea un g
stramosul celor de la OTE. Un mai
prins nevasta cu un inginer si a inc
pofticioasa in cotetul porcului. Alt
sa-si scoata nevasta pe geam, tinan
picior, in gol, pedepsind-o astfel ca
era calda. Poate ca realitatea aceea
semana in vreun fel cu maglavaisu
traim acum, pentru ca altfel nu se e
ce ma urmareste mai perfida si mai perseverenta decat impozitul pe venitul global. In paranteza fie zis, e
inutila, caci nu vad ca cineva sa mai vina inapoi, darmite la scara globala. Dar sa trecem. La scara B. Pe
aparut la un moment dat una din cele mai stranii fiinte pe care mi-a fost dat sa le cunosc: nea Mache Nor
Avea cearcane mari, un mers nesigur si era mereu imbracat in aceeasi suba. Rolul lui era sa faca echivale
ce se muncea si ce ar fi trebuit sa se munceasca. Mai clar – intr-o luna se turnau atatia metri cubi de beto
se puteau deconta atatia lei. Numai ca, din diverse motive, de obicei suma respectiva nu ajungea nici ca s
acopere salariile de baza, darmite sporurile pentru care de fapt rabdau viata pe santier. Ca sa le iasa banii
trebuit ca vreo cativa sa fie dati afara, dar nici asta nu se putea, luna viitoare s-ar fi putut sa fie nevoie de
ca lucrurile sa fie si mai complicate, pentru fiecare operatiune fizica exista o norma precisa de timp, deci
muncitorii trebuia sa fi executat o anumita cantitate de munca. Ceea ce era adevarat sau nu. In plus, canti
respectiva nu coincidea niciodata cu ceea ce se facea efectiv. Pe scurt, o mica babilonie care provenea di
de a standardiza totul si de a nu lasa nimic pe mana realitatii. Si atunci intervenea nea Mache, un adevara
normelor de munca si al cifrelor, care aranja lucrurile in asa fel incat rezulta ca muncitorii au facut exact
trebuia sa faca si in acelasi timp exact cat se facuse efectiv. Si exact atat cat trebuia ca sa iasa la vopsea c
ieseau bine, pentru ca la leafa fiecare lasa cate o suta casierului platitor. Restul ii puneau deoparte ca sa-s
construiasca o casa in satul lor din judetul Suceava. Caci toti erau din acelasi sat. Erau si rude intre ei, dr
planificarea concediilor era o tragedie, ca ba aveau de mers la o nunta, la un botez sau la mai cine stie ce
cei interesati erau din colonie, lucrurile erau mai simple, nu mai pleca nimeni, iar unul din musafirii de s
ceremoniile din cantina era nea Mache. Seful santierului statea doar la inceput, dupa care se facea ca are
fapt era momentul cand aparea popa care cununa sau boteza. Seful era membru de partid si nu trebuia sa
aceste manifestari primitive. Cum iesea popa, se-ntorcea cu o figura biblica, dar zicand si o gluma groasa
remarce toti ca n-a fost de fata. In zilele obisnuite, eram coleg de masa la cantina cu nea Mache. Mereu n
statea aplecat privind fata de masa, de parca pe ea ar fi fost scrisa istoria secreta a normelor de munca. M
stupefiat insa definitiv cand l-am vazut pentru prima oara cum manca ciorba – indiferent de sortiment, tu
farfurie un borcanel intreg de piper. Stratul de condiment era atat de gros incat constituia un strat uscat, a
compact, la suprafata lichidului fierbinte. Nu-l amesteca niciodata si astepta calm, cu ochii lacramosi, ca
se scufunde in adancurile misterioase ale fierturii. Operatiune care dura aproape o jumatate de ora. Atitud
cervicala era inlocuita de o postura napoleoniana, inghitea cate o lingura, dupa care privea mandru in zar
Presupun ca avea dintii stransi, ca sa-si inabuse tipetele provocate de eroziunile grave din stomacul sau,
presupun ca nu era din kevlar. Mi-a spus odata ca nu are ce face, altminteri nu ar simti nici un gust. Dupa
retragea in biroul sau auster in care si dormea uneori, inconjurat de tabele, normative si sticle. Uneori ies
chiloti pe strada dintre baracile de PFL si striga ceva intr-o limba necunoscuta. Intr-o zi de toamna, de ur
un alt santier, in colonia noastra a sosit o echipa care trebuia sa faca foraje. Au venit cu un camion harbu

se aflau masinile lor complicate, le-au depozitat, dupa care au venit sa vorbeasca cu nea Mache. Cati met
trebuia sa foreze ca sa le iasa banii, in cat timp trebuia sa-si termine treaba, si altele similare. Veneau de
intreprindere geologica unde se practicau alte norme. Nea Mache si-a luat tabelele si-a inceput sa-i dadac
Dupa o ora si doua sticle de vodca au ajuns la o intelegere reciproc avantajoasa. Dupa doua zile, peste pr
lamele de beton ale barajului care avea sa aduca apa limpede de baut si energie electrica de consumat se
forezele. Masini aparent fragile, in care noii nostri colegi introduceau pe rand tevi de foraj, masina le infi
rotindu-le cu viteza mare, iar cand aproape dispareau in masina se introducea alta prajina, si tot asa. La u
dat s-a auzit un strigat si zgomotul forezelor s-a intrerupt brusc. Betonistii au alergat catre forezele pe ca
vedeam din pozitia mea si au inceput sa dea din maini. Am fugit si eu, taind in viteza tacerea aceea amet
Unul din muncitori era intins pe betonul ud, parea ca doarme, numai ca nu mai avea cap, capul (sau ceea
ramasese din el) era ceva mai incolo. Era clar – o teava scapase din mecanismul rotativ si il lovise pe ma
Nu se mai putea face nimic, cineva a adus o lumanare, altcineva a dat un telefon. Primul a sosit securistu
santierului, apoi protectia muncii, militia, organele si tot tacamul. Ancheta a descoperit ca forajele se fac
uzate, una din ele era deja fisurata si nu mai rezistase la rotatii, vibratii, perforatii, se rupsese si, scapata
mecanism, il lovise cu o forta fatala pe nefericitul pe care am aflat ca il chema Soare. Era vina mortului s
de echipa. Primul a fost dus la cimitir, al doilea la inchisoare. Pentru ca nu avea familie, Soare a stat cate
morga orasului invecinat, dupa care a revenit santierului sarcina sa-l ia si sa-l ingroape. Seful m-a numit
merg cu masina cu cativa baieti si sa-l ducem pe mort la groapa. La spital era jale mare. A trebuit sa aste
cateva ore, caci toata lumea se ocupa de pruncii morti in maternitate, mai exact in incubatoare. Orasul pr
ordinul prim-secretarului de partid al judetului, intreruperea totala a energiei in trei etape. Orasul era imp
cartiere, azi n-avea unul energie, maine celalalt, poimaine al treilea. Dupa care rotatia se relua, fara a tine
cont de vreo posibila (si normala) exceptie. Printr-o coincidenta, in ultimele trei zile se nascusera trei pre
mirare ca nu erau toti prematuri, tinand cont de anemiile si infometarea parintilor. In noaptea precedenta
randul cartierului cu spitalul si copiii au murit fara nici un drept de apel. Dar, ce sa-i faci, erau sacrificii
nu-i asa, judetul era de trei ani primul pe tara la economiile de energie si era pacat sa piarda competitia. I
prematurii ar fi avut ceva de comentat, dar ce altceva erau ei decat niste victime colaterale ale prostiei? D
zile, la cantina, am profitat de momentul cervical al normatorului si l-am intrebat cum s-a putut una ca as
nu stiau ce tevi sa foloseasca? Nea Mache si-a ridicat privirea spre mine si a bolborosit alene: Trebuia sa
grija, ce ma-sa, una le zici si alta-nteleg ei. Pai, mata ce le-ai zis? – am intrebat eu, caci aveam o banuiala
zis, ce le-am zis... daca vor bani, sa nu ia prajini noi, si sa sape mai la suprafata. Si ala de la protectia mu
prins? Ce sa-i prinda, ca daca aia castiga ii dau si lui, daca nu castiga nu mai ia nimeni bani. Doar nu era
singur craca. Ca eu le scot banii, pot sa munceasca ei pana cad jos, daca vreau eu nu le-ajunge nici de tig
erau prosti. Dar nu-ti mai scapau si mata, nea Mache, cate-o suta din cand in cand, ca le-ai modificat nor
ai scos tevile de la consum? – am insistat eu. Dar nea Mache, cuminte, nu vru sa raspunza. Piperul se scu
ciorba de maruntaie de vita si el incepu sa manance temeinic, ca omul pe care-l asteapta treburi grele. Pe
sau doua, prim-secretarul a facut o vizita scarbita pe santier si ne-a amenintat, asa, in general, cu inchisoa
colonie era murdar, nu se faceau economii si santierul nu se implica suficient in viata sociala a judetului.
care, vara viitoare, am detasat cativa betonisti si i-am construit o piscina in spatele casei. Unul din baieti,
Suceava, baiat vioi, nu s-a lasat pana nu s-a culcat cu nevasta primului, mult mai tanara decat el si cam n
toate sotiile celor care se sacrifica pentru comunitate. Pentru ca povestea mea sa aiba o rotunjime clasica
sa scriu ca nevasta i-a facut, dupa sapte luni, un prematur. Dar n-a fost asa, i-a facut, e drept, un copil du
noua luni, insa perfect normal si acum e student la o facultate ecologista (e coleg cu fiul unui prieten). A
Volvo cochet si vrea sa se insoare. Sunt curios daca nici copilul lui n-o sa fie prematur. Mi-e teama insa
greaca a destinului nu e chiar exacta.

10 octo

Florin Tudose

Amintiri din pionierie

„Intregul nostru invatamint trebuie sa pregateasca tineretul pentru productie, pentru munca. Si tinarul c cel din universitate trebuie sa fie in stare sa execute o munca concreta in societatea socialista.“ Ni Ceausescu, 1973

Balonul

Printr-o minune vazusem Balon Rouge la cinematograful „Infratirea intre popoare“, pe undeva prin Bucu Aveam 7 ani si stateam la tara, undeva nu departe de Bucuresti. Isi poate inchipui cineva ce a insemnat p si sora mea mai mica ziua in care in curtea noastra a cazut un balon neobisnuit de mare? Tata l-a luat si l de-o lampa in casa. Eram mandri ca toti copiii din vecini veneau si scoteau strigate de uimire cand vedea gigant. Intr-o dimineata foarte devreme au venit ei, Securitatea de la raion, cu doua jeep-uri – 4 barbati, i piele, strigau nervosi la tata: „Unde e balonul american? Spune, doctore, cine ti l-a trimis?“. Aveam sa af ticalosii de americani trimiteau baloane spion cu miile ca sa vada cum construim noi pasnic comunismul ei s-a urcat direct cu cizmele pe un fotoliu si a tras furios de ata balonului, mai sa-i cada lampa-n cap dec il legase cu ata chirurgicala. „Unde-i aparatul fotografic care atarna de balon?“ „Nicaieri!“, zicea tata. „N un aparat. Balonul a cazut asa cum il vedeti.“ „Da? A cazut asa... exact la dumneata?... Treci si da declar inceput sa urlam, mai intai pe infundate, apoi in gura mare, vazand ca balonul nostru va fi luat de uratii a sfarsit, dupa ce au cerut si ceva de mancare, cat tata a povestit dand cu subsemnatul despre balon, au plec din ei tinea balonul sub brat ca pe o minge uriasa de fotbal. Traumatizat sau poate atins de tufa de tranda casei, balonul a explodat cu zgomot, derutandu-i la culme pe invadatori. Au iesit nervosi din curte in tim amutisem. Unul din ei s-a intors dupa vreo 5 minute, timp in care vorbisera pe soptite in masina. „Auzi, c zis lui tata, de data asta ai scapat, nu ne-ai vazut, nu ne-ai auzit! Daca mai vine vreun balon, vii imediat c la sediu!“ Au plecat cu masinile supraturate, lasand in urma un val enorm de praf. Tarziu, mult mai tarziu sa aflu ca nu americanii ne facusera surpriza, ci tinerii din lumea intreaga reuniti in lupta pentru pace la H Inca un balon dezumflat!

La priveghi

De doua zile era o mare agitatie. Ieri plansesem cu toat cand tovarasa ne anuntase marea nenorocire: murise to Gheorghe Gheorghiu-Dej. Ne simteam in pericol, dar n atat de tristi, pentru ca ne spusese: „Luati-va ghiozdan duceti-va acasa!“. Cum tovarasa Duduta, care era si in noastra de pionieri, nu numai profesoara de desen, par ne-am smiorcait care cum am putut, fetele ceva mai ta seara am primit mesaj acasa ca a doua zi mergem cu cl autobuzul, la inmormantare la Bucuresti. Tristetea noa schimbat brusc in veselia pe care orice excursie neaste ales atunci cand se face in timpul orelor de clasa, o dec unui copil de 13 ani. Am plecat la 4 dimineata, era iarn drumurile desfundate si nametite, iar noi – 60 de copii, profesori si soferul – paream un fel de sardele congelat

vai de capul ei, menita sa ne duca la eveniment. Am facut vreo doua ore pe cei 35 de kilometri pana la or am ajuns era tot intuneric si frig, iar noi absolut terminati. Ne-am asezat la o coada uriasa dupa ce am me kilometru pe jos. Ne trecuse cheful de excursie si festival si majoritatea celor mai mici il plangeau pe tov intr-o atmosfera de sfarsitul lumii. Tovarasa instructoare ii stergea la ochi si la nas, dar dupa un timp a ob micutii mucosi aratau ca niste extraterestri. Fanfara canta fara incetare, iar noi inaintam cu viteza unui m valseaza. In sfarsit, pe la unu si jumatate am nimerit in sala in care tovarasul mort trona aranjat si nemisc impodobit cu zeci de decoratii. Nu-mi amintesc decat soldatii jur-imprejur si tovarasii din CC care, zdrob durere, stateau cate sase langa cosciug. Luca, o colega de-a noastra mai emotiva, poreclita din aceasta ca pisacioasa, s-a scapat pe ea cand l-a vazut pe tovarasul Mizil al carui portret o ingrozea inca de pe perete clasa. O fi fost si frigul de vina... Am scapat, ne-am dus la masina, iar ca un fel de pomana am primit cat eugenii si un suc roz. Pe la 4 dupa-amiaza am luat-o spre casa, iar dupa o jumatate de ora de mers, cand i deja din Bucuresti, s-a intamplat nenorocirea: cineva cu o voce subtire a dat tonul „La Lenuta sub cerdac creste-un liliac, mai!“. Mai multe voci au raspuns ca in transa „Liliac verde rotat, din inima mea e luat“. profesorii au strigat sa ne potolim, autobuzul se zguduia de elanul nostru folcloric. Oricum, era mai accep am incalzit binisor. S-a cantat chiar si „Ciobanas cu 300 de oi“. A doua zi, in loc de ore, cei doi militieni postul din comuna ne-au pus sa dam declaratie cine a inceput si daca am cantat. Niste tovarasi cu grade m faceau acelasi lucru cu profesorii nostri. Nimic n-a putut fi stabilit. Au fost cateva saptamani de tensiune spunea ca o sa avem toti nota 3 la purtare. Ca prin miracol, scandalul n-a avut nici un sfarsit, intarindu-m ca mortii cu mortii si viii cu viii. Dupa cateva luni aveam sa aflu ca sotia noului secretar general era... Le tarziu, academician doctor inginer.

Lucian Mindruta

Partidul de catifea (si 80% poliester)

„Oare izvoarele muntilor nostri, limpezi, nu pot sa-i adape si pe acestia care se uita in Occident? Oare s parintii lor nu din izvoarele acestea s-au adapat cind i-au facut?“ Nicolae Ceausescu, 1976

Acum i-as spune Partidul Plictisit Roman. Prin 1974, cind am facut cunostinta cu el, se vedea ca n-avea nevoie sa ne convinga. Imi aduc aminte ca mama cumparase atunci primul nostru televizor (Venus, pe lampi) si in primele doua saptamini am fost nevoiti sa privim numai documentare si emisiuni omagiale – tocmai se pregatea un congres. Pentru mine, care asteptam „Pierduti in spatiu“ si „Mannix“, oferta de entertainment a PCR a fost o mare dezamagire. Nu eram destul de mare ca sa pot spune ca marfa n-avea argumente, insa pricepeam macar ca nu interesa pe nimeni. Mai tirziu am inceput sa inteleg ca nu numai membrii de partid ignorau nevoia de a-i convinge pe ceilalti – sau macar de a-i atrage. De fapt, mare parte din ce se intimpla in Romania respecta aceasta sarcina de partid nescrisa – de la biscuitii Eugenia (aproape gustosi, dar impachetati intr-o hirtie de prins muste) si pina la blocurile livrate la cheie cu geamurile

deschise (pentru ca, de fapt, trebuia sa schimbi tocul ca sa le poti inchide). Partidul cistiga toate alegerile
casetofonul Tehnoton Iasi (stereo spatial, patru difuzoare si 3 lungimi de unda) punea mina pe toti clienti
fara concurenta de 5.500 de lei. Prin clasa a saptea, am descoperit ca nu mai puteam aduce acasa uleiul d
ma trimitea mama. Si ca, in locul lui, in alimentara se construise inca o piramida din cutii de conserve (c
in sos tomat, daca nu cumva in bulion). N-am auzit, partidul sa faca caz de asta, insa cam in aceeasi epoc
cunostinta cu Burebista, stramosul al carui exemplu personal trebuia sa ne arate unde se poate ajunge chi
ulei. Cind disparusera pina si cremwurstii, la inceputul anilor ‘80, atmosfera era atit de densa in figuri mi
stind la masa, puteai sa tai cu cutitul o ciosvirta din calul lui Mihai Viteazul. De fapt, cam asta era si alte
ciorba de tacimuri: partidul, mare amator de SF, traia deja in viitorul acela in care oamenii se hranesc do
Problema e ca nici aici meniul nu era prea bogat, dupa cum nici ginditorii institutiei n-au avut parte de vi
seller: „Codul eticii si echitatii socialiste“ ori „Agricultura socialista – izvor al bunastarii“, desi reeditate,
reusit sa ia din cota de piata a unor concepte mai vechi si mai solide (sa le spunem spaga si furtul). De al
si partidul facea in sinea lui distinctia intre munca de lamurire si convingere: un om lamurit de organele p
stia de fapt prea bine cine are dreptate. M-am intilnit cu aceasta disciplina, in forma ei extrema, cind am
bataie de la un militian. Era in Gaesti, prin 1983, in vremea marilor ctitorii – in cazul acesta, podul de ca
peste Arges. Traficul fusese oprit intempestiv, iar pasagerii de Pitesti dati jos din tren fara scuze, explicat
autobuze care sa-i duca in statia pentru care isi cumparasera bilet. Imi aduc aminte ca m-am enervat atit c
incit m-am urcat pe o cismea si am inceput sa injur, mai intii Caile Ferate Romane si apoi, direct, tara. Ev
eram in Hyde Park, ci in Gara Golesti – asa ca discursul meu dezlinat a fost oprit de militianul TF care a
batut si a inceput sa-mi faca perchezitie. In bagaj a descoperit un casetofon (pentru cunoscatori: Electron
rusesc, 2.250 de lei, de la Unirea) pentru care a vrut sa stie daca am autorizatie. Desi batut, am avut puter
de ideea asta – lucru pentru care am mai luat citeva palme (de valoarea a doi pumni fiecare). Eram deja i
cind am inceput sa primesc scrisori din America. Imi aduc aminte ca inainte de a le citi, le treceam pe sul
Hirtia de calitate pe care imi scriau prietenii mei de acolo mirosea atit de frumos si neobisnuit, incit num
dadea imaginea distantei enorme intre lumea mea si a lor. In lumea mea, hirtia nu mirosea deloc sau mirc
In plus, in lumea mea, cea mai buna hirtie era rezervata pentru volumul „Omagiu“ (de vinzare in toate lib
comertului de stat, 100 lei). In lumea lor, din hirtia cea mai lucioasa se facea revista Neckermann, un fel
al frustrarilor in jurul caruia oftam simbata seara, alaturi de inevitabilul castron cu creveti vietnamezi. M
ei, a incapacitatii partidului nostru de a impune pe piata o alta gustare decit cea traditionala, din sedinte (
minca cu polonicul si se gasea in toate ziarele). De fapt, am avut si eu parte de sandwich-ul meu: in 1989
am intrat in rindurile primului detasament al proletariatului. Prietena mea din epoca, membra deja, ma la
nu se poate face cariera fara asta (avea dreptate – astazi lucreaza la o multinationala in care regulile sint c
mai stricte decit cele ale bietului nostru partid). Oricum, spre deosebire de altii care se lauda ca au intrat
1970 pentru a-l submina din interior, eu am si dovada: partidul meu a cazut de la putere la trei luni dupa
acceptat in rindurile sale. Nu stiu daca a fost birfa zilnica la cafea, pe holul antreprizei in care lucram, ori
de a nu-mi plati cotizatia vreme de patru luni... Cert este ca am ramas fara el cu mult inainte de a-mi pute
aportul. Lucru pentru care imi fac acum autocritica. Pe de alta parte, cred ca n-ar trebui uitate prioritatile
ale partidului nostru. In fond, aici, in Romania (eu banuiesc judetul Dolj) s-a nascut formula „ei se fac ca
platesc...“. Tot partidul pare a fi autorul moral al lui „merge si asa“, cu toate ca fanii lui inca mai cred ca,
Balcanii si anturajul l-au stricat. Uitat e si paradoxul unui partid care ar fi trebuit sa mai stea cu noi maca
sute de ani, dar care nu era in stare sa produca masini capabile sa mearga, fara mecanic, citeva sute de ki
zice ca un partid materialist ar fi trebuit sa se ocupe mai mult de detaliile lumii acesteia – intre care mucl
ascutite ale rachetelor de jucarie, in care ma taiam de fiecare data. Si asta nu neaparat pentru ca eram tolc
ipoteza nu e chiar asa de indrazneata), ci pentru ca, in fiecare an, primem aceeasi racheta. Programul spa
romanesc stagna, iar treaba asta era evidenta mai ales la „Romarta Copiilor“... Sa ma ierte domnul Pruna
comunist roman in spatiul cosmic. Pardon, cosmonaut. Dincolo de toate, sa te nasti in comunism e ca si c
casatori parintii. Pina in ‘89, generatia mea nici n-a crezut ca exista divort. Cei mai multi au cautat sa se
cu aceasta consoarta nationala, urita si proasta, grasa si rea. Si totusi, daca ma uit in urma, au fost ani ma
mai lipsiti de constringeri decit ar fi crezut, probabil, activistii cu munci de raspundere in invatamint. An
partidul cu libertatea din noi – si cind ne-a prins, era deja prea tirziu... Desi minerii au fost de alta parere.
(aproape) o cu totul alta poveste.

MIRABILIS
MEDIA

Almanahul
Academia Catavencu
2002

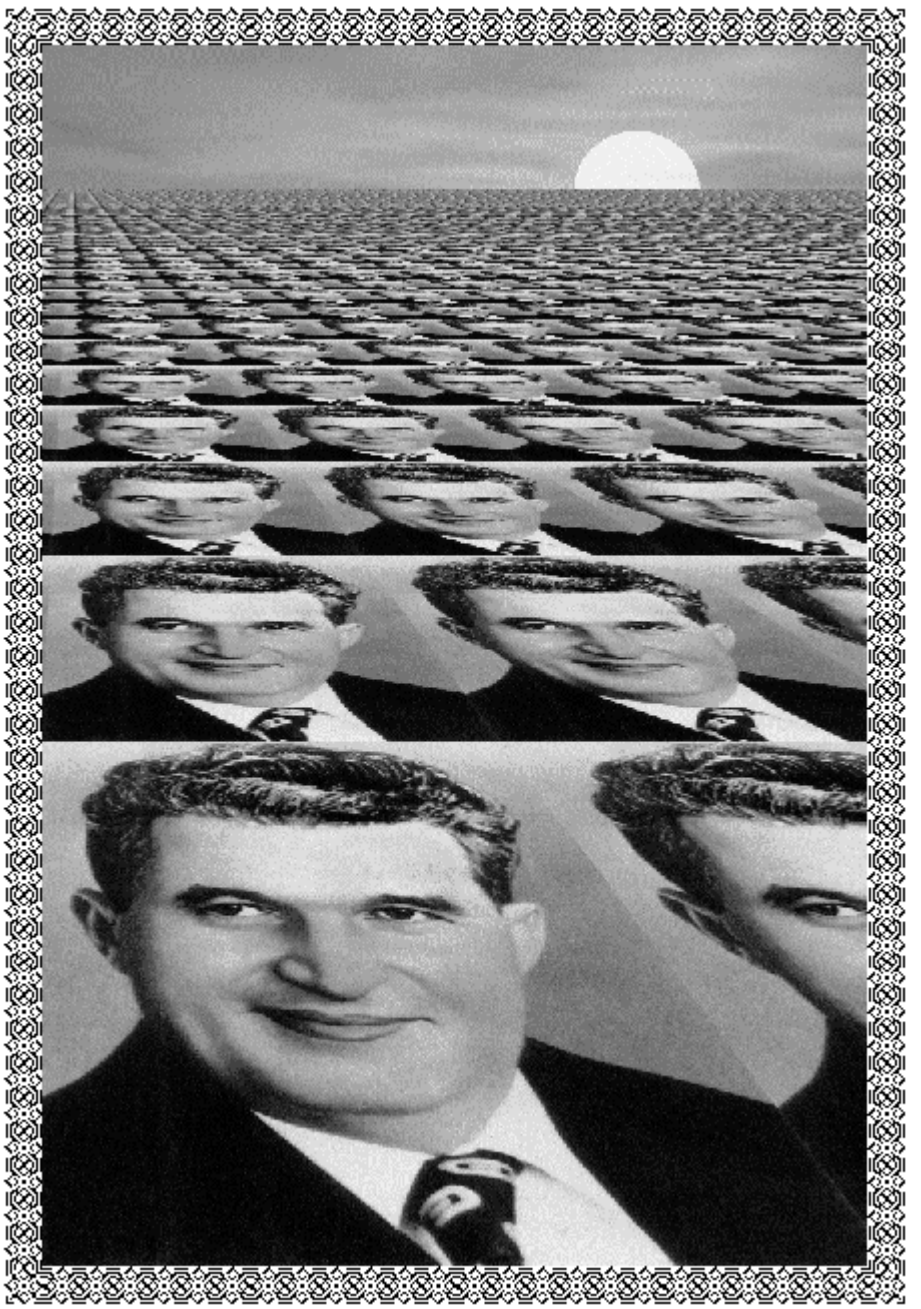

În semn de înaltă considerație față de personalitatea proeminentă

a șefului statului român

Președintelui Nicolae Ceaușescu i-au fost conferite „Medalia comemorativă", Diploma specială și titlul de „Membru de onoare" al Asociației spaniole a prietenilor operei pictorului Francisco Jose de Goya

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost acordat de asemenea titlul de „Cetățean de onoare" al localității Fuendetodos-Zaragoza, unde s-a născut pictorul spaniol

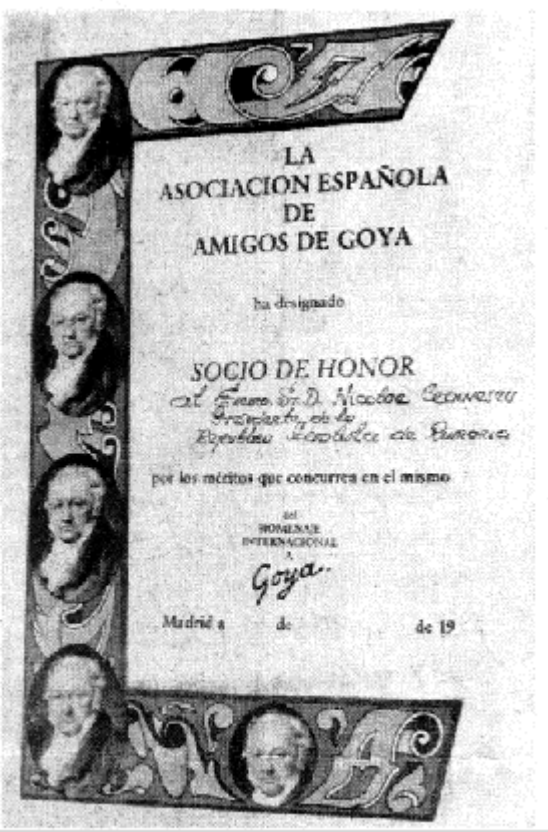
LA
ASOCIACION ESPAÑOLA
DE
AMIGOS DE GOYA

ha designado

SOCIO DE HONOR

por los méritos que concurren en el mismo

del
HOMENAJE
INTERNACIONAL
A
Goya

Madrid a de de 19

EL
AYUNTAMIENTO
de
FUENDETODOS
Zaragoza
ha designado

Vecino de honor
de esta villa, cuna de
FRANCISCO de GOYA

Un capriciu al amicilor lui Goya: somnul ratiunii naste membri de onoare

Sevaletii lui Ceausescu

Se spune ca la o vizita in judetul Suceava, unde era prim-secretar Emil Bobu, Ceausescu ar fi iesit, noap dupa un vechi obicei nereprimat din copilarie, sa indrepte jetul prezidential de urina spre unul din copa din municipiul bucovinean. Pe hol, insa, era sa se loveasca de o mogildeata care a sarit ca arsa in picio „Ce-i cu tine, nu dormi?“ „Tovarase secretar general, sint Emil Bobu, insarcinat cu munca de partid in functia de prim-secretar. Si cita vreme se afla in vizita Geniul Carpatilor (aici incap si alte geniale epite judetul de care raspund eu, nu pot sa dorm. Veghez sa aveti Dumneavoastra somnul lin.“ Intorcindu-se consoarta, cel mai iubit fiu al poporului si-a zis ca de astfel de oameni are nevoie tara si el personal, mc Ei, asa si cu unii pictori!

Corneliu Antim

Iconari ai timpurilor noi

„Istoria se face o singura data, dar se rescrie de nenumarate ori!“ (avertisment academic)

Intotdeauna a existat o relatie, mai mult sau mai putin ocult artisti. Sau, ca sa nu para exagerat, intre cei puternici si liot supusilor. Asa-zisa independenta a creatorului s-a vazut ing gimnastica impusa a exercitiilor obediente. Nevoia de frum potentatului trecea, in vremuri de restriste, prin burta faurar nazdravanii artisticale. Mai grav era cind asemenea ofranda facea de bunavoie, neceruta de nimeni si, ca atare, neraspla fel. Temeneaua trecea nebagata in seama, artistul cadea in fanfaronadei slugarnice, cei din jur il luau la ochi, daca nu obrazniceau cu niscaiva vorbe in raspar. Saminta odata aru rasarea unde nici n-ai fi crezut. Unii, putini, erau chemati la produca, sa arate ce pot, faima lor de faurari mestesugiti fii purtatorii de insemne dregatoresti poleite. Fapta lor, de era dobindea pretuire si onoruri. Stirniti, cei mai mici si multi indesau la porti cu gesturi lingusitoare, ori doar ademenitoa speranta ca vor fi descoperiti si scosi la lumina. Unii o face talent si pasiune. Nu-si tradau prea mult meseria si uneltele „subiectul“, cam diform si asimetric, nu merita nici cea ma atelier la o ora de studiu de expresie. Asa avea sa se nasca de veleitari la gloria recunostintei prezidentiale, pe care art si ai delirului socialismului multilateral dezvoltat il inregim frontispiciu atotcuprinzator: „Cintarea Romaniei“. Intreaga suflare a tarii urma sa imbrace aceasta unifor care creatorii de orice virsta si cimp de preocupare aveau libertatea de a-si cheltui in folosul tuturor timp sperantele proprii. „Epoca de aur“ se anunta ca un prolific orizont istoric al unor oameni eminamente noi

zmee, capabila sa nasca si sa ofere tot, de la bunuri materiale la valori spirituale si artistice, sub imboldu
ale marelui cirmaci. Un fel de masa dospind de talent si nelinisti creatoare, o adunatura gigantica si deste
elite, docila si incintata de sine, dar cu destui privilegiati care o reprezentau, o monitorizau si ii aplatizau
la numeroasele ceasuri de festin popular orchestrate de mai-marii zilei.

Arta grea face viata usoara

Vremurile faraonice instituite dupa faimoasele „Teze de la Mangalia“, din 1971, cind umbra lui Mao si a altor despoti absolutisti aflati sub faldurile inrosite ale comunismului extrem-oriental (fata de care imaginea tatucului Stalin palea ca o boare in ogiva unui mit) cotropea Romania impingind-o spre inimaginabile cuprinsuri absurdistane, au declansat o infloritoare resurectie portretistica. Pictori, sculptori, graficieni, artisti decoratori (muralisti, tapiseri, medalisti, ebenisti, ambientalisti) concurau faustic la configurarea unui urias patrimoniu de vestigii portretistice, care celebra pina la idolizare pe maretul Prislea al neamului romanesc si anii „de aur“ ai domniei sale. Nume ilustre ale breslelor artistice contemporane s-au aliniat, incet-incet, in acest trufas proiect monumental: Ion Jalea, Ion Irimescu, Paul Vasilescu, Eugen Popa, Ileana Balota, Eugen Palade, Costin Nitescu, Virgil Almasanu, Viorel Marginean, Dan Hatmanu, c cooperatist Bitzan-Setran, Adrian Dumitrache... Fonduri importante de stat si ale organizatiilor obstesti (tineret), de la armata, Securitate, invatamint, turism au fost virate catre achizitionarea anuala a acestor pr care asigurau celor in cauza – artisti si beneficiari – o polita acoperitoare pe termen lung, in fata celor do putin asa se credea, asa se anticipa. Ce putea fi mai flatant pentru marele Boss de partid si de stat, in cursul lungilor si repetatelor lui haladuieli „de lucru“ prin tara („biroul sau de lucru este insasi tara!“ – spuneau poetii Curtii), decit imaginea sa proiectata pe o mare canava de pinza, ori migalita in mozaic sau fresca sau fire colorate de lina intr-un sanctuar ministerial, la vreun obiectiv energetic sau siderurgic, ori in aula unei noi ctitorii universitare sau de cercetare stiintifica? Gurile rele spun ca nicicind nu fu vaca mai grasa si mai laptoasa pentru artistii inregimentati astfel in acest cor triumfal al marelui ales si „reales“ carpatin. De fapt, multi altii amestecati in aceasta sofisticata butaforie propagandistica si lingusitoare au trait bine merci intr-o simbioza a privilegiilor si onorurilor publice (titluri, medalii, resedinte mai acatarii, calatorii de studii in lumea buna, achizitii de stat, comenzi sociale, promovari pe diverse filiere si ierarhii etc.), care mai dainuie si a cei ce se mai afla inca in viata! Inca si mai numeroasa e gloata celor ce, la acea vreme, erau prea tineri or (artistic si politic) pentru ca exercitiul lor de „oportunitate“ sa reziste rigorilor si pretentiilor veghetorilor supervizorilor de profesie, care roiau in jurul „ilustrului cuplu“. Au trudit din greu (dar platiti, de bine, de decorarea resedintelor prezidentiale de la Cotroceni, Scrovistea, Snagov, Predeal, Neptun ori la incomen al Poporului si la marea alee a fintinilor. Ba si prin casele

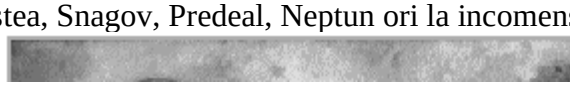

unor potentati ai timpului, in contraserviciu pentru favoarea ce li se facea de a fi „acceptati“ in echipele c
fost anonimii „micilor concesii“, executanti docili si iscusiti ai traficului subteran de „gifting“-uri ce se p
pentru lubrifierea piramidalelor angrenaje si conexiuni subalterne. Pentru artisti, acestea nu erau neapara
compromitatoare, cit supravietuitoare! Unii, mai obedienti sau mai nesatui, sint astazi ostracizati; altii isi
mai departe ocupind posturi universitare sau dirigente in structurile uniunilor de breasla. Pe toti ii apara
profesionalitatea. Doar pe pretinsii puritani, mai aprigi la gura, pacatele trecutului recent ii mai tradeaza.
morale minore, insa, se intelege!

Artistu-n vremea odelor. Memoriu, ca gheata-n sin!

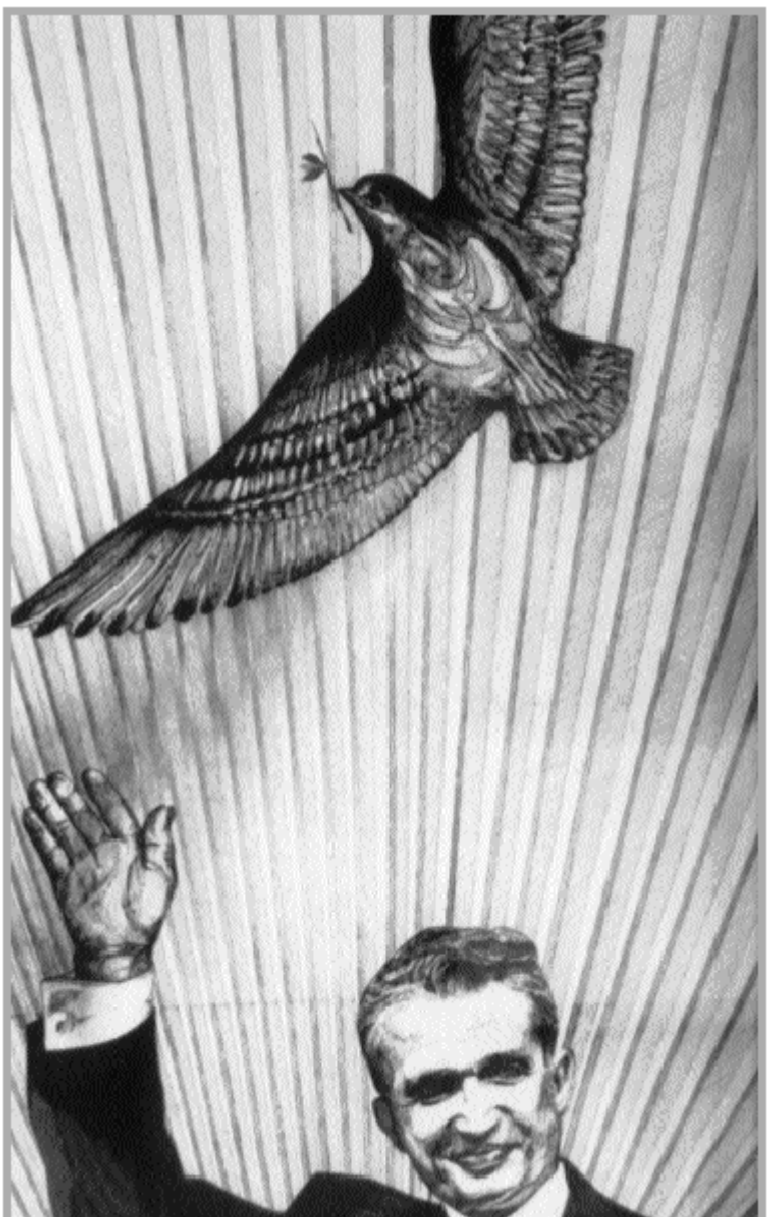

Intrebarea pe care mi-as pune-o azi este ce
uriasul depozit national acumulat in mai bi
de ceausism fervent, referindu-ma, desigur,
artistilor plastici. Putine au valoare docume
Sau, daca o au totusi, ea este una idilizata p
mistificare, potrivit uzantelor si cerintelor r
Valoare sentimentala probabil ca detin doa
aflate in patrimoniul privat al hiper-nostalg
amatorilor de parastase filocomuniste. Face
cite o „icoana“, doua a celui mai iubit fiu...
artistica propriu-zisa este discutabila, cu cit
care, probabil, sint detinute in depozitele ur
colectii particulare, de aici si de peste hotar
unui „timp al regasirii si reconsiderarii“, ce
benefic, la un moment dat, la licitatiile burs
arta si antichitati. Cine stie de unde mai sar
este ca niciodata si niciunde nu s-a produs a
vizuala pe parcursul unei singure „domnii“,
spatiul european. Nici la curtea marilor mo
François I la Henri IV si de la Carol Quintu
Mare, si nici la Kremlin ori la ceilalti despo
coasta rubinie a marxism-leninismului victo
plastici n-au trudit mai abitir la a-l eterniza
Conducator, asa cum au facut-o, fara a fi in
de la spate, minuitorii de dalti si peneluri d
Dimbovitei. Nu stiu citi din zugravii de fru
vor marturisi peste vremi despre cele intim
lor, asa cum au facut-o, in alte timpuri si in
Holbein, un Van Eyck, un Velasquez, un M
Michelangelo. Trebuie sa acceptam, insa, c
„tsunami“ de ditirambe si osanale, ce matu
dictaturii ceausiste, grosul contributiilor a a
minuitorilor de cuvinte si sonuri potrivite. C
poemele, cantatele, tot felul de „mise“ sole

rasunau obsesiv pe undele herziene, pe cele video, pe scene si podiumuri de concert, in librarii si atenee l festivaluri si chermeze populare. Apoi, mreaja intoxicanta a presei scrise si vorbite, forma a „activismulu nu mai putin contondent ori vitriolant, colportoarea faimosului „limbaj de lemn“, toate acestea par sa se f dupa rasturnarea istorica din anii ’90. E drept ca „mostenirea“ artistilor plastici e mai grea si fatalmente r poate de concreta. Mi-e greu, totusi, sa creditez azi mai incriminabil aportul unor Irimescu, Penda, Nitesc Mermeze, Setran, Balasa, Paul Vasilescu, Horea Flamind, Pop-Negresteanu, Marginean decit pe cel al lu Paunescu, Paul Tutungiu, Lucian Avramescu, Vadim Tudor, Sergiu Nicolaescu, Titus Popovici, Manole Alboiu, T. Marascu, Horea Popescu, Mircea Neagu, Victor Paceag, Radu Paladi, Moculescu, Bogardo, C Dascalescu, George Grigoriu et co., Ion Dolanescu, Maria Ciobanu, Benone Sinulescu – actori, actrite, ir felurile si calibrele ai maretelor ode ceausiste. Nu stiu nici cui ar folosi astfel de „vinatori de vrajitoare“ i oricum grav afectata de maladii ale constiintei, inca persistente, din nefericire!

Timpul vindecator, morala tacuta!

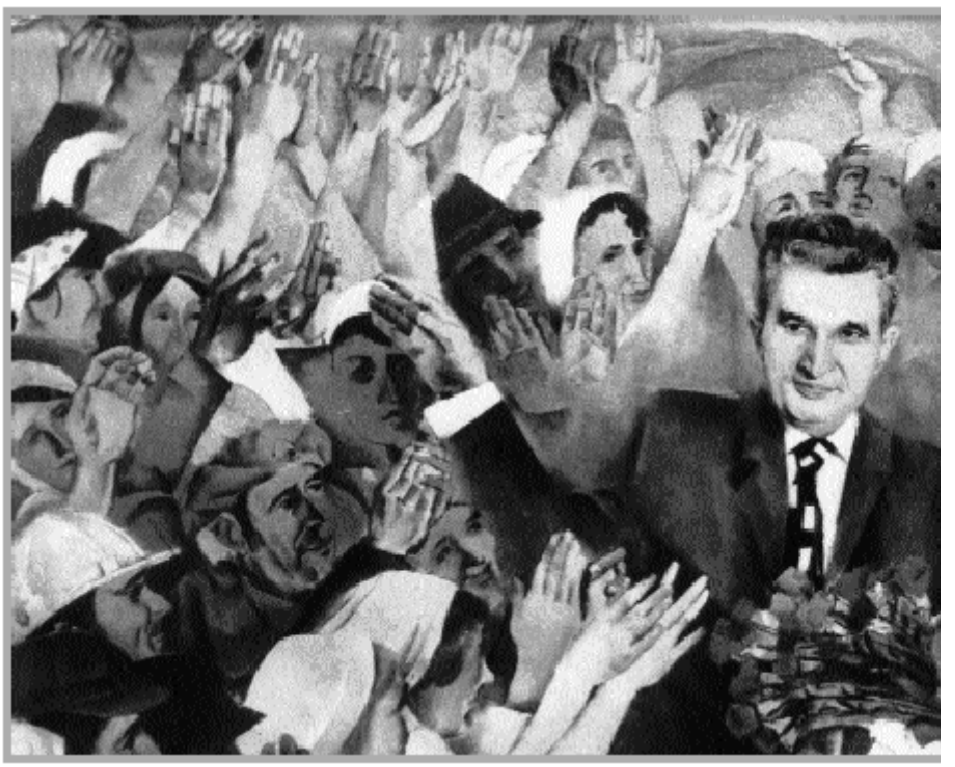

„Sub auspiciile unei democratii reale si active – comenta zelos in revista „Arta“ din 1986 pictorul Dan Hatmanu – generos si totodata dinamic promovata de partid, de tovarasul secretar general, Nicolae Ceausescu, arta si-a consolidat nobila vocatie educativ-patriotica; cuvintul opera si-a putut asigura astfel cel mai frumos si cel mai cuprinzator inteles. Adica, opera formatorie de cele mai inalte convingeri socialiste, revolutionare, deschizind perspective tonice, optimiste asupra vietii si lumii, nutrind afectiune si respect pentru fauritorii patrimoniului material si spiritual al tarii...“ Dupa 15 ani, acelasi reputat pictor rosteste numele lui Ceausescu cu minuscule (ca asa se poarta!), iar crezurile sale le traduce realme departe de catifelata serpuire de cuvinte cu care isi pavoaza atunci faptura tematoare si bintuita de molco oportunisme. Stia, insa, ca nimeni nu-i poate fura harul picturii si ca arta lui nu-i vorbirea. Despre restul, cu privirea ingindurata. Si, asemenea lui, multi altii, trecuti de prima tinerete ori venerabili artisti calare, de sperante, orbecaind tot prin vremuri incilcite! De asta data, tirania nevointelor ii copleseste pe toti dec

„Trebuie – cum am spus si in alte imprejurari – sa se bea numai din izvorul cu apa vie ce izvoraste din p
sudoarea si singele inaintasilor, numai acest izvor este datator de viata si inspiratie. Nu trebuie sa se ale
din ulcioarele cu apa statuta si in care se toarna si picaturi din otrava conceptiilor retrograde si cosmop
se urmareste sa se adoarma constiinta patriotica, revolutionara a creatorilor, a maselor populare si a p

Nicolae C

Prima pagina **Capitole :** 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
Inchide

MIRABILIS
MEDIA

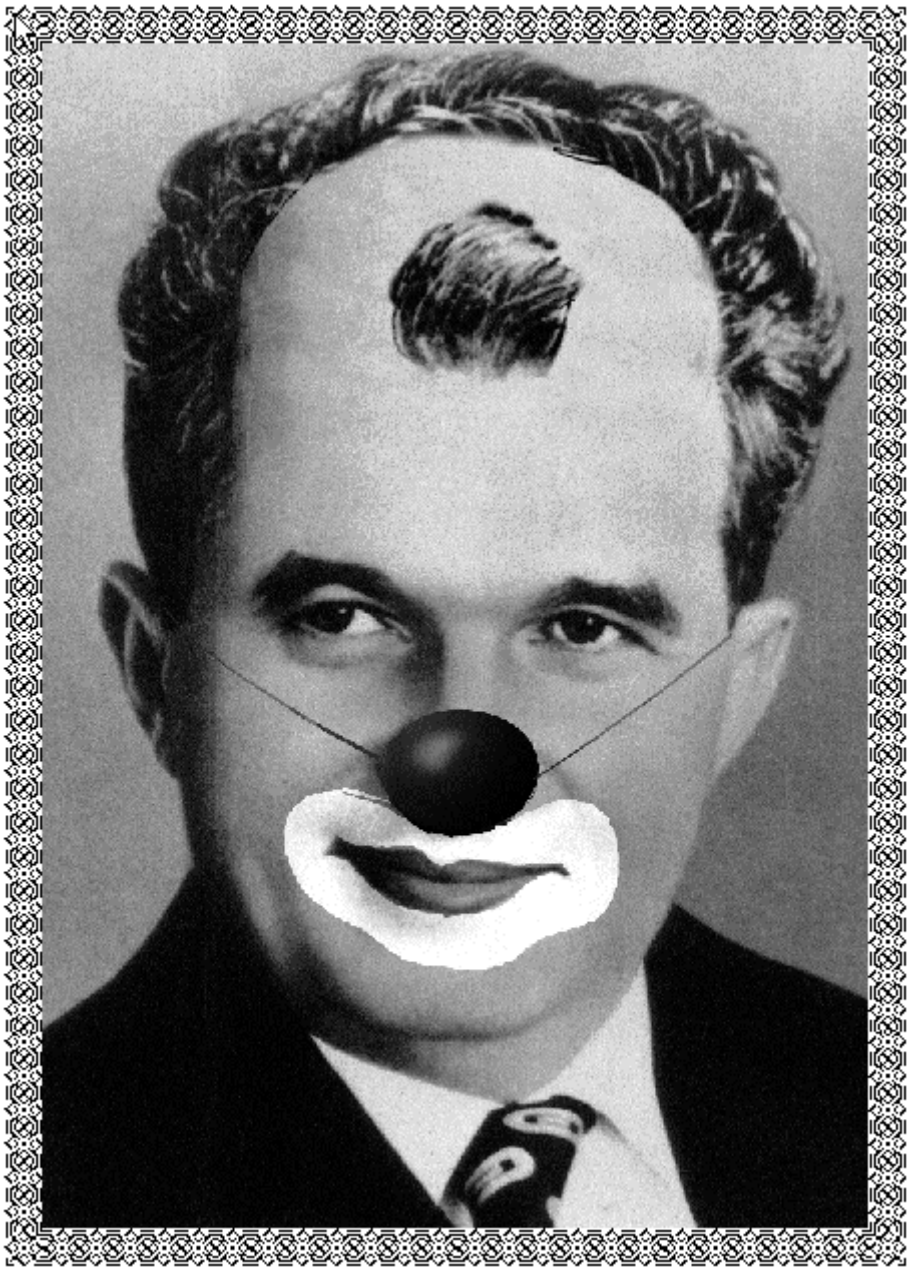

Memorialul distractiei

Era haioseala mare in epoca: „Scinteia“ tiparea un milion de exemplare; pe ecrane, eroii pozitivi si

ilegalistii bateau toate recordurile de box-office; la paradele de moda, organizate in cinstea zilelor de 1 Mai si 23 August, mii si mii de manechine prezentau ultimele modele de basti si salopete. Se baga muzica si veselie multa, mai, maaai!

Cei 7 malefici de la „Viata studenteasca“

Curiozitatea maselor largi trebuie intretinuta cu povesti din viata celor mai cunoscuti ziaristi, ca sa-i poata uita in chip diferit. Acesta e paradoxul meseriei de gazetar: cu cat mai faimos esti la vremea ta, cu atat mai uitat esti la vremea altora. Da-le maselor largi niste intamplari erotice din copilaria suta la suta gagesteana a lui Ion Cristoiu, serveste-le cateva rafuieli cu Securitatea din adolescenta eroica a lui Sorin Rosca Stanescu, ofera-le istorioare sexy de pe vremea cand Mihai Tatulici nici nu visa la onoarea de a-i da o pereche de palme lui Nicu Ceausescu, scoate la iveala un numar de fotografii pitoresti din eterna si fascinanta studentie a lui Nicolae Dan Fruntelata, vino cu dezvaluiri totale din epoca in care Cornel Nistorescu nu era decat unul din multii Nistoresti ai satului sau, scormoneste in tineretea lui Adrian Dohotaru, pentru a demonstra ca era fatal sa fie urmarit pe drumuri ucrainene de KGB si sa se stie abia dupa moarte ca a fost cel mai mason dintre pamanteni, in fine, fa legatura dintre actuala functie de consilier al lui Iliescu si anii in care Octavian Stireanu era un tanar jurnalist atat de harnic, incat puteai chiar sa crezi ca era jurnalist – si masele vor fi multumite ca au ce sa nu tina minte. Eu, insa, fiindca nu reusesc sa ma simt multime si popor, nici cand fac eforturi in acest sens – cand merg, adica, la redactie cu tramvaiul 21 sau troleibuzul 85, cand mananc covrigi framantati de-o mana harnica de tiganca sau cand imi plimb cateii in parcul Obor si beau bere nationala-n forma si proasta-n continut – vad in indivizii mai sus pomeniti nu niste vedete ale mass-mediei de azi, ci doar pe fostii mei colegi din redactia de odinioara a „Vietii studentesti“. Fiindca asa ne-a fost destinul, nu sa bubuie de patru ori – pa-pa-pa-pam! – eroic si masiv, ca-n debutul Simfoniei a V-a de Beethoven, ci sa bata la usa discret – cioc! cioc! cioc! cioc! Iar cineva sa spuna: intra!

Un dement Ceausescu asta, cu asa-zisele lui ctitorii megalomane. Sper ca a ajuns in iad. Pai, pina cind gasesti o receptie in Casa Poporului, pe holurile astea interminabile, s-au ter-minat fripturile.

Prin anii ‘68-’74, prin urmare, destinul, care avea infatisarea si numele poetului Nicolae Stoian, ne-a adunat – desi mai corect ar fi sa zic c-a tunat si ne-a adunat – in sectia de reportaj-anchete a populare, pe atunci, publicatii „Viata studenteasca“ pe subsemnatul: Tudor Octavian, Dan Nicolae Fruntelata, Cornel Nistorescu, Octavian Stireanu, Mihai Tatulici, Sorin Rosca Stanescu, Ion Cristoiu, Adrian Dohotaru, colegi in celelalte sectii fiindu-ne Mircea Florin Sandru, Virgil Simion, Cristian Neches, Eugen Patriche, Emil Cojocaru, Ioan Novac, Calin Stanculescu, Aura Matei Savulescu, M.N. Rusu, Marta Cuibus, Dragomir Horomnea si alti cativa pe care, daca nu-s foarte activi in presa, mi-i

amintesc mai greu. Uitarea, in meseria asta de mazgalitor de hartie la ziare e, cum se vede, democratica: functioneaza la fel si la masele largi, si la cele mai stramte. Niculae Stoian a fost singurul poet comunist care a colectionat in jurul lui numai anti-orice din nascare. Era un om de treaba, desi cam umoral, mai ales in momentele in care delira patriotic in termenii internationalismului proletar. Iar noi, cei opt de la anchete-reportaj, eram toti niste scriitorasi simpatici, care racaiam comunismul din interior, fara sa ne fie prea clar nici c-o facem, nici unde o sa duca asta. Niculae Stoian ne-a strans in redactie inca studenti fiind, a obtinut, pentru cativa dintre noi, scutiri de frecventa, locuinte, iertari de pacate si alte cateva ingaduinte – de la sectiile de presa ale PCR-ului si UTC-ului – si, ce-i mai important, ne-a cautat in coarne, ori de cate ori simteam nevoia sa fim scarpinati. Niculae Stoian simtea asa, ca o datorie fata de destin, sa-i aduca laolalta pe cei care scriau mai bine ca altii. El simtea – ca si diriguitorii comunisti chinezi din timpul revolutiei culturale din aceeasi perioada – ca persoanele care nu scriu rau gandesc bine. Si ca gandind bine, n-au cum sa fie altfel decat niste oportunisti de omenie, care una scriu si alta cugeta. Stoian o tinea cu comunismul lui, iar noi, cei opt reporteri, n-aveam in cap decat un singur lucru: cum o sa vina o vreme cand o sa fim ba un Ion Cristoiu, analistul de serviciu al unei natiuni ingrate, ba Sorin Rosca Stanescu, cel mai mare sforar al politicii facute cu ziarul, ba Nistorescu, de la Evenimentul zilei, mare patron de trust semi-nemtesc, ba Mihai Tatulici, facator de reviste mici si scandaluri medii, ba eu, Tudor Octavian, scriitor de nivel mediu in Europa, dar abia scriitor la ziar in tara mea. Visam cai verzi pe pereti rosii. Din care cauza, pareau albi. Oare despre ce si cum scriam, cand eram mai tineri, noi, vitejii de azi ai presei libere? In primul rand, trebuie spus ca si atunci, ca si acum, tot cu Ion Iliescu aveam de-a face. Era ministrul Tineretului, pastorea si studentimea, avea acelasi zimbet global. Si acelas talent de a se inconjura cu fripturisti de omenie. Astfel ca, in 1990, era normal sa nu strigam entuziast ca toata tara „Traiasca Ion Iliescu!“, ci sa bombanim, fiecare pe trecutul lui: „Aoleo, iar Ion Iliescu!!“. Redactia revistei nu se deosebea prea mult de redactiile de azi. Lipseau masinile de scris, cafeaua, termopanul, jachetele cu multe buzunare, banii si fetele. Aveam insa din belsug sedinte, prelucrari individuale, documentari pe teren, sedinte, discutii tovarasesti, analize de numar, sedinte, analize trimestriale, analize anuale, sedinte, dialoguri despre carti, monologuri despre carti, condica de prezente, sanctiuni pentru absente si, bineinteles, sedinte. Faceam atatea sedinte, in care discutam cum trebuie scrise articolele pe care urma sa le scriem, incat majoritatea erau scrise cu mult inainte de a fi, vorba ceea, antamate. Cele doua lucruri cu adevarat bune la „Viata studenteasca“ au fost trei: calatoream mult prin toate orasele universitare si printr-o multime de locuri, unde vedeam in ce chip se deosebea socialismul din tara de acela din sedinte, legam prietenii cu profesorii cei mari si invatam de la ei, cu ocazia unor interviuri sau taifasuri, ce nu putea sa ne invete facultatea, si – fapt foarte important – ne tineam ambitiile intacte. Astfel ca eram si atunci cam tot ce suntem azi si chiar mai mult decat atat. Cristoiu nu imbraca o singura jacheta, ca azi, ci o singura haina. Zilnic si ani de-a randul aceeasi. Puteai sa crezi ca fost nascut cu haina aia pe el. Nistorescu avea vesnic treaba. Era mereu in redactie, dar cand il cautai tocmai plecase. N-aveam nici un motiv sa cred ca planuia inca de pe atunci sa se asocieze cu un neamt, dar daca ma gandesc mai bine la fata lui mai mereu mirata, ca si cand nu contenea sa se minuneze de tampeniile ce-i era dat sa le auda, pot spune ca avea aerul. Credeam ca e un cinic, iar el era doar mizantrop. Tatulici se tinea mare in toate. Intrucat, intr-una din zilele alea patetice ale tineretii mele, cand credeam ca scrisul e omul, l-am sustinut pe Niculae Stoian in ideea ca trebuie sa-i aducem in redactie pe Cristoiu – de la Cluj, unde urma sa fie universitar in importanta disciplina filozofica a „Socialismului stiintific“ – si pe Tatulici de la Iasi – unde era, fara mari eforturi, sef de promotie sau asa ceva – m-am dus dupa ei si i-am convins sa fie ziaristi. Ca sa fiu corect, n-am fost singurul care i-a pisat sa vina la „Viata studenteasca“. Din care cauza, stiindu-se indispensabili, aveau in permanenta expresia grava, superioara a unora de care redactia, natiunea si chiar omenirea nu

Sa
stiti ca eu pot sa
va fac si o chelie ca a
lui C.T. Popescu, dar mai
pierdeti 2 centimetri. Mai
bine vi-l fac vilvoi si
mai cistigati 5.

se puteau lipsi. Nicolae Dan Fruntelata a fost un coleg bun, cu sinceritati de prieten. Dar prieteni propriu-zisi nu puteam fi, pentru ca si in presa exista si atunci concurenta. Pentru ce concuram, nu ne era tocmai clar. Dar nu rare erau ocaziile in care sentimentul concurentei aducea nitel a dusmanie. Eram tineri, dracosi, vanitosi, selectati, platiti binisor, debutati, anturati, unii aveam relatii „interesante“ la cativa politruci mai descuiati la minte – cum era si Ion Iliescu – eram curati, nepatati, umblati si sedintati. Nu ne numeam ziaristi, deoarece profesiunea de ziarist nu exista in nomenclatorul meseriilor din R.S. Romania. Ne chemam „profesori angajati ca redactori“. Sorin Rosca Stanescu era cel mai chisnovatic dintre toti. Nu stiu exact ce inseamna acest cuvant in dictionare, dar daca ma gandesc la permanentul neastampar genetic al lui Sorin, stiu ce inseamna. Fiindca s-a facut mare caz de relatiile lui cu Securitatea, ma simt obligat sa clarific momentul. Cum scriam amandoi pe teme sociale si bateam caminele si cantinele, ca sa-i criticam pozitiv pe studentii nedisciplinati, a trebuit sa ne impartim mosiile: ar fi urmat sa ma ocup eu de studentii straini, iar Sorin de cantinele si caminele romanilor. Dar eu eram lenes si i-am lasat lui munca mai grea. O munca in care erai obligatoriu urmarit de baietii cu ochi albastri. Daca n-as fi fost atat de comod si de smecher, poate ca mi s-ar fi intamplat mie ce a patit el. Si a mai fost o cauza care azi ne pare caraghioasa: Sorin era fumator, iar eu nu. L-a dus interesul – ca sa nu zic soarta, adica tot povestea aia cu „cioc! cioc! cioc! cioc!“, nu cu bubuiala din Simfonia a V-a – spre caminele arabesti, unde putea procura tigari mai bune. Adrian Dohotaru era sef de sectie, apoi publicist comentator. Fiind cu o generatie mai mare, pastram distanta. De fapt, el era acela care impunea niste distante misterioase. Biografia de mason de frunte, pe care i-au publicat-o in exclusivitate in Curierul National (!) colegii lui, masonii, cand a murit, a clarificat unele amintiri. Si le-a confuzionat pe altele. Cat despre Octavian Stireanu, pur si simplu nu stiu ce-i de zis. Acum, ca si atunci. Era mai tot timpul pe la UTC si UASCR, cu sarcini discrete, se lipise de echipa Sportul Studentesc, unde facea ciubucuri alcatuind programe de meciuri, a stat mereu prin preajma unor echipe militare, care ingaduiau in avioanele ce le ducea prin strainatati gazetari cu un statut ambiguu, iar dupa ce s-a angajat la Flacara, a tinut aproape de „Dinamo“ si de „Victoria“, unde redacta tot programe de meciuri cu dedesubturi financiare protejate.

Bre, nea Ticule, sa nu-mi zici mie „Deleanu" daca Securitatea n-a facut si lucruri bune. Pai, daca nu eram noi, informatorii, mai erati voi acum fosti detinuti politici sa aveti gratuitate pe RATB si 12 calatorii pe de-a moaca la personal?
La seminarul „Securitatea la rascrucea dintre milenii", Sorin Rosca Stanescu ii explica lui Constantin Ticu Dumitrescu rolul esential al sindicatului turnatorilor – cureaua de transmisie intre urmarit si ofiter

M-am angajat in 1968 si am lucrat la „Viata studenteasca“ pana in 1974 Cei mai multi din tinerii formati in acea perioada sunt si acum in presa. Lista e lunga si nu incerc s-o intocmesc, fiindca ar ies si mai lunga decat mi-o imaginez. „Viata studenteasca“ a fost un soi

de scoala de jurnalism. Nu stiu cat de buna, dar fapt e ca de acolo – cioc! cioc! cioc! cioc! – dintr-un birou mai degraba neincapator, au plecat pe cel mai cotit drum ce duce la democratie cativa din gazetarii pe care azi ii cunoaste toata lumea. Ca sa-i poata uita temeinic maine. Gazetaria da notorietate, dar nu neaparat si stima. Am debutat toti in jurnalism scriind ca societatea era bine condusa, dar ca oamenii greseau. Ca sa scriem azi ca oamenii sunt buni si ca societatea e prost condusa. De aceea vin si ma intreb: cum sa fie societatea de azi altfel, dar cu aceiasi oameni? Am fost angajat la Academia Catavencu pentru stil si ironie. Dar desi nu ma simt omul unui trecut – intocmai colegilor pe care i-am pomenit – sunt. Ma trage trecutul de picioare in jos. Iar de acolo, de unde ma aflu, nu pot sa le vad lui Cristoiu, Nistorescu, Tatulici, Fruntelata, Sorin Rosca Stanescu, Stireanu si Dohotaru decat tot picioarele.

Tudor Octavian

„In orientarea repertoriilor institutiilor de spectacole, teatru, opera, balet, estrada, se va pune accent pe promovarea creatiei originale cu caracter militant, revolutionar. (...) Se va actiona mai perseverent pentru dezvoltarea creatiei romanesti de opera, opereta si balet cu teme izvorite din lupta poporului nostru pentru socialism.“

Tezele din iulie, 1971

I-auzi, i-auzi, i-auzi, ia, cu nea Nicu si cu Ea!

– dare si luare de seama despre obsesiile muzicale ale Conducatorului –

A fost odata ca niciodata, ca daca n-ar fi fost, alt nivel de trai aveam noi astazi, o familie mult iubita. Ea – savanta, preocupata de stiintele exacte, tata de renume mondial; el – deh, ca toti marii barbati – un suflet sensibil la frumos, un munte nu mare la stat, dar degraba ascultatoriu de folclor nevinovat. Si nu trecea Congres, vinatoare, aniversare omagiala sau partida de tabinet fara ca el, barbatul de stat, sa nu-si desfete auzul cu vreun cintec din vastul nostru repertoriu popular. La loc de cinste in preferintele lui, ale marelui barbat, statea piesa „Radu mamii“ a lui Benone Sinulescu. Interpretul care, fara nici o legatura cu sinistra circumstanta, mai cinta, spre bucuria

infometatului public din fabrici si uzine, ca si spre incintarea sogorilor din gara Titu, si indragita piesa „La Lenuta sub cerdac“. Dar mai bine sa ascultam un frumos sirag de povestiri pe aceasta tema, in interpretarea rapsodului Benone Sinulescu. Zi-le, maestre!

„Am fost la foarte multe receptii oferite de Ceausescu – la zilele lui de nastere si, bineinteles, ale Elenei Ceausescu. Deseori ma chemau sa le cint si de Revelion. El avea anumite cintece preferate. Din cauza asta, la un moment dat mi se acrise sa tot cint «Radu mamii» si «La casuta cu pridvor». Repetam pentru diferitele spectacole si receptii fel si fel de alte cintece, dar inainte de a intra in scena venea unul la mine si-mi spunea: «Tovarasu’ Benone, stiti ca lu’ Tovarasu’ ii place Radu mamii. Nu cumva sa nu-l cintati.» Ma duceau dupa Ceausescu, sa-i cint «Radu mamii», peste tot. Cred ca am colindat toata tara dupa receptiile lui, caci n-avea liniste pina nu auzea «Radu mamii» la paharul de vin. Cind ii cintam lui Ceausescu, ma controlau securistii si in git. Ma cautau de microbi, nu care cumva sa-l molipsesc cu vreo boala.

La a nu stiu cita lui aniversare, am primit un telefon de la Ministerul Culturii, de la Heghedus. Si mi s-a spus ca trebuie sa scriu un cintec pina a doua seara, la receptie, despre faptul ca s-a nascut un mare minuitor al Romaniei, cum niciodata n-a mai avut poporul asta. Ce era sa fac? Am compus cintecul, dar mai greu a fost la text. In cele din urma, am scris si textul, l-am invatat, si am ajuns in fata lui Ceausescu a doua zi, seara, la receptia respectiva. Domnule, am avut atitea emotii cum n-am avut in viata vietii mele, pentru ca era un cintec prea proaspat scris si un cintec care nu-mi facea nici o placere; era, iti imaginezi, un text fortat. Totul era o stupizenie. Am avut atitea emotii, ca ma mir cum n-am facut atac de cord acolo. Am reusit totusi sa-l cint fara greseala, in compania colegei mele Angela Moldovan. Eram foarte aproape de cei doi, de nea Nicu si de Leana, cintam la citiva metri in fata lor. Desi cintecul nu se remarca printr-o virtute stilistica, la un moment dat, Ceauseasca a strigat la noi: «Bravo, draga, bravo! Uite, vezi ca se poate? Bravo!». Pe cuvint de onoare. Ne-a luat de acolo pe sus si ne-a dus direct la Televiziunea Romana, sa cintam «opera» in direct. La Televiziune, alte emotii. L-am cintat pina la urma si acolo. Din cintec nu mi-au mai ramas in memorie decit doua versuri: «Fiu iubit din Scornicesti / La multi ani sa ne traiesti». Am mai cintat o data la o aniversare a lui Ceausescu – nu mai retin insa la care anume. Mai intii, normal, am interpretat eu singur «Radu mamii». Apoi, mi s-a alaturat un grup format din Angela Moldovan, Stefania Rares, regretata Ileana Sararoiu si alte citeva nume cunoscute. El, nea Nicu, era foarte incintat de corul facut de noi. Ba chiar participa la cintec – mai batea cu cutitul in pahar, mai pocnea din degete. Dar ea, Leana, nu era atenta deloc. Era pierduta in gindurile ei – se gindea la polimeri sau dracu’ stie la ce se gindea. La un moment dat, si-a pus coatele pe masa si, fara nici un respect fata de lumea dimprejur, fara nici o jena, a inceput sa se scobeasca cu furculita printre dinti. Ma asteptam sa si rigiie – ar fi fost in stare!

Odata, cind venise in vizita la noi in tara Klaus al Austriei, s-a dat o receptie la Casa Armatei, in Sala de Marmura. Fusese adusa acolo o armata de solisti. Am cintat si eu un cintec, nu mai spun care, ca stiti. Si, inainte sa plece de la receptie, Ceausescu a tinut neaparat sa vorbeasca cu mine: «Tovarase, imi place foarte mult cum cinti Radu mamii. Minunat! Dar stii ce? Te rog foarte mult sa te duci la Radio si sa spui c-am zis eu sa faci cintecul asa cum e el adevarat, cu toate versurile!». Insa cintecul intreg avea foarte multe strofe si nu se preta, in forma lunga, de o piesa pentru radio. Normal, nu m-am dus sa-l fac cum spusese tovarasul, deoarece cintecul era deja celebru, il facusem cunoscut si era cintat pe toate drumurile.

La petrecerile astea, toti artistii erau incorsetati, toti aveau spaima. Toata lumea era controlata. Trebuia sa n-ai nimic contondent prin buzunare si chiar sa n-ai temperatura. Tin minte ca din toata trupa aia de artisti care a intrat atunci in Sala de Marmura, pe mine nu m-au controlat. Am intrat cu miinile in buzunar, pentru ca la usile de acces erau doi colonei care locuiau in vecinatatea mea.“

Aici ar fi trebuit sa se incheie, dragi tovarasi si pretini, salba de amintiri a lui Benone Sinilescu. Dar, la cererea marelui public, l-am mai rugat pe maestru de un bis la final. Ca toti artistii care se respecta, rapsodul a venit cu o ultima intimplare. Desigur, live!

„Am fost si la citeva petreceri ale lui Nicu Ceausescu. Am fost la mai multe receptii de-ale lui unde erau prezenti si taica-su si maica-sa. Nicu nu era in apele lui cu maica-sa si cu taica-su de fata. Chiar l-am auzit odata spunind: «Oh! Daca pleaca babacii astia o sa ne simtim si noi bine, nu?» El avea cam alte

preferinte muzicale. Ii placea muzica lautareasca. O placea foarte mult pe Romica Puceanu. Tin minte ca odata, la mare, la o petrecere de-a lor, ciinele lui Ceausescu a inceput sa urle in timp ce cinta Romica Puceanu. A iesit mare harmalaie, Ceausestii s-au enervat, iar Nicu Ceausescu era satisfacut ca «babacilor» le fusese stricata linistea.“

Ansamblul Scafirlia

„Ministerul Comertului Interior, Ministerul Turismului, precum si organele de partid si de stat locale vor veghea ca in localurile de alimentatie publica sa se difuzeze in special creatia muzicala din tara noastra, facindu-se totodata o selectie atenta a repertoriului strain, in vederea inlaturarii muzicii care exprima curente decadente.“ Tezele din iulie, 1971

Publicitatea romaneasca multibanal dezvoltata

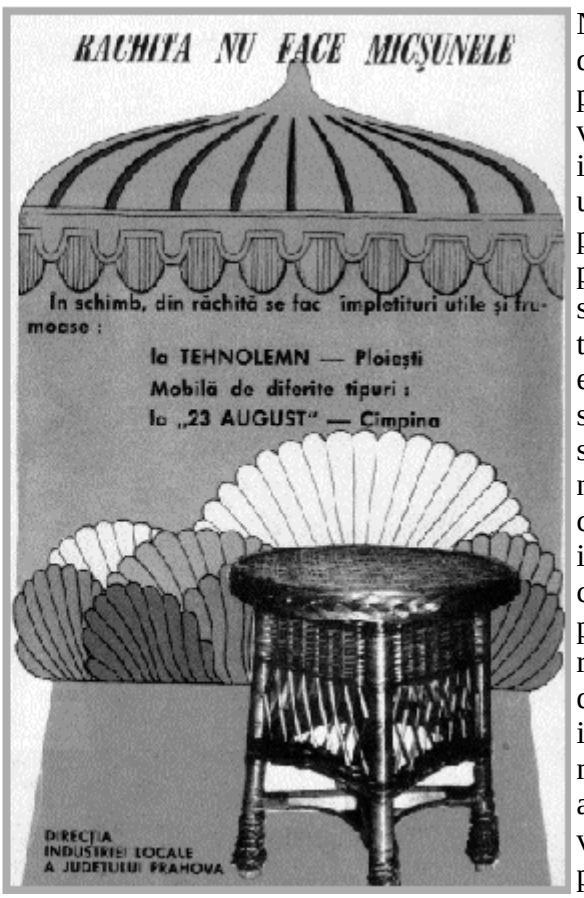
RACHITA NU FACE MICŞUNELE
În schimb, din răchită se fac împletituri utile şi frumoase :
la TEHNOLEMN — Ploieşti
Mobilă de diferite tipuri :
la „23 AUGUST" — Cimpina
DIRECŢIA INDUSTRIEI LOCALE A JUDEŢULUI PRAHOVA

Nesatui devoratori de publicitate, va vom oferi in cele ce urmeaza o portie de publicitate sleita, facuta tocmai in epoca de salam cu soia, nesarata, dar condimentata in abundenta cu propaganda rosie si care, daca nu va va intoarce cu mintea in acele vremuri, cel putin, prin damful autentic, are sanse sa va intoarca stomacul pe dos!
Atentie! Pentru a va reface pofta, e recomandat sa va aruncati din cind in cind privirea pe reclama facuta ciorapilor de dama Adesgo, un fel de Playboy al comertului socialist.

Ca tot veni vorba de imperialisti, adevarul gol-golut e ca, pina prin anii ’50, publicitatea romaneasca mai tinea cit de cit pasul cu publicitatea din Occident, pentru ca erau inca prezente oarescare reclame din perioada interbelica. Dar mai apoi, s-au pus cu avint muncitoresc tovarasii si au secerat si ciocanit orice idee mai rasarita de reclama, care aducea vag cu lumea chiaburilor de altadata si care nu era in ton cu doctrina de la Rasarit.

Oricum, insusi scopul publicitatii, de a promova un produs pentru a-l face sa fie mai bine vindut decit cele concurentiale, nu putea functiona in societatea comunista, din citeva motive: singurul producator era statul; cumparatorii nu aveau de ales dintr-o gama variata de produse, diferentiate net calitativ; mai tot timpul oamenii se buluceau sa le cumpere, nu datorita reclamei, ci pentru ca produsele respective se gaseau rar in magazine. In schimb, publicitatea putea servi unor interese politice diverse. Bunaoara, ideea „alimentatiei rationale“, sub care s-a camuflat criza acuta de alimente, a fost sustinuta de publicitate printr-o campanie de lunga durata „la pestele oceanic congelat“, singurul aliment care putea f gasit la discretie si sloganul „Nici o masa fara peste“ a inundat toate vitrinele goale.

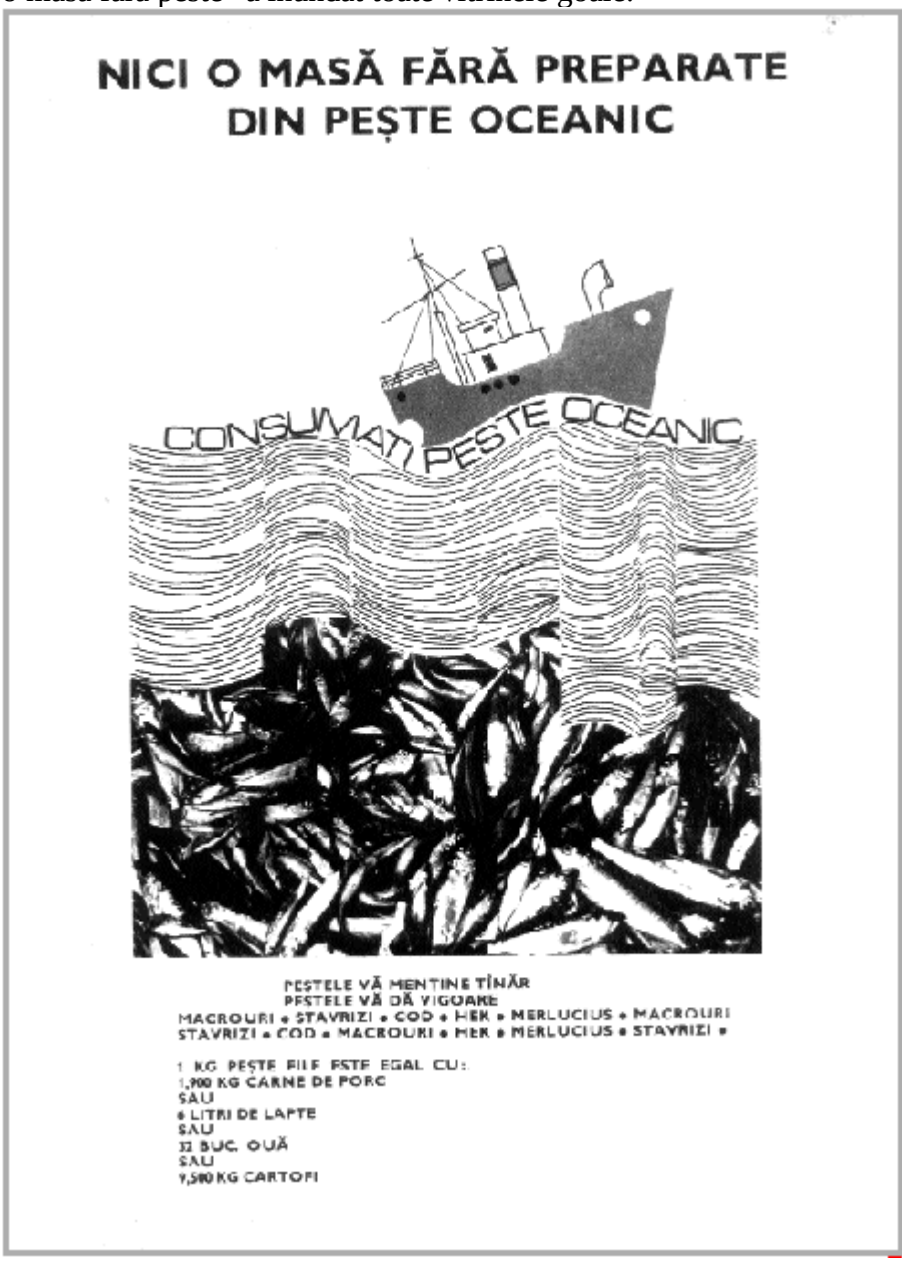
NICI O MASĂ FĂRĂ PREPARATE
DIN PEȘTE OCEANIC
CONSUMAȚI PEȘTE OCEANIC
PEȘTELE VĂ MENȚINE TÎNĂR
PEȘTELE VĂ DĂ VIGOARE
MACROURI • STAVRIZI • COD • HEK • MERLUCIUS • MACROURI
STAVRIZI • COD • MACROURI • HEK • MERLUCIUS • STAVRIZI •
1 KG PEȘTE FILE ESTE EGAL CU:
1,900 KG CARNE DE PORC
SAU
6 LITRI DE LAPTE
SAU
32 BUC. OUĂ
SAU
7,500 KG CARTOFI

Pe de alta parte, publicitatea a fost o portita de scapare pentru directorii intreprinderilor care nu-si indeplineau planul fixat de partid la inceputul unui an. O campanie de promovare a unui produs insemna automat ca intreprinderea producatoare merge struna si ca isi va depasi incontinuu performantele. Orice aparitie publicitara era in prealabil puricata si intoarsa pe toate fetele, ca nu cumva sa se abata de la linia partidului. Asa ca, pentru a putea controla si cenzura la o adica ceea ce nu era in ton cu limbutia comunista, a fost creata prin anii ‘60 o intreprindere unica – Intreprinderea de Stat Reclama Comerciala (Recom). Recom-ul era subordonat direct Ministerului Comertului si al Industriei Usoare, la comanda caruia au fost realizate mai toate aparitiile publicitare din presa scrisa si, in exclusivitate, spoturile TV difuzate pe postul unic, TVR. In majoritatea cazurilor, odata cu respectiva comanda, au venit si sugestiile de executie. Erau indicate ceea ce astazi am numi slogane, titluri de campanie si imaginile aferente. O buna reclama, considerau tovarasii din minister si cei de la Recom, trebuia musai sa fie formata din desene caricaturale si sa contina citeva cuvinte rimate. Asa ca a plouat cu desene si cimilituri stupide, de genul celor ce urmeaza.

Cum era considerat domeniul publicitatii in Republica Socialista Romania, se vede limpede din modul ir care s-a format in 1965 primul studio romanesc de film publicitar pentru televiziune. Astfel, sectia de film publicitar din cadrul Recom a primit drept sediu, pe Calea Victoriei, un hol deschis circulatiei publice, in care se vindeau bilete pentru filmele prezentate la Sala Palatului. Primii angajati ai sectiei de film publicitar, in lipsa de aparatura si deci de comenzi, s-au pus asadar pe vindut trecatorilor, „pe sub mina“, bilete la cinematograf. Mai mult succes au avut citeva functionare nurlii, carora aceiasi trecatori le faceau propuneri avintate. Asadar, era rost de cistig lucrind in „publicitate“, la Recom. In plus, ca dovada ca pentru comunisti publicitatea era un domeniu fara perspective, au fost angajati la sectia de film a Recom-ului oameni care, din cauza dosarelor in raspar cu politica partidului, nu puteau sa lucreze in alte institutii. Unul avea o fiica fugita in RFG, altul fusese dat afara de la o revista, cu interzicerea dreptului de semnatura in presa, alti doi aveau depuse actele de plecare definitiva din tara, iar altul fusese condamnat pentru delicte politice. Cu timpul, garnitura de proscrisi de la sectia film a obtinut si aparatura de productie: proiectoare casate de la Buftea, aparate rusesti de filmat depasite si defecte, pelicula expirata. Cu toate astea, au inceput sa vina comenzi si, cu ajutorul unor regizori si actori angajat cu juma’ de norma, Recom-ul a ajuns sa produca 8-10 spoturi pe luna, cu o durata de 1-3 minute fiecare, difuzate pe postul national de televiziune.

Mai toate filmuletele publicitare erau muzicale sau contineau fraze rimate. S-au facut spoturi la aparate electrice („Toata lumea-i de acord c-un aspirator Record“), creme si lotiuni de tot soiul („Cind te scoli de dimineata, da-ti cu Favorit pe fata“), bauturi racoritoare („Vrem sa bem doar Bem-Bem“), incaltaminte („De la munte la mare doar cu palarii de soare si Gubani in picioare“), apa minerala, in general („Bautura ideala este apa minerala“), magazine mestesugaresti („Toti avem in viata un scop – cumparam la Centrocoop“), produse vestimentare („Select – o cravata de efect“) etc. Mari probleme au avut cei de la Recom cu spoturile la costume de baie. Pentru ca au vrut sa puna in textul unui astfel de spot cuvintul „sutien“, considerat desantat de tovarasii de la cenzura, cei de la Recom au fost convocati la o sedinta, la care s-a decis, fara sa se pronunte cuvintul „sutien“, sa se faca reclama doar costumelor de dama intregi.

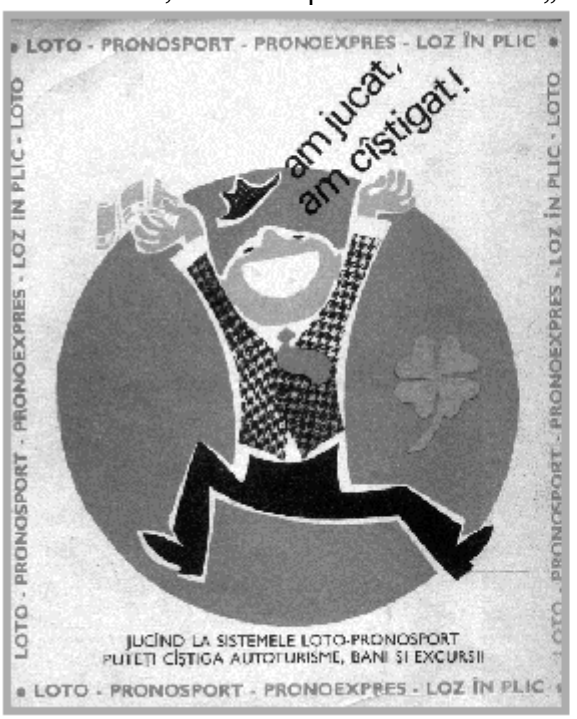
LOTO - PRONOSPORT - PRONOEXPRES - LOZ ÎN PLIC
am jucat, am cîştigat!
JUCÎND LA SISTEMELE LOTO-PRONOSPORT
PUTEŢI CÎŞTIGA AUTOTURISME, BANI SI EXCURSII
LOTO - PRONOSPORT - PRONOEXPRES - LOZ ÎN PLIC

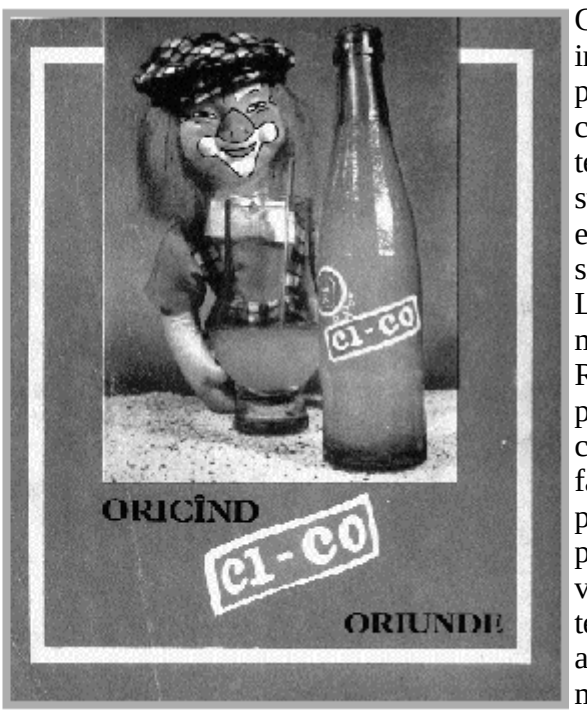

Cei insarcinati de partid cu cenzura textelor subversive erau vigilenti si zelosi foc. La un moment dat, Recom a primit commanda sa faca un spot pentru promovarea virtutilor terapeutice ale musetelului. S-au pus pe treaba si, spre marea lor surpriza, spotul a fost interzis. Motivul: pe directorul televiziunii il chema Musat si un spot la musetel, au fost de parere cenzuristii, ar fi putut fi interpretat drept o ironie la adresa sefului… Alta data, in pragul producerii unei campanii de promovare a unui gin produs la Covasna, s-a decis nu numai stoparea publicitatii, dar si scoaterea produsului de pe piata. Bautura fusese denumita inspirat… „Covagin“.

De teama sa nu-l deranjeze pe insusi tovarasul al mare, au fost stopate alte citeva zeci de spoturi. Intr-unul dintre ele, care facea publicitate unor cooperative producatoare de hamuri, caiele, carute, fondul sonor era dat de un cintec popular celebru – „Mina caii, Niculae!“. Cenzuristii au descifrat o aluzie la numele lui Nicolae Ceausescu si au interzis spotul mintenas. Lasind de o parte aceste mici neplaceri, publicitarii din perioada comunista o duceau destul de bine. Cistigau citeva mii de lei la un scenariu de campanie, iar producerea unui spot era platita cu 5.000-15.000 de lei. In plus, se bucurau de privilegiul de a pune mina pe produse care se gaseau greu prin magazine si care le erau oferite spre filmare. Daca, spre exemplu, aveau de facut un spot la o Casa de vinuri, introduceau musai in spot o secventa cu desfacerea sticlelor, chiar daca acest episod nu se potrivea cu restul scenariului. Odata desfacute, sticlele nu mai trebuiau predate producatorului, cum era impus.
In final, se cade sa va servim si o bomboana: in ciuda cenzurii, a prostiei conducatorilor comunisti si a nepriceperii publicitarilor romani din acea epoca, Romania a cistigat locul 1 la festivalul de film publicitar de la Gottvaldow, cu un spot la marca „Pepsi“ (slogan – „Avint si energie“), surclasind astfel tarile socialiste cu parfum occidental.
Traiasca si-nfloreasca reclama romaneasca!

Alexandru CAutiS

Secera si ecranul

Ultimii ani ai Epocii Ceausescu, marcati de restrictii si economii din ce in ce mai severe, au produs citeva generatii frustrate de lipsa unei anume marfi: produsele celei de-a saptea arte. Copiii erau flaminzi dupa desene animate, iar adultii dupa film si televiziune. Cele doua ore de program ale televiziunii nationale incercau sa-i multumeasca pe toti. Va invitam la un plonjon in atmosfera cenusie a acelor vremi prin intermediul celor mai avizate persoane: Viorica Bucur si Irina Nistor. Telespectatorii stiu de ce.

Viorica Bucur:„Gala Desenului Animat“

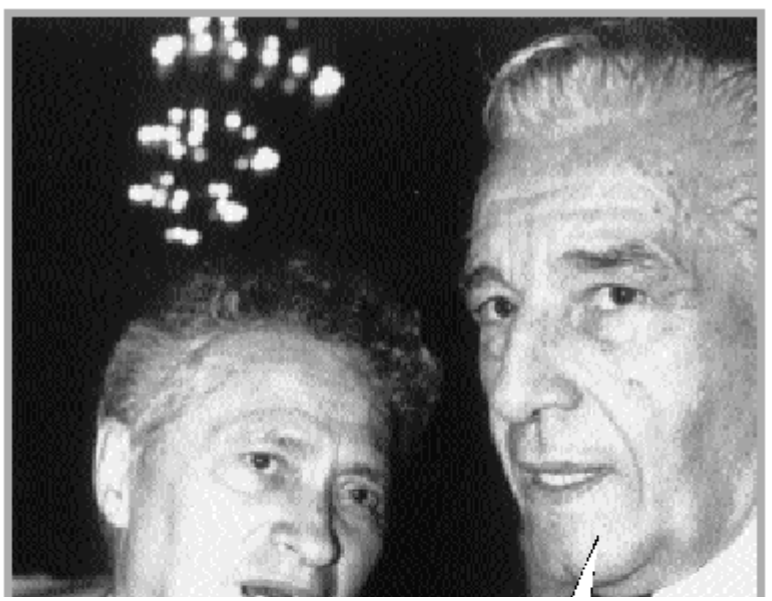

Se intimplase, si are legatura cu ce va vorbesc, urmatorul fapt. Pentru 23 August am dat un documentar care se numea Ripa Rosie, despre niste terenuri pline de fier. Cind cei din conducere au vazut scris acolo Ripa rosie a iesit un scandal foarte mare pentru ca toata lumea, mai ales cenzura, facea conexiuni. „Aaaa, Ripa Rosie, de 23 August, ati vrut sa spuneti ca 23 August ne-a adus intr-o ripa rosie!“ Avantajul era atunci ca fiind asa, intr-o ripa rosie, Romania era o tara a nimanui in privinta drepturilor de autor, daca existau filme in arhiva insemna ca avem drepturi asupra lor. Asa ca am inceput sa scoatem tot Disney-ul din arhiva si am facut aceasta emisiune. Se

intimpla cam prin ‘72-’73. La inceput emisiunea avea o ora si era data duminica. Dupa aceea, programul tot restringindu-se s-a redus si timpul alocat desenelor animate, la 10-15 minute. Le faceam pe cicluri: Tom si Jerry, Popeye etc. Desenele animate au fost mereu o problema. Ceausescu ar fi zis: „Ce e asta, se mai vorbeste inca in limbi straine pe postul national de televiziune?!“. Dar, fiind o emisiune atit de scurta si pentru ca pe atunci, neexistind video, chiar si copiii sefilor, inclusiv nepotul lui Ceausescu, adica fiul lui Valentin si al Irinei Birladeanu, nu aveau unde sa vada desene decit la televizor, orice incercare de a le scoate era cu scandal din partea bunicilor si a nepotilor care vroiau cu orice pret sa vada desene animate. Pe marile ecrane nu se dadeau, sau se dadeau numai balanei, miaunei, zapacele d-astea. Nu stiu daca se mai tine minte, mai era o emisiune de desene animate, „O mie si una de seri“, care se dadea inainte de Telejurnal. A fost o perioada cind raspundea de televiziune Dumitru Popescu-Dumnezeu. Despre el se zicea ca nu suporta animalele si copiii, pentru ca avea o fata handicapata. Si, atunci, colegii care faceau „O mie si una de seri“ taiau animalele si copiii. Va dati seama, sa tai animalele si copiii dintr-un desen animat? De fapt, tai esenta. Dupa emisie intotdeauna aceasta era problema: „S-a sunat sau nu s-a sunat?“. Daca nu se suna era totul perfect. Cele mai multe probleme le aveam insa din cauza lui Olive, prietena lui Popeye, pentru ca multi ziceau ca seamana cu Tovarasa. Si cam semana. Mai ales era un desen animat foarte frumos pe care nu am mai putut sa il dau, in care Popeye era Alba ca Zapada, iar Olive statea cu oglinda si zicea: „Oglinda, oglinjoara, cine e cea mai frumoasa din tara?“. Aaa, dupa ce l-am dat a iesit un scandal intreg, ca, ce mai, era trimitere directa, ca sa nu mai indraznesc sa il dau. De aceea, in ultimul timp nu mai dadeam deloc Popeye. Dar cele mai mari probleme le-am avut cind am vrut sa dau „Doamna si Vagabondul“. Mi s-a spus ca „ce este asta?!“. Se stia ca oamenii subintelegeau prin Doamna pe Elena Ceausescu, iar prin Vagabondul pe Nicusor. Ca „ce?!“, ca „e o trimitere!“. Tot timpul se intimpla cite un lucru. Gopo n-a mai fost dat pentru ca declarase in presa ca omuletul lui era inspirat din figura unui pacatos de pe fresca din pridvorul minastirii de la Govora. Normal ca devenise imediat indezirabil. Noi subtitram si unele lucruri la un moment dat le mai aranjam din titraj. Dupa Craciun, spre Anul Nou, dadeam filme si desene animate cu pomul de iarna, cu sarbatori. Si, cind personajele ziceau „Merry Christmas!“, noi traduceam „ La multi ani!“. Odata, am fos la o aniversare de copii si era ziua cuiva, in mijlocul verii. Si toti copiii au inceput sa ii zica sarbatoritulu „Merry Christmas!“, crezind ca inseamna „La multi ani!“. La un moment dat facea si televiziunea sondaje. Sa vada cum sint urmarite programele, la ce se uita oamenii. Cind erau intrebati ce nume pot sa spuna dintre vedetele televiziunii toti ziceau Viorica Bucur. Pentru ca se uitau la Gala. Ei, acest lucru nu a placut conducerii. Ziceau „cum, desenele animate mai urmarite decit Mesajul Tovarasului?“. Cam din ‘88 televiziunea a inceput sa transmita in culori. Transmitea filme color chiar de dinainte, dar le captau doar cei cu televizor color. A durat ceva, apoi, brusc, au inceput sa nu mai dea in culori nimic, desi se cumparase un car de reportaj in culori care costa foarte mult. Explicatia? S-a vazut Tovarasul la un moment dat in culori cu toate petele alea pe fata, si cu riduri si urit, si atunci a interzis sa se mai dea ceva in culori, indiferent ce-ar fi. Am fost obligata sa renunt la genericul de final, stiti, colimatorul acela cind motanul isi scoate gherutele. Mi s-a zis ca se sperie un copil al unui tovaras de sus, caruia i se parea fioros si parintii au zis sa se scoata, „ca se sperie copilul!“. Daca la desene animate se putea intimpla asa ceva, va dati seama ce era cu filmele, cum se taia din filme! Cind erau in fine acceptate, taiam unde se zicea de Dumnezeu, unde se facea o cruce. Cele mai mari probleme le aveam cu cele romanesti. Mai fugea in strainatate cite un actor si atunci trebuia taiat din toate filmele, ca de multe ori nu se mai intelegea nimic. Stiti de ce s-a facut de fapt filmul Mihai Viteazul de doua ori? Era un Mihai Viteazul al lui Sergiu Nicolaescu si dupa aceea s-a mai facut Buzduganul cu trei peceti, al lui Vaeni, parca, cu Rebengiuc, si s-a facut nu din alte motive, ci mai ales pentru ca primul nu se mai putea da. Septimiu Sever juca pe Preda Buzescu, cel mai important dintre fratii Buzesti, si el a fugit in strainatate, mi se pare ca la ora actuala e prin Canada, iar ultima lui replica in film era „Dupa mine, baieti!“. Sigur, i-au pus si mai multe replici in gura lui Mihai Viteazul din Ceausescu. De fapt, Mihai Viteazul vorbea in cuvintele lui Ceausescu. Se taia de asemenea pentru durata. Se taia de multe ori din cauza titrajului pentru ca era pe alb si nu se vedea. Tovarasul, Tovarasa se uitau, nu vedeau scrisul si reclamau. Dar cel mai mare scandal, cea mai mare nenorocire, se intimpla atunci cind avea loc o vizita a lui Ceausescu si se facea celebrul montaj „Mesaj de pace si prietenie“, ceva de genul acesta, si dupa aceea urma filmul. Si se stia

ca atunci in mod sigur Tovarasul se uita la filme. In aceste cazuri noi trebuia sa alegem ceva care nu exista, filmul perfect, care sa se potriveasca. Criteriile erau cam de genul asta: sa nu fie, daca se poate, americane, ca acestea erau mai multe, sa fie europene, sau cit mai variate geografic, cu mari actori, cu subiect clasic si care sa placa totdeauna, sa fie in premiera pe tara, dar sa corespunda codului eticii si echitatii socialiste. Tovarasul si Tovarasa erau foarte pudici si pudibonzi, n-aveai voie sa lasi in filme saruturi. Apoi ajunsesera si la chestia asta, ca sint prea multe blanuri, prea multe inele. Nu aveai voie in filme sa dai sa se vada ca se maninca mult pentru ca Tovarasul venise cu tezele lui despre viata rationala si oricum el nu minca. Era o dementa intreaga.

Irina Nistor – vocea filmelor sau „Ilegalista“ in universul casetelor video

Pentru mine cariera de voce a filmelor a inceput in noiembrie 1985. De fapt, inca din ’84 ma contactase un doctor bogat in casa caruia am tradus Gandhi, dar care nu avea aparatura adecvata, si atunci cind a incercat sa dea un spectacol cu varianta mea pe caseta audio, evident ca nu a putut sincroniza sunetul cu imaginea de pe monitor si a iesit un fiasco total. Raminea solutia live-ului, dar era neavantajoasa pentru el. Sansa mea de a vedea filme dupa pofta inimii, uneori chiar 7 pe zi, chiar daca asta insemna un efort, dar intotdeauna facut cu pasiune, o datorez in prima faza unui pompier cu grad mare care m-a prezentat primului patron la care am lucrat, culmea, ir plina perioada comunista. Boss-ul era un inginer care cumparase fosta casa a lui Fintesteanu, era fabulos de bine utilat si reusea mereu sa faca rost de cele mai noi productii, fie prin piloti, fie direct din strainatate. Un timp a incercat sa obtina o calitate brici prin acea inventie efemera care se numea video-disc, dar care era mult prea inutil de costisitoare. O alta sursa erau casetele inchiriate din Suedia de un transfug inventiv care le copia si i le trimitea si care isi gasise astfel o sursa de venit ingenioasa. Multi nu stiau sau nu le venea a crede ca eu nu citeam un text, ci interpretam simultan, fara a avea posibilitatea unei previzionari, ca macar sa-mi fac o idee la ce se refera titlul. Patima insa era prea mare ca sa renunt. Casetele circulau cu o viteza ametitoare. Se pare ca era o retea extrem de bine pusa la punct. De exemplu, documentarul cu „Socanta Asie“ abia il tradusesem intr-o seara si a doua zi deja fusese vazut de un stab din televiziune aflat in delegatie la Cluj. Ca sa nu mai spun ca, in virtejul traducerii si in multitudinea de informatii, m-am trezit spunind ca la indieni „mortii erau arsi... de vii“. Oricum, nu aveam cum sa intervin, chiar daca uneori imi dadeam seama si incercam sa dreg pe parcurs, caci principalul meu scop era ca publicul sa inteleaga intriga filmului. De multe ori, involuntar, dadem si variante, cu sinonime ce mi se pareau mai potrivite. Evident ca al doilea punct caracteristic era chiar timbrul meu, inconfundabil, dar si agasant pentru unii. Ca orice rau necesar. Ceva intre Fran Fine si Greta Garbo. Inca din copilarie, evident fara sa fiu fumatoare vreodata, am avut vocea ragusita si

pertinenta ca un instrument de suflat. Bunicul meu, cu un auz foarte fin pina la sfirsitul zilelor, era exasperat de acutele nepoatei sale. Si, totusi, culmea e ca aceasta trasatura avea sa-mi dea o identitate, o adevarata amprenta vocala, teoretic unica prin lipsa de monotonie (au existat si mai exista imitatori involuntari sau nu, pe la diverse posturi de radio). Una dintre cele mai surprinzatoare remarci a facut-o tot un sef din TV, care mi-a spus ca la el acasa gura mea se aude mai mult decit a nevesti-sii. Paradoxal, insa, propriii mei parinti nu m-au auzit pe casete decit dupa ’89. In ’91 mi-am luat primul video la mina a doua. Sa nu uitam ca pina atunci costa cit o Dacie (cistigul meu pe un an). Eu nu aveam cota parte din afaceri, desi vocea mea calatorea (spre deosebire de mine) de la Chisinau la Seattle, dar imi doream atit de mult sa vad toate noutatile, incit ma entuziasmam mai mult decit ar fi fost intelept atunci cind „seful“ imi arata ce a venit de la „pachet“ si lasa la urma ce mi se parea mie mai interesant. In schimb, la desenele animate de multe ori copiii sai, care atunci erau mici, stateau la mine in brate, iar uneori se auzea pe fundalul sonor catelusul lui sau dulaul meu, singura data cind aparatele au fost transbordate la mine pentru ca el plecase in vacanta. Uluitor pentru mine continua sa fie numarul celor care m-au ascultat (aveam o audienta fara concurenta in acei ani negri) si m-au asociat ideii de Occident mai putin utopic. E drept ca din pura inconstienta nu aveam inhibitii, ma lua valul si trinteam cu sete cite un „comunist imputit“, in schimb nu injuram si nu redam pe sleau toate conotatiile mai spurcate, ceea ce mi-a atras multe ironii, trezind chiar antipatii.

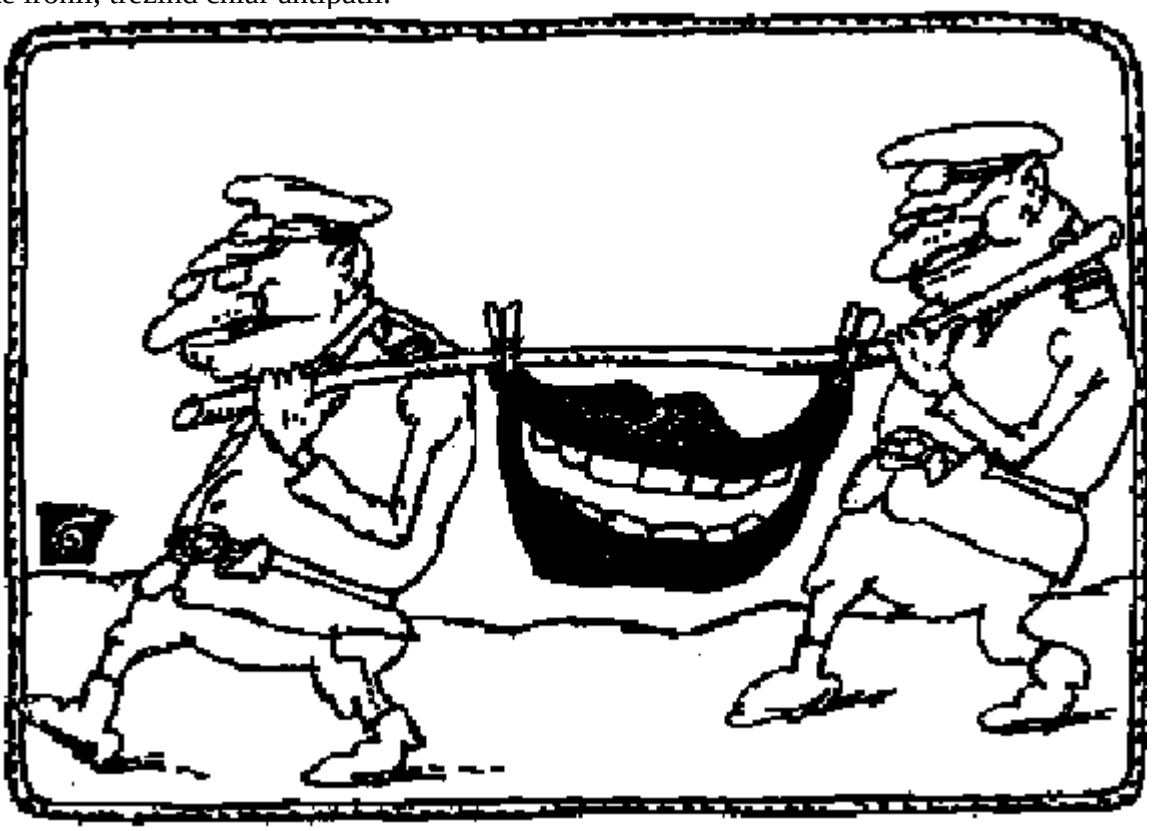

Daca ar fi insa s-o iau de la capat cu cele peste 4.000 de filme carora le-am dat glas, la fel as proceda. Odata cu legea dreptului de autor care s-a dat chiar de ziua mea in 1996, am incetat orice voice-over (ca sa fiu putin snoaba). Culmea este ca lumea nu a uitat (cel mai bun exemplu chiar „Academia Catavencu“). Iezista o iesplicatie! Pentru telenovele s-au organizat cursuri de alfabetizare, pentru acel public interesat, dar fara scoala. Sigur ca e mai comod sa se „vorbeasca“ decit sa se „scrie“, mai cu seama cind titrajul merge prea repede. Paradoxal, am fost intodeauna pentru pastrarea originalului, si de aceea atunci cind era posibil lasam sa se auda glasul actorului si intonatia sa. Mereu am fost intrebata daca au existat represalii. Directe nu, doar insinuari din partea „Ingerului pazitor“ al Institutiei din Dorobanti, de genul „V-am auzit pe o caseta aseara...“, fara sa precizeze daca e de bine sau de rau. Ma mai speriam putin, dar patima pentru cinema era prea mare si ma gindeam ca lumea s-a obisnuit cu mine si probabil ca altcineva nu ar fi rezistat nici fizic nici nervos. Bomboana pe coliva a fost fireste filmul „Iisus din Nazaret“ al lui Franco Zeffirelli, pe care anul acesta, datorita lui Florin Calinescu, am reusit sa-l cunosc personal. Casetele au circulat pretutindeni, inclusiv la

scoala de duminica a Bisericilor catolice. Sigur ca asta i-a iritat pe cei de la Secu, care m-au cam scuturat, dar eu le-am replicat ca in Constitutie religia este libera. Cred ca s-au temut ca am un spate mai solid decit erau ei informati, asa ca m-au lasat in pace. Continui sa cred, cu tarie, ca nu puteam pati nimic din pricina unui asemenea subiect. In Tarile Baltice omologul meu in ale dublajului era nevoit sa-si puna un cirlig de rufe pe nas, in timp ce traducea, spre a nu-i fi recunoscut timbrul, caci altfel represaliile din partea KGB-ului ar fi fost asigurate, declara el la Strasbourg. In decembrie ’89 am tradus pentru prima data desenele in direct si pe postul national, cu gindul ca pentru copii era cineva cunoscut si m-am bucurat ca pe 1 ianuarie 1990 am putut sa spun fidel toate replicile cutremuratoarei „Ferma animalelor“ a lui George Orwell, chiar daca in curtea „Televiziunii Libere“ inca se mai tragea... Cel mai mare blestem a fost in ’91, cind eram la Sinaia, la festivalul „Lipatti“, si n-am putut sa dorm toata noaptea din pricina propriei mele voci, caci in camera de alaturi cineva a ascultat casete dublate de mine toata noaptea si a dat sunetul la maximum. Singura mi-o facusem!

„Se fac la noi unele filme in care se urmareste cu tot dinadinsul ca cel putin citiva insi sa fie impuscati. Asemenea filme nu exprima specificul dezvoltarii istorice si al vietii poporului nostru... Muntii nostri altfel au educat acest popor... De ce vrem noi sa modificam felul de a fi si a gindi al poporului nostru? Ne e rusine cu el?“ Nicolae Ceausescu, 1976

„Se vor lua masuri pentru mai buna echilibrare a filmelor programate in cinematografele noastre, limitindu-se difuzarea filmelor politiste, de aventuri...“ Tezele din iulie, 1971

„Radioul si televiziunea vor stimula creatia de cintece revolutionare, patriotice, muncitoresti, precum si difuzarea lor in mase, organizind in acest sens concursuri de creatie si interpretare, spectacole speciale etc.“ Tezele din iulie, 1971

Cind rosul era la moda

– dare de seama privind cultura imbracamintei si noua orinduire vestimentara –

1965. A venit toamna. Capitala a imbracat straie de sarbatoare: un pardesiu sport cu linia dreapta. Nasturii si cordonul din piele. Tighel dublu in ton de contrast la guler, platca si clapele

buzunarelor. Pe Calea Victoriei, brat la brat, manseta linga manseta, perechi de oameni ai muncii. Au un aer destins, elegant, neabatut. In toamna asta a inceput dezghetul: la Bucuresti, se desfasoara Consfatuirea anuala in cadrul lucrarilor de cultura imbracamintei. Delegatia Republicii Populare Ungare a produs o buna impresie, insusi prim-ministrul, Ion Gheorghe Maurer, remarcind corsajul bluzat si talia sustinuta de un snur din piele care se innoada, specifice manechinelor din tara vecina si prietena. Sub deviza „Fiecare numar de revista trebuie sa fie tot mai bun decit cel aparut anterior!“, presa de specialitate isi face datoria si in 1965, ilustrind cu obiectivitate si profesionalism cuceririle socialiste in domeniul vestimentatiei moderne. Prin sprijinul permanent al conducerii ministerului, revista „Moda Noua“ (reintitulata „Modern“, odata cu numirea in functia de prim-secretar al C.C. al P.C.R. a tovarasului Nicolae Ceausescu) va continua sa se imbogateasca ca sa exprime, si mai departe, bogatia si frumusetea colectiilor de modele ale industriei in plina dezvoltare din tara noastra.
O tinara de viitor de aur, pe nume Zina Dumitrescu, exprima aceleasi sentimente sincere, cu prilejul unei vizite de prietenie, la o prietena din Drumul Taberei. *Ai auzit, draga, ca ma pozeaza pentru coperta? Da colectia de iarna ‘65-’66...* Nu cine stie ce. Linia redingota, guler degajat, la un rind, cu garnitura din blana. Coco Chanel sa fie sanatoasa... In lumina noilor directive trasate la Congresul al IX-lea al P.C.R., precum si a Consfatuirii privind cultura imbracamintei, moda romaneasca paseste, neabatut, pe drumul catre o noua orinduire vestimentara. Astfel incit, in 1968, Fabrica de Confectii si Tricotaje Bucuresti realizeaza, in cadrul departamentului de creatie, sase modele noi de sepci (care raspund celor mai exigente cerinte ale Secretarului general al partidului). In paralel, fabrica produce zilnic 95.000 de articole din confectii din tesaturi si tricot si 33.000 perechi de ciorapi! Peste 50% din volumul productiei este destinat exportului in 14 tari! La aniversarea celor 20 de ani de existenta (1948-1968), FCTB-ul organizeaza o prezentare de moda, gazduita chiar de fabrica din dealul Cotrocenilor. Cele 12 manechine delegate la manifestare se bucura, cu acest prilej, de o apreciere unanima, in ciuda modestei lor incadrari profesionale, de muncitori necalificati.

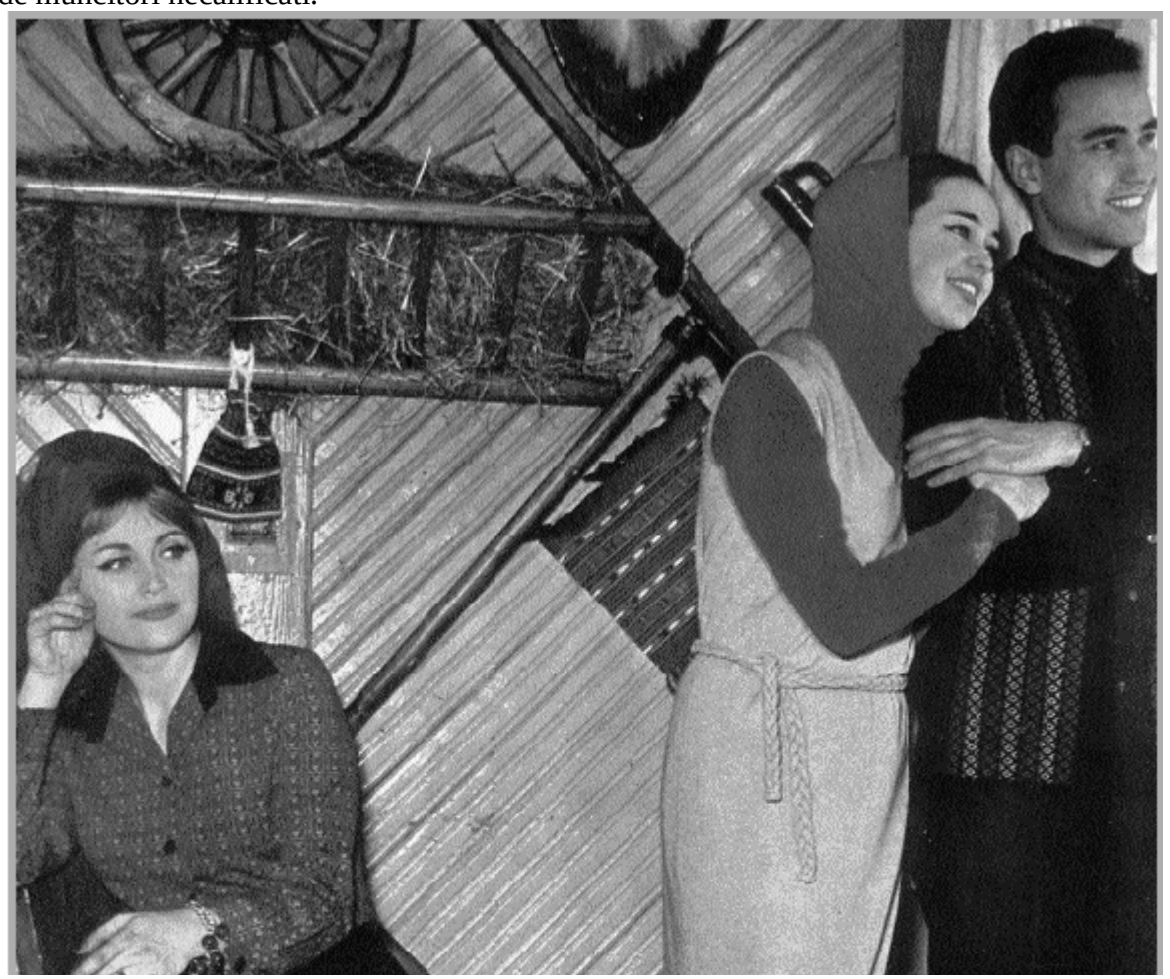

Stii cum e moda? Se intoarce. De exemplu, pardesiul pe care-l porti, sport, cu linia dreapta si tighele duble, ca si sacoul la trei nasturi, usor cambrat in jurul taliei, s-ar fi purtat la fel de bine in 1965. Materialele difera... 2001. Pe Calea Victoriei, a venit toamna. Ma aflu in atelier, la „Mama“ Zina. *Deci:*

dumneata nu erai nascut pe vremea aia. Deci, nu stii. Dar iti spun eu: abia in 1985 am reusit sa angajez la Casa de moda „Venus“ trei manechine cu carte de munca. Muncitori necalificati. 900 de lei pe luna! Restul erau colaboratoare. Meseria de manechin a intrat in Codul Muncii abia dupa Revolutie... Pai, si din ce traiau? (afisez o mina scandalizata, care cere un raspuns detaliat) *Ei, si tu acuma... Erau femei frumoase, faceau casatorii bune... Oricum, intrau in bransa pe la 18-19 ani, nu ca acum, din scoala generala, si rezistau pina spre 30. Eu am pozat si la 35 de ani! Dar nu era concurenta de azi...* Cite manechine pe cap de locuitor?

In anii ‘60, nu erau mai mult de 20 de bucati in Bucuresti. Manechine profesioniste. Care stiau sa mearga, sa poarte o haina, ma-ntelegi... Uita-te si-n reviste: nu vezi mai mult de zece figuri pe numar. La prezentari, apareau aceleasi fete. Ale cui prezentari? Si in ce scop? Stia Securitatea cu ce se ocupa manechinele? *Fiecare fabrica de confectii avea un departament de creatie (se chema „colectiv de creatie“), care functiona ca o casa de moda: cu designeri, consultanti, scoteau colectii de doua ori pe an, in fine, tot dichisul. Designerii plecau la specializare, cite sase luni, in Italia, de regula la Casa „Nina Ricci“, iar designerii pentru barbati – in Anglia. Cu securistii n-am avut probleme, cu exceptia deplasarilor in strainatate. Ca era imposibil sa nu ramina vreo fata-doua pe-acolo...* Presupun ca „acolo“ insemna spatiul CAER... *Nu numai. Italia, Elvetia, Emiratele Arabe... Ne invitau ambasadele. De regula, prezentam colectii de inspiratie folclorica. Dar la Dubai am plecat cu o colectie de moda stilizata indiana. Foooarte frumoasa colectie... Stai sa caut pozele, sa-ti arat...* Fotografii alb-negru. Multe. Vreo 5 kile. Doua sertare. „Mama Zina“ n-are timp sa le puna in albume. Lucreaza la o colectie. Usor retro. E ultima tendinta.

Aha! Uite-o pe Janine! Facea reclama la ciorapi. Normal. Stiai ca ta-su a fost directorul fabricii „Tricodava“? 90% pentru export! Iar asta e facuta in atelier, in ‘82, cind lucram la rochia Elenei Ceausescu. In fiecare an, pe 6 ianuarie, de ziua ei, fiecare casa de moda ii trimitea cite o rochie de gala. Degeaba. Orice punea pe ea venea prost, pentru ca nu stia sa poarte! Asta nu te-nvata nimeni. Da’ avea vointa. Isi luase un consilier de moda, madame Piti Vasiliu, care fusese patroana unei case de moda, inainte de razboi. Baba le stia pe toate! Cind am cunoscut-o, prin ‘78, avea vreo 80 de ani si-ti recita din Dior, taietura cu taietura! Dupa ce-a murit madame Vasiliu, tovarasa a inceput sa-mbrace taioare Chanel, luate direct de la Paris, sa se parfumeze cu „Chanel 5“, dar aborda, in anii ‘80, niste nuante pastelate, absolut naucitoare... Ca sa o-ntinereasca, ma-ntelegi... Mai bine ti-arat niste poze cu mine, cind aveam 20 de

ani. Vezi, aveam si eu niste calitati... Ce sa zic, esti un dragut, mersi de compliment. Ne ridicam. Zic saru' mina pentru cafea si pozele din '65. „Mama" Zina zice ca ne mai auzim la un telefon: miine pleaca la Festivalul de Moda de la Iasi.

Dragos Vasil

MIRABILIS
MEDIA

Internet, mindria tarii

Pe vremurile genialului distractia pustilor se lovea in cele mai dese cazuri de zelul militienilor cu foarfeci pentru par si mini-jup. Acuma, in era libertatii si a Internetului, lucrurile s-au schimbat un pic. Am intrat deunazi citeva ore pe chat-ul kappa. Nici urma de foarfeci, nici urma de militieni. Vreo 200 de pusti baricadati in Internet-café-uri discutau de ale lor: sex, Eminem si marijuana. I-am intrebat cite ceva despre al batrin.

N-aduce cincinalul ce-aduce chat-ul

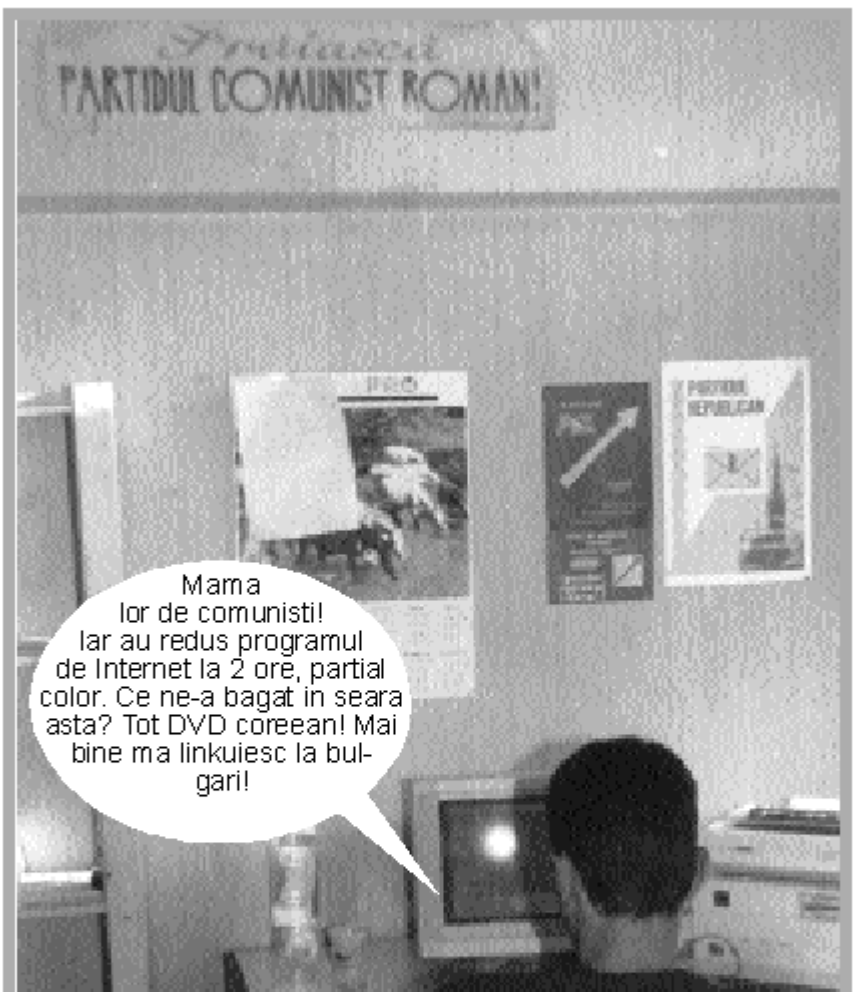

(Reporter)buna. iti spun din capul locului ca sint bine intentionat. vreau sa adun parerile celor care stau pe chat in legatura cu perioada comunista. ma intereseaza in special parerea celor foarte tineri (pina in 18 ani). vrei sa ma ajuti? citi ani ai?
(Lite_angel14)14. in ce sens sa te ajut?
(Reporter)e perfect. iti mai amintesti ceva de pe vremea aia?
(Lite_angel14)nu prea multe.
(Reporter)iti amintesti ca se intrerupea curentul?
(Lite_angel14)nu prea.
(Reporter)parintii tai ti-au povestit de ceausescu? ce parere au despre el?
(Lite_angel14)nici prea rea nici prea buna.
(Reporter)au fost comunisti cu functii?
(Lite_angel14) nu.
(Reporter)aha. inseamna ca nu o duceati prea bine. mama ta statea la cozi cu tine in brate?

(Lite_angel14) nu.
(Reporter)nu iti pare rau ca nu ai prins mai mult din comunism?
(Lite_angel14)nu. analfabetule.
(Reporter)mersi de compliment. eu am invatat in comunism, probabil de-aia sint analfabet. ai auzit de raportarile-record la hectar?
(Lite_angel14) nu.
(Reporter)stii ce se intimpla? oamenii minteau ca recoltele de pe cimp sint de doua-trei ori mai mari decit in realitate. cum ti se pare treaba asta?
(Lite_angel14) urata.
(Reporter)ai un vocabular foarte bogat. cunosti expresii folosite in perioada aia? iti spune ceva expresia „savanta de renume mondial“?
(Lite_angel14) nu inca. mai trebuie sa ma gandesc.
(Reporter)esti smecher?
(Lite_angel14)aha!
(Reporter)esti cam de cacat, mosule. iti bati joc de mine?
(Lite_angel14)nu, fiule.
(Reporter)pacat, mi-ar fi placut. ce clasa esti?
(Lite_angel14)a VIII-a.
(Reporter)in ce oras?
(Lite_angel14)dej
(Reporter)observ ca esti foarte smecher. stii cine a construit blocul in care stai?
(Lite_angel14)ceausila?
(Reporter)ai ghicit. nu crezi ca e cazul sa-i multumesti?
(Lite_angel14)nu.

*

(Reporter) salut, vulpito. ce parere ai despre elena ceausescu? era o femeie puternica sau doar o proasta?
(Vulpita) nu ma intereseaza.
(Reporter) nu te-a afectat regimul comunist?
(Vulpita) nu.
(Reporter) dar ce parere ai despre oamenii care au facut puscarie politica ca sa fii tu acuma libera si sa maninci fripturi cind ai chef?
(Vulpita) nu ma intereseaza.
(Reporter) cind mergi la mare si treci peste canal, nu tii un moment de reculegere pentru cei care au murit acolo in chinuri?
(Vulpita) ce puii mei vrei de la mine?

*

(Reporter) salut, blondo. ce parere ai despre ceausescu? era chiar atit de rau pe cit se zice?
(Blonda) nu stiu, nu sint informata.
(Reporter) ai auzit ca leana si-o tragea cu bobu?
(Blonda) nu. serios?
(Reporter) nu ti se pare cam naspa sa-l insele pe nea nicu cu uritul ala?
(Blonda) ba da.
(Reporter) nea nicu era parca mai frumos. avea un par marfa, nu?
(Blonda) dar cam scurt.
(Reporter) stii ca era foarte potent? avea 22 sau 23 centimetri.

(Blonda) unde ai auzit tu chestia asta? eu n-am mai auzit.
(Reporter) hai, ca ti-ar fi placut un barbat ca el, recunoaste.
(Blonda) nu. mai bine te-as lua pe tine.
(Reporter) dar eu nu sint asa potent cum era nea nicu. sint complexat din cauza asta.
(Blonda) n-ai de ce.

*

(Reporter) ce faci? vreau sa te intreb o chestie: era leana ceausescu o femeie rea?
(Ricki) era o vaca.
(Reporter) ai mincat salam cu soia?
(Ricki) da, un pic.
(Reporter) stii ca nea nicu vroia sa uneasca bucurestiul cu ploiestiul?
(Ricki) da. ce bou.

*

(Reporter) ai auzit ca ceausescu avea bani in elvetia?
(Criss) putea sa aiba si in palestina ca tot nu s-a bucurat de ei. tu nu vezi cat ne fura cei din zilele noastre?
(Reporter) tot astia au furat si banii lui ceausescu din elvetia. stii la cine ma refer?
(Criss) nu stiu. la paunescu?

*

Mai tovarasi, nu mai plingeti! Am primit adineauri un telefon de la Havana. Fidel e un deviationist si un impaciuitorist care vrea sa se-nteleaga cu americanii. Cred ca se intoarce Tovarasul Ceausescu. Era si timpul, ca de zece ani numai inapoi mergem. Iti dai seama ce misto ar fi sa pice acum, de Craciun, sa aniversam impreuna cu dinsul 12 ani de la Revolutie?
NICOLAE CEAUSESCU

lu’ ceusescu? m-am nascut in 85.
(Reporter) ai prins 4 ani. nu mai tii minte ca era frig in patut?
(tudor) nu. tin minte ca ma uitam la bulgari la testoasele ninja.
(Reporter) misto. ai tai ascultau europa libera?
(tudor) cred ca da. ce cacat de minte aveam eu la 4 ani?
(Reporter) pai eu la 4 ani rezolvam probleme din gazeta matematica. mai tii minte ceva de la revolutie?
(tudor) da, cum se tragea si executia lu’ piticu’.
(Reporter) te-ai bucurat?
(tudor) ce stiam atuncea? ma uitam ca vitelu la poarta 9.

*

(Reporter) bai, stripare, daca te prindea ceausescu te tundea! ce parere ai, ma, de ceausescu?
(STRIPPER) ca e fraier ca s-a lasat impuscat de rusi.
(Reporter) zici tu ca rusii l-au impuscat? nu iliescu?
(STRIPPER) pai da’ ala cu cine crezi ca e de fapt? hai sa discutam serios daca vrei chiar sa discutam de ceusescu cel plumbuit.
(Reporter) ai recitat poezii pe vremea lu’ ceasca?
(STRIPPER) le uram, asa ca nu prea.
(Reporter) nici macar n-ai aplaudat pe la manifestatii?
(STRIPPER) nu, ma, nu.
(Reporter) iti e rusine sa recunosti? uite, eu recunosc: strigam „ceausescu pace“. e ceva rau in asta?
(STRIPPER) iti spun sicer ca nu am avut aceasta placere sa stau si sa astept 5 ore ca sa aplaud trei minute.
(Reporter) nu se poate, esti prea pur. cum iti placea leana ca femeie?
(STRIPPER) buna pentru barbatii care vor ca sa le treaca cheful.
(Reporter) era buna gagica. ai fi facut striptis pentru ea?
(STRIPPER) nu, lasa ca ea isi urmarea membrii din CC cu camere de luat vederi in hoteluri cand erau cu curve. de facut as fi facut-o mort.
(Reporter) nu te cred. avea tzitze misto, omule. baba-baba, da’ se tinea. pentru 100 de para ti-ai fi dat chilotii jos. ce, vrei sa zici ca nu-i asa?
(STRIPPER) hai siktir.

Chat si Dale

MIRABILIS
MEDIA